Corneliu CARP

Ziua în care mi s-a sfârșit copilăria

editura pim
Editură acreditată CNCSIS – 66/2010
Șoseaua Ştefan cel Mare şi Sfânt nr. 4, Iaşi – 700497
Tel.: 0730.086.676, 0732.430.407, 0733.004.203
Fax: 0332.440.715
email: editura@pimcopy.ro
www.pimcopy.ro

Descrierea CIP a Bibliotecii Naţionale a României
CARP, CORNELIU
Ziua în care mi s-a sfârşit copilăria / Corneliu Carp. - Iaşi : PIM, 2017
ISBN 978-606-13-3869-6

821.135.1

Corneliu CARP

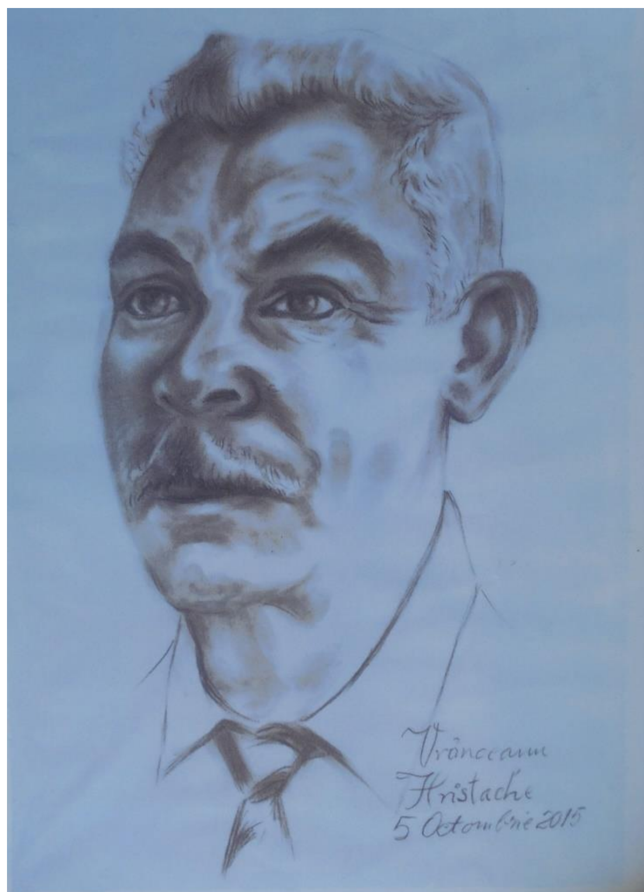
Ziua în care mi s-a sfârșit copilăria

editura pim
Iași, 2017

„Dumnezeu ne-a creat oameni, și noi înșine suntem
măsura tuturor lucrurilor,
de aceea, este adevărat și
real numai ceea ce
recunoaștem a fi astfel conform
legii noastre înnăscute."
(Heinrich MANN)

Dumnezeu ne-a
creat oameni, și noi înșine suntem
măsura tuturor
lucrurilor, de aceea, este adevărat și
real numai ceea ce
recunoaștem a fi astfel conform
legii noastre înnăscute.

HEINRICH MANN

Vrânceanu
Hristache
5 Octombrie 2015

STRĂDUȚA MEA, AURORA

Mi-am petrecut copilăria și adolescența într-un cartier dintre Copou și Păcurari, pe strada Aurora, dintre Regiment și parcul cu teiul lui Eminescu, strada copilăriei mele, cu un farmec deosebit, datorită locurilor de joacă și maidanelor, care cuprindeau cât vedeai cu ochii. De ce să nu recunosc, mă simt strâns legat de acest locurora, fiindcă am un motiv profund, acela că pe această stradă am făcut primii pași și că viețile tuturor copiilor, prietenii de neuitat s-au hrănit, cu bune cu rele din aceste locuri ale copilăriei. Mi-amintesc de câteva cuvinte ale lui Panait Istrati, autorul **Plecărilor mele**: „Un copil este un început de viață lacom de lumina zilei, de vâjâitul copacilor, de freamătul valurilor, de vântul mângâietor, de ciripitul păsărelelor, de libertatea câinilor și a pisicilor care aleargă pe stradă, de câmpul îmbălsămat, de zăpada care-l frige, de soarele care-l uimește, de orizontul care-l intrigă, de infinitul care-l strivește.” De cele mai multe ori, memoria noastră refuză să elimine anumite imagini, pe care vrem cu tot dinadinsul să le păstrăm. Poate sunt secrete. La un moment dat, acele secrete, pe care le credem uitate demult, zvâcnesc brusc din

„pântecele” ei, pentru a ne arăta că numai ea știe când este vremea să pună accent pe trăirile noastre și să scoată din când în când la iveală, minunatele imagini ale vieții.

Doream să-mi văd strada, s-o văd, măcar o dată, să-mi scald toate amintirile în oglinda vremii, să mă desfăt, gândindu-mă la acele zile frumoase din trecutul meu tumultos. Mi-am luat inina-n dinți și într-o zi de sfârșit de toamnă, când frunzele ruginii, aruncate în gustul amar al timpului scoteau sunete ciudate am pornit agale către Copou. Era frig. Ajuns în fața parcului, porțile mari, de fier, fiind deschise am intrat. Se auzeau doar sunetele vântului, amestecat cu tremurul ramurilor desfrunzite de toamnă. Pășeam încet, emoționat, parcă îmi măsuram pașii, care altădată fuseseră alintați de asfaltul aleilor, alei pline de viață. Leii din obelisc mă urmăreau în taină. Ion Creangă, caldul povestitor deapăna **Amintirile din copilărie**, despre mamă, despre satul natal, despre oameni, despre dor, împreună cu trecătorii ce pășeau agale, iar Eminescu, de-abia-și încheiase ruga la altarul de piatră. Își spusese **Dorința**.

Iacob Negruzzi, tânărul junimist, privea îngândurat către tatăl său, Costache Negruzzi, cerându-i sfaturi părintești. Ciprian Porumbescu cu ochii umezi, dismierda cu glasul viorii fermecate, **Balada**. Știa sigur, că în fața sa, magicul artist, Tonitza îi făcuse deja portretul. Scriitorul Nicu Gane, fost primar al Iașului îl ruga pe Gheorghe Panaiteanu să

mai stea puțin, nemișcat pe soclu, pentru ai povesti despre acei 600 de tineri bucovineni, din 1908 și cum i-a întâmpinat frățește, la acea vreme în orașul meu natal, Iași.

Veronica, muza inspiratoare, încă mai aștepta, cu ochii în lacrimi, credința creatoare a îndrăgostitului, rătăcitor pe aripa visului.

SEARĂ ÎN PARC.

Bustul muzei mult dorită,
Veronica, blânda zee,
Îl privește-nmărmurită.
Din ochii ei, mari și ciudați,
Ce-s negri, clari, profunzi și triști,
Te fac să crezi că-s rușinați
Sau visători și pesimiști.
Mihai, de sub bătrânul tei,
Parc-ar vrea să mai aprindă
Din nou lumini în ochii ei,
S-o sărute s-o cuprindă.
Nemișcat, sculptat în piatră,
Cu ochii lui, privind de sus,
Mai gândește, poate-l iartă,
Cea, lângă care a apus.
Muza lui inspiratoare
Numai versuri ce-o alintă,
Gesturi pline de pudoare
Și nimic care s-o mintă.

Ieșind din Parcul Copou, prin poarta din strada Macazului, și parcurgând drumul încet spre capătul străzii, am cotit apoi la dreapta pe lângă grădinița (vezi Anexa cu grădinița din Macazului), unde mi-am făcut ucenicia de copil, apoi la stânga în Aurora. Ajuns în capul pantei străzii, în dreptul casei lui Arșinel m-am oprit și am privit spre vale, cu ochii deschiși pe jumătate, ca prin ceață, poate-poate îmi voi aminti câte ceva, să-mi mângâie memoria, ceva din trecutul sensibil al mahalalei.

Am întins mâna, să-i prind aerul, în căușul palmelor. L-am prins. L-am mirosit. Am simțit parfumul acelui aer minunat și curat al cartierului, unde odată zburam spre infinit și prindeam cosași și greieri din grădina lui moș Andrei. Toloaca netedă, fără denivelări, locul cel mai divin și apropiat inimii mele se găsea acolo, netedă cu o iarbă fină de-ți era mai mare dragul să te tăvălești prin ea. Mi-era dor de luna mai, când alergam după cărăbuși. Nu simțeam umilință, mâhnire sau neputință, ci o imensă forță ce-mi dărea putere să mai trăiesc, fiindcă mă simțeam din nou copil. Totul, însă părea încremenit de vremuri. Priveam cu ochii apoși acel ținut de poveste. Două lacrimi mă alintau lin pe obraji, dar gândul Celui de sus era iertător și blând. Cred că dorul plângea pe ascuns în preajma paharului gol. Aveam în față un pastel nemaipomenit. Începusem să tremur ușor și brusc o destindere... Rotițele minții se învârteau cu iuțelă, văzându-mă totodată și pe drumul de țară spre Cucuteni, sătucul care face astăzi

parte din comuna Lețcani. Imaginile treceau repede ca un film, lanul de porumb, Bahluiul, dealul Brătuleniului, nucii și via bnicului, mirosul de turtă, bălegar, fum, miros care te-mbiau la cald, la trăire, într-un loc curat, pur ca un vis ce nu poate fi descris prin cuvinte. Da, eram în Aurora, strădușa mea, strădușa copilăriei mele. Pentru mine avea loc o încărcătură emoțională și spirituală de nedescris, ca și cum ar fi fost momente unice din viață. Zâmbetul mi-a apărut la imaginea străzii mele, dragi. Atunci am strigat cât am putut de tare : „Da, aici este strada mea, iubita mea stradă, Aurooraaaa !... Aurooraaaa, trăiești !...”

STRADA MEA

În anii care mi s-au strâns,
Frumoasă-n ochii tuturora,
Acolo am și râs și plâns,
Pe strada noastră – Aurora.

Mă adâncesc într-un trecut...
Mă văd întruna cu vecinii,
Cum mă jucam, unde-am crescut
Cum îmi scoteam din talpă spinii.

Strădușa mea, leagănul meu,
Nostalgică-n priviri și-n șoapte
Tu vei rămâne-așa mereu,
Rază de stea în orice noapte !

Însă străduța mea, Aurora era alta. Arăta altfel, cu o porțiune asfaltată până la fundacul Aurora, mai sus de Goian, iar de acolo în trepte până în strada Mohănescu, astăzi Toma Cozma. Se construiseră multe vile și numai câteva case rămăseseră neschimbate, așa cum le știam eu odinioară. Mi se părea totul îmbătrânit, fără vlagă. Unde sunt copiii și locurile de joacă de neuitat ale prietenilor mei, prichindei ? Unde sunt prunii, zarzării, caișii, corcodușii, merii și perii de care ne agățam vara și le jumuleam crengile pline de roade ? Mi-era dor de toate și de toți !... Unde este grădina lui moș Andrei și grădina cu nuci și lucernă a IGLL – ului și Casa de ape cu Rezervorul din Aurora ? Unde mai sunt cișmelele de altădată ? Unde este acum Șipoțelul ? Unde mai sunt oamenii de altădată ? Aș fi vrut să pun mâna pe o piatră s-o arunc spre vale, însă de unde să iau piatra și chiar dacă aș găsi-o n-aș mai putea s-o arunc din cauza vârstei.

Gândind la zilele de altădată, am intrat în cârciuma din capul Aurorei, „La garaj" a domnului Stratulat Mihai, un domn înalt, vorbăreț, pe nas cu o preche de ochelari cu lentile groase, - parcă erau niște sticle de sifoane - ce-i acopereau ochii spălăciți și sprâncenele încrețite, cu părul cărunt, barbișon tuns cu gust, adus puțin de spate, de vreo opt zeci și cinci de ani, încă în putere. Cu ghiulul de aur pe deget, arăta a om plin de greutate, barosan de Aurora. Mi-amintea de tatăl lui. O asemănare perfectă. Am luat loc la o masă. Patronul,

întâmpinându-mă, m-a privit curios, s-a apropiat și cu voce mai reținută m-a întrebat:

- Domnul meu, iertați-mă, nu ați locuit pe strada aceasta, Aurora, mai la vale, puțin ?

- Da, este adevărat, i-am răspuns politicos. Chiar mai la vale, la un număr cu soț al acestei străduțe m-am născut și am locuit, da, mai la vale puțin. V-am recunoscut, de cum am intrat. Tot aici, peste drum de dumneavoastră, locuiau, moșul Berescu, responsabilul de cartier, ce ne punea să turnăm sare în iarba de pe trotuare, doamna Maric nemțoaica, familia Cornici și Cozma Ionel. Mai jos puțin, locuiau doamna Andrieș, Romanescu, Găină, Cobzaru, Cojocaru, pânî la poștași, iar mai sus, la primul bloc al CFR-ului, mi-amintesc de familia Pamfil. Auzisem de cârciuma dumitale, **La Garaj**, din capul Aurorei, deschisă după anul 1990, dar n-am avut onoarea s-o cunosc mai îndeaproape...

- Este foarte corect ceea ce afirmați, dar au murit aproape toți, din cei vechi. Tinerii de astăzi ne consideră molii, pe cei mai vârtnici. Acum locuiesc alții, veniți care mai de care, de prin diferite părți ale Iașului sau de la țară. Unii au moștenit, alții au cumpărat. Pensionar, fiind am deschis această dugheană, mai mult pentru a-mi petrece timpul în mod util, pentru a câștiga un bănuț în mod cinstit, dar și pentru a mă delecta... Demult nu v-am mai văzut. Trecut-au ani buni. Nu mai este ce-a fost odată...

În casă la noi părinții vorbeau și germana. De fiecare dată, când trebuia să luăm masa de prânz, tata se așeza primul, dar nu înainte de a spune rugăciunea. Toate au fost bune până într-o zi, când eu am spus în glumă, „Platzen sie !”, ceea ce însemna „crăpați, vă rog”, în loc de „Nehmen sie !” care însemna, „luați loc, vă rog”. Când a auzit tata că i-am spus „crăpați, vă rog”, mi-a tras o palmă, de am zburat până la ușa de la intrare. A fost singura și ultima palmă ce am încasat-o de la tata. O țin minte și acum...

- Plăcută amintire, de la tata, i-am răspuns. Când depășeam măsura, nu numai tata, ne trăgea câte o curea la fund, mie și fraților mei, ci și mama cu firea ei iute. Când nu ne așteptam, mama punea mâna pe mătură și ne altoia cu coada de nu ne vedeam. Eram mari și se supăra, lua imediat mătura, dar noi începeam a râde și o cuprindeam în brațe mângâindo. Amintiri... Da, amintiri din 1968-1970. Atunci, am plecat în armată, iar de când m-am liberat, nu am trecut prin această zonă a orașului, deoarece știam că o bună parte din cartier fusese expropiată. Aurora, dragostea mea !...

- Aurora, dragostea noastră, vreți să spuneți ! Știți de unde se trage numele străzii ?

- Nu cred că știu de unde i se trage numele.

- Ei, să vă spun eu cum stă această problemă. Circulau zvonuri, ca peste tot în lume. Lângă noi, în aceste imobile a locuit și Arșinel, actorul. Acum locuiește doamna Anistoroaie, văduvă, sora lui

Arșinel. Soțul ei a lucrat la fostul institut de proiectări ICPROM, odată DSAPC. A murit după 1990. Aici, în acest loc a fost odată Consulatul rusesc. Consulul avea o fată ce purta numele de Aurora. Din cauza unor probleme de sănătate, fata s-a stins din viață. S-a făcut înmormântare mare, cu famfară, dric cu șase cai mascați, cum se făcea înainte. În timp ce scoteau sicriul pentru a fi pus pe dric, consulul, cu lacrimi în ochi a ieșit primul în stradă, și-a aruncat pălăria spre vale și a strigat: „ de azi înainte, în amintirea fetiței mele dragi, strada asta se va numi Aurora.” Și așa a rămas. Cred întradevăr în această legendă și că acel consul a dat numele acestei minunate străzi.

Spuneai dumneata de anii 1968-1970. Exact atunci ! Da, chiar atunci prin 1968-1970, multe imobile au fost expropiate, mai ales cele de mai jos, din Aurora, Ponoarei, Șipoțel, Tăcuta, Fundacul Babei, iar proprietarii au fost mutați prin diferite zone ale Iașului, Tătărași, Ciurchi, Piața Chirilă, Eternitate, Ciric... Primii au fost mutați în anul 1960. Oare chiar atâta timp a trecut ? Doamne, câți ani !...

De obicei, vine în fiecare zi, aici la cârciumă, Florin Romanescu, cu care mai depănăm amintiri despre vremurile trecute. Vă amintiți de familia Romanescu ? Mai sus de Găină !... Păi, de la madam Veber, de unde au cumpărat părinții dumneavoastră și până la Găină nu se găsea decât Cojocaru, dar mai în fund, pe stânga cum urcai, iar pe dreapta de la Derea nu era decât moșul Romaniuc, căruia i se

spunea moșul Gâlcă, asta fiindcă avea două gâlme după ceafă, cu doi nepoți, Mihai și Ion, prin cartierul Bogdan, aproape de închisoare. Urma terenul cu nuci și lucernă până la Arșinel. Să vedeți, ce memorie are, Florin !... Numai noi am rămas, aici pe deal, câțiva prin blocurile ceferiștilor și Stoenescu, iar mai jos, copiii celor care nu mai sunt printre noi: Laura Goian, Mircea și Florin Cojocaru, Pânzaru Doru și Dascălu Gheorghe, mi se pare, că n-au plecat, în urma expropierilor. Mai la vale puțin, pe stânga, încă își duce amarul doamna Luchian, însă casa este dărăpănată, tare, la fel cu a lui Găină de pe deal. Și în strada Belvedere mai trăiesc: Florin Andrian, Suiu Aglaia cu fata nemăritată, Camelia, urmașii lui Savin Dimitrie, care lucra maistru tâmplar la Școala de Arte și Meserii din Copou și la colț cu Toma Cozma Sorin Alexa. În aceeași casă a locuit și doamna Blanaru, fostă profesoară de limba Română la Național. Pregătea copii pentru admiterea în clasa a opta. Parcă ieri a fost ! Îmi place să pălăvrăgesc... Bătrânețea e de vină. Însă, să lăsăm poveștile, morții cu morții și vii cu vii ! Chiar, mă bucur că ați venit ! Cu ce să vă servesc, din partea casei ? Ce-ați dori ?

- V-aș ruga, o halbă cu bere și un rom Jamaica ! Asta obișnuiam să cinstesc odată, la Rarău, Conti, Bolta Rece sau în beci la Chirițoaia, când eram cavaler. Dacă nu aveți bere, doresc un vin bun. Însă, nu gratuit, vă rog !

- Imediat !... Avem și bere, avem și un vin bun. Înainte de toate băutura nu merge fără puțintică

păstrămioară de oaie, niște cașcaval, câțiva mititei din ăia „giorno”, ca la mama acasă, pentru a face bine la lingurică... Însă, cred că o bere cu rom, n-ar strica. Imediat strig la omul meu, barmanul : Marcel, te rog, opt mici buni, niște pastramă, cașcaval, patru-cinci halbe și o jumate de rom Jamaică, aici, la masă !

- Gata băiatul, în cinci secunde, nea Mihai !, răspunse prompt, omul de la bar.

Domnul Stratulat nu stătu pe gânduri și se duse și el după comandă.

Nu după mult timp, se deschise ușa crâșmei și în pragul ei își făcu apariția persoana celui, despre care îmi vorbise domnul Mihai Stratulat, Florin Romanescu. L-am recunoscut. Era mai mare decât mine cu vreo trei - patru ani. Aveam memoria figurilor foarte bună. Cum să nu mi-amintesc de Florin Romanescu !... Îmi venea în minte acel voinic cu alură sportivă, osos, blond, acum cu chelie și albit pe părțile laterale ale capulu, cu ochii albaștri duși în fundul capului, dar care mai aruncau mici sclipiri. Salută pe toți cei din crâșmă, iar când să se așeze la una din mese, patronul, domnul Mihăiță, ce tocmai venea cu comanda, îi spuse răspicat:

- Alo, alo !... Leule cu cap de muscă și picioare de lăcustă !... Pune-te aici lângă acest domn, să vă fac cunoștință. Până una-alta, îl cunoști pe dumnealui? Știi cine-i domnul ? Ei, hai, gândește-te ! Uită-te la dânsul ! Ei, ce spui ?... Ți-amintești, ți-amintești ? Hai, repede, nu sta pe gânduri, pleșcarule !...

- Nu-mi pot da seama, răspunse Florin. Mă mir cum de nu m-ai luat mai întâi cu băi, Florine „Gât-Legău", cum îmi spui de fiecare dată, că numai prostii îți trec prin minte, hodorogule ! Hai... flit, că mă derutezi ! Ha, ha, ha !... Prea repede, vrei dumneata, nea Mihai. Figura dumnealui îmi spune ceva, dar totuși, dacă mă ajuți puțin !...

Domnul Stratulat râdea cu gura până la urechi, și-i spuse:

- Gata, te-ai ofensat bulangiule, chiar ai față de „Gât-Legău" , ha, ha, ha !...

- Te rog, nu râde de mine, băi, nea Mihai ! Ești tare nașparliu ! Hai, nu mă mai fierbe în suc de lămâie, că mi se acrește sufletul. Știi că nu sunt prea răbdător, iar mata numai sfaturi populare ai în cap, de parc-am fi la „Arici Pogonici"! Știi ce curios sunt, dar tot chitros ai rămas, julfă bătrână, ce ești !...

Ridicându-mă, i-am întins mâna prietenește și m-am recomandat. Când mi-a auzit numele s-a înveselit de-odată.

- Aoleu, dragul meu, Ineluș !... Doamne ce bucurie, Doamne !... Cum de te-au adus pașii în cartier ? Ce vremuri !... Te ții bine, măi, băiatule, arăți bine, prezentabil !... Sfaturi populare ! Ce năzdrăvan erai !... Dacă te întâlneam pe stradă nu te recunoșteam. Cu trecerea anilor se schimbă și înfățișarea omului. Da, sfaturi populare !...

- Eu te-am recunoscut, de cum ai trecut pragul garajului, i-am răspuns.

M-a îmbrățișat și început să geamă pe umărul meu. Felul său de a se manifesta, m-a făcut să tremur. Domnul Stratulat, după ce a umplut masa cu câteva halbe gulerate, o jumătate de rom Jamaica, niște pastramă de oaie și cașcaval, s-a așezat lângă noi tacticos, spunând domol:

- Vin și micii, imediat, știți, pentru lingurică, da !

Florin Romanescu n-a stat mult pe gânduri, s-a așezat lângă mine și a început să vorbească vădit emoționat:

- Nea Mihai, numai prostii ai în cap și cu lingurica asta mă freci de ani de zile. Sfaturi populare ! Continuu cu lingurica ca și cum omul este făcut numai pentru a-și hrăni lingurica. Eh !... Eu nu mă gândesc decât la ceea ce-am făcut, ce am fost și ce sunt acum. Aveți în fața voastră un fost mecanic, maistru la depoul C.F.R., azi pensionar. Pe-aici, nu mai este ce-a fost odată. Părinții s-au dus demult. Soția mi-a murit și ea, însă trăiește fratele meu mai mare Romică, de optzeci și doi de ani, mai mic oleacă decât nea Stratulat. Și fratelui meu i-a murit soția, e singur, dar ne luăm amândoi cu bucățica de grădină. Am o fată la Baia Mare, profesoară de limba română. Îmi place să răsfoiesc cărți. Am citit multe: istoria noastră a României, a câtorva țări din Europa, a Franței, a Rusiei, literatura în general. Îmi place muzica din popor, poezia și natura. Nu am avut posibilitatea să fac o școală mai avansată, o școală din aia... superioară. Nu am învățat prea multă carte,

dar nici n-am zăcut în prostie, m-am descurcat, zic eu, acceptabil. Am rămas cu liceul și meseria mea, de maistru mecanic. În rest cu bătrânețea... În zilele de astăzi, la ce să te-aștepți ?

Nu vezi deruta în care trăiește omul, într-o societate al cărei mers îi scapă cu desăvârșire și în care se simte permanent și vital amenințat ? Din tot ce se discută mai cu perdea, prin ziare și pe la televizor, țara nu ne aparține, ci este condusă din exterior. Și Multinaționalele astea..., dracul să le ia și pe cei care i-au făcut stăpâni peste țară, iar noi luăm ce rămâne prin farfurie, firimiturile, da firimiturile ! Știi povestea aia: „ Toate ce se văd și par, sunt un vis într-un vis doar.” Parcă am merge într-un tren al vieții, cu trup de schelet, printre dealuri și câmpii cu vegetație arsă, fără izvoare, fără râuri, fără râs omenesc, cu casele de lut, fără oameni, fără ape-n fântâni, ca un peisaj mort, la capătul pământului.

Nu se arată cineva să ne dea un strop de lumină. Este o vorbă: „Cum îți așterni, așa dormi.” Uneori Domnul ne zâmbește amar. Vom muri numai cu visul. Noroc de dugheana lui nea Mihai, aici în capul Aurorei ! Lumea toată are tendința să viseze în roz. Pe dracul... numai minciuni peste tot ! Da, sfaturi populare !... De cum te-am văzut mi-au venit în minte multe: strada, copiii, Rezervorul de apă din Aurora, grădina I.G.L.L.-ului, cișmeaua de unde luam apă, din față de la Găină... (vezi în Anexă, casa existentă și acum din strada Aurora, la nr. 28).

Doamne, cum mai mergeam cu tramvaiul din Sărărie ori cu cel din Păcurari și ne agățam în spatele trăsurilor ce veneau prin cartier..., iar birjarii, flici cu biciușca. Ne mai atingeau uneori... Ce-ar trebui să mai spun de această stradă, strada noastră, Aurora ? Mai era alta ca ea ? Nu ! Pe-aici treceau toți concetățenii, dragii noștri concetățeni, plebea din străzile, Regie, Bădărău, Zugravi, Păcurari, Țigarete, Păcureț, Canta, spre Copou. Nu mai spun de cei din vale, din Mohănescu, Berăria Veche și Nicolau. Tot pe-aici veneau să se deau cu sania mulți copiii, din tot orașul. Unde mai găseai așa o stradă ? Cum urcau Aurora, cotiugarele lui Gologan și Samoilă, încărcate cu lemne pentru oamenii cartierului !?... Îmi vine să vorbesc fără oprire, mai ales că ne-am întâlnit după atâția ani. O viață de om ! Ți-amintești de aceste străzi ? Aurora nu a surâs de mult timp. Să nu mai vorbim despre destinele acestui cartier... Îmi vine să urlu !

Unde mai sunt cei cu meserii de neuitat: croitori ca Frănculescu din capătul Ponoarei, Nicu Apostol maistru croitor în strada Lăpușneanu, Dumitriu Ghe. maistru croitor în Ștefan cel Mare, Onofrei din colțul străzii Berăria Veche, cu strada Păcurari, doamna Dumitriu, soacra lui Țucu Târsănaru din strada Belvedere, doamna Țurcanu din colțul străzii Șipoțel cu Toma Cozma ? Unde mai sunt cizmari ca moșul Zamfir din Aurora, colț cu Tăcuta, Damian din Aurora, Botez din Șipoțel, nea Aurel Beliuță și Moraru Ghe. din strada Belvedere ? Unde

mai sunt dogari ca moșul Iliuță din Belvedere, și Otto din strada Fagului, de lângă închisoare ?

Unde este acum moșul Iliuță din Belvedere, specialistul în confecționarea de teascuri și zdrobitoare de struguri sau alte fructe știa și limba germană, de fapt un dialect vorbit în Austria ? Unde mai sunt zugravi ca: frații Andriazzi, Petruță și Victor, moșul Ghiță Harbuz, din Ponoarei, Tudose și Parteni din Mohănescu ? Aceștia, machitori casa întâi lucrau cu tapet în cinci-șase tipare, precum norii și tranfdafirii în diferite culori și preparau bronzul cu gălbenuș de ou și încă un praf pe care numai dânșii îl știau. Unde mai sunt măcelari de elită ca Nenea Mitică și tanti Viorica Aanei din Ponoarei, Vasile Gologan din stradela Bădărău și tatăl lui Sima din capătul străzii Nicolau, care tranșau vita sau porcul cu ochii închiși ? Unde mai sunt tăietorii de lemne, adevărați profesioniști, numai cu fierăstrăul de mână, ca moșul Brumă și Prihotca din Șipoțel ? Unde mai sunt tinichigii ca nenea Radu și Pavlov din Șipoțel ? Unde mai sunt cei ca moșul Florea din Tăcuta, baba Scurtu din Ponoarei, baba lui moșul Brumă din Șipoțel și bătrânica Popovici din Belvedere, care făceau borșul adevărat din huște și tărâțe de grâu cu frunze de vișin și cimbru ? Unde mai sunt căruțașii ca Samoilă din Șipoțel și Gologan din stradela Bădărău, peste stradă cu fostul garaj al securității ? Aceștia aveau cei mai buni cai din depozitul de lemne din strada Zugravi. Clienții plăteau înainte și așteptau cu încredere sosirea mărfii. Înainte de a porni cu

cotiugariul plin cu bușteni, numai fag și carpen, opreau puțin la crâșma Bradul, din colțul străzii Zugravi cu Bădărău, trăgeau câte o harașpincă, după care porneau spre destinație. Unde este bietul Ștrul cu ziarele sale ? Unde mai sunt cei ce cărau gemurile în spate, strigând: geaaaaamurile... geaaam !?... Unde mai sunt cei cu sifoanele în căruțe ce strigau: faaaaaanileeee... faaaaanileeee !?... De fapt strigau, sifoanele, sifoanele și noi înțelegeam foarte bine.

Florin mă privea, cu ochii blânzi și căuta să vadă dacă îmi amintesc, parcă nu aș fi trăit și eu acele timpuri, dar îmi făcea plăcere să-l ascult împreună cu nea Stratulat. Avea un dar de a povesti, ca și cum totul s-ar fi petrecut sub ochii noștri în acel moment.

Și iar începu, cu glas înduioșător, ca pentru sine însuși:

- Toți aceștia de care am pomenit ne iubeau pe noi copiii. În cartierul dintre Copou și Păcurari eram mulți năzdrăvani: fete și băieți, de la opt până la doisprezece - treisprezece ani și mai sus. Nu puteți spune că nu-i adevărat, mai ales că nea Stratulat, care era mai mare decât noi, cu atâția ani, poate să confirme. Dacă întreba cineva, cum am crescut și când am ajuns o gașcă așa de gălăgioasă, nu puteam răspunde nici noi copiii, nici gospodarii din mahalaua Aurorei, Ponoarei, Șipoțelului, Belvederei și celorlalte străzi. Timpul trecea atât de repede, încât oamenii, nici nu băgau de seamă. Vorba cizmarului Moș Zamfir, cel întotdeauna trist, care ne mai înălța

la trup, punându-ne la pantofi, tocuri Ludovic, pentru câțiva bănuți, obținuți după multe rugăminți de la mamele noastre: „Plozii ăștia ai noștri, ai celor săraci cresc din pământ, ca pirul și urzica pe maidane !”... Ne mai dădea din când câte o minge din crep cu care ne rupeam picioarele. Moș Zamfir avea cinci fete, dar mai mari decât noi. Cum ajungeam în parc, trebuia să fim cu mare grijă, fiindcă moșul Cojoc - i se spunea așa din cauza cojocului ce-l purta zi de zi - paznicul grădinii Copou, nedeslipit de ciomagul său întreba pe cei ce-i păreau suspecți ce caută în parc. Se lua de toată lumea. Noi ne temeam de dânsul.

De turnul de parașutism răspundea nea Teodorescu Ilie. Acesta fusese pilot la Aeroclubul Moldova Iași, pe aparatele de zbor fără motor (planoare). Făcea echipă bună cu moș Cojoc. Ca pensionar, se angajase paznic la Turn. Avea doi băieți, unul Ilie, lucrător la vopsitoria în fir de la Țesătura Iași, iar celălalt, Ștefan (decedat), mecanic auto la fosta Dacia Service din Bucium și după revoluție șofer la țiganii din Ciurea.

Se opri puțin din povestirile copilăriei, să-și mai tragă aerul.

Pe măsură ce se depănau amintirile, îmi veneau în minte, toți din mahalaua Aurorei, cu străzile din vale, Tăcuta și Fundacul Babei, Ponoarei, Șipoțelul mic până la Șipoțelul mare, Cartierul Bogdan, pe Fagului spre Friederich, după închisoare, până în Târgușorul Copou. În strada Friederich, cum i se spunea și cartierului Friederich, după numele

unui dulgher sau tâmplar priceput și la confecționat sau reparat butoaie eram priviți cu multă bunăvoință de propeietari. Tot în zona aia mai trăia și dogarul pe nume Otto, de care s-a pomenit mai înainte, a cărui soție îi făcea în fiecare seară, numai ceai din floare de urzică vie, pentru a mai face față traiului cu „cosorul". Cutreieram nu glumă ! Luând-o în partea cealaltă a cartierului prin strada Belvedere, colindam străzile, Toma Cozma, Abrahamfi, Ionescu, Școalei, Turcu, Pojărniciei, Manolescu, Spinți, Cișmeaua Păcurari, stradela Bădărău, Florilor, până la Autogara din strada Zugravi, unde este acum Billa. În sus pe Aurora, urmau străzile, Fundacul Aurora unde locuiau poștașii, Macazului, Peneș Curcanul, apoi parcul Copou, iar de acolo spre Codrescu până în Sărărie și la deal spre Târgușor, strada George Coșbuc, Doctor Vicol, Aleea Ghigore Ghica Vodă, Fagului, cartierul Friederich, Dumbrava Roșie. Strada Școalei avea la colț cu Mohănescu - Toma Cozma de azi - proprietatea familiei Papastopol (vezi Anexa cu casa existentă și astăzi, la nr. 39), iar mai la vale pe domnul Vântu, unul din foștii rectori ai Universității Al. I. Cuza, despre care se spunea că avea urechea tăiată de un legionar pe nume Stângă. O luam adeseori și pe strada Văscăuțeanu (vezi Anexa cu casa Floricăi Toma, din strada T. Maiorescu nr. 12), Pușkin, Victor Babeș și Istrati.

Uneori oamenii pe care-i supăram din cauza comportamentului nostru ne certau pentru felurite vinovății și răutăți: mingile scăpate în geamuri sau în

capul trecătorilor, aruncatul pietrelor din dealul străzii Aurora, la vale pe acoperișurile caselor oamenilor și pe cele care se aflau mai jos, spre strada Mohănescu, azi Toma Cozma, prăduirea fructelor din pomi, în perioada de vară, plimbatul pe tampoanele tramvaiului de Păcurari, agățatul în spatele trăsurilor ce treceau prin cartier, cum spunea și Florin, ca și pentru țurca cu care, încurcam mersul gospodinelor, când se grăbeau la piață. Iarna zburam cu săniile, cu patinele și cu schiurile, din capul Aurorei, la vale, pe cărărușa de lângă preotul Mănucă, până în strada Berăria Veche și pe fundacul unde stăteau, Zup (vezi Anexa cu casa), Lică Suveică, Racoviță (vezi Anexa cu casa), Stancu și alții. Mi-amintesc de peripețiile din zona căminelor Pușkin, Titu Maiorescu de astăzi. Mă simțeam iarăși copil, plin de libertate și de toate bucuriile copilăriei. Acum cărărușa este închisă, nu știu de ce.

Pe atunci, prin 1960, când se construiau căminele și Cantina Pușkin, rămăseseră fostele gropi cu var, pline cu apă de ploaie, iar noi, cei mai năzdrăvani săream de pe mal ca de la trambulină și înotam prin apa albicioasă. Nu ne-am îmbolnăvit, ba mai de grabă, cred că ne-am dezinfectat.

Toți ne îndrăgeau, și toți ne luau apărarea, când sectoristul cel rău, nea Ghiță Brașoveanu, ce locuia în gazdă aproape de familia Mândru, unde este acum crâșma **Edy Mixt**, de pe colț cu strada Berăria Veche (vezi Anexa cu barul **Edy Mixt**), încerca să ne agațe, fugărindu-ne sau când auzeau că

ne amenință cu bătaia oameni străini de cartier, cei cu ifose și inimă cătrănită.

Vă aduceți aminte de nana mea, cea care mă botezase, Elena Vilhelm și nanul Carol Vilhelm, din Belvedere (vezi Anexa cu casa existentă și astăzi la nr. 12) ?... Cei doi soți erau tare înțelepți și educați. La cafeaua cu rom, pe care o luau dimineața, după nelipsita dulceață de trandafiri sau cireșe amare, comentau din ziarele vremii sau discutau despre literatură și istorie. Oameni ca ei, cu judecată și tărie de caracter, erau mai rar de găsit. Când ieșea în oraș, nanul Carol intra de fiecare dată într-o librărie, dornic să răsfoiască ultimele noutăți românești și străine, din care, obișnuit cumpăra ceea ce el numea „prietenul credincios al singurătății omului și lumina deșteptăciunii”: o carte bună. Cărțile îl făceau să uite trăirile grele, mai ales din război.

De fiecare dată, mergeam la școală pe traseul obișnuit, prin strada Belvedere, Mohănescu, apoi pe strada Turcu, iar la colț cu strada Victor Babeș, pe dreapta priveam lung... unde se construia blocul din colț, în fața casei lui Teiuțu Căzănaru (vezi casa existentă și astăzi în strada Turcu, la nr. 5). Cum s-a mai stins din viață acel băiat... Teiuțu, unul din radiologii la Spitalului CFR. Când aveam nevoie de radiografie sau să ajut pe cineva, unde aveam să merg, la Teiuțu. Când mă vedea, întotdeauna mă strângea în brațe. Spuneam de blocul din colțul străzii Turcu, peste drum de Teiuțu... În acel bloc din strada Victor Babeș locuiau: Beldiman Viorel zis

Beluță (decedat) și neastâmpărații frați Teodor și Constantin Tincă. În următorul bloc, la etajul unu locuia colegul meu Rotaru Velu, în casa căruia, împreună cu Francisc Stroescu am văzut pentru prima oară la televizor, filmul **Haiducul de pe Ceremuș**. Tatăl său fusese primul director al Fabricii de Antibiotice Iași.

Îmi amintesc de colegii din clasa a I-a, cu care mă împrietenisem: Bradu Radu (decedat), Precul Radu, Toma Virgil, Bulău Cătălin, Leahu Petru, Popescu Dan, Săndulescu Romeo (decedat), Popa Eugen, Iacob Florin, Gherghescu Mihai, Vașuta Virgil, Vlaholop Octav (decedat), Lupu Valentin, Rugină Dorin și Jemna Dan. Învățător ne era domnul Tiron ce locuia în strada Mohănescu. Începând, din clasa a V-a am avut și alți colegi pe cere îi rețin: Surdu Cristian (decedat), Chiosac Paul (decedat), Meglei Adrian, Lozanu Tiberiu, Ciobanu Neculai și Niță. Tatăl colegului meu, Chiosac Paul fusese Secretar Organizației de Partid la Nicolina. Vorbea de fiecare dată din balconul Hotelului Traian, din Piața Unurii, când venea la Iași Nicolae Ceaușescu. Ultimii doi colegi s-au retras în clasa a VI-a, Mai veniseră doi colegi, Aștefanei Ion și Păduraru Mihai (decedat), din Podul Iloaiei. Aceștia doi erau fumători înrăiți și făceau naveta. M-au învățat și pe mine să fumez. În clasa a VII-a, când aveam atelierul, de la ora șapte, la opt dimineața, cu domnul Ungureanu sau Ioncu, o luam spre școală pe Toma Cozma, coboram strada Manolescu, făceam la stânga pe Păcurari, până la

scările care sunt și astăzi, ce urcă spre Liceul Negruzzi. Pe colț era un debit de tutun, căruia noi îi spuneam **La Purcica**, fiindcă femeia care vindea era o femeie grăsuță. De acolo cumpăram de un leu, șase țigări Aroma, apoi o luam pe scări, tiptil, spre subsolul școlii, unde se țineau orele de atelier. Împreună cu, Păduraru Mihai și Aștefanei Ion, fiind primii, aprindeam câte o țigară, fără să ne vadă profesorii sau pedagogii. Mi se părea că țigările aveau un gust plăcut, aromat, nu ca cele de astăzi. Uneoi, cumpăram și Snagov, două țigări la un leu sau mentolatele Pinguin, la cinci lei pachetul. Se fuma și la gura sobei din atelier, fiindcă soba trăgea bine din cauza tirajului și nu se simțea miros de fum de țigară.

Mi-aduc aminte și de câțiva profesorii pe care i-am avut, începând din clasa a cincea: domnul profesor Șfichi, domnul profesor Colibaba și mămoasa doamnă profesor Deleanu la matematică, doamna profesoară Arvinte și doamna profesoară Pop Adela, domnii profesori Manolache și Costandache la limba română, doamna profesoară Constantinescu și doamna profesoară Tiba la botanică și zoologie, doamna profesoară de istorie, Ibănescu, dirigintă și minunatul profesor Pușcașu la geografie, un domn calm, foarte serios, înalt, voinic, tot timpul la costum gri, care își scotea cu grijă bascul negru, când intra la oră. I se vedea chelia respectabilă și întotdeauna, preda cu fundul pe colțul catedrei. Unii dintre elevi se mișcau prin clasă, cum le trecea prin minte, alții confecționau avioane din

hârtie și le aruncau spre ușa clasei, iar profesorul se mai irita puțin, întindea mâna dreaptă, deschizând căușul palmei, căci avea o ditamai palmă și ne spunea: „Măi, voi de colo, ia vedeți ..., că am să vă ascult data viitoare și n-o să știți lecția ! Uitați-vă aici !... Vreți s-o-ncasați ?” Colegul nostru, Păduraru Mihai din Podul Iloaiei se ducea lângă magistru, râzând și-și băga ochii în căușul palmei domnului profesor Pușcașu, care blând cum era, nu-l băga în seamă și se prefăcea că privește spre fereastră. Așa făcea întotdeauna, iar la următoarea oră de geografie, ne asculta pe toți cei care fuseserăm neascultători și ne punea numai note de patru. Datorită bunătății sale nu a încasat-o niciunul din elevii săi. Ba mai mult, făcea cu noi și excursii pe jos, până la cabana **Bârnova** . De fiecare dată treceam pe lângă **Casa Memorială Ilie Pintilie**. Însemna că ne agrea, așa cum eram, gălăgioși și neastâmpărați. Mi-amintesc și de domnul profesor de desen, Orac, căruia copiii îi luau catalogul și alergau prin clasă; de domnul profesor Popescu la muzică, ce ne scotea în față pentru a cânta arpegiul și ne controla întotdeauna prin buzunare; doamna profesoară Petrescu, poreclită Rața, la fizică, deoarece mergea legănat, din cauza unui accident de mașină pe strada Păcurari; domnul profesor Popovici (pictorul), poreclit Guță la desen și profesorul de sport, bătrânul și plăcutul domn Hagii, iar mai târziu domnul profesor Cuza. În clasa a VI-a l-am avut la matematică, pe domnul profesor Vieru, un om bun,

care venea cu sticla de vin în geantă. Scotea șipul încetișor, îl punea sub catedră și din când în când se apleca și-i trăgea câte un gât. La latină, mi-amintesc de domnul profesor Scripcă, aspru și ne ardea la note.

Trecusem cu bine absolvirea de clasa a șaptea. Urma admiterea în clasa a opta cu examene la limba română și matematică. Admiterea se dădea cu profesori de la alte școli, precum Bacalaureatul. La matematică am dat examenul cu domnul profesor Mănescu, ce locuia în Aleea Copou. Mă aflam într-o sală, în a doua bancă. Așteptam examenul la limba Română și în clasă și-a făcut apariția doamna profesor Popescu Viorica, care locuise din anul 1955 până în anul 1961 în strada Belvedere, în gazdă la doamna Rainert. Soțul ei, un bărbat brunet, înalt, ochios, un băiat de zahăr, fusese maior de Miliție. La modă, pe atunci era o melodie, „Mambo Italiano", pe care o cântam și dansam. Pe semne celor doi soți le plăcuse ce făceam și mă strigau „Bimbo", în loc de „Mambo". Cum a intrat în clasa de examen, și aruncându-și privirea spre copii, m-a zărit și mi-a spus: „Bimbooo !... Ce faci ?". De rușine, am aplecat capul și n-am spus niciun cuvânt. O întâlnesc și acum, prin parc, la vârsta de 92 de ani, condusă de Mihăiță, fiul dumneaei, inginer mecanic. O salut cu mult respect. Își întreabă băiatul: „Cine-i, cine-i ?" Îi răspund de fiecare dată surâzând: „Sărut mâna !... Eu sunt, Bimbo, distinsă doamnă !"

În fiecare an, înainte de Crăciun, îi duceam acasă doamnei profesoare de fizică, Petrescu: varză murată, murături, trei-patru borcane cu zacuscă, câte cinci litri de vin, trei kilograme de carne, toate acestea, în schimbul unei sticluțe închise la culoare, cu clorat de potasiu și una cu sulf, pe care le amestecam, două linguri de pucioasă cu una de clorat. Amestecul îl făceam ușor, pe o bucată de hârtie groasă ori într-un vas de porțelan, numai cu lingura de lemn.

Într-un an, când pe scena internațională se desfășura războiul din Corea, fratele meu mijlociu o pățise cu o două zile înainte de Paște. Făcuse preparatul într-o piuă (mojar) din alamă, iar când a început să mestece cu pisălogul din metal, s-a produs explozia. S-a auzit o bufnitură, pisălogul cu care amesteca i-a sărit din mână, pe lângă cap, a spart geamul ferestrei și s-a oprit tocmai în stradă. Când au venit părinții, alertați de tunetul produs, fratele meu plângea, cu fața neagră și cu ochii închiși de durere și usturime. Întâmplarea a făcut ca în acel moment să treacă o trăsură cu un client. Ai mei au oprit trăsura, rugându-l pe birjar să-i ducă la Spitalul Sfântul Spiridon. Negăsind niciun doctor oftalmolog, l-au dus de urgență la doctorul de atunci, Vancea, ce locuia într-o clădire de lângă Școala Junior de astăzi, la Fundație, dar acesta era plecat în străinătate. Au mers iute acasă la celălalt doctor oftalmolog, Segal, pe colț cu strada Colonel Langa, peste drum de Mitropolie. Doctorul, un specialist desăvârșit a scos

cu migală particolele de sulf, iar fratele meu, băiatul neascultător a fost vindecat. Se auzise că, acestui doctor, miliția sau securitatea îi plantase un pistol, într-un sertar din sufragerie, iar a doua zi l-au arestat. În acel an, de Paște umblau țiganii cu ursul, da, cu ursul adevărat, nu cu mascați. Țiganul cânta și bătea la tobă. Fratele meu, cu ochii bandajați, asculta și mesajul țiganului și mormăitul ursului, ce dansa în două labe. Eu fusesem mai atent cu procedura preparatului.

Cu două-trei zile, înainte de sărbătorile de iarnă treceam calea ferată, până la Fabrica de Țigarete, unde, un lăcătuș sau strungar, ce era nu știu, ne aștepta cu pocnitorile confecționate din metal. Le luam gata sudate cu lanț și cu orificiu pentru aerisire. Orificiul trebuia făcut cam cu un centimetru și jumătate mai sus de fundul interior al pocnitorii. Depindea de mărimea țevii prelucrate. După ce-i făceam proba îmi dădeam seama, dacă merita banii sau nu. Toată chestiunea consta să nu îți zboare pocnitoarea din mână, deci să nu arunce, așa îi spuneam. Uneori cumpăram din magazine, pistoale „Robert”, la doi lei bucata, ce trăgeau cu plute, ceva tot pe bază de sulf sau fosfor, confecționate special pentru zilele de Crăciun și Anul Nou. Alți copii foloseau cheile de la șifoniere și niște cuie, legate cu sârmă. În gaura unei chei, răzăluiau gămăliile din capul chibriturilor, apoi cuiul legat cu acea sârmă, băgat în gaură și pac !... În fiecare an, merita efortul nostru până la țigarete, căci pentru trei lei de

pocnitoare, ce mai !... Foloseam pocnitorile, de fapt erau niște tunișoare, așa pocneau de tare, nu numai de Anul Nou, ci și la sărbătorile de Paște, în seara de Înviere, la biserica Sfânta Mina, sau la Toma Cozma.

Înainte de Crăciun și de Paște o ajutam pe mama la făcutul cozonacilor. Într-o covată din lemn se puneau vreo patru kilograme de făină să se aerisească, iar într-un vas, drojdie, lapte cald, un ou și puțin zahăr. Aceasta urma să fie maiaua, care se adăuga peste făina din covată. Se aștepta... Între timp, fiindcă îmi plăcea, dădeam nucile prin mașină, adăugam cacao și zahăr, uneori și rahatul tăiat pătrățele mici și le răsturnam în alt vas special pentru umplutură. Urma mestecatul făinii cu maiaua, numai cu mâinile, cel puțin o oră. Era o muncă foarte grea. Se mai adăuga treptat lapte, ulei și unt până la consistența știută doar de mama. Trebuia să pun stafidele în timp ce mama mesteca aluatul. O parte le aruncam în gură, altă parte în compoziție. Între timp se pregăteau tăvile de copt și se ungeau cu unt sau ulei. Știam că dintr-un kilogram de făină trebuiau să rezulte doi cozonaci. După câteva ore bune, aluatul crescut era împărțit în bucăți și făcut foi cu sucitorul. Acest lucru nu se făcea oricum, ci pe o planșetă specială. Când veneam de la școală, mama întindea cu migală aluatul, iar eu o ajutam punând umplutura. Se rula și se punea în tăvi. Se mai lăsa la crescut în tăvi vreo două-trei ore, până simțea că-i gata de copt. Fiecare tăvălug de aluat din tavă îl ornam cu bucăți întregi de miez de nucă, pentru

aspect. Cuptorul din curte era deja încins. Acolo se așezau toate cele opt tăvi și se aștepta circa o oră-două, numai cu cuptorul fierbinte, fără foc. Toată această manoperă dura o zi și o noapte.

Îmi amintesc cum înainte cu o săptămână de sărbătorile de iarnă, făceam repetiții pentru seara de Crăciun cu Colindul și pentru seara de Anul Nou cu Uratul . Ce repetiții... țipam cât ne ținea gura și mama venea și ne alunga, sătulă de atâta urătură sau colindat. Trebuia să știm cum va ieși și de fiecare dată cel care trăgea buhaiul uita să se spele pe mâini înainte de a apuca călușul de păr de cal. Asta era o problemă mare de tot. Era necesar să se spele călușul cu leșie (cenușă cu apă), apoi cu borș. Dacă erai gras pe degete nu mergea călușul. Și așa trebuia să pui în palme borș, înainte de a trage buhaiul. Această operație trebuia făcută cu migală, altfel pierdeam călușul din păr din coada calului și nu mai aveam acel huruit din timpul urăturii. Din aceste motive urmăream cu multă atenție caii ce veneau prin zonă pentru a le tăia părul din coadă, însă ne temeam de căruțași. De cele mai multe ori, înainte de Crăciun, birjarii sau proprietarii cailor le împleteau coada acestor animale, însă unii uitau.

Din Păcurari porneau trupele cu: Capra, Ursul Călușul și se auzeau până departe tobele și fluierele mascaților care se deplasau spre centrul orașului unde trebuiau să se întâlnească cu celelalte Trupe din Iași. Uneori se mai încingeau bătăi, însă de cele

mai multe ori se înțelegeau și porneau fiecare pe un traseu bine stabilit de Miliție.

După puțină pauză, Florin începu iar să reînvie amintirile.

- Văd cum cugeți în tăcere, ce naiba !... Ajungeam adeseori în parcul Copou, apoi prin Codrescu, Ralet și Paladi, până în strada Sărărie, ne ciondăneam cu cei din zonă, urcam în tramvai până în Cucu și înapoi. Ca vatmani pe traseul nr. 4 din Sărărie lucrau numai cei mai în vârstă, care erau aproape de pensionare. La vreo trei-patru sute de metri de Cucu, după ce nici nu urcam bine în tramvai, dezlegam și trăgeam în jos, sfoara care ținea antena și tramvaiul o lua invers, legănându-se ca o curcă plouată, pe șinele și-așa așezate la întâmplare, la vale spre Cucu. Neavând viteză, coboram rapid, iar vatmanul Costan, după noi, înjura și țipa de-l treceau apele: „Bangabonzilor ce sunteți ! Țăncănițiloooor !!!... Băgăul cui va mai închinat ! Copii bastarzi, ce sunteți !... Parcă ați fi toți, de-ai lui Bercu ! Las că vă prind eu, ciudaților, ai cui sunteți ! O să vă dau pe mâna lui Cataramă să vă castreze! De unde dracu apăreți așa de-odată ca niște năluci ? Spurcaților ! Vă reclam, auziți voi ! ?... Duceți-vă Dracului, derbedeilor !... Bineînțeles că nu ne putea prinde, fiindcă eram iuți și o ștergeam la fugă. După câțiva metri, se întorcea spre tramvai și se adresa călătorilor din tramvai, care râdeau în hohote, dar pe ascuns: „Ia-n uitați-vă, dumneavoastră stimați călători, ce-mi dau de lucru punciușii ăștia !... Vai de

capul meu ! Uitați-vă ce pot să-mi facă mânjii ăștia ! Dacă-i mai văd odată, îi leg de butucul tramvaiului sau ajung la balamuc !”. Cine o fi fost Bercu, la care se referea, n-am știut niciodată, iar de Cataramă știam că era cel cu hingherii sau Iujul, care prindeau și jupuiau câinii. Ne cam temeam când auzeam de Cataramă. Ne temeam să nu ne belească de piele. Din mers, lua manivela și ștanga de mișcat linia la macaz, cu toate că pe Sărărie nu era niciun macaz, tremura din rărunchi, punea antena pe poziție, să facă contact cu firele electrice, agăța sfoara și pornea spre capătul de linie, la găzărie în Târgușorul Copou.

De la unul din amicii mei din Sărărie, Judele Cornel, am aflat că în anul 1952, tramvaiul mergea până la fânărie, unde sunt acum Căminele de la 1 Mai, apoi s-a prelungit linia până la Primăria Copou (vezi Anexa cu construcția existentă și acum, la nr. 24), însă din cauza alunecărilor de teren din Târgușor, au retras-o până la găzărie, unde este acum Stația Peco Petrom.

Din cercetări și dintr-o Monografie a Transportului public din Iași, ce mi-a fost dăruită de domnul Gabriel Popescu, am aflat că tramvaiul din Sărărie nu a circulat în perioada aprilie 1944 și 1948, și că a funcționat până în anul 1973, iar ultimul vatman al tramvaiului cu nr. 4 de pe traseul Tg. Cucu –Sărărie se numea Bidirel. Se mai vehiculează și acum, că uneori, vatmanul cobora în stație, lua manivela, mergea la o crâșmă numită a lui Topor (Hanul lui Topor), devenită ulterior Hanul lui Balcu,

trăgea una mică, Secărică sau Rachiu alb, se răcorea, apoi se urca și pornea tramvaiul.

Mai era o găzărie în târgușor, la colțul străzii ce purta numele atunci de Roza Luxemburg. O perioadă s-a numit fundacul Căminelor, 1 Decembrie 1918, iar acum se numește Petre Andrei. Pe această stradă locuiește un prieten bun, Costică Ruxandariu, care mi-a relatat că până în anul 1950, zona aparținea Comunei Copou, iar Primăria a funcționat până în anul 1959-1960. Fratele său mai mare, Mina Ruxandariu (decedat) a lucrat mult timp ca șef de hală la Facultatea de Chimie a Institutului Politehnic Iași, acolo unde se producea Poliuretanul. Era și specialist în confecționarea sticlăriei de laborator.

Nu știu cine fusese Primarul de atunci al Comunei Copou, însă un domn, domnul Constantinescu era perceptor. Acest domn botezase pe fratele mijlociu al lui Costeluș. Spun oamenii ce mai sunt în viață, că atunci când își făcea apariția persoana domnului Constantinescu, se făcea liniște pe străzile din Târgușor, prin magazinul și alimentara din zonă, ambele peste drum de Primărie,la nr. 21 (vezi Anexa), în locul unde este acum barul Red Club.

Le-am scos peri albi bieților vatmani. Obrăzniciile și aventurile noastre cu vatmanii le făceam și pe traseul nr. 2, Păcurari. În anul 1962 în rondul liniei de tramvai din Dimitrov, (vezi Anexa cu rondul din Piața Ghe. Dimitrov între 1962-1967), astăzi Statuia Independenței (inaugurată în anul 1980), venise marele spectacol cu **Parisul pe gheață**.

Mi-amintesc cum artiștii, toți cu patine de gheață dansau „Dansul Săbiilor” de Haciaturian. Se spune că pe Păcurari ar fi fost două linii de tramvai, însă eu mi-amintesc de una, cu o buclă la Petru Poni. Tramvaiul dinspre centru spre Păcurari se oprea în bucla de la Petru Poni să-i facă loc celuilalt tramvai care se ducea din Păcurari spre centru.

Îmi amintesc cum tramvaiul de Copou, în curba de la Fundație spre Piața Dimitrov a intrat în alimentara de atunci. Din cauza mai multor asemenea accidente, chiar cu morți, au fost nevoiți să mute linia pe strada Banu, unde este și astăzi. Traseul din Păcurari, Fabrica de oglinzi și sumane, era până în Abator, prin Fundație, pe strada Dimitrov**,** apoi la dreapta printre fostul cinematograf Ilie Pintilie și statuia lui Cuza, apoi la stânga spre Piața Unirii, strada Cuza Vodă, strada Elena Doamna, până la Cinci Drumuri (Bucșinescu), Tătărași, spre Abator. Când s-a început demolarea Cinematografului Ilie Pintilie și construirea hotelului Unirea s-a oprit circulația tramvaielor din Copou și Păcurari, ambele făcând rondul în Piața Dimitrov**,** unde era și Piața Dimitrov. Nu se putea dacă nu te alimentai cu udătură și la crâșma **Aluniș** sau **Crama Pieței**. Circulația călătorilor se făcea cu transbordare în Piața Unirii. Mai încoace au fost două linii, pe Păcurari.

Se spune că patronul Fabricii de oglinzi și sumane, din capătul liniei a tramvaiului pe Păcurari era unul Pârvescu, necăsătorit, un om educat și

plimbat prin străinătate. La naționalizare, în 1947, comuniștii i-au confiscat fabrica. Pârvescu, ajungând la o vârstă respectabilă s-a căsătorit cu femeia din casă. Era la modă. Fiind foarte practic, nu se juca cu cuvintele, adică nu stătea prea mult la vorbă. Înainte de a în cheia socotelile cu lumea celor vii, i-a lăsat femeii tot ce avea. Locuia în strada Sărărie la numărul 210, casa fiind construită în anul 1903 (vezi Anexa). Neavând moștenitori și soția s-a rămânând singură, după decesul lui Pârvescu, și-a luat o servitoare în casă. Servitoarea a îngrijit-o pe doamna Pârvescu, până la adânci bătrânețe. Înainte de a pleca pe tărâmul celălalt, i-a lăsat cu acte, celei ce a îngrijit-o, casa și terenurile din Dorohoi și Botoșani. În acest moment la aceeași adresă, Sărărie, nr. 210 locuiește din întâmplare, omul care mi-a povestit aceaste lucruri, și anume Mitică Moldoveanu, unul din amicii din copilărie din Păcurari.

Mai încolo de Fabrica de oglinzi și sumane, pe partea stângă se continua drumul spre Autobaza din Păcurari și crâșma **La Huțu Mihai**, aproape de Șoseaua Rediu, vestit pentru chefurile și bătăile din zona Moara Popii- Rediu. Acest Huțu povestea de unul Ali Mănescu, mai negru la culoare, dar tâlhar de meserie, care fusese numit la conducerea Poliției. Ei, noul șef de Poliție i-a prins pe toți cei care făceau nelegiuiri sau tâlhăreau la drumul mare. Fiind prietenul tatălui meu l-am cunoscut foarte bine și mi-amintesc de Mihai Huțu. Mormântul lui se află în

dreapta bisericii de la **Cimitirul Sf. Treime** din Păcurari.

În Păcurari, șeful crâșmei **Vâlcele**, aproape de școala **Haluță** era Rusu. Tot Rusu a fost și șef la cârciuma **Ca la mama acasă**. Avea doi sau trei copii. Nu-mi amintesc decât de Vali și Cornel. Aproape de locuința lor se găsea o frizerie **La Iosub**. Iosub avea o fată. Chiar dacă avea treisprezece – patrusprezece ani, Cornel Rusu s-a îndrăgostit de fata frizerului. Când a fost ca Iosub să plece în Israel, Cornel Rusu s-a apucat de suferit. Mare jale și amar pe capul băiatului lui Rusu. Ei, cam asta-i cu zona Păcurariului.

Capul găștii copiilor din mahalaua noastră era Titi Moraru, cam de aceeași vârstă cu mine sau mai mic, băiat voinic și netemător, un copil orfan pe care îl creștea baba Maria Câra, spălătoreasa. Cine o fi fost mama lui ? Îl părăsise de la două-trei luni. S-a ascuns acest lucru. Nu știu de ce. Am auzit că Titi a terminat medicina și practicat meseria de doctor ginecolog, la maternitatea Cuza Vodă ? Acum are cabinet privat. Era un băiat, tare ager. Babei Maria i se spunea Câra din cauza vorbei mai cârâite, biata bătrână mărunțică, foarte isteață cu minte de comerciant ambulant, cu fuste largi și curate, întotdeauna purtând batic închis la culoare, cu ochii vii și verzi precum culoarea pițigoiului, vindea și semințe sau cocoșei, la colțul străzii unde locuia Cărpușor- Aurora cu Ponoarei -, în zilele cu meciuri de fotbal, căci majoritatea celor din Păcurari, Păcureț, Canta și Regie urcau pe strada Aurora, spre

Terasa Rarăul din parc ori spre Stadionul din dealul Copoului. În stânga terasei, în foișor, cânta întotdeauna la acordeon cu bași (armonică), Gelu Ortopeanu, un țigan spilcuit cu o creastă mare în față , dar și în spatele capului.

La fiecare sfârșit de săptămână, toată familia Cărpușor se delecta la Rarău, apoi mergeau la stadion. Fratele mijlociu al lui Costeluș Cărpușor (Țucu), era în echipa de juniori CSMS Iași, pregătită de nea Iustin Șerban. Ce antrenor și ce echipă !... Când mi-amintesc de acei tineri... Îți fac echipa imediat. Stai puțin să mă gândesc !... Primul era un grec, portarul Geavelas. S-o luăm din apărare spre atac: fundaș dreapta, Titi Cotzor, fundaș central Țuțu Constantinescu, fundaș stânga, Mircea Bajora, half dreapta, Titu Humă, half stânga Radu Coteanu, Puiu Ailoaie extremă dreapta, Cărpușor Vasile extremă stânga, Danileț centru atacant, Relu Cuperman, inter stânga și Luș Popescu inter dreapta. Uneori pe Ailoaie îl schimba Teodosiu ca extrema dreaptă. În anul 1961 echipa de juniori din Iași a ajuns în finală și a luat locul doi din țară. Finala s-a jucat la București, cu Dinamo București. Tinerii din Iași au primit câte un ceas „Ruhla”, iar cei din București câte un cupon de stofă pentru haine. În acea perioadă conducătorii de club erau onorifici. Nu primeau bani pentru serviciile prestate. Dintre ei făceau parte profesorul universitar Hălălău și profesorul Huiu. Jucătorii juniori primeau lunar câte o cutie de rahat de câte cinci kilograme fiecare. Conducerea **Fabricii de**

Antibiotice Iași le făceau cadou câte o bucată de glucoză, dacă-ți amintești, din acelea, calupuri mari ce le foloseau la prepararea antibioticilor.

În zilele de duminică, baba Maria se ocupa și de păsărele: vindea la **Piața Dimitrov**, colivii cu botgroși, măcălendri sau scatii, așa... ca să facă o pâine, peste câștigul infim, pe care-l lua din spălatul rufelor. Un bănuț, cât de puțin, îl scotea din piatră seacă. Era măritată sau trăia așa în concubinaj – n-am știut niciodată - cu nea Sandu Săndulache, un om negricios, scurt la trup, cu fața rotundă ca un bostan, cu ochii negri lucitori, mers legănat, puțin crăcănat și aplecat de spate, dar plin de calm și liniște sufletească, care lucra la Peco, dincolo de bariera la trecerea peste calea ferată, de la Fabrica de Țigarete. Vară-iarnă, purta pufoaică. Dacă-i cereau copiii câte ceva, le dădea și haina de pe dânsul. Nu era zi să nu aibă prin buzunarele pufoaicei unsuroase, bomboane sau ceva, cu care să ne încânte. Așa neștiutor de carte, se simțeau în el, daruri ale lui Dumnezeu. Nu înjura, își vedea de treaba lui, nu țipa, nu jignea, evita orice ceartă cu vecinii sau cu oamenii de pe stradă și sărea imediat, în ajutorul celor care îl solicitau. Baba Maria se încurcase cu un zarzavagiu ambulant ce venea prin cartier. Din acea combinație de dragoste și amor ghebos a ieșit un copil, un băiat, Costel, poreclit Păcătosul, de-o seamă cu tine, un băiat voinic, dar naiv și fricos de-ți stătea mintea în loc, de naiv ce era, chiar un păcătos. Nea Sandu l-a iubit ca și cum ar fi fost copilul său. Pe Costel l-am

văzut de mult în bazar, sub pasarela din Nicolina, vânzând piese din tablă pentru sobe, burlane, plite din fontă, zăvoare, cuie, ciocane, balamale și multe alte mărunțișuri, în perioada când Francisc Stroescu, amicul din copilărie din strada Belvedere era administratorul bazarului.

- Da, mi-amintesc foarte bine de Costel, îi răspund. Un băiat bun ! Mă culcam la pământ și-i spuneam să se așeze deasupra mea, să văd dacă pot să-l răstorn și-l întorceam într-o clipită, deoarece el, fiind cam temător se lăsa totdeauna învins. Spunea tot timpul, două cuvinte, magice pentru dânsul, pe care le tot repeta, „coinac” și „nasulie”. Aceste vorbe erau ale unui zugrav din cartier, nea Ghiță Harbuz, mare băutor de spirtoase, la modă în acea vreme, Rachiul alb și Secărica, un om surâzător tot timpul, iubitor de copii și cunoscător de multe bancuri. Costel nu știa să-și folosească forța, decât la ridicat greutăți. Părinții lui îl creșteau și pe Titi cel isteț, ca pe copilul lor. Titi, împlinise treisprezece ani chiar în mijlocul verii, iar în jurul său își aveau jocul și năzdrăvăniile, noi copiii, „diavoli” și „spânzurate”, tot unul și unul, pe care tații și mamele ne vedeau pe acasă, când făceam ochi diminețile sau nopțile târziu când ne aduna de pe străzi somnul.

- Mi-amintesc de voi, ce draci împielițați, mai erați ! Parcă vă văd și acum, spuse domnul Mihai Stratulat.

S-a oprit, surâzând, să-și aprindă o țigară și pentru a lua o înghițitură și-i spuse lui Florin:

- Hai noroc și La mulți ani ! Îți cam arde gâtul, măi Florine !... Nu ți-am spus bancul cu prietenul care le cam trăgea la gâtlej. Cică erau doi prieteni, unul care era deștept și cu cartea în cap, iar celălalt deștept, însă cu damigeana. Nu se mai văzuseră o periadă de timp. Când s-au întâlnit, cel cu cartea, văzându-și prietenul cu capsa pusă, îl întrebă ce mai face și dacă mai trage la măsea. Răspunsul a venit imediat: „Băi, prietene, mai beau să-mi înec amarul.” După câteva zile iar se întâlnesc. Prietenul cu cartea , iar îl întreabă pe cel cu capsa pusă ce mai face și dacă mai trage la măsea. Răspunsul a venit imediat: „Băi, prietene, mai beau să-mi înec amarul.” După încă o săptămână când s-au întâlnit aceași întrebare și același răspuns: „ Beau să-mi înec amarul.” Atunci prietenul cu cartea îi spuse celui cu damigeana: „ Am crezut că amarul s-a înecat în atâta băutură.” Răspunsul a venit rapid de la prietenul băutor: „ Dragul meu, de atâta băutură, amarul a învățat să înoate.”

După ce am râs în hohote, Florin a și a replicat:

- Da, știu, mă plefturești continuu, referindu-te la mine, știu eu ! Vine el și rândul meu !... Păi, ce să fac și eu, mai beau câte un păhărel, dar numai atunci când vin la dumneata, nea Mihai, fiindcă îmi place să mai stăm de vorbă, că tare-mi ești drag, să mai zicem și noi de-ale noastre, din trecut și-așa n-o mai ducem mult. Fiindcă tot veni vorba, nea Stratulat, nu te-am întrebat niciodată, zău... Știi, uneori mă gândesc la dumneata și știi că te iubesc... Ia spune-mi, te rog,

dar știi, rămâne între noi chestia asta, pentru că este mai subtilă, te rog, fără nicio opreliște, ca de la prieten la prieten, fără jenă: de când n-ai mai pus mâna pe o puță străină?

- Măi, Florine, nu știu cum să-ți spun... însă știi și tu că am o vârstă și nu mai este cum a fost odată. Ai să ajungi și tu la vârsta mea și-ai să vezi pe unde face pipi găina... Chiar, măi Florine, spune-mi pe unde face pipi găina?

- Nea Mihai, iar mă iei la sfaturi populare? Eu doresc să vorbesc cât se poate de serios, iar dumneata, știi vorba aia: „bate șeaua să priceapă calul”. Cine nu știe pe unde face pipi găina: pe nas conașule, pe nas !... Ha, ha, ha!... Însă eu te-am întrebat ceva, iar dumneata tratezi întrebarea cu halaimac, răspunzându-mi printr-o întrebare la care eu ți-am răspuns în doi timpi și trei mișcări.

Cu zâmbet în glas, domnul Stratulat ne-a privit pe amândoi și ne-a răspuns molcum:

- Dragii mei, credeți-mă sunt bătrân. Mă întreabă Florin de când n-am mai pus mâna pe o puță străină. La ce naiba să pun mâna pe una străină ? Ce să fac cu ea ? Cum să mai fac față cu cosorul sau cu mocofanul. Este gata, mort în păpușoi. Și ca să nu vorbim de puță, era o vorbă, veche, eheeee... „Ai mai pus vulpoiul la manșon ?” Și drept să fiu n-am pus vulpoi la manșon sau n-am pus mâna pe o cațaveică străină de vreo șase ani.

Florin l-a privit prefăcut morocănos și indignat, l-a privit înduioșat și i-a spus:

- Nea Stratulat, vezi dumneata cum stă treaba... dacă nu ai pus vulpoi la manșon sau mâna pe o cațaveică, cum vrei să-i spui, nu ai vrea să pui mâna pe-a cațaveica mea?, și a început să râdă de sărea cămașa de pe dânsul.

Când a auzit domnul Stratulat răspunsul lui Florin a sărit ca ars, însă nu s-a supărat și a râs cu lacrimi. Printre hohote a replicat:

- Mi-ai tras-o de data asta dar ți-o coc, eu, ai grijă !... Ia uitați-vă ce mi-a tras-o, Florin Romanescu... hoțomanul, ba cu cosorul, ba chiar cu manșonul și cu cațaveica mea !

Nu auzisem poanta cu puța până atunci, însă a fost bună de tot. O voi ține minte. E bună de aruncat la alții, dar nu la toți, ci la cei care țin la glume. Pentru a trece cu plăcere peste cuvintele spuse, Florin ridică paharul toastă îl goli dintr-o suflare și începu iar.

- Mi-amintesc în Aurora, un loc cu multe peripeții, mai la vale de Damian cizmarul, a cărui proprietar era pe atunci, doamna dolofană Cilibiu Elvira, cu o curte mare, unde își duceau traiul vreo cinci-șase familii, într-o casă tip vagon, cu mai multe cămăruțe și încă două maghernițe, fiecare cu câte o cameră: Marta Bursuc, femeia cuminte și credincioasă, dar machitoare, vânzătoare de vechituri, Raclău Călin, felcerul, doamna Piseru Corina, funcționară la Bancă, despre care circulau niște zvonuri că umblase cu nemții în 1944, nemăritată, văduva, Sofian Paulina fostă învățătoare,

de prin Negrești, cu două fete la școală, dar modestă și bătrânul Dorel Crudu, un spilcuit, fost hoț de buzunare și de găini. Într-una din maghernițele era și magazia, vestita magazie, unde distinsa proprietăreasă..., cucoana Cilibiu Elvira își ținea lemne pentru iarnă.

CEARTA DIN MAHALAUA AUROREI

Întâlnirea cu Florin Romanescu și cu Mihai Stratulat m-a trimis în oglinda vremii plină de amintiri, cu oameni și timpuri, cu imagini ce nu puteau fi ignorate atât de ușor, fiindcă făcuseră parte din viața mea, iar fără acestea n-aș fi existat. Chiar dacă uneori trăim numai din fotografiile de prin sertare, mă simțeam iarăși copil, da, copil și nu șimțeam gustul amar al timpului... Nu mi-am dorit și nici nu voi dori vreodată, să aflu când mi se va sfârși copilăria.

- Fusesem și eu pe fază, la o ceartă în curtea celor mulți, continuă Florin Romanescu. Sfaturi populare !... A fost durere, durere ! Trebuia să te ții cu mâna de burtă să nu plesnești, nu alta !... Mare nebună, madam Cilibiu, aia !... Mergeam spre școală la Petru Poni. Văzând că lumea se oprise și se holba în curtea cu pricina, m-am oprit și eu. Am mai ajuns la școală ? Pe dracul ! Când mi-am amintit de școală se făcuse deja târziu... Cum căsca gura toată lumea, așa am căscat gura și eu, ce să fac !... În acea dimineață, ca și în celelalte, cearta pornită făcea parte din sistemul șicane-mizerii, cu care chiriașii din strada Aurora, numărul 40, se apăraseră înverșunați,

vreme de doi ani de când le-a căzut pe cap noua proprietăreasă. Îi venise rândul celei mai necăjite, văduva Paulina Sofian, fostă învățătoare, dar bolnavă, care mai pregătea copiii din cartier. Proaspăta proprietăreasă, o dolofană de vreo patruzeci și cinci – cincizeci de ani, cu obrajii rumeni, sprâncene trase din creion, aluniță sub colțul drept al gurii, părul permanent, se umfla în pene, precum o cloșcă ce voia să-și facă cuibar străin:

- Eliberezi imediat cele două camere !...

- Nu eliberez nimic !...

- Ba ai s-o faci, mai curând decât crezi... călcâie crăpate !

- Pațachino ! Na, dacă-mi blochezi drumul de dimineață ! Că până astăzi, nu ți-am zis-o !

O ușă s-a trântit cu putere în nasul celei atât de matinal felicitată și care amuți pentru o clipă. S-a sprijinit de perete, apoi iute revenindu-și, cu mâinile în șolduri, nevrând să se dea bătută a început să strige în gura mare:

- Eu, pațachină ? !... Haita... suplinitorilor din zece sate ! Te știu eu ! Țărănisto !...

Vorbea așa de repede încât îți era foarte greu s-o urmărești. Aproape că nu înțelegeai ce spune din gura ca un clopot de biserică. Când s-a uitat mai bine, țipa la pereți, căci Paulina Sofian părăsise terenul. Tocmai atunci, ușa ce fusese trântită se deschide și o altă chiriașă ieși grăbită, încheindu-și pardesiul.

- Aha ! Madam Piseru ! Bine că te văd. Ai auzit-o ?

- Pe cine s-aud ?

- Te faci surdă și mută ? Nici măcar nu ți-i cârlă-n dârlă de mine, măcar așa oleacă, la obraz ? Nu ai auzit pe sfrijita asta, venită în casa mea, din glodăria de la Negrești, sub cuvânt că trebuie să stea la oraș fiindcă are două fete la școală ? Eu îi vorbesc frumos, iar dum-nea-ei... m-a insultat cu expresii triviale de dimineață. Pe mine, care am făcut profesionala la Botoșani. Să nu-ți vină rău ? Știe ea, cine sunt eu și de unde vin ? Auzi, necioplita, caplamaua !...

- N-am auzit nimic, madam Cilibiu. Dimineața, cum mă trezesc dau drumul la Radio, pentru a asculta știrile și sfatul medicului. La șapte și treizeci de minute trebuie să fiu la Bancă.

- Apoi da, dumneata numai atâta știi: banca și radioul ! Am auzit că ai fost gravidă cu un neamț și ai pierdut copilul. L-ai pierdut sau l-ai aruncat la gârlă ?

- Să-ți fie rușine că-mi vorbești așa, cotoroanțo. Te-ai uitat ce față ai, cațaveico ? Ce știi dumneata ? Ce copil ? Ce, ești de la procuratură ? Vezi-ți de treaba dumitale, neisprăvito. Te-am jignit cu ceva ? De ce o cauți cu lumânarea, băgându-te în treburile altora. Te rog să nu mă superi, c-apoi îți vin eu de hac. Fiecare face ce vrea în casa lui, câtă vreme nu-și supără vecinii ! Pe Paulina cu care stau ușă-n ușă, radioul meu n-o supără. Dimpotrivă, m-a rugat

să-l dau mai tare să știe ora exactă, când să pună de ceai și să-și trimită fetele la școală.

- Auzisem și eu... A plecat neamțul și te-a lăsat grea. Se mai întâmplă. Nu știi, lumea bârfește. Chiar te potrivești ? Am crezut c-ai să-mi iei partea, dar m-am înșelat. M-da ! Dumneata, ștremeleagul și... madam Paulina, toată ziua bot în bot, iar eu mă chinuiesc într-o fostă magazie, fiindcă v-am găsit gata instalați chiriași. Eu, proprietăreasa, care m-am lipsit ani buni de-un pantof nou !...

Lumea din stradă se uita ca la urs și fiecare își dădea cu părerea. Se opri puțin, făcu o pauză ca la teatru și începu să plângă smiorcăindu-se:

- N-am știut ce-i un cinema ori o prăjitură, ca să strâng bănuț lângă bănuț, numai cu gândul la o nălucă de casă și o bucată de teren. Am fost o proastă când m-am potrivit răposatului de bărbatu-meu, să vindem tot și să plecăm din Dorohoi. Iaca ne-am mutat la Iași și ce-am făcut ?

Căutând să-și șteargă lacrimile false, își murdărise toată fața cu cărbunele dat pe la gene și sprâncene. Dată cu roș de buze pe ambii obraji, arăta exact ca o paiață la circ. Temându-se să nu-i râdă în nas, chiriașa îi spuse dintr-o dată respectuos:

- Bună ziua, doamna Cilibiu ! Întârzii la slujbă.

Doamna Elvira Cilibiu încremeni ca bătută în cuie lângă portița dinspre stradă. Vorbea singură: Așadar, nici pe Piserița asta nu a atras-o de partea ei. Se vedea cum i se urcase tot sângele la cap și simțea că se înăbușă. Gândea că Paulina putea fi scoasă cel

mai ușor. Făcuse contract cu vechiul proprietar, trei luni înainte ca acesta să fi scos casele la vânzare, dar a fost amăgită în privința chiriașilor. Spunea că mai bine și-ar fi scurtat un picior, când a adus-o misitul să le vadă. Chiar și domnul Ciorsac, un vechi prieten, fost magistrat, i-a spus că, numai pe țăranca de Paulina ar avea șanse, s-o poată da afară. Îi trebuia doar un motiv. Gândea s-o învinuiască că nu-și plătea chiria. De acuzat că turbură liniștea celorlalți, nu era posibil, deoarece Paulina se împăca cu toți chiriașii și era prietenoasă. Mai mult, era susținută și de alții din cartier, mai ales de domnul Derea și familia Cărpușor.

Elviroaia Cilibiu avea în mintea ei multe răutăți. Pe madam Piseru, „nas de ceară", cum o poreclise de când trecuse de la Primărie la Bancă, care stătea ușă-n ușă pe holul principal, n-o putea suferi. Cu madam Raclău și cu mutulică al ei de bărbat, felcerul, chiriașii care locuiau înspre Ponoarei nu-i scoata din doamnă în sus, domnule în jos, ba încă le făcea și unele cumpărături pe la alimentara de la Căileanu. De înfumuratul, Crudu Dorel, hoțul de buzunare, rămas flăcău bătrân, ce avea să mai spună. Î-l prinsese în laț bătrânețea. După masa de seară, mai juca câte o partidă de șah cu dânsul. Nu stătea nici la gâdilat. Dar acum... Drace !... Răsărise de mult soarele și nu avea de cine se agăța să-și verse nervii, nici cu cine schimba o vorbă. Afară de bețiva babă, biata Marta Bursuc, care se lăsase de negustoria de boarfe în Talcioc, iar acum făcea pe cerșetoarea.

Propietăreasa nu avea niciun prieten în toată curtea, iar acum poftim... , baba Marta adormise. Se vedea că băuse până târziu, prin Hală, căci n-o auzise mormăind și pocnind, cum făcea de obicei nopțile, când venea la culcare. Cu cine dracul avea să schimbe o vorbă ?...

A tresărit dintr-o dată. Ușa din față se deschisese. Era semn că fetele Paulinei pleacă la școală. Gândea că poate au să aibă curajul, să nu-i dea bună dimineața. Înfofolite în paltoane roase pe la coate și guler, cu gențile subsuoară și priviri liniștite, cele două fete sărace, mici și oropsite, una de opt și alta de nouă ani, călcau mărunt, ferindu-și bocănceii de noroi.

Madam Cilibiu fierbea. Le vedea, niște prefăcute. Fiindcă cele două școlărițe se apropiau, ea își făcea de lucru cu un băț. Când au ajuns în dreptul portiței pentru a ieși în stradă, nici n-au privit-o pe Elvira.

- Frumoasă creștere. Fete de școală, și n-ați învățat să dați bună ziua, persoanelor mai în vârstă, cu care locuiți în curte. Așa mamă, așa odrasle! Țopârlancelor !...

- Da, dar țopârlance care au mai mult bun simț, decât o femeie orășancă crescută la Botoșani sau Dorohoi, de unde-o fi, și care te-atacă la drumul mare cu provocări de mahalagioaică !

Am aflat toată tărășenia, chiar de la Marta Bursuc, machitoarea cu talciocul, zise Florin. I se tăiase respirația. Boșorogul înfumurat, care stătea în

ușă cu proștii de Raclăi, Dorel, despre care a auzit Elvira, că încă mai fură și din cutiile milei din biserici, privea fără să spună un cuvânt. Ofta. Trebuia să bea neapărat, ceva, altminteri simțea că-i plesnesc tâmplele. Trebuia să-și ude gâtul numaidecât și să fumeze o țigară națională. Nici măcar, nu a ocolit noroiul după cele trei zile de ploi și a pornit leap-leap către magazia preschimbată în cameră bună de locuit, magazie în care dumneaei, proaspăt proprietăreasă a fost nevoită să-și îngrămădească lucrușoarele, iar acum se tânguia către cei care aveau timp s-o asculte. Își spunea tot timpul că, s-ar da peste cap și tot o să găsească ceva ca s-o arunce afară din casă pe țăranca de Paulina. Cum îi plăceau băuturile tari, spirtoase, a luat pe loc o hotărâre serioasă: avea să consume un litru întreg de monopol, până la prânz, ca să-și facă curaj și tot i-o va face Paulinei. N-o mai suporta și pace ! Avea să bea, avea să stea la pândă ca să i-o poată coace ! Era proprietară cu acte prin tribunal, ori nu mai era ? Altminteri nesuferita avea să-i rămână în casă cu fetele ei, iar pe ea avea s-o apuce și Crăciunul și Paștele, tot înghemuită în magazie. Numai cu-n căpețel de ață dac-o prindea la îngrămădeală, avea să-i arate ea Paulinei, cameră cu hol și bucătărie, la doi pași de centrul orașului. A intrat în casă, s-a împiedicat de un scăunel, l-a scuipat și a mers direct la sticla cu mângâiere de năduful. O aștepta pe noptieră, lângă păhărel, abia începută. A tras două gâturi zdravene, căci nu mai avea răbdare să-și

toarne. Și iar gândea la prostii: „Ah ! Dracii de chiriași ! Dac-aș avea putere i-aș mătrăși pe toți, secale-ar sămânța, să le sece de dobitoci și dobitoace !”.

Fiindcă se încălzise binișor din cele două zdravene înghițituri, acum se mai potolise și cu țigara între degete își turnă încă un pahărel și-l pregustă, vorbind cu ea însăși: „Noroc, Elviro ! În sănătatea tuturor ! Așa cum spune prietenul de văduvie, Gică Stănculescu. Altfel de ce a mai sfătuit-o să-și asigure capitalul, cumpărând aceste case ? Banii, azi îi ai și mâine vine un drac și pac, rămâi cu buza umflată, fără ei !”

Obosită de atâta filosofie, se așezase cu scaunul la singura fereastră care dădea cu vederea spre holul de ieșire al dușmancei sale Sofianca. O avea în minte pe țoapa de Paulina, venită să facă pe-a orășanca, mă rog, în casa și averea dumneaei. Își puse o pernă sub șezut să-i fie moale, căci avea de așteptat, cine știe câte ceasuri. Sorbi al treilea păhărel pe nerăsuflate. Pentru dejun nu avea de gătit nimic. Mai rămăsese de ieri, friptură rece de porc, cașcaval și plăcintă cu mere. Fuma și îi fugeau ochii după tot ce se petrecea în curte. Iar începea să gândească profund: „Poftim ! Mutul, Raclău felcerul a ieșit în pijama să-și airisască javra. Ce tâmpit ! Dumnealor, în loc să crească un copil, cresc un câine pe care îl îndoapă cu unt și jambon. Halal !... Uite-o și pe crăcănata de nevastă-sa cu șuba bărbatului între umeri, aruncând oala de noapte în curte. Pfui !... Mai fac și putoare, în curtea mea, ce-am

cumpărat-o cu năduf ! Ce neamuri proaste ! Dumnealor întârzie cu gospodăritul, căci încep serviciul la opt. Ah ! Elviro !... Ochii în paisprezece, că Paulina își deschide ferestrele ! Pe semne că mătură. Dă doamne, s-arunce fărașul pe fereastră sau să-și scuture covoarele în curte, sub nasul ei al proprietăresei, că atât i-a fost ! Mai înghite un păhărel. Mârlanca de Paulina nu-i face pe plac. Parcă o învață „Sarsailă”.”

Trebuia să aibă răbdare. Încă un păhărel, două - trei, pachetul cu țigări și așteptarea... A mai tras un păhăruț și a plescăit din limbă: „Ptii... tare al dracului monopolul din sticla cumpărată ieri seara. Se vede că n-au avut timp cei de la alimentară să-l boteze. Din pricina aceasta de-abia am putut scoate dopul.”

Nu după mult timp, a auzit-o pe Marta Bursuc. Venea cu părul ieșit din basma și cu ochii cârpiți, de somn, târându-și bocancii scorojiți, direct către camera Elvirei Cilibiu. Văzând-o, aceasta a pregătit repede sticluța de un sfert să-i toarne jumătate apă, jumătate monopol, chipurile s-o cinstească.

- Sărut mâna stăpânica Elvira !, spuse Marta Bursuc.

- Bună dimineață, babă Marto !... Intră, că tocmai mă gândeam să-mi fierb o „Unica”, sau vrei un „Nechezol”.

- Despre mine, nu te osteni. Ieri, nu am mâncat decât doi castraveți murați, cu o fărâmă de

pâine veche. Mă arde prin mațe. Mai bine fă-ți o pomană cu-n păhărel, să mă dreg.

- Să nu-mi spui că ai băut tot ce-ai câștigat... Nu te-am auzit când ai venit la culcare.

- Cum se poate așa ceva ? Nu mai simțit dumneata, care stai cu simțurile mai bine decât iepurii ? De la opt m-am vârât în oghială, că n-am gaz. Să mor, dacă te mint !

- Ei bine, poftim, n-am uitat să-ți păstrez porția. Vezi, să nu mă uiți nici dumneata, dacă ajung la vreun proces cu Paulina, scroafa asta !

- Doamne, un suflet am, stăpânica mea ! S-ar putea întâmpla așa ceva, cu dumneata, femeia femeilor ? Nu ești matale proprietăreasa la aceste coșmelii de lux ? Bogdaproste și să trăiești măcar optzeci de ani !...

Trase un gât, și se strâmbă:

- Brrr... Chișaraie ! Pare că-i bulearcă! Iar l-au îndoit cu apă, spiculanții aiștia. Dacă ți-aș cumpăra eu un trăscău, de la un depozit, la Farmacistu' Jaga, unde mă cunoaște... ai zice că e foc ! Ca ceva Ilectric... așa te scutură ! Tari-i bine, în odăiță la matale: căldură și miros de proprietară. Ei, dar tot am să beau și poșirca aiasta, în loc de ceai, ca să-mi dizmorțesc ciolanele.

- Eu mă împac și cu poșirca , babă Marto, tocmai, fiindcă e mai slăbuță. Nu știu cum naiba, toată lumea vrea trăscău, să ți se urce fantezia din tălpi, la cap, sau te pomenești că-ți arde teaca !...

Dacă îți trebuie ceva de mandârlău du-te la Dorel și întreabă-l de mandârlău...

- Nu, nu la mandârlău mă gândesc... Aiasta, pentru că n-ai gustat trăscăul, fiindcă ți se ridică degetul mic de la chicioru' drept. Mă crezi pe cuvânt ? Dacă nu m-oi îmbăta prea rău într-o zi, zău c-am să-ți cumpăr un sfert de la depozitul meu, să-l guști măcar. Nu prea am coroplic, dar ai să mă pomenești !

Două ceasuri a suportat, Elvira, toată pălăvrăgeala babei Bursuc. A ascultat pentru a suta oară despre necazurile ei cu cerșitul, despre cei cărora le mai face curat prin case și-i plătesc cu țârâita, despre cărpănosul de Bercu, din Păcurari, mai încolo de Haluță, care nu-i mai dă de băut pe datorie... Trebuia s-o asculte și pe deasupra să-i îndure și mirosul rânced de la zdrențele aburite în baie de transpirație și damf de rachiu. Făcea acest lucru, deoarece numai dimineața, este trează Marta, s-o poată învăța cum să țipe, ca să strângă toată curtea, dacă iese bătaia pe care i-o pregătește Paulinei, cum să adune mahalaua.

- Vezi, să nu mă dai de gol ! Îmi vei face niște vânătăi, vezi tu cum. Am să o provoc pe Paulina, țăranca. Ea o să sară la scandal, iar tu să țipi: „Săriți lume, se face moarte de om !... Ajutooooor, Săriți !". Te prefaci că ne desparți și mă mai ghiontești, ca să-mi pot scoate certificat de la medicul legist, c-am fost bătută... și că prezint leziuni grave. Îmi vei fi martoră la proces.

Marta Bursuc asculta, pe-ndelete, gemând de plăcerea căldurii și moțăind, dând din cap cu câte un: „Da, chiar așa ! Așa fac !... da !”

Când a privit ceasul, care arăta ora prânzului, a tresărit văzând cât de repede a trecut timpul. Noroc că baba Marta auzind portița, a sărit la fereastră și i-a strigat:

- Mămucuță, uite cu cine vin școlărițele !

Dintr-un pas legănat, Elvira a fost la fereastră, crezând c-a prins în sfârșit prilejul pentru a declanșa scandalul mult așteptat.

- Ptiu !... M-ai bucurat degeaba. Credeam că aduc un bărbat. Când colo, tot o fată în uniformă, tot școlăriță ca și ele.

- Da, dar are un geamantan în mână.

- Adevărat. Dacă are marfă de contrabandă, sau dacă le primește în gazdă ? De minune !... Le-am găsit cârligul. Le arunc în stradă pentru speculă. Să trăiești, babă Marto ! Mai trage-i un gât din sfertul ăla. Mai bagă unul ! Ține minte, o pândim să vedem care-i mișcarea. Mă duc apoi la organele în drept, la secție și-i fac bucata. Voi merge și la fisc. Pe urmă lasă pe mine... I-o fac eu Paulinei !... Scroafa !...

- Scandal, proțes, iar cu martora, eu sunt prima! Hi, hi !.. își frecă mâinile, baba Bursuc, gândindu-se cât rachiu are să mai bea pe gratis, toată săptămâna, de la proprietăreasa cea durdulie, a caselor din curtea cu minuni.

*

După o săptămână, într-o zi de luni dimineața, pânda îndrăcitei proprietare a luat sfârșit. Avea toate atuurile, cum îi spusese Bursuciței, grăbind-o să-și bea sfertul de monopol și să-i dea ajutorul făgăduit.

Școlărița adusă acasă de fetele Paulinei, fusese primită în gazdă și cu mâncarea. Cerând părerea fostului prieten magistrat, Ciorsac, acesta îi spusese că era momentul prielnic să le arunce în stradă pe chiriașe, deoarece îi speculează locuința fără să aibă dreptul de subînchiriere. Cuvântul „aruncat” era pe-nțelesul Elvirei.

Venind acasă, din vizita făcută sfătuitorului magistrat și aflând că fetele sunt plecate la cursuri, iar Paulina la cumpărături, s-a hotărât ce să facă. Nu a mai stat mult pe gânduri și s-a dus spre ușa chiriașei, a forțat belciugele, a dat cu ușa de perete, și nebună de bucurie s-a repezit în locuința de atâta timp râvnită, împreună cu Marta Bursuc, începând să care ca niște sălbatece, lucrurile bietei Paulina, îngrămădindu-le în curte claie peste grămadă. Au transpirat amândouă, dar mai mult Marta.

- Mărunțișurile sunt gata ! Acum, cufărul cu cărți și paturile. Repede babă Marto, să n-apuce „Călcâie crăpate” să vină de la piață, până nu pun lacătul meu.

- Repede, mămucuță ! Ia mata oala aiasta grea de noapte, iar într-un cearșaf leagă pernele, plapuma și salteaua, până desfac eu fiarele patului.

- Am luat. Cară tăbliile. Pune-le pe lângă zid, sub streașină, că a început iar să plouă.

Tot veninul înghițit de vreo doi ani, s-a preschimbt imediat în miere. Căldura monopolului băut ca să-i dea curaj, a făcut-o să cânte. Trăia în sfârșit momentul fericirii, după care alergase doi ani, să aibă camerele ei, în casa ei.

- Gata belciugele ?

- Gata ! Încuie matale lacătul. Am mântuit mai repede decât gândeam.

Ușa vecinei de peste sală se deschise și un glas gâtuit de uimire întrebă:

- Dumneata... madam Cilibiu ? Credeam că vecina își scoate lucrurile pentru curățenie. Ce faceți aici ?

- Ce trebuia să fac de mult. Dreptate, madam Piseru !... Am aruncat speculanta din casă, iar acum ocup eu camerele, în calitate de proprietăreasă.

- Aveți aprobare legală ?

- Am dreptatea și lacătul cu mine.

- Păi, cum ați putut să scoateți lucrurile chiriașei în ploaie Asta-i sălbăticie ca în junglă, nu dreptate. Ai să te căiești foarte curând, doamnă Elvira. Cred că ați băut mult, dacă vă văd însoțită de Marta Bursuc.

- „Canci" ! Ei, na ! Te-ai găsit judecător pe inima goală, madam „nas de cioară !"

Madam Piseru i-a întors spatele. A ieșit în stradă și după două minute și-a grăbit pașii, văzându-și vecina venind de la alimentară.

- Fugi repede acasă, madam Paulina. Inconștienta de Elvira Cilibiu ți-a azvârlit toate lucrurile în curte și a pus lacătul ei la camerele dumitale. Să nu te lași. Cheamă organele în drept, încheie act și dă-o în judecată.

- Ba am să-i dau chiar acum o papară s-o țină minte.

Chiriașa năpăstuită a intrat pe portiță ca o furtună. Calmul ei de fostă învățătoare și răbdarea cu care se înarmase până atunci au părăsit-o. Și-a lăsat cumpărăturile pe holul comun și zărind lacătul străin la ușa ei, se întoarse în loc. A ieșit, a mers câțiva pași până la camera-magazie a proprietăresei. Aceasta având în spate pe Bursucița, a întâmpinat-o de dincolo de prag.

- Ce vii, așa ca o furtună ? Ai înțeles madam, că azi trebuie să-ți iei catrafusele. Speculă cu sub-închiriere s-o faci în casa altora, nu în casa mea nenorocito !

- Speculă, eu ?... Pentru că sora mea a fost mutată cu slujba și i-am luat fata, pe nepoată-mea, la mine în casă, numești asta speculă ?... Mă mai faci și nenorocită, mâncate-ar hemoroizii din interior ! Tu care ai ținut casă de randez-vous, pentru curve și jocuri de cărți ? Crezi că nu-ți cunoaștem grupa de sânge și biografia ? Lepădătură !..., și căută cu ochii, în jur, un obiect cu care să se înarmeze.

- Țărancă, speculantă ! La vândut ouă și găini în hală, nu trai boieresc în casa me, prefăcuto !... Știu eu ce-ai făcut și cu nemții cu care te-ai înturlucat... și-ai lepădat copiii pe unde-ai putut. Am auzit că ai făcut un copil în 1945... Hai ?... Mai ai și două fete. Ei lasă că te aranjez, eu ! Asta se cheamă, parcă, discriminare de copii sărmani ! Nu-i așa Marto ?

- Așa-i, așa-i !..., zise Marta.

- Marțafoaică ordinară și vopsită!, se răsti Paulina și negăsind altceva la îndemână, printre lucrurile răvășite, a apucat oala de noapte scoasă de sub pat, chiar de madam Elvira. O mai întrebi și pe Bursucița, cu care-ți petreci timpul, bețivancelor ! Aveți numai grija trăscăului !...

Bețiva de Marta, se așezase pe un scaun, la intrare și-i trăgea din sticla cu monopol. La poartă în stradă, auzind un așa scandal, iarăși se adunaseră vecinii de cartier, care râdeau, fiindcă știau de pățaniile Elvirei. Știau toți de metehnele ei.

Gestul a îngrozit-o de-abinelea pe madam Cilibiu. A și început să strige ca o descreierată:

- Săriți lume ! Luați-i oala de noapte din mână ! Mă omoară speculanta. Îmi dă cu chișaraia în cap ! Săriiiiiți ! Sări Marto, nu sta !...

- Fiindcă ai căutat-o, să-ți arăt ce poate țăranca speculantă, cotoroanțo !

Și cum vasul fusese pus întâmplător chiar sub un burlan, se și umpluse cu apă de ploaie, chiriașa i-l aruncă drept în capul dolofancei proprietare. Orbită, cu mâinile la față, femeia țipă ca din gură de șarpe:

- Săriți, oamni buni ! Luați-i oala !... Mă omoară țărancaaa ! Nu mă lăsa, babă Marto! Hoțiii ! Săriiiiți, ajutoooor !

- Săriți lume !... Piseruuuu, madam Piseruuuu !... Unde ești ?... Ajutooor !, guiță și Marta Bursucița, și prefăcându-se că le desparte, o îngesuia cu lovituri, pe madam Cilibiu, leoarcă toată de apa, care-i fusese aruncată între ochi.

Grupul de curioși din poartă nu se puteau ține de râs. S-a deschis portița și a apărut tăcutul soț, felcerul Raclău. Paulina, enervată peste măsură a trântit cu câteva funduri de oală în pieptii puternici ai dușmancei. Cu greu tăcutul Raclău a izbutit să potolească păruiala. Scandalurile Elvirei Cilibiu, de doi ani, îi călcau și lui pe nervi. De-odată furios, a pornit drept spre sectoristul Ghiță Brașoveanu, să reclame barbaria cu lucrurile chiriașei aruncate în ploaie. Chiar în acea dimineață năpăstuita speculantă și-a ocupat camerele, iar proprietăreasa a fost trimisă în judecată.

Știu doar atât: că au urmat două înfățișări, cu audierea martorilor. La al treilea termen, avocatul Elvirei Cilibiu, a cerut să fie din nou interogată Marta Bursuc, în a cărei primă depoziție găsise mai multe contraziceri. Tribunalul a admis: Aghezmuită de dimineață, bătrâna s-a încurcat în răspunsuri, dând pe față toată tărășenia .

Au râs și judecătorii, a râs toată lumea din sala de judecată, încât se trezise din somn și ușiera

tânără, care își petrecuse noaptea cu un prieten la un hotel.

Oricum, madam Cilibiu a pierdut. Vărsa tot timpul venin, se-mbăta frecvent cu bătrâna cerșetoare, apoi o mai trăgea de păr până a dat-o pe ușă afară spunându-i:

- Babă bețivă și ramolită ! Cum să spui tu, la judecători că Sofianca mi-a turnat numai apă de ploaie în cap ?! Atunci cine mi-a făcut vânătăile de pe șolduri și din spinare ? Raclău, tăntălăul ? Și de ce am mai scos eu, cotoroanțo, țertificat de la medicul legist ?

- Păi... știu eu ? Dă-mi un trăscău ilectric, nu de-acela din chișaraie și zic cum vrei matale! Mare-i Dumnezeu, dacă nu zic adevărul !

După o mică pauză, Florin păru că-și caută țigările, bodogăni niște cuvinte neînțelese și începu iarăși:

S-o fi văzut pe Bursucița, cum povestea. Proprietăreasa a alungat-o și a închis ușa. A doua zi de dimineață s-au întâlnit iarăși. S-au împăcat, dar nu pentru mult timp. Așa de bine îi mergea babei Marta cu mâncare și băutura că se și îngrășase. Până la urmă, cu toate certurile fără rost, au părăsit zona, fiindcă toate coșmeliile și-așa dărăpănate, s-au deteriorat mai tare, iar terenul a fost expropiat și trecut în proprietatea Statului. Mulți au murit. Dintre cei mai tineri, sunt și acum prin Tătărași, Ciurchi, Piața Chirilă... Dar, nu am mai întâlnit pe niciunul dintre ei. Ei, asta-i numai una din pățaniile din cartier.

PRIN MAHALA

Ascultam în tăcere și parcă toate aceste lucruri se petreceau în fața ochilor mei. Florin Romanescu descrisese cu atâta patimă acele momente din viața cartierului nostru.

- Mi-amintesc de cei din curtea lui Veber, îi răspund.

- Măcar, te mai delectai cu trăiri adevărate, nu ca acuma, zise molcum domnul Stratulat. Cum deschizi televizorul, nu auzi decât despre violuri, omoruri, furturi și politică. Majoritatea sunt niște agenți electorali, care au votat cu toate partidele. Când le-a mirosit că bate vântul spre stânga, se pregătesc cu arme și bagaje să se înscrie la socialiști. Când le-a mirosit că bate vântul din dreapta, aleargă cu toată familia la liberali. Adevărul este că și-au luat-o în cap, acești pescuitori în ape turburi. I-am votat, dar sunt niște nulități, pe care astăzi, îmi pare rău că i-am tolerat atâta timp... Toată mass media, la fel, cumpărată ba de socialiști, ba de liberali. Ce naiba, numai asta dau populației ? Unde sunt știrile adevărate, despre acordurile semnate cu străinătatea, despre oameni, modul de trai, despre viitor, cum s-au cheltuit banii statului, ceva despre

știință, invenții din medicină... sateliți, rachete și altele ?

- Parcă au făcut un pact, să te îndoctrineze numai cu ce vor ei, cu imagini și să ți le bage pe gât cu forța, continuă Florin. Dacă iar mânca pe toți dalacul, tare m-aș bucura, că sunt niște pușlamale, de sus până jos !... Arză-iar para și omătul !...

Se opri îngândurat, trăgându-se de trei ori de vârful nasului, un tic care însemna iritare intensă. Scoase tacticos pachetul de țigări, răsuci una între degete, o trecu printre buze, umezând-o, o lovi de două ori de frunte și o aprinse, trăgând cu nesaț fumul, apoi spuse tacticos:

- Vezi, vezi ? Până la urmă, vii la vorbele mele ! Așa te vreau !... Asta-ți spuneam și eu, despre cei cu ziarele și televiziunea. Lasă-i să trăiască și ei. Este loc pentru toată lumea. Să mai luăm câte un gât. Vivat ! Vivat ! Vivat ! Să trăiți și să ne mai vedem, tot pe-aici. Începusem să vă mai spun despre cei care locuiau mai jos, spre Belvedere, dar m-a oprit nea Mihai.

În vale erau mai înstăriți, ceilalți din deal, din Ponoare, Șipoțel, Tăcuta, Fundacul Babei și o parte din Belvedere erau mai necăjiți, însă omenoși. Dacă-ți amintești: luam borș, de la Moșul Florea, din Tăcuta, de la Brumă din Șipoțel sau de la Popovicioaica din Belvedere, fiindcă mai sus spre capătul din deal al Aurorei nu era niciunul care să facă borș adevărat, la chiup de lut, cu tărâțe de grâu, huște și frunze de vișin. Moș Florea îmi dăduse o carte de aventuri, **Nevinovata sau copila izgonită din**

casa părintească, legată din multe fascicole apărute în ziarele din anul 1935. După ce am citit-o, i-am făcut niște coperți mai bune, din carton, le-am lipit cu pap și i-am returnat acea carte mulțumindu-i moșului.

Prin 1957-1958, începuseră să se facă branșamentele la apa potabilă din rețeaua de distribuție. Vă amintiți, prea bine unde se găseau cișmelele de apă potabilă: una în Aurora, în față la Găină (vezi Anexa cu casa lui Găină așa cum arată și astăzi, la nr. 28), una în Belvedere, în față la Târsănaru, două în Toma Cozma, una în față la Familia Pascaru, de lângă Tiron (vezi Anexa cu casa lui Tiron și Agachi, așa cum arată și astăzi, la nr.53 și 51) și doamna Pascaru, iar alta aproape de cărărușa de lângă părintele Mănucă, ce dădea în Berăria Veche. Strălucea strada din cauza poleiului, iar din vârful dealului unul din băieții lui Rață (vezi Anexa cu Pavilionul nr. 4, cum arată și astăzi) – cine naiba l-o fi pus – zbura cu sania și neputând s-o oprească a intrat drept în cișmea și și-a rupt picioarele. O altă cișmea se afla în Ponoarei, în față la Vornicu, alta în strada Fagului în față la cumătrul Talpău și izvorul, șipotul din Șipoțel (vezi ulița spre Șipotul Șipoțel, așa cum arată astăzi), de unde se adăpau și animalele din adăpătoarea tăbluită. Ce apă avea acel izvor !... Puțin sălcie, dar era vorba de lacrimile unui izvor sfânt.

Mai sus de izvorul Șipoțel, se afla un teren cu iarbă unde băteam toată ziua mingea, apoi râpa de

la cea de zece-cincisprezece metri înălțime, și panta-Bogdanul - care ducea spre Unitatea Militară, din strada Peneș Curcanul. Făcând-o pe alpiniștii, săpam trepte în malurile râpei și urcam până sus, unde creștea cătina cea deasă. Mai mult de atât, când începea ninsoarea, pe la sfârșitul lunii noiembrie, mergeam în strada Peneș Curcanul și ne rugam de militarii în termen, care dădeau la casare schiuri, să ne vândă câte o pereche de schiuri noi-nouțe, cu tot cu curele și bețe de bambus, numai cu doi lei și o sticlă de vin.

- Este și acum izvorul, însă este captat, și duce la vale pe sub strada Toma Cozma, în canalizarea din Păcurari, zise Florin Romanescu... Mai jos, cam într-o râpă își avea casa doamna Marian (vezi Anexa cu casa unde a locuit), mama doamnei Vornicu. Doamna Marian avusese debitul de tutun din strada 23 August, mai la vale de Universitate Este și astăzi acea casă în care a locuit doamna Marian, însă transformată de cei care locuiesc acolo.

Luându-ne cu joaca și înălțând zmeiele alea mari, din hârtie albastră cu care înveleam caietele și cărțile, Costeluș Cărpușor uita de fiecare dată de vaca, Steluța, pe care o scotea la iarbă verde... Aceasta o lua cu păscutul, încet, la deal pe Șipoțelul mare, spre Fagului, intra prin gardul de sârmă ghimpată al închisorii și mânca varza plantată în zona verde, de siguranță a pușcăriei. Treaba aceasta, tot repetându-se, paznicii au arestat junca de câteva ori, însă directorul închisorii, domnul Talpău fiind

cumătru cu familia Cărpușor, o eliberau de fiecare dată.

- Vă rog faceți loc, pentru micii comandați, zise barmanul, pufăind din țigara ce-o ținea în colțul gurii. O să mai veniți pe la noi la Terasă după ce o să gustați din acești mititei, care sunt deliciul casei.

- Hai termină cu gargara, băi, filosofule, fă și tu ceva util ! Mișcă-ți hoitul la bar ! , îi zise Florin glumind. Mulțumim, băi, spilcuitule !

Barmanul, nebăgându-l în seamă, nu-i răspunse și se retrase către locul de muncă din spatele barului. Văzând că discuția despre cei care locuiseră odată acolo, se aprinsese, am fost nevoit să intervin.

- Primii din Șipoțelul mic, începând de la intersecția cu strada Ponoarei locuiau cei din familia Vornicu, cu doi băieți mai mari, Fănel inginer la CLF Iași și Ionel, inginer șef la IPROCHIM Iași, de-o vârstă cu nea Stratulat, familia Săvescu cu doi copii, cu alte două familii în curte: nea Brumă lemnarul și nea Vasile Dudău, inginer mecanic. Mai sus, pe partea dreaptă urma Copălău, zis filosoful, iar după el, familia Andrei cu nea Sandu, fost impiegat de mișcare și șef în Gara Nicolina, fratele lui, nea Miluță și el lucrător la CFR și sora lor, tanti Ortansa, casieriță la una din casele de bilete CFR din Gara Mare. Cu timpul, Miluță, dacă așa i-a fost menit de când s-a născut, s-a transformat în hoț la drumul mare, hoț de găini și spărgător de case, cu ani buni de pușcărie. Următoarea familie era a lui Teodoru cu cei doi frați,

Jan paznic la Casa de ape din Aurora și Neculai, electrician la Fabrica de Țigarete. Urma Graur, alți hoți la drumul mare cu doi băieți și o fată. După Graur locuia familia Elisei, cu doi copii. Urma proprietatea colonelului Arsene, fost comandant al Gărzilor patriotice pe Moldova, familia Toma, apoi curtea cu italienii, Petruță cu patru copii (Florinel, Tereza, Toni, și Iosif) și Victor Andriazzi cu doi copii (Viorel și Ica) . Tot în aceeași curte locuia și Botez, un cizmar foarte bun cu o fată (Maria), apoi Mangirov Costică, șofer la Autobaza din Abator , ce-o avea pe Gabi (vezi Anexa cu casa lui Mangirov), Titi Moraru, fratele doamnei Lenuța Mangirov (vezi Anexa cu casa lui Titi Moraru), iar pe stânga, primii erau cei din familia Ciurcă, Munteanu zis Chelbuță cu frații Ttitel, Mitică și Iliuță, familia Părpăuță cu trei copii (Mia, Vlad și Mihai) și se încheia cu Moșul Tuță, hamal în Gara Iași, căruia noi îi spuneam nebunul. Când tata trebuia să plece la București, îi spunea moșului Tuță să-i păstreze un loc mai bun în tren. Acesta se conforma și-l aștepta pe tata la ora stabilită, însă pe noi copiii ne fugărea ori de câte ori ne prindea prin zona sa, de frică să nu-i găurim acoperișul casei și așa putred, cu prietrele ce le aruncam. Și vă rog, trebuie să-i amintim și pe cei din Ponoarei. În colț, pe dreapta locuia Rusanovschi, ce cumpărase de la Nicu Apostol. După dânsul, locuia Jorovăț, omul bursuc, unul din autopsierii de la Spitalul Spiridon, apoi măicuțele, nea Mitică Aanei ce avea un băiat, Milucă. Urma ospătarul Cojocaru,

Vasile autopsier tot la Spiridon și Negru ce o creșteau pe Adriana, cea căreia golanii din Galata i-au tăiat degetele de la ambele picioare. Pe partea stângă locuia madam Manole cu doi băieți, Grinea cu doi băieți, Grădinaru cu doi băieți, Miron cu o fată și un băiat și Roșu Melu cu doi băieți, Augustin și Oti. Iacă i-am amintit pe toți cei din zonă și nu cred că am uitat pe veunul. Vedeți numai câți copii erau !...

Doamna Lenuța Mangirov din Șipoțel trăiește, având venerabila vârstă de 94 de ani, iar frumoasa ei soră, Gina de vreo nouăzeci de ani, odată mâna dreaptă a marelui iluzionist Iozefini, directorul Circului de Stat București, trăiește în Franța.

Cei din familia Graur, de-o mână cu nea Miluță Andrei, erau pentru toți din cartier erau oameni de treabă, dar periculoși, deoarece umblau mai întotdeauna turmentați și cu cuțitele la cingătoare. Nu-l uit pe nea Miluță Andrei, când furase într-o noapte toate găinile tatălui domnului Stratulat, tatăl domnului Mihai.

- Da, așa-i !... Îți aminești nea Mihai ?, întrebă Florin.

- Cum să nu-mi amintesc, măi băiatule !... Mare șmecher era Miluță Andrei ! Pe ale vecinului, Arșinel, nu le furase, fiindcă nu reușise să deschidă cotețul, iar câinele Corbu lătra de-l lua dracul... Le rupseseră gâturile. Câteva le pusese într-un sac, iar pe celelalte, le apucase de picioare ducându-le așa, până acasă în Șipoțel. Milițienii l-au găbuit imediat,

după urmele de sânge, care se găseau pe stradă. Cât era până acasă la Miluță, vreo cinci sute de metri !? I-au dat doi ani.

- Să-ți spun eu mai departe tărășeniile lui Miluță Andrei, zise Florin. După ce scăpase, nu trecuse mult timp și dăduse lovitura la o casă în Sărărie, de unde mai furase câteva lucrușoare și un cocoș, cu care venise la Terasa Rarău, din Parcul Copou. Cocoșul cânta într-una. S-a așezat la masă, și pentru a-l face să nu mai cotcodăcească și pentru a fi sigur că nu-i pleacă cocoșul, i-a băgat pliscul în paharul cu rom. Cocoșul a cântat ce-a cântat, până a răgușit dintr-odată, apoi capul i s-a dus într-o parte și a adormit pe masă. Între timp reclamația de furt fiind făcută, plutonierul Gavrilescu, milițianul din zonă a venit la Rarău, și l-a somat. Miluță s-a ridicat de la masă s-a dus spre milițian și i-a spus: „De ce te iei de mine, ca boala de omul sănătos ? Ai ceva cu mine ? Băi, nene, dacă-ți scoți puțin cascheta s-o probez, atunci mă predau și merg cu dumneata, altfel trebuie să mă legi. Mai e și faptul că s-a îmbătat cocoșul, tocmai când să-l duc înapoi la beneficiar. Facem treaba ? Păi, stai un pic !... Atunci, cum va ajunge cocoșul înapoi, la adresa sa, treaz, fiindcă acum îi cam băut ? Ești de acord, tovarășe Gavrilescu ? Mai ales că acum... și eu sunt puțin... turmentat.” În timp ce-i vorbea, i-a ridicat cascheta milițianului, și pac, i-a tras un cap în gură. Omul în uniformă a căzut ca lovit de trăznet, dar Miluță s-a așezat din nou la masă. Șeful de atunci al Rarăului a anunțat Miliția.

După o jumătate de oră, a venit un echipaj cu doi milițieni, l-au bătut cu râncile și l-au săltat. A mai luat trei ani.

În timp ce Florin povestea aceste amintiri, cu multă trăire, aveam în fața ochilr mei pe noi, cei mai mici, cum ne adunam de cele mai multe ori, pe maidanul de pe terenul trecut în proprietatea statului al lui Moș Andrei, mai sus cu o sută de metri pe stânga, de la intersecția dintre strada Aurora cu fundacul Aurora și ne jucam în glugile de porumb. Pe urmă, o porțiune de teren a fost dată în folosința unor oameni mai necăjiți, dar înfipți cu partidul: Zota, inginer constructor, Goian, specialist în metrologie la Antibiotice, cu o fată Laura, avocatul Cojocaru, poreclit Clonțău, cu două fete (Adriana și Nuța), Pânzaru, mecanic și activist de partid la Antibiotice Iași, cu doi copii (Hareta și Doru), și cei patru poștași vrednici: Dascălu cu trei băieți, Șerban cu trei copii (Elena, Nuța și Mihai), Boghian cu trei copii (Maria, Neli și Valerică), apoi nea Chirilă cu un băiat pe nume Dănuț (decedat), ajuns mai apoi inspector la Trezoreria Iași. La nea Chirilă au locuit o perioadă, cumetrii mei, Spiridon Ștefan cu soția sa Pușa, care mi-au botezat băiatul. Pușa esta sora doamnei Chirilă.

Când se construia casa lui Goian ne-am urcat pe o movilă de pietriș amplasată aproape de construcția în execuție și am început a arunca pietre din alea plate, spre vale. Petruță Damian, unul din fii cizmarului Damian, ce locuia în Aurora mai sus de

Moș Zamfir, era în fața mea. Era un băiat mai moale, mai bleg. După ce am zvârlit o piatră, din acelea ascuțite și plate pentru zbor, nu am mai văzut-o în aer. Ne-am uitat după piatra aruncată, am dus mâna streașină la ochi, dar nimic. Petruță începuse să plângă, apoi să behăie tare de tot, ducând mâinile la cap. Când m-am uitat, piatra îi rămăsese înfiptă sub piele, chiar în mijlocul capului. Am tras de ea și i-am scos-o. I-am tras și un șut în fund, spunându-i s-o-ntindă, pentru a-și pune iod sau sulfamidă să nu i se infecteze capul. Aveam și o praștie din cameră de bicicletă cu potlog dintr-o limbă din piele de la niște pantofi de-ai tatei și crăcană din lemn de nuc. Am ascuns-o sub niște pietre. Toți copiii aveam prăștii și prăștiuțe cu scoabe din ace cu gămălie. Am alergat spre casă și m-am ascuns sub pat, de teamă să nu mă găsească mama, dacă ar fi aflat pățania cu Petruță Damian. Această familie avea rude în Italia, iar prin anul 1961 a plecat definitiv acolo.

Împreună cu Costel Cerchez, Stroescu Francisc, Costel Cărpușor, Puiu Mihu, Perică Bourel și Dan Andrian, mergeam seara pe strada Turcu, pe lângă casa moșului Turcu clarinetistul, la dreapta pe lângă fosta casă construită la jumătatea secolului al XIX-lea, în care a locuit, până în anul 1945, generalul Mihai Negruzzi, (vezi Anexa cu casa pusă la vânzare, cum arată și astăzi, la nr. 1) fost primar al Iașului și rezident regal al Ținutului Prut, apoi pe strada Pojărniciei, până la Școala Carol de astăzi, cu clasele primare 1-4, atunci construcție parter, cu hol pe

mijloc, in interiorul căreia se găseau mai multe camere de locuit, printre care și a unui paznic al Liceului Costache Negruzzi. Portarul, nu era altul decât, disciplinatul moș Străjescu, un om înalt, osos, îmbrăcat în fiecare zi, într-o tunică cu epoleți, pe cap cu o șapcă rusească bine întreținută, întotdeauna, cu figura posomorâtă, care nu permitea intrarea în școală, decât în costum de elev, șapcă și matricolă. Din această cauză, toți copiii îi purtau pică portarului. Construcția avea tot timpul ușa holului deschisă, iar noi înarmați cu pietre, le aruncam cu putere în hol. Se producea un zgomot de neimaginat. După acel benghi-belebenghi- benghi, de răsuna toată construcția, fugeam cât ne țineau picioarele. Odată pe lună, aveam program de aruncat pietre pe holul casei portarului moș Străjescu. Nu ne-a prins niciodată. Nici acum nu știu ce făceau cu atâtea pietre după ce le adunu a de pe holul construcției. În orice caz, cred că nu ne-a reclamat nciodată la Miliție. Se pusese la pândă, dar degeaba...

Ne mai adunam la răscrucile de străzi, cu Mohănescu, cu Berăria Veche și sus în Copou la linia de tramvai la Regiment, prin șuierat haiducește, odată prelung și de două ori scurt cu vâjâială sau prin melodia din filmul „Pentru un pumn de dolari”. Tata mă ducea la tuns, în strada Păcurari, aproape de scapeți, la un frizer evreu, Katz, chiar așa se numea **La Katz**. Când auzeam de tuns, fugeam de frică, să nu fiu dus **La Katz**, fiindcă avea o mașină de tuns de mână, care îmi smulgea părul din cap. Preferam să

merg la tuns la blocurile din Păcurari, aproape de Fundație, la frizerul nea Calamaz, gâjâitul. Acesta părea mai domol cu toate că era nașparliu și el, dar tundea mai cu milă, mai cu atenție, iar copiii îl preferau pe nea Calamaz, decât pe Katz. Uneori tata mă ducea la tuns și în spate la **Cinematograful Victoria**, la etaj la un prieten de-al său, unul Botez, tot blând, dar mai educat și cu mașină de tuns mai bună.

Din primăvară până în toamnă, iar o iau de la început cu numele celor din cartier - fetițele mai înfipte și zvârlugi, ale lui Târsănaru, cinci fete: Mariana, Anișoara, Lenuța, Marta și Ecaterina, băieții înegriți de soare și de vânt: Aurel Luchian (decedat), Puiu Zamfir, zis Puiu Găină, Lică Mihail, Doru și Petruță Damian, Costel Cărpușor, din Aurora, Petrică Bourel, Costel Cerchez, Francisc Stroescu, Puiu Mihu (decedat), Puiuțu Bourel, frații Andrian, cu Dan (decedat) , poreclit Jungla și Florin, apoi Sorin Alexa decedat de curând, Nuțu și Cristina Perju, Magda Savin, cei doi copii, mai mici decât noi, Dan și Sorin Suiu, ce veneau în fiecare vară la tanti Ileana și Aglaia Suiu (vezi Anexa cu casa din strada Belvedere la nr. 14), gard în gard cu Vilhelm Elena (vezi Anexa cu casa din strada Belvedere la nr. 12), nana lui Costeluș Cărpușor, cea cu neamțul Carol, din strada Belvedere, Costel Păcătosul (decedat), Gelu și Ică Grădinaru (decedat), din strada Ponoarei, cei trei frați, Titel (decedat), Mitică (decedat) și Ilie Munteanu ziși Chelbuță, Toni (decedat) și Florinel

Andriazzi, neam de italieni, Gabi Mangirov din Șipoțel, familia Grigoraș cu fiul Puiu (decedat), Doru Bunegrea și fratele lui Lili Sax din Tăcuta, frații Zegan cu Dori și Puiu (decedat), Sima (decedat), Titi Tătaru (decedat), Piciul, Octav Vlahopol și el decedat (vezi Anexa cu casa familiei Vlahopol la nr. 65C), Onișor, Ivanovici Michi, (vezi casa din strada Toma Cozma la 69B), și Luș Popescu (decedat) din Mohănescu, astăzi Toma Cozma, toți bătăioși, eram visul rău al proprietarilor de grădini și al paznicilor de pe la viile dinspre Copou, de multe ori în grădina cu cei douăzeci de nuci a I.G.L.L.-ului, din Aurora, unde lucerna creștea de nu te vedeai din ea sau Casa de ape din Aurora și Macazului.

Ne urcam pe rezervorul de apă, cel vechi și necăjeam paznicul. Acesta, care nu era altul, decât nea Jan Tedoru, care ne fugărea, dar noi alergam și ne ascundeam în tunelul lung de vreo zece-cincisprezece metri, făcut din timp prin desișul de cătină din grădina lui Târsânaru.

Călcam de mici aceste adevărate paradisuri, pentru o parte din noi, care erau mai săraci și fiindcă toți aveam o îndeletnicire comună, să ne cațărăm pe întrecute prin copaci, după fructe sau cuiburile cu pui ale păsărilor. Trăiam toți, nu numai plăcerea, dar și mândria că eram „păsărari”, mai ales trei dintre copii: Dan Andrian, Costel Cerchez, și Petrică Bourel din strada Belvedere.

Coboram spre vale, cât ducea strada Mohănescu, până la intersecția cu strada Berăria

Veche, la școala Petru Poni, unde răsăreau alți prieteni: frații Culai (decedat) și Marcel Radu, cu cea mai mare curte din zona berăriei, Mănescu, frații Stancu și frații Racoviță pe fundac (vezi casa lui Racoviță din Aleea Petru Poni la nr.4), Lică Suveică (decedat), Nuțu Gheorghiu, Puiu Boișteanu (decedat), Gică Abalașei, frații Georgescu (vezi casa din strada Petru Poni la nr.2), frații Mihalache, Maxim, Vasile Horaicu, Cornel Lefter (decedat), apoi în partea spre Piața Păcurari, continua cu Mircea Lozneanu (decedat), frații Dumitriu cu Ineluș (decedat), Vasilică și Felicia la colț cu Șipoțelul mare, curtea cu frații Botez Florin, zis Borcan și Relu, zis Cău (ambii decedați) , Mihai Cerchez (vezi curtea cu casa din strada Toma Cozma), Ghiță Suhăr (decedat) (vezi curtea cu casa din Toma Cozma), Mihai Mierlă , Doru Cernea la colț cu Nicolau, iar peste drum casa care mai este și acum, exact cum era și atunci, neschimbată, a lui Brătescu Eugen, la nr. 85 pe lângă care treceam cu sania, (vezi Anexa cu această casă, din strada Toma Cozma), apoi mai departe pe Mohănescu, către intersecția cu strada Păcurari, unde era o cârciumă al cărui nume nu mi-l amintesc și dincolo de școala **Haluță**, cârciuma **Vâlcele**, spre Fabrica de oglinzi și sumane, la capătul liniei de tramvai spre Păcureț și drumul spre cimitirul Pârpăuți, unde aveam alți prieteni, toți unul și unul: frații, Costel, Jan și Miluță Boureanu, frații Cornel (decedat) și Bebi Belei, Nelu Cojocaru, Ion și Vasile Chiteală, Marciuc, frații Bobiceanu, frații

Hârtopeanu, Frații Staverescu, Vrabie, Vicol, frații Moldoveanu, Mitică, Viorel și Mihai (decedat), Nelu Cioltan (decedat) mai mare ca noi și alții de care nu-mi mai amintesc. Erau tare mulți, flăcăi, unul și unul...

În strada Toma Cozma locuiau în gazdă, lângă familia Popovici, încă doi tineri, doi frați, mai mari decât noi, Mihai și Toader Ciolacu (decedați), unul frezor, iar celălalt tinichigiu, prieteni buni cu frații Gologan (toți decedați), vestiți mardeiași. Când se îmbătau toată lumea li se părea a lor și săreau la scandal. De altfel erau băieți buni și muncitori.

DESTINE

Se făcuse tăcere deplină. Între timp cârciuma se umpluse cu clienți, care mai de care, iar domnul Mihai se mișca iute de la un mușteriu la altul, strigând continuu la barmanul, Mircea. Florin nu avea stare și se porni din nou să povestească:

- Mai jos, pe strada Aurora, în dreapta, mai la vale de cișmeaua din față de la Găină, mai ții minte, înainte de fundacul poștașilor, cu casa acum refăcută, locuia Cojocaru bătrânul... , lucrător la Atelierele Nicolina, poreclit Ghem Albastru, cu doi băieți și două fete. Pe Mircea, cel mai mare l-am întâlnit de curând, însă de Florin nu știu nimic. Îmi amintesc că aveau un jaf de mașină, Skoda Felicia, de culoare roșie, o vechitură de după război, pe care reușeau să o repare, și să mergă prin cartier , însă iar se strica. Împingeau tot timpul acea mașină. De cele două fete n-am mai auzit. În fața la ei, chiar la strada Aurora, cumpăraseră o construcție anexă cu trei camere, familia Cobzaru, niște oameni veniți tocmai din Jimbolia, care aveau o fată, Lucica (decedată), cam fudulă, dar plăcută și nu urâtă, de loc. Întotdeauna cei din vest se dădeau rotunzi și cu aere, ca și acuma, de altfel... Tu, Ineluș pusesei ochii pe ea,

fiindcă fetele noastre din cartier deveniseră ca niște cunoștințe apropiate, chiar ca niște surori. Nu îți dădeau alte sentimente, decât de prietenie și atât. Lucica, la numai șasesprezece ani, cu buzele cărnoase, ispititoare, cu sânii mari, tari ca piatra, posteriorul chemător, era mai dezvoltată ca noi băieții. Te dădeai la ea, pișcherule !... Se vorbea, știi tu... cum te întâlneai cu ea, în lucerna de la nuci. Te-am văzut și eu, ții minte ? Purta părul brunet, într-o coadă de cal, spre umărul stâng, făcând pe-a mironosița. Venind din Vest, mai emancipată ca noi moldovenii mergea așa..., foit, mișcând din trup, dar foarte elegant, făcând impresia că este o artistă. Îți venea s-o muști de fund, nu alta. Farmecul trupului de fecioară în plină îmbobocire, era mărit de liniile obrajilor înfloriți la lumina a doi ochi căprui cu gene lungi de țigancă. Gândul tău era s-o cucerești. Ce-o mai strângeai !... O pupai fără oprire ! Nu mai am cunoștiință despre acea fată. Tu, mai știi ceva de ea?

- A murit acum șapte - opt ani, nemăritată. Ce să-i faci, asta-i soarta omului. Nu poți scăpa de ce ți-e scris acolo sus. Trecuse din bărbat în bărbat. Fusese ospătăriță, mai întâi pe la Rarău, apoi la Traian, Unirea și de-acolo nu mai știu unde. Nu învățase carte multă și n-a avut nicio menire, biata de ea. Mai era o fată frumoasă în șipoțel, Gabi Mangirov, fata lui nea Costică Mangirov, căreia îi cântam la acordeon. Când aveam vreo nouă ani, tata îmi luase acordeon și-mi pusese o profesoară, pe doamna Vălmășanu. Făcusem și puțin pian. Prima

melodie învățată a fos „Vals din Opereta Silvia.” Au urmat „Valurile Dunării”, „Valurile Amurului”, „Pe Lângă plopii fără soț”, „Seara pe deal” și altele. Însă Găbiței îi cântam în mod special. Da, mi-amintesc de cele povestite până acum. Mă întristează dar și mă bucură totodată. Mă întristează că nu mai sunt copil să trăiesc din nou anii de lumină ai copilăriei dar și mă bucură că le aud, le visez și le retrăiesc din amintiri. Îmi pun ochelarii, mă uit uneori în oglindă și mă-ntreb dacă sunt eu. Am albit, ochii-mi sunt mai mici, cu cearcăne, gene mai puține, privirea mai încețoșată, gura mai mică, buzele mai strânse de trecera anilor. Voi reuși să scriu despre aceste amintiri ale unei lumi aproape dispărute ?... Cine va mai duce dorul acestui cartier ?...

- Nu știu ce naiba, însă și eu am impresia că uneori am rămas cu mintea de atunci. Și eu aș dori să întorc timpul. Mi-e jenă să mă privesc în oglindă. Aș vrea să alerg, să mă urc în copaci, să mă tăvălesc prin iarbă, să mă dau de-a tumba, dar mă opresc și-mi privesc palmele. Le întorc pe-o parte și altă și-mi dau seama că sunt bătrăn, chiar dacă nu vreau să recunosc. Mă dor toate ciolanele, Doamne !...

Mi-amintesc de Titi Moraru, de care am pomenit mai înainte. Ce băiat muncitor... Învăța bine, la școală. Am auzit că-i ginecolog, așa o fi, n-am de unde să știu. De mic copil, era foarte inteligent. Făcea și disecții pe păsările care mureau și pe iepuri. Tot timpul gândea că are să-i ducă mamei sale adoptive, baba Maria Câra, „marfă” pentru cuștile

goale ce-i împodobeau pereții pridvorului scund al căsuței cu acoperișul ruginit, ascunsă într-un colț de curticică, între doi nuci bătrâni, cu chirie, la Cărpușor, chirie pe care n-o plăteau niciodată, fiindcă proprietarii erau oameni buni. Din milă, din puținul ei, numai Paulina Sofian, cea cu necazul pricinuit de madam Cilibiu, și madam Piseru îi mai aducea babei Maria câte ceva de-ale gurii. În anul 1963, mi se pare, dacă nu greșesc, Titi a terminat liceul, dar nu am cunoștiință, mai departe, despre viața lui.

- Da, bătrâna era tare cumsecade !, îi răspund. Baba Maria pleca la Piața Dimitrov, dimineață tare, apoi când se întorcea spre casă, și întâlnindu-mă în drum spre școală, îmi dădea un covrig cu mac, proaspăt. Asta se petrecea în fiecare zi. La fel făcea și bătrâna Scurtu, cea care vindea borș. Cumpăra covrigi calzi și le dădea copiilor care mergeau la școală, dimineața, câte un covrig. Aceste lucruri nu se pot uita niciodată. Eu îi spuneam babei Maria, tanti. Îi mulțumeam, iar ea îmi răspundea cu gingășie, corectându-mă: „Mergi sănătos și să vii sănătos, puiul maichii ! Nu-mi mai spune tanti, spune-mi: baba Maria !” Mergeam la școală sănătos și mă întorceam sănătos. Cu numele de baba Maria, m-am obișnuit mai greu să-i spun, dar până la urmă... Nu am putut răsplăti niciodată bunătatea ei, dar nu am uitat-o și nici n-o voi uita vreodată. Îmi aduc aminte că a fost îngropată la cimitirul Eternitatea, dar nu știu unde-i este mormântul, ca să-i pot aprinde o lumânare.

Ai pomenit de Titi. Despre acest băiat de excepție știu prea bine, că după liceu a reușit la medicină printre primii, specializându-se pe Obstetrică și Ginecologie. A lucrat la început la Spitalul Elena Doamna sub îndrumarea unui doctor Moroșanu cu renume în Iași, apoi la Spitalul Cuza Vodă sub îndrumarea altui doctor de prestigiu, doctorul Gheorghiescu. Ne întâlnim mai rar, este adevărat, dar depănăm amintiri, la fel ca acum. Știu la fel ca tine, că are cabinet privat. Am numărul lui de mobil. Îl voi contacta telefonic și-i voi povesti despre întâlnirea noastră.

M-am oprit pentru o mică pauză. Florin puse rom, niște sare pe marginea halbei, sorbi din halbă lichidul gălbui, plăcut amețitor, pocni din limbă, spuse noroc, dădu din cap de câteva ori, plăcut impresionat de amintirile povestite și, ridicând mâinile spre tavanul garajului spuse:

- Mi-am terminat halba cu bere !... Pe toți din cartier i-am iubit. Sfaturi populare... „Miscas butelie-aragaz...”

L-am privit cum se alinta singur în atmosfera plină de armonie și am continuat:

- Ziua întreagă, poarta babei Maria era deschisă pentru toată lumea, chiar dacă, ea se afla la spălat rufele în oraș sau cartier, iar Titi copilul crescut de ea, la școală, să învețe buchiile. După ceasurile patru după amiaza, în orice anotimp, toți copiii știau că o pot găsi printre coliviile cu păsărele, cărora, umbla vorba, că le înțelegea și graiul. Târguiala

pentru „marfa” adusă pe ales de prin grădini și livezi ținea tocmai exact timpul cât îi trebuia babei Maria Câra să fumeze o țigară. Cine avea puii cei mai frumoși și vioi primea pe loc niște bănuți, pe care fiecare căuta să-i ascundă, ca să aibă cu ce-și cumpăra a doua zi cerneală, penițe și caiete pentru școală ori covrigi cu sare și bomboane de la **Băcănia Căileanu**, mai sus de școala Petru Poni din Păcurari sau din deal, de lângă Regiment sau de la **Pașa**, prăvălia din Târgușor, a doamnei Bucătaru, ce-mi dădea de fiecare dată o legătură de smochine pe sfoară. Preferam la vale, fiindcă acolo îmi găseam prietenii și nu orice prieteni. Dar, întotdeauna fără bani, primeam niște miez de nucă prăjit în sare, mere ori niște „răsărită” de la baba Maria.

Am oprit puțin amintirile, mi-am șters fruntea cu un șervețel. L-am privit din nou. Îi veniseră lacrimile. Îi curgeau pe obrajii îmbujorați de emoția trăirii acelor evenimente narate în toată frumusețea lor. Nu se rușina din cauza lacrimilor. Le considera o binefacere. Zâmbi către mine. Domnul Stratulat era cufundat mai mult decât noi în această lume și parcă privea spre perete ca prin ceva transparent. Îi plăcea să asculte despre acele amintiri. Nu am scos un cuvânt. Am fost atent la toate cele spuse. Nu-mi venea a crede. Uitasem de multe lucruri. Chiar acum mă simțeam copil din acele vremuri. Îmi plăcea să fiu din nou copil. Mă simțeam din nou liber, din nou ușor, parcă pluteam sau zburam în înaltul cerului. Aceste amintiri narate la întâmplare aveau o

încărcătură emoțională și spirituală specială. Știam că nu pot fi șterse niciodată și că speranța nu poate fi cântărită, totuși mai speram, neștiind ce greutate avea speranța mea, să retrăiesc în copilărie știind că acest lucru este o absurditate. Ce-ar fi să ne întoarcem în timp !... Chiar acum când eram un om matur mă consideram tot un copil, mă comportam ca un copil. Întrebam în sinea mea: oare era adevărat ce se povestea ? Da, era adevărat ! Când nu voi mai fi copil ? Când va veni ziua când mi se va sfârși copilăria ? Nici nu doream să știu. Simțindu-mi frământarea sufletească, prietenul meu Florin Romanescu spuse:

- Morții cu morții și vii cu vii ! Să mai dăm noroc și să mai sorbim din licoare, că tare-i bună. Nea Mihai, te rog, zi-i lui Mircea să-mi facă o cafea ! Sunt sigur, că voi nu serviți cafea spre seară...

Vă spuneam cum ne dădea miez de nucă prăjit în sare, mere ori „răsărită.” Îți amintești cum ronțăiam, mai mare dragul, iar baba Maria, când nu avea chef să ne certe pentru necazurile făcute mamelor pe acasă sau pentru nebuniile cu care speriaserăm mahalaua, ne înșira niște povești cu tâlc și cu mult meșteșug, încât pe toți ne treceau lacrimile.

Și iar porneam, până la răspântia cu Mohănescu ori cu Păcurețul, cu Fabrica de Tutun sau micul teren prăfuit, unde jucam mingea, din stradela Bădărău, aproape de strada Zugravi, unde se mutase familia Gologan cu șase copii, în fața garajului

securității, aproape de cârciuma Bradul, pentru a încinge o miuță. Mai întotdeauna veneau și Adrian Stancu cu fratele său Valeriu ? Valeriu Stancu era mult prea cuminte ca să joace și footbal. Se așeza și privea de cele mai multe ori. Nu-i uit pe Mihai și Mitică Gologan, Puiu și Dori Zegan, Octav Vlahopol, Luș Popescu, Sima și ce football trăgeam la Negruzzi împreună cu cei din Păcurari, dar pe Bivol, pe Ghiță Stratan (decedat), pe frații Toboșeru cu Mihai, poreclit Bau-Bau și fratele lui, Dănuț, pe unde or mai trăi ? Locuiau în partea din vale a Fabricii de Bere din Păcurari, unde este acum, o Stație Peco. Tot acolo locuia și familia doctorului Bejan, care a pus bazele Spitalului Recuperare cu Băile de la Purcica și apele sulfuroase. Cei doi băieți ai doctorului Bejan sunt amândoi medici. Cel mare, Vlad, reumatolog, iar fratele său Victor, radiolog, sunt oameni cu rezonanță în orașul nostru.

- Vă rog să vă opriți puțin, relaxați-vă, nu vă supărați, spuse nea Stratulat. Am niște clienți și m-a venit niște marfă, nu multă, dar îndeajuns pentru bomba mea, din capul Aurorei. Te rog, Florine ajută-mă. Pe dumneata, te rog să nu te superi, domnule Ineluș și să ne ierți zece minute. N-am alt ajutor și nici eu nu-s prea tânăr. Chestia asta îmi alină traiul și îmi aduce și un venit bunișor. Mircea, ai grijă la bar !

- Vă rog, faceți-vă treaba, simțiți-vă ca acasă. Nu țineți cont de mine. Nu mă supăr, nu mă grăbesc, nu cunosc, n-am văzut, nu știu. Acestea erau cuvintele lui Augustin unul din băieții lui nea Melu

Roșu din Ponoarei. Așa îi învățase mama ce lucra la Fabrica de Țigarete, și când termina serviciul, pleca cu țigări în căptușeala hainelor. Temându-se de control acasă îi învățaseră pe copii să spună acele cuvinte magice. Deja se înserase. Îmi propusesem să mai stau cam o oră, cel mult două.

Rămas singur, am mai sorbit o halbă de bere și gândeam, cum de-și amintea, Florin Romanescu atâtea lucruri, așa, cu lux de amănunt. Recapitulase toată această trecere prin viața de odinioară din cartierul copilăriei, Aurora, iar eu și domnul Stratulat ascultaserăm cu o tăcere evlavioasă toată povestea, căci făcea parte din noi. Cum să nu mi-amintesc ? Mi-aduceam bine aminte de multe lucruri, doar fuseseră trăite și de mine. **Destinele unui cartier**...

Uneori, uitam să ne mai hârjonim prin garduri, cu câinii de prin curțile oamenilor sau să ne luăm la întreceri de fugă, fiindcă, de cele mai multe ori, urmau certuri cu țipete, că speriam toate străzile și fundacurile. Se simțea entuziasmul tuturor. Dintr-odată, viața s-a prăbușit ca într-un castel de cărți de joc. S-au împrăștiat, fiecare prin lume. Acum strada Amintirilor, plină de goliciune, nu se vedea decât prin surâsul ei sumbru, surâsul străzii Aurora, nume dat de acel consul rus, în amintirea fetiței sale răpusă de boală. Totul se transformase în ceva straniu. În curgerea anilor, cu toate că părinții și toți cei maturi ne îndemnau să avem în inimă numai bunătate și omenie, nu era săptămână să n-o sfeclim. Uneori se formau grupuri, fete și băieți, de-a valma, ne

supăram din nimic și ne războiam cu pietre ori scânduri smulse de prin garduri. A doua zi când ne reîntâlneam, parcă nu s-ar fi întâmplat nimic și aceeași prietenie din anii fragezi ne aduna laolaltă. La o vreme, unii se ridicaseră mari, cam de câte cincisprezece șaisprezece ani. Părinții noștri îmbătrâneau, iar baba Maria Câra, cuprinsă de o patimă nevinovată se încovoia mereu de muncă și bătrânețe între coliviile cu cântăreți. Creșteam pe nesimțite tot mai voinici și ne dezlipeam tot mai cu îndrăzneală de lângă fustele mamelor copleșite de griji și sărăcie. Mulți dintre copiii care s-au trezit din volbură, o parte fără tată, alții fără ambii părinți, au prins să învețe singuri cum să îndure lipsurile și cum să înfrunte greutățile vieții. Chiar am să scriu despre aceste trăiri sufletești, din care am făcut parte și eu.

Trebuia să scriu neapărat despre aceste amintiri. Va citi vreun cunoscut cartea mea despre străzile unde am hoinărit și despre străduța mea, Aurora ? Spre centrul orașului ieșeam mai rar. Pe mine, cel puțin, nu mă prea lăsau părinții, dar o-ntindeam fără să știe. Mi-aminteam, cum în anul 1965, în luna martie, parcă pe data de cinci, murise Gheorghe Gheorghiu Dej. După vreo trei zile, când urma să aibă loc înhumarea, armata adusese trei tunuri de calibru 37, la Turnul de parașutism pentru salvele de tun ce trebuiau trase ca semn de recunoștință. Eram chiar în poarta din strada Macazului. Militarii nu ne permiteau intrarea în parc.

Când au tras acele salve de tun s-au zguduit casele din zonă, ba chiar s-au spart câteva geamuri.

Nu dură mult, căci prietenul meu Florin Romanescu și domnul Mihai Stratulat, după ce au terminat de depozitat marfa s-au așezat din nou la masă, am mai băut câte o halbă, iar Florin s-a apucat de răsucit țigara nelipsită, spunându-mi liniștit:

- Te-am auzit gândind cu glas tare. Doamne, ce tot vorbeai acolo, că nu înțelegeam nimic ? Recitai din cutia cu amintiri, singur ? Cum vă place povestirea mea, mai ales că și tu ai trăit-o. Nea Stratulat știe unele lucruri, dar fiind plecat din Iași și mai mare decât noi, a avut copilăria sa. A fost militar pe graniță, în Ardeal. Nu povestește prea des ce a trăit. Mare-i lumea aceasta !...

Între timp, Mircea, barmanul se apropia, cumpănind în mână ibricul, al cărui lichid fierbinte, aromat, se pregătea să-l răstoarne în cele două cești, pregătite pe o tăviță de lemn, pentru domnul Mihai și Florin. Eu nu eram consumator de cafea, mai ales spre seară. Se simțea în aer un miros parfumat de cafea bună.

- A venit băiatul cu cafeaua ! Vă rog, faceți loc !

După ce sorbi din ceașca de cafea, Florin, cam ciupit de băutură continuă:

- Era mai la vale o familie, cei mai gospodari din cartier, Cărpușor, Costel Cărpușor, de care, cred că-ți amintești foarte bine. Zic și eu... Cine să nu-și amintească de Costeluș ? Locuiau la colțul străzii

Aurora cu Ponoarei, la 36. Strada Belvedere cădea perpendicular pe casa acestei familii. Mai știi ceva de el ? Eu nu l-am văzut de mulți ani. Am auzit despre dânsul, de la Florin Tălpig, care iese în oraș, mai tot timpul. Dacă ne interesăm, îi găsim numărul de telefon și-l invităm săptămâna viitoare, aici la nea Stratulat. Acum cu telefonia mobilă... țaca-paca..., urgent dai de om, urgent ! Dacă-mi dați voie, să vă povestesc ceva foarte interesant, ce mi-a declarat acel bătrân, moșul Derea, din colțul Aurorei cu Belvedere.

DESTĂINUIRILE UNUI BĂTRÂN

La un moment dat, aerul din interiorul crâșmei devenise insuportabil din cauza fumului de țigară al cuptorului și grătarului. M-am adresat patronului:

- Vă rog, dați drumul la ventilator, domnule Stratulat !

- Imediat ! Mircea, nu mai sta pațachină la bar, deschide clempușul la ventilator !

Nu trecu mult și se simțea aerul rece, îmbietor ca de afară. În lumina palidă din cârciumă, se vedea norișorii de fum atrași de ventilatorul, care pufnea aerul spre exterior. Florin visa, dar își luă inima-n dinți și spuse:

- Mă pornisem să vă zic niște chestii... Împlinisem vârsta de douăzeci și unu ani, cam așa ceva... Eram cavaler gândac, șapte la pitac. Domnul Derea Constantin, primul din Belvedere la colț cu Aurora, care nu părăsise zona, chiar după expropiere, fost ilegalist, de vreo optzeci de ani, cu părul albit de vreme, cu mersul greoi din cauza vârstei, robust totuși,- se vedea că fusese voinic odată – discret, molcum, autodidact, mă respecta, de fapt, să-mi fie cu iertare, nu avea ce respecta la

mine din cauza pregătirii intelectuale, îmi respecta doar tinerețea și mă chema uneori, să-i țin de urât, căci îi plăcea să stea de vorbă. Însă eu îl respectam în mod deosebit. Îmi plăcea serioziatea sa. Suferise cumplit din pricina băiatului său Ciprian. Fiul, un „umblător” sau „Fiul Risipitor”, plecase de acasă, netam-nesam, în lumea largă. Ajunsese, la un moment dat prin Buhuși, Negrești, un orășel plin de negustori, undeva prin locurile de unde se trăgea bătrânul Derea. Părinții nu știuseră o vreme, despre dânsul. Se auzise că murise într-un accident de automobil, precum băiatul lui Coșbuc, Alexandru.

Fac o mică paranteză: dacă-ți amintești, la colțul străzii Mohănescu, Toma Cozma de acum, cu Abrahamfi stătea familia Coțovanu, la Toma Cozma, iar Mazurchevici la strada Abrahamfi. Coțovanu fost judecător, nici eu nu știu prea exact, cum le era prenumele, a căror băiat, Dan fusese și el omorât de o mașină, pe când se dădea cu sania pe strada Școalei. Ce tragedie. Auzisem, că la multe procese, bătrânul Coțovanu, cum făcea nu știu, îi elibera pe toți cei necăjiți, nu-i condamna. Să revin la poveste: După moartea băiatului, moșul Derea se simțea singur și pustiit. Avea un nepot, de la o soră, care mai venea vara, dar tocmai de la Craiova. Bătrânul știa și cine-i mama lui Titi Moraru. Asta v-o spun garantat ! Îi scăpase câteva cuvinte printre dinți, despre o scrisoare primită de la cineva, dar atât și nimic mai mult. Nici mie nu mi-a spus, cu toate că mă agrea. Era foarte atent la ce spunea. Își ascundea cuvintele sub

masca unei ironii sau ambiții, adeseori crude, dar întotdeauna sclipitoare de inteligență. Avea grijă să nu jignească oamenii cu care vorbea sau să denigreze pe cineva din acele persoane, pe care le cunoscuse.

Începusem deja lucrul în fabrică, mai întâi la Țigarete, după aceea la IUPSR. Știind că îmi place să citesc, îmi împrumuta cărți din biblioteca sa. Avea multe cărți din literatura rusă și germană. Discuțiile sale se rezumau la oamenii din zonă, istorie, literatură, teatru, cărți, câte ceva despre natură, filosofie și altele. Ascultam atent de fiecare dată, căci îmi plăcea felul de a se manifesta și de a discerne, de a face diferite legături între ficțiune și realitate, mai ales omul... Cunoștea bine, viața fiecărei familii a cartierului, din 1928, chiar după anul 1968-1969, când s-a făcut expropierea. De obicei, se ferea să intre în amănunte. Atunci, însă avea chef de vorbă.

Era o zi posomorâtă de toamnă, trasă la indigo cu cea de acum. Ramurile pomilor fremătau încă de viață. Din când în când se simțeau rafale de vânt ce aduceau micii stropi de apă cu zăpadă în două, lapoviță. Păsări, parcă rătăcite se roteau agale în înaltul cerului. Era semn că se schimba anotimpul și că se apropia iarna. Încă nu-și strânsese toate fructele din pomi. L-am zărit într-una din acele zile, urcat pe o scară șubredă din lemn, cum își pregătea grădina, culegând ultimele roade, din pomii si-așa rămași doar cu câteva frunze. Mă miram că la o vârstă înaintată se mai urca pe scară. Coboram agale, să-mi mai scald ochii după ce nu mai era, strada și

destinul ei... Văzându-mă și știindu-mă plin de energie, mi-a făcut semn să intru în curte, să-l ajut să-și strângă restul recoltei. După vreo câteva ore bune, de cules prunele, merele și perele, ce mai rămăseseră prin pomi, m-a invitat politicos să iau loc pe o băncuță din bucătărie, m-a onorat cu niște tartine, o telemea bună făcută de dânsul, un pahar de vin, roșii, niște salam și s-a apucat să-mi povestească, surprinzător pentru mine, câte ceva din cartier, despre familia Cărpușor. Chiar eu îl rugasem, mai de mult, să-mi destăinuie ce știa despre cei, care nu mai erau în zonă. Îl măcina, ceva... Și el începu, așa ca un bătrân tacticos, cu cuvinte magice ce deschid drumurile sufletelor. În cuvintele sale se deslușea tristețe adâncă, resemnată, cu umbre multe, care făceau și mai vie lumina inimii:

- Dragul meu !... Copilăria și adolescența sunt plăcute dacă le trăiești din plin și cu rost. Tare aș dori să-ți povestesc, despre viața unor oameni, dusă pe aceste tărâmuri pline de speranță, veselie, iubire, dar și lacrimi câteodată, tocmai atunci, când te simți mai fericit. Ce preferi, viața sau incertitudinele ei ? Uneori cunoaștem lucruri, locuri, persoane care ar putea să ne schimbe traiul. Acestea despre care îți vorbesc, eu îi consider factori decisivi. Poți doar să te dedici unuia din aceşti factori pentru a-ți atinge țelul. Întotdeauna trebuie să speri și la un pic de noroc sau la timp frumos. Niciodată nu știi ce este dincolo de acestă lume în care trăim. Poate nici nu existăm cu adevărat. De unde știm că în acest moment noi, cei

care discutăm nu suntem decât două holograme trimise din Univers ? Ei, cum este ? Hai, să-ți pun o întrebare ! Dăm la o parte creația și lăsăm Creatorul. Unde era El ?

- Cine, Creatorul ?, l-am întrebat neînțelegând ce vrea să spună.

- Da, Creatorul. Despre El vorbim.

- În Univers.

- Nu, nu ! Dăm de-oparte Universul cu tot ce are în componență.

- Păi atunci care este răspunsul ?

- Am cercetat și am găsit un mic răspuns. Creatorul era și este în interiorul său. Eu sunt în mine. Nu poți nega că tu ești în trupul tău, așa cum eu sunt în trupul meu și așa mai departe. Ei, vezi cum stă treaba ?

- La ce vă referiți când spuneți că era in interiorul său ? Nu prea înțeleg, nimic !...

- La entitatea numită Creator.

- Dacă vorbiți despre astfel de lucruri, spuneți-mi cine a făcut trupul atunci, cine l-a făcut pe Dumnezeu sau dacă Dumnezeu a fost copil ?

- Nu suntem înzestrați cu acestă calitate pentru a putea da răspunsul la întrebări. Există multe lucruri pe care nu le vom înțelege niciodată și la care nu putem răspunde, fiindcă nu suntem în măsură să le discernem, punct ! Și Eminescu vorbea despre aceste neînțelesuri în nuvela sa, **Toma Nour**. Punea problema unei alte existențe. Oare dincolo de noi se trăiește altfel ? Poate răspunde cineva la această

întrebare. Savanții, ce spun ? Nimic ! Asta-i tot. De fapt nu știm nimic. Îi tragem din gură... Să vorbim numai despre ceea ce presupunem că trebuie să știm. Atât știm din scrieri, că viitorul, întotdeauna a aparținut noilor generații, cu acest Rai, cu numele de Pământ. Peste tot apar semne ale abundenței – uite câte fructe sunt pe ramuri – și ale unui nou ciclu de viață prosper. De fiecare dată se apropie noaptea, iar la adăpostul ei, răsar de cele mai multe ori, bucurii sau tristeți. Asemenea vânturilor ce mătură continuu ramurile pomilor, așa trec și anotimpurile și anii, iar noi devenim bătrâni, bătrâni și-apoi ne ducem în țărână. Este mai greu pentru tine să înțelegi acum aceste lucruri, dar treptat vei afla mai multe de la viață. Natura, peisajul și oamenii au învățat să trăiască împreună. Cred că ai împlinit douăzeci de ani. Să nu uiți acest lucru !... Ai o meserie și o meserie bună, am înțeles, bănoasă. Trebuie să te pregătești pentru viață, dar nu irosită: strângi niște bani, casă, familie, copii. Căsnicia nu este ușoară, dar este mai certă decât singurătatea. Altfel nu ai ce căuta printre oameni. Așa se întemeiază trăinicia vieții, nu altfel. Și învățatul cărții...

Să încep cu începutul. M-am născut la Buhuși, zona Negrești, dar sunt aici, unde mă vezi că stau, de prin 1936. Știu locurile acestea precum o rugăciune sfântă. Am cunoscut toate familile, dar cu familia Cărpușor Vasile, zis Vasia, am fost prieteni. Vorbesc de un bărbat tânăr, cam de vârsta ta, poate chiar mai tânăr, nu prea înalt, un om voinic, cu ochii albaștri,

frumos la chip, român bun, un basarabean totdeauna surâzător, de dincolo de Prut, de pe undeva din zona Bălți a venit în zona Iașului adus de mamă, împreună cu încă un frate Filip și o soră, Agapia, ambii mai mari. Alt frate, al treilea, cel mai mare, Mișa a fost lăsat dincolo de Prut, nu știu nici acum cum s-a întâmplat, dar după problemele cu rușii, în 1940 nu s-a mai putut trece Prutul, nici în colo, nici în coace. Fiind o femeie incisivă, pe cei doi mai mari, Filip și Agapia i-a angajat în București: primul, la o firmă de mecanică fină, iar sora Agapia, la Clubul armatei, CCA, ca asistentă medicală. Maria, mama lor, o femeie bărbătoasă și arătoasă, bine făcută la trup, plină de vioiciune, totdeauna cu o broboadă croșetată din lână cu ciucuri, umită bertă, îmbrăcată curat, cu doi ochii albaștri vioi, cu trupul vânjos, s-a stabilit în Iași și fiind negustoreasă se ocupa de afaceri cu animale vii, carne, produse din carne și băuturi alcoolice. Nu se dădea bătută de oricine și de fiecare dată negocia la sânge cu toți cei cu care făcea afaceri. Nu se temea de nimic. Nu se înspăimânta cu una cu două. Era prin 1937-1938. Deschisese o măcelărie la Piața Dimitrov, chiar în față la stradă, aproape de colț. Fiul cel mic, Vasia, fiind cavaler o ajuta la vânzare, mergea prin sate, aducea marfa și o sorta, iar Mitică Aanei, pe care avea să-l cunune mai târziu, cel care tranșa carnea, era băiatul de trunchi și de prăvălie. El păzea și măcelăria. În acele vremuri, în Iași era o disciplină de fier. Dacă lăsai pe trunchiul de tranșat carne o sută de lei, a doua zi o găseai tot acolo. În anul 1938,

s-a căsătorit cu una din cele nouă fete ale unui gospodar, Alexandrescu Vasile, fost primar de Cucuteni, o comună din apropierea Iașului. În 1939, una din fetele mai mari, a murit la nașterea unui băiat. Până la șase luni l-au crescut celelalte surori. Alexandrina, cea proaspăt măritată cu Vasia a fost de acord să-l ia și să-l crească pe nepotul cel mic de la soră. L-au botezat la Iași cu numele de Eugen, dar nu l-au înfiat. L-ați cunoscut cu numele de Jan. Între timp în aprilie, 1943, Alexandra a născut un băiețel, pe Vasilică. Pe atunci locuiau în Țicău, pe strada Scăricică, în gazdă la familia Bernicu. Mi-amintesc foarte bine aceste lucruri. Băiatul meu era dus de-acasă, nu știam unde...

În anul 1944 a venit ziua plecării în refugiu, când am pornit cu toții din cartier, în Oltenia, la Balș. Acolo am stat împreună și chiar ei mi-au povestit cele ce îți descriu acum, dragul meu. În 1943, cumpăraseră casa și terenul, de peste drum, vreo trei mii de metri pătrați, de la doamna Veber, mare cucoană, o femeie prezentabilă, nemțoaică din Cernăuți, ce nu avea copii. La așa gospodărie, nu puteau face față niște leneși sau nepricepuți. Era o gospodărie serioasă, casă mare, tip vagon, trei camere, bucătărie, bucătărie de vară, beci, magazie, pomi fructiferi, vie mare, păsări și animale de crescut: șase-șapte porci în fiecare an, câte cinci-șase vite, pe care le duceau la cireadă, prin strada Mohănescu, Nicolau, prin Păcurari pe la Bariera de cale ferată - înainte de nouăzeci Confecții metalice a

Trustului local de construcții - iar de acolo le prelua văcarul, până pe șesul Bahluiului. Acasă veneau seara, singure. Prin toamna anului 1949, au deschis în Aurora o cârciumă, numită **La doi Plopi** , fiindcă erau doi plopi mari la intrare. Amenajaseră o popicărie și niște scrâncioburi care se roteau. Aveau clienți din belșug, în special măcelarii din Iași. Printre cei care ajutau la crâșmă se aflau și oameni care păstrau ordinea, fiindcă scandalurile nu lipseau. Cei mai de bază erau Tulucă Băncilă și Ion Băncilă din Târgușorul Copou. Se zvonea că Ion Băncilă, tatăl lui Corneliu Băncilă, cunoscut de mulți tineri din Iași, dintr-o singură lovitură cu pumnul, dobora un bou ori că ținea în loc o căruță trasă de doi boi.

În fața mea, peste drum locuia familia Gologan, cărora familia Cărpușor le-a botezat fiul cel mic, pe Mihai. Și gologanii interveneau când se înrăutățeau treburile. În tot cartierul, de la Gară spre centru, până sus pe Copou, nu erau decât doi care făceau transporturi cu caii cei mai buni din Iași: Samoilă din Șipoțel și Gologan din Aurora. Prin 1959, familia Gologan a fost mutată în strada Bădărău, în fața garajului securității. Toamna, de la Cucuteni, soseau carele cu butoaie pline de struguri și cu strânsură pentru animale. Era mult de muncă, nu glumă !

În anul 1954, bătrâna, mama lui Vasia a murit. Madam Cărpușor, o femeie frumoasă și agreabilă, mică de statură, cu părul ca pana corbului, cu ochii ca două mărgele negre, ce te împungeau la

orice privire, ageră și tare vrednică se ocupa de gospodărie. Ea făcea totul. Purta întotdeauna batic și pestelcă. Ce muncea acea femeie !... Bunătatea i-o cunoșteu copiii din cartier, mai ales fetițele și băieții oamenilor săraci, cei jucăuși de pe maidane, ca și cei desculți, ciufuliți și nespălați cu hăinuțele peticite. Când mergeau la petreceri, soții Cărpușor, amândoi cu pălării și în pardesie vara, sau cu căciuli și haine de blană de astrahan iarna, nu-i recunoșteai pe cei doi.

Aveau doi prieteni, Lică Buză cu prăvălia și crâșma din Abator și Costică Grădinaru cu cârciuma din Nicolina. Lică Buză a murit de tânăr, iar soția sa Valerica rămasă cu doi copii, Petrișor și Adi a supraviețuit mergând mai departe cu afacerea, ajutată de un prieten de familie din zonă, nea Ghiță Silion. Cei trei amici, Lică, Vasia și Costică erau nedespărțiți, cu lucrări stomatologice din aur, făcute de doctorul Lictenfield – așa-i spuneau oamenii - ce locuia la colț cu strada Manolescu cu Păcurariul, perete în perete cu locuința lui Lipan, tatăl unei femei, poreclită Miss Păcurari. Auzisem că avea și un băiat din flori, Ovidiu. Acel doctor, de fapt tehnician stomatolog foarte bun, executa orice fel de operații și lucrări stomatologice. Milutinovici, un vestit bijutier din Iași le-a făcut trei inele din aur, inele frumoase pe care le purtau numai la petreceri, fiecare inel cu câte un palmier și piramida cea mare din Egipt. Erau eleganți și frumoși, de spuneai că sunt niște tineri de bani gata, și nu miroseau niciodată a bălegar. Nu știa nimeni câtă muncă prestau, zi și

noapte, și cât mizerie curățau continuu din grajd, pentru un trai decent. Unii din vecinii îndoctrinați cu regimul, i-au invidiat chiar atunci când și-au cumpărat haine de piele. Printre ei se afla și Pânzaru, activist de Partid la Antibiotice, care i-a reclamat de nenumărate ori.

Cărpușor Vasile avusese o iapă dresată, Mia, cu care sărea garduri prin cartier și diferite obstacole. Făcuse armata la Călărași cu schimbul și luptase în prima linie, când au trecut românii Prutul. De la mijloc în jos avea numai semne ale războiului. Pulpele sale erau găurite de gloanțe. Fusese lăsat la vatră. După război se ocupase de negustoria cu animale de rasă și piei de animale. Era tare priceput. Pleca lunea și sosea acasă la sfârșitul săptămânii, plin cu de toate.

În anul 1949, a mai venit pe lume un băiat, Costeluș. Pentru cumetrie mai trebuia niște vin. Pe vremea aceea se cumpăra vin cu butoiul, nu cu litrul și se bea cu găleata. Vasia a urcat în căruță un butoi din doage de două sute de litri împreună cu fiul Vasilică și au plecat la o cramă din dealul cu vii al Copoului, în strada Dumbrava roșie, la un angrosist pe nume Gutman, care avea și via din acea zonă. Acea cramă se afla în stânga porții principale a actualei Grădini Botanice din Iași. Știu povestea chiar de la prietenul meu, Vasia. Acolo la cramă, Vasia a tot degustat, fiindcă se pricepea la vinuri. S-au întors pe valea Șipoțelului, pe la Penitenciar. În curbă la Lazăr și Moraru, aproape de izvor, calul, mergând cam

accelerat, la un hop, Cărpușor a scăpat hățurile și a căzut în șanț. Noroc de Vasilică, fiul lui de șase ani, care a oprit la timp căruța. Bineînțeles, că de vină a fost iapa..., dar fiindcă o iubea mult, i-a fost trecută cu vederea această belea.

Aveau și sanie, pentru perioada de iarnă. Odată a înhămat pe Mia la sanie și împreună cu consoarta a pornit la o plimbare spre cârciuma **La Vidrașcu**, unde se află acum rondul de tramvai din capătul Copoului, la Agronomie. Ningea cu fulgi mari de nu se vedea nici la zece metri. La întoarcere, calul mergând cu viteză mare, soția încotoșmănată cu o șubă groasă a căzut din sanie. A strigat cât a strigat dar cine avea s-o audă pe o asemenea ninsoare deasă. Doamna s-a ridicat și a luat-o încet spre vale. Când a ajuns acasă, Vasia, ciupit fiind, văzând că nu-i nevasta, a luat-o din nou spre deal. A găsit-o mătăhăind prin nămeții de zăpadă. Am spus mai înainte de cârciuma **La Vidrașcu**. Una din fetele acestul negustor cu renume în Iași este soția lui Gigi Drobotă, ruigbistul de la CSMS Iași, inginerul agronom, cel care jucător și în echipa națională. Bun jucător !...

Creșteau copiii lui Vasia, toți trei, Jan Țucu și Costeluș, văzând cu ochii. Parcă-i văd și acum ce zburdalnici erau. Când era încă în fașă, pe Costeluș l-a luat calul în gură, din balia unde se găsea, și-l purta prin curte. Au sărit imediat cei mai mari și l-au scos din gura calului. Cred că îți amintești de ei, în special de Costel, cu care ai copilărit ? Fiecare zi, la orele

cinci-șase dimineața, însemna pentru madam Cărpușor Alexandrina, mulsul. O făcea singură, iar băieții duceau laptele în bidoane, la locuri, în Pavilioanele C.F.R. din strada Macazului și prin zonă. Îi vedeam în fiecare zi. Harnici copii și inteligenți. Cel mare, Jan a ajuns profesor de matematică, cel mijlociu, Vasilică, inginer agronom și director la o mare instituție din Iași. Costeluș terminase construcțiile. N-am mai auzit de ei. În cartier aveau multe rude prin alianță, cu multe cununii și botezuri. Nu exista săptămână să nu vină cineva din oraș sau dintr-un sat apropiat să-i roage să le boteze copilul. Imediat madam Cărpușor îi îmbrăca pe Jan, Țucu sau Costeluș și-i trimitea la biserica Sf. Mina la preotul Mănucă pentru botez. Familia Cărpușor îl botezaseră pe Petrică, fiul cel mare al familiei Bourel, ofițer în armată și vecin cu mine. Fuseseră nașii de cununie ai familiei Târsănaru: Marta și Țucu, părinți a cinci fete. Țucu Tărsănaru, fiind foarte harnic îi ajuta la multe treburi, pe lângă casă. Îi plăcea să vorbească și să facă bancuri. Într-o zi fusese rugat să taie fundul unui butoi și să-l curețe în interior. Era vorba despre un butoi din tablă groasă, din acelea de combustibil, de la armată. După ce a tăiat cu dalta și ciocanul unul din funduri, și după ce a băut câteva pahare cu țuică, șprițuit fiind, a început să-i curețe interiorul pentru a-l vopsi cu vopsea anticorozivă. În timp ce-l curăța, din cauza mirosului puternic de combustibil, finul a amețit mai tare și a căzut în butoi cu totul. Nemaiauzindu-l vorbind și cântând unul din băieți

s-a dus să vadă ce s-a-ntâmplat. Când colo, Țucu Tărsănaru era grămadă în fundul butoiului. L-au scos repede, l-au dat cu apă și și-a revenit. Nu mai avea mult și dădea în primire.

Familia Cărpușor îl cununaseră pe Aanei Dumitru cu Viorica, amândoi măcelari profesioniști. Mitică avea măcelărie în Copou, iar în Păcurari Viorica, urmărită câteva luni de către căpitanul de miliție Andaraș, care se travestea și până la urmă a prins-o cu un magnet pus sub tirizia cu marfă. A fost condamnată la un an închisoare. Împreună cu Mitică locuiau surorile soției, Ileana, Tila și soacra sa, bunica Mihailovici. Aceasta, în fiecare miez de noapte, bătea în ușa lui Vasia pentru a cumpăra cinci litri de vin, pe care-i consuma Mitică până dimineață. Uneori o lua razna, fiindcă din cauza alcoolului avea halucinații. Spunea că, îi apăreau în față niște păsări mari care-i ciupeau firele de păr din cap sau zburau prin fața lui și-i vorbeau.

După cum îți mai spuneam, îl botezaseră pe fiul cel mic, Mihai, al familiei Gologan, cu cei mai buni cai din depozitul cu lemne, ce locuiseră o perioadă peste drum de ei, îl cununaseră pe Melu Roșu, (vezi Anexa cu casa familiei Roșu, cum arată și astăzi, în strada Ponoarei la nr. 7), șoferul, cu Natalia. Botezaseră și cununaseră mulți din satele mărginașe Iașului, Brătuleni, Rediu, Breazu.

Mai sus în Șipoțelul mare, lângă familia Samoilă locuia un coleg de-al lui Vasia, ce se numea Moisiu Vasile ce lucra la abator. Într-o zi de toamnă

a anului 1961, tânărul Moisiu, căsătorit și cu o fată s-a ascuns într-un vagon frigorific cu carne ce urma să plece spre Italia. Bineînțeles că totul sa fost pus la punct împreună cu șeful trenului. A stat învelit cu sumane, mâncând seu și sugând gheață, până a trecut granița. Lumina și puțina căldură a avut-o de la un felinar de miner ce-i fusese dat de către conductorul de tren. N-a știut de această fugă nici cea mai mică ființă de pe pământ, până ce soția nu a primit scrisoare de la soț că ajunsese cu bine în Italia, dar biata femeie și fetița lor au avut de tras, cu securitatea statului. Din Italia a plecat în Canada, unde a și murit. O bună parte a colegilor și prietenilor au fost anchetați, inclusiv Vasia Cărpușor.

Și întotdeauna, când este unul mai înstărit, face să holbeze ochii acelor oameni de nimic, care stau degeaba și așteaptă ori să fure ori să le dea Municipalitatea, dar nu prea erau probleme în cartier, însă uneori, din cauza lipsurilor, chiar cei din zonă te aranjau. Mi-aduc aminte de o întâmplare petrecută prin 1962, prin luna noiembrie, când Miluță Andrei, găinarul din cartier, le-a dat lovitura la beci. Fusese o noapte ploioasă cu furtună, fulgere și tunete. Acelea erau momentele căutate de hoți. Miluță era dirijorul, capul, și cu încă trei gealați reușise să deschidă poarta dinspre Ponoarei, care era folosită numai toamna la adusul recoltei, în restul anului, fiind bătută în cuie. Profitând de furtună au scos poarta din țâțâni. Ajunși în beci, au cărat cu canistrele vin, iar cu sacii cât au putut, varză,

murături, conserve, borcane cu carne la untură, zacuscă... N-au fost prinși. Toată scena furtului fusese văzută de madam Caraiman, soția unui căpitan de securitate ce locuia peste drum, în locul familiei Gologan. Nici nu se făcuse bine dimineață, că Madam Caraiman i-a și destăinuit familiei Cărpușor, cine le dăduse spargerea. Fiindcă-i cunoștea le-a dat și numele: Miluță Andrei, Traian Vizitiu, Graur Neculai și Dorel Crudu, însă Vasia nu s-a dus să reclame furtul. Era de unde să fure golanii, iar păgubașul nu era rău de scârbă. Îi știa pe Miluță, Graur și pe Traian de când se născuseră. Și la mine au dat atacul, la pivniță, dar nu i-am reclamat. Nu i-a reclamat nici Vasia, fiindcă crescuseră sub ochii noștri. Îi consideram copiii cartierului. Au apărut și reclamagii, însă cu anonime nu cu semnături clare pe reclamațiile făcute. Când își luase haină de piele, unul de mai sus, din fundac, l-a reclamat pe Vasia că are prea mult..., nu-ți mai spun când i-au cumpărat motocicletă fiului Vasilică, un MZ de 175, atunci când reușise la Facultatea de Agronomie, ce mai zvoneau trântorii...

În 1970, când se făcuse expropierea fusese mare jale. Cel mai mic, Costeluș era în armată, iar ceilalți doi mai mari, plecaseră în lume, cu munca și cu viața lor. În capătul din vale al străzii Belvedere, pe Mohănescu locuiau în case tip, profesorul Agachi, fost director al Liceului Racoviță din Iași și învățătorul Tiron, al cărui băiat era atunci, Prim vicepreședinte al Iașului. Știa de aceste expropieri. Atunci când s-

au simțit prăbușiți, familia Cărpușor a mers la Consiliu și a cerut audiență, pentru a fi îndrumată și pentru a cere un sfat bun. Tânărul Tiron s-a ascuns, neavând curajul să-i sfătuiască pe cei doi gospodari. Secretara le-a spus că șeful nu este la birou. Ar fi putut să-i anunțe înainte de venirea buldozerelor, ca să se pregătească, să-și găsească din timp, un alt loc de trai. Plecaseră umiliți de un om, căruia-i dăduseră, nu demult o felie de pâine, atunci când îi fusese greu. N-avuseseră cui să se adreseze și intraseră în răcoarea conului de umbră.

Ascultam pe Florin și gândeam visând la acele vremuri, când nu se putea face nimic, mai ales a vorbi. Cunoscusem familia Cărpușor, și o parte din cele narate, chiar sub aspectul vieții intime. Aveau o inimă mare și îi puteau citi pe cei cu care veneau în contact. Erau genul de oameni care dacă întâlneau un cerșetor sau un nevoiaș nu le era silă, ci îi atingea, le vorbea și îi răsplătea din milă. Toamna, ne dădea struguri și multe fructe. Frumusețea sufletească scoate în evidență chipul oamenilor simpli, al căror nume va rămâne sau se va pierde în timp, dar al căror gest va rămâne mereu în mintea celor ce i-au cunoscut, ca o punte peste timp. Acei oameni erau incapabili de minciună, incapabili să înțeleagă răul și deșertăciunea, incapabili să rămână indiferenți în fața sălbăticiei, incapabili de a trăi fără iubire. Glasul de povestitor al lui Florin mă trezi din visare:

- Îmi spusese bătrânul Derea, că li se oferise drept despăgubire 5000 de lei, pe care familia

Cărpușor i-a refuzat. Gândiți-vă, 5000 de lei, un carnet de CEC despăgubire pentru o așa gospodărie !?... Trebuia să le dea bani serioși, nu o sumă în bătaie de joc. După o lună, refuzând banii au primit un document prin care se aducea la cunoștință, că drepturile de a primi despăgubirea s-au prescris. Fiindcă n-au vrut să se autoevacueze, după ce primiseră actul de expropiere, șacalii au venit cu buldozerele. Cei doi, soț și soție, s-au așezat în fața utilajelor. Au dat peste trupurile lor, le-au rupt hainele, le-au rupt împrejmuirea, au dărâmat toate imobilele din curte și beciul. Ce beci aveau, din piatră de carieră și beton la intrare. Era lung de cincisprezece metri lungime, în formă de L. Conducta de Timișești trecea prin peretele beciului. Le-au distrus via și pomii fructiferi. Le-au spus, că-s chiaburi și-au vrut să-i aresteze, pentru nerespectarea ordinelor. Cei doi tartori, Stoicescu, și unul Păștină, de la Primărie dăduseră toate sarcinile de serviciu, iar de la Institutul de Proiectări, DSAPC-ul de atunci, cel care făcuse planurile de expropiere fusese unul Chiriac Costică, soțul doamnei arhitect, Clava Chiriac ce lucrase la IPROCHIM. Vecinii priveau, dar nu îndrăzneau a face ceva. Puterea de atunci, cu Partidul în frunte avea mintea îngustă și întunecată. Alții se bucurau de necazul familiei Cărpușor. Nu te puteai opune regimului. Derea îi văzuse pe acei oamenii, debusolați. Spectrul ruinei și iluziile se prăbușeau în acel moment. O parte din expropiații din străzilor: Ponoarei, Șipoțel, Aurora, Tăcuta și

Belvedere plecaseră fără să spună nimic, dar nici nu prea aveau după ce regreta. Împovărați de griji, cu inimile sfărâmate și plini de tristețe, cei doi soți din familia Cărpușor își lepădaseră agoniseala de douăzeci și șase de ani de trudă, ca un blestem pe capul lor. Mai aveau rezerve monetare, dar erau realizate prin munca lor. Îmi spusese că știa de familia Cărpușor cum ascunsese borcanele cu bani pe care le îngropaseră în spatele casei. Au înțeles cum era mersul făcut de autorități și s-au conformat, tacit. Toată munca lor se transformase într-un morman de moloz, cărămizi și bârnele casei dărâmate, de jur împrejur pustiu, fără pomi și via pe rod, fără nimic, după munca de-o viață... Copleșiți de aceste nenorociri ce li se îngrămădiseră pe cap, o ură și mai năprasnică împotriva sistemului, clocotea acum în sufletele lor. Acei oameni se numărau, oricum, printre aleșii care, nerâvnind după bunul altuia, și-au luat riscul și nu s-au intimidat de măreția periculoasă a sistemului, însă nu puteau face nimic, fiindcă aveau copii și se gândeau la viitorul lor. Spunea domnul Derea, cât de prietenoși erau și cât de mult îi iubeau pe cei din cartier cu acea dragoste efectivă și practică, cum știau să găsească ceva prețios la fiecare, cum nu acceptau măcar, să se aducă vorba despre răutăți și defecte ale ființei umane. Îi durea orice ieșire din tiparul benefic și orice cuvinte greșite. De fiecare dată interveneau, sărind în ajutor, corectând și aplanând situațiile mai dificile. Erau niște caractere reușite din punct de

vedere moral. Toată admirația pentru asemenea oameni de onoare ! Spuneau uneori oamenilor, chiar celor apropiați, lucruri tari, adevăruri dure, dar fără brutalitate, vorbele lor aveau o lumină de tandrețe măsurată, rămânând mereu în același tipar. Da, erau niște persoane deosebite și prieteni buni ! După expropiere, umblau ca niște fantome pe lângă ziduri și colțuri de case. Noroc că aveau niște bani puși la dos. Numai cu umbrele lor, căutau un apartament, o locuință.

Mare noroc au avut cu doamna Popa Ecaterina, o contabila la OJCVL Iași, ce locuia aproape de Vlahopol, din strada Mohănescu, astăzi Toma Cozma. Îi murise fata, iar noi elevii fusesem rugați să venim acasă la acea familie, pentru ai aduce acelui pui de om un ultim omagiu. Fata, îmbrăcată mireasă, în sicriu și mângâiată de mamă aștepta fără suflare ultima clipă a despărțirii de părinți. Noi, copiii fuseserăm cutremurați de imaginea tristă a momentului. O ființă trecută prin clipele grele ale vieții, doamna Popa Ecaterina i-a ajutat pe acești oameni din Aurora, care după ce munciseră o viață de muncă rămăseseră pe stradă. Fusese refuzat un apartament dintr-un bloc construit în strada Văscăuțeanu, nr. 8, aproape de strada Aurora, iar doamna le-a transmis, să se prezinte rapid la OJCVL pentru a încheia contractul de cumpărare. Domnul Pintilie, directorul de atunci al OJCVL-ului nu s-a opus contractării apartamentului refuzat. Cu banii luați de la ADAS și-au putut achita prima rată pentru

contractarea acelui apartament în apropierea fostei case. Până s-a demolat în totalitate casa din strada Aurora, ei au continuat să meargă la teren, pentru a-l vedea, iar motanul lor Tomiță îi urma întotdeauna mieunând a tristețe. Oftau cei doi, ascunzându-și lacrimile. Văzând nelegiuirile ce li s-au făcut, scânceau și sughițau în tăcere, încât și pietrele le plângeau de milă. Au zăcut așa, aplecați de durere, mult timp, mușcându-și mâinile, dar mai cumplit decât jarul loviturii ce o primiseră, îi durea onoarea călcată în picioare. Îi măcina ura fierbinte și mai aprigă decât a celorlalți locuitori ai cartierului. Cine s-ar fi gândit vreodată la destinele cartierului și străzii Aurora ? Unde era surâsul acelor oameni gospodari și al copiilor lor ? Cine putea acoperi țipătul unei societăți bolnave ? La câteva zile de la discuția cu mine, domnul Derea s-a stins din viață și a luat toate secretele, cu el în mormânt. Oare este corect ce s-a întâmplat ? Oare nu suntem condamnați deja, de cineva mai puternici decât noi ? Dar acum cum este societatea ? Oare nu este tot atât de fadă ? După ce am ascultat tăcut la cele spuse de Florin, m-am văzut nevoit să-i răspund:

- Ai dreptate, în tot ce zici, dar trebuie multă atenție și cercetare pentru a avansa odată cu societatea în care trăim. Să nu se mai repete ceea ce am trăit, nu demult. Căutarea a fost întotdeauna acțiune, întrebări și răspunsuri adecvate și are mai multe șanse de a afla câte ceva. Dacă nu sunt încă multe elemente care să anunțe noul – deși sunt și

dintre acestea – există, în schimb, un alt fapt pozitiv și important: lucrurile ce se cer a fi comunicate astăzi, cu sensibilitatea acestei epoci moderne cere și un comportament altfel exprimat. Pentru a renaște țara noastră, trebuie să căutăm mereu noi formule de primenire, însă proprii, nu împrumutate de peste hotare. Numai cei tineri, împreună cu noi suntem cei mai în măsură să scoatem țara din impas. Spuneam într-un volum: „Numai noi suntem în măsură să scoatem la lumină dragostea, virtutea și frumosul în seninul serilor siderale."

Se făcuse liniște. Mi-am privit ceasul. Trecuseră patru ore de când depănam amintiri. Am băut halbele până la capăt, și le-am spus celor două cunoștințe, cu multă tristețe în glas, că este timpul să mă retrag:

- Trebuie să plec. Nici nu știți ce plăcere mi-a făcut, întâlnindu-vă aici, pe meleagurile copilăriei. Voi scrie, tot ce mi-ai povestit despre destinele cartierului și cu ce-mi amintesc și eu, voi scoate o carte. V-aș ruga să vă gândiți să-mi spuneți, dacă puteți: Care este rolul nostru, al ființei umane pe acest pământ ? Oare avem vreun rost ? Aștept acest răspuns de la voi când ne vom întâlni.

- Stai puțin, îmi spuse Florin, că nu au venit și alții din Belvedere sau Pavilioanele CFR-ului, mai mici decât noi, dar care își amintesc multe lucruri din trecut. Săptămâna viitoare, joi, organizăm o sindrofie, aici la nea Mihai. Dacă vii, completăm cu amintiri, numai bune pentru scris cartea. Îi caut eu și

pe ceilalți, din câți voi mai găsi. Anunță-i și pe cei, care îi știi tu sau ai numerele lor de telefon. Roagă-i să vină, pentru a ne distra, puțin, aici „La Garajul” din Aurora, la bodega sau bomba Stratulat. Nu contează, câți vom fi !

- Voi veni joia viitoare pe la orele treisprezece, în orice caz, în jurul prânzului.

M-au condus. La plecare parcă li se sfâșia inima de părere de rău.

- La revedere, le-am spus.

- La revedere !, mi-au răspuns, strângându-mă în brațe. Ce frumos ai spus: „Destinele unui cartier”...

Am privit încă o dată spre vale. Casa lui Găină se zărea aplecată, prin întuneric, cu acoperișul spart, fațada plină de fisuri mari, iar în curtea pustie, plină de bălării aruncate la întâmplare: crăci uscate, cutii din carton, scânduri, multe hârtii și bidoane de plastic zăcea pustiită în întuneric. Parcă timpul se oprise în loc, iar eu vedeam prin oglinda lui. În ce hal a ajuns !... Vântul, „Făt frumos” neobosit arunca un oftat ușor din sufletul ramurilor pinilor din parc, în vreme ce bolta cerească tot mai săracă în stele, prindea o culoare roșiatică. O cucuvea țipă de câteva ori, de undeva de lângă bustul lui Iacob Negruzzi, apoi își luă zborul spre cartierul Aurora. Stâlpii de iluminat radiau o lumină slabă, gălbuie, fiindcă globurile erau prăfuite în interior, de parcă ar fi fost pline cu mâl. Timpul arăta a ninsoare. Stoluri de ciori scoteau țipete ciudate, căutându-și cuibul prin pomii

desfrunziți. Profund emoționat, reciatm în gând, câteva din versurile mele melancolice ale poeziei **Iarnă în Copou**, în pas ușor, mânat de un instinct de dor și pace, am pornit iar prin Grădină, spre tramvaiul veșnic purtător de visuri, care mă va duce acasă.

Sub vălul serii, un ecou
Atinge lin pământul.
E frig pe deal, peste Copou,
A-ncremenit și vântul.

Coboară spre oraș, domol,
Tramvaie-nfrigurate.
Flămânde ciori, pe urma lor
Scot țipete ciudate.

Slove dulci din ramuri goale,
Mă-nfioară ca-ntr-un vis,
Parcă sunt vorbele tale,
Ce mă ceamă-n Paradis.

Pășesc încet, nici eu nu știu,
Mi-e dor, mi-e dor într-una
Și-n Parcul cu-amintiri, pustiu,
Prin nori se vede luna.
(...)

Ajuns în cuibușorul meu, soția mă aștepta. I-am povestit cu cine mă întâlnisem și cum

petrecusem acele clipe de neuitat, la cârciuma **La Garaj** a lui Stratulat. Bineînțeles că nici nu-i cunoștea pe cei doi: Florin Romanescu și Mihai Stratulat, însă m-a ascultat din respect. Visam la cele povestite și trăite în cartierul plin de viață al copilărei. În nopțile întunecoase de toamnă, lungi și pustii, te cuprinde o stare de tristețe și melancolie, iar eu făceam planuri. Priveam prin fereastra întunecată, cuprinsul nesfârșit al lumii și inima mi se umplea de liniște. Am adormit ca un copil, fiindcă mă consideram din nou copil. Cum m-am trezit dimineață, gândurile îmi erau senine și încrezătoare, încât nu ar fi încăput în mintea mea nicio presimțire rea. Începusem să scriu, să nu uit evenimentele. De-abia așteptam ziua de joi, când avea să fie întâlnirea cu amicii mei din Aurora. Pe cine să caut, dintre prieteni ? Costel Cerchez era paralizat. Pe Florinel Andriazzi nu-l puteam chema fiindcă nu-i știam numărul de telefon. Adrian Stancu locuia la țară, undeva, Toni și el la țară pe la Avântul, Mitică Moldoveanu era plecat din țară. Mulți muriseră. De Lili Sax și de Doru Bunegra nu știam nimic, Cezar în spital, Relu în Australia. Francisc Stroescu se mutase în Lețcani, iar lui Dan Andrian nu-i știam numărul de telefon. Cred însă, că o parte din cunoscuți dacă nu prieteni, chiar dacă i-aș fi găsit, nu ar fi venit din cauză că, unii dintre ei se dădeau prea mari în lumea asta plină de mistere, însă nici nu știau cum îi cheamă, chiar cu cartea de identitate în mână. Gândurile „neputincioase” și măreția i-au făcut să piardă măsura lucrurilor. Nu-i înțeleg și nici

nu-i voi înțelege vreodată. Pe mulți din cei ce i-am considerat prieteni din copilărie sistemul i-a înrăit, dar nu sistemul vechi, ci acesta nou. Unul dintre ei, prozator și poet cu renume în Iași, văzând că scriu mi-a spus: „Măi băiete, mie mi-au trebuit patruzeci de ani să ajung aici. Tu vrei așa... repede? Ce faci tu, este zero, dragul meu!” Avea frământări, însă, nu știu de ce !... Când i-am arătat niște versuri mi-a spus că poezie scrie toată lumea, însă proză este mai greu, când i-am arătat din manuscrisele mele în proză mi-a spus că proză scrie toată lumea , însă poezie este mai greu. Se încurca de unul singur, uitând ce-mi spusese cu câteva zile în urmă, cred că din cauza egoismului. Văzând că am totuși înclinație spre literatură, mi-a spus în final: „Prietene, scrisul este ca un drog. Văd că scrii. Vei ajunge să scriii despre multe și nu te vei putea dezbăra de scris. Da, este ca un drog. Mă vei pomeni, dacă am dreptate sau nu !...” În acest caz a avut dreptate. Nu mă pot dezbăra de scris. Numai despre copilărie aș avea de scris vreo cinci cărți. Știind că lucrase atâția ani și cu experiență vastă în domeniul literar l-am rugat să mă ajute la corectura unuia din volumele mele, ce trebuia să-l finalizez. A fost de acord, însă cu mici fandoseli... Era pentru prima oară și nici nu știam ce să fac și nici nu știam cum să procedez. Zis și făcut. I-am dus manuscrisul, însă după două săptămâni mi-am dat seama că nici nu l-a deschis. Mi-a spus să vin cu stickul, să transferăm datele și în calculatorul dânsului, apoi față în față să facem corectura. Așa am

și făcut, gândindu-mă și la faptul că opera mea va fi și în calculatorul prietenului meu. Cine își putea închipui că un scriitor cu renume va folosi ceea ce scrisesem, pentru scopul ce și-l propusese și timp de mai multe săptămâni, cu monitoarele în față, am reușit finalizarea cărții. În timp ce corectam împreună acest volum, fiind cuprins de subiect, mă întreba tot timpul dacă povestea era reală și dacă faptele s-au întâmplat întocmai, iar la final mi-a spus că dânsul ar fi luat pentru așa un ajutor, cel puțin una mie cinci sute ron. Dacă aș fi știut de la început nu-l solicitam, fiindcă nu aveam banii. N-am spus niciun cuvânt, i-am mulțumit și am plecat. Am auzit, după această binefacere, că într-un moment de rătăcire, cel pe care-l considerasem prieten, a spus altor amici comuni că dânsul mi-a scris volumele. De la corectura unei cărți s-a ajuns că altcineva mi-ar fi scris cartea. Vă închipuiți cum m-am simțit... Acea carte a ajuns și în calculatorul prietenului meu și poate că dorește să și-o însușească, însă nu-și dă seama că toate datele, notițele sunt la mine, inclusiv manuscrisul, mai ales că singur-singurel mi-am redactat tot ce am realizat până acum. Și profesorul Zugun văzuse și analizase manuscrisul de câteva ori. Mai mult de atât, mi-am dat seama că, dacă un scriitor cu renume în Iași, a vorbit de volum ca și cum el l-ar fi scris, însemnă că acea carte este de valoare. Nici nu știa ce favoare îmi făcuse, vorbind despre **Lacrimile de păcat**, căci așa se numește opera mea. Nu am apelat la cineva vreodată să-mi compună sau

să scrie pentru mine. Pun pe hârtie numai ceea ce îmi trece prin minte. Tot același prieten mi-a rămas, dar compătimesc atitudinea sa. Unde-i clinchetul seriozității și al prieteniei ?

Îmi vin în minte cuvintele din volumul **Sarea Muntelui de Rouă**, unde domnul Constantin Marafet a avut convorbiri cu distinsul prozator și poet, Marcu Emilian. Domnul Marcu Emilian spunea la un moment dat și pe drept cuvânt așa este: „ Prietenia este, după părerea mea cea mai frumoasă imagine a sufletului unui om, este oglinda în care te poți identifica în singurătate, așa cun ești în realitate. Am avut și am cultul prieteniei, așa cum țăranul român are cultul pământului, cultul uneltelor pe care le folosește, cultul recoltei pe care o sărută când o adună, așa cum sărută sămânța pe care o pune în brazdă, cu simplitate și sinceritatea unui gest firesc. Respect oamenii și le respect calitățile și de aceea le tolerez și slăbiciunile. Prin prietenie poți să dăruiești cât mai mult, să arăți că merită să trăiești pentru acest sentiment pur uman.” Magnifice cuvinte... Gândeam la cel ce mi-a făcut corectura. Mi-am dat seama atunci că-i plăcea ceea ce scriu și cum scriu. Nu am fost niciodată supărat pe dânsul, - un biet nevinovat- , deoarece îi vedeam suferința interioară, din cauza multor eșecuri ale vieții. Numai Dumnezeu știa adevăratele cauze. Se înșela amarnic, fiindcă nu voiam nimic.

Aveam treisprezece-patrusprezece ani. Tata împrumutase bani unuia dintre prieteni și coleg de

serviciu, din strada Macazului, care avusese un mare necaz. Trecuseră vreo șase luni. Acesta după ce își făcuse treaba și trecuse cu bine peste acel necaz, întârzia cu returnarea sumei de bani. I-a cerut de câteva ori, banii. Au mai trecut încă șase luni. Persoana nu dorea să-și plătească datoria. Văzând acest lucru, tata m-a trimis să-i cer datoria, însă cetățeanul mi-a spus foarte sec și răstit: „ Măi băiete, nu am banii, însă bădia Vasile poate justifica suma de bani ce mi-a dat-o ?!”. Am plecat gândindu-mă că acel om nu era prietenul, ci dușmanul tatălui meu. Mă mir cum nu-l mirosise tata !...

Mulți tineri Arhitecți și Ingineri proiectanți începători, veneau la mine cu documentația pentru obținerea de Autorizație de construire, însă proiectele erau de inacceptat, fiindcă nu corespundeau cu normele în vigoare. Deci, nici Piesele scrise nici Piesele desenate nu erau în regulă. Îi învățam ce să facă și cum să procedeze pentru ca pe viitor să se prezinte cu documentația conform Legislației. Mă ascultau de fiecare dată și se conformau. Întotdeauna îi îndrumam despre multe lucruri, fără a condiționa cu nimic informațiile mele. Îmi erau tare dragi acești tineri , care doreau să câștige un bănuț, prin muncă, și numai prin muncă.

Nu am înțeles niciodată de ce unele personaje din vremea copilăriei mele deveneau dintr-o dată pline de ranchiună, când vedeau că și eu pun umărul la slăvirea culturii românești ori se gândeau că le voi lua pâinea de la gură, sau pot trece

înaintea lor, eu nefiind de profesie literat !? Cu ce rost ? Nici nu doream să mă mai gândesc... Tot cu mintea la cartea mea, am revenit cu greu la ceea ce trebuia să fac în prima etapă. Îmi propusesem să-l invit la domnul Stratulat, și pe Titi Moraru, al cărui telefon îl știam. Ne vedeam deseori și ne plimbam prin Piața Unirii și prin Copou. L-am sunat, mi-a răspuns, promițându-mi că va fi prezent joi la ora treisprezece, în Aurora, **La Gara**j. Știa de această cârciumă.

DIN NOU ÎN AURORA „LA GARAJ”

A venit și ziua întâlnirii la domnul Stratulat, în Aurora. L-am găsit, la telefon, și pe Florin Tălpig, care-mi confirmă că va veni la ora stabilită, la crâșma **La Garaj**, pe care o știa de când se deschisese, căci locuia aproape, în strada Macazului, acolo unde se născuse. Era singurul care circula mult prin oraș și îi vedea adeseori pe cei care locuiseră odată, acolo în zona Copoului. Eu îl întâlneam frecvent, prin parcul Copou. Aveam multe amintiri referitoare la acest tânăr. Îl strigam pe Florin Tălpig, cel mic, prin parc, fiindcă mi-era drag. Apărea din senin. Era un flăcău tare isteț, un spiriduș, și-i mergea mintea, nu numai la bune, ci și la prostii. Când a crescut, Florinel, tânărul slab, osos, gata de luptă, simpaticul meu prieten, cu vorba repezită avea și slăbiciuni nevinovate: o pasiune înăscută pentru prietenie, bani și pentru viața de noapte a cârciumilor, alături de amici, cu gagici frumoase, cu fripturi bune și vinuri alese din restaurantele Iașului: **Rarău**, **Vânătorul**, **Motelul** și **Unirea** în special. Își făcuse mulți prieteni, în toate cartierele, printre care și pe frații Corduneanu, pe Michi Ancuța și pe frații Axinia, Neculai, Leuțu și Lică din ștrand și pe alții. Nu

adormea cu capul pe masă. Dotat cu rezistență fizică, putea chefui trei zile și trei nopți, împreună cu Pică, fratele mai mare, apoi să apară ca după 48 de ore de somn. Ne mai întâlneam, pe vremuri, dimineața când plecam de la Chirițoaia – beciul de la Vânătorul (vezi Anexa cu partea dreaptă a Chirițoaiei), ce ținea deschis toată noaptea – iar dânsul, mare iubitor de taclale, îmi spunea să mai cinstim câte un pahărel, să sporovăim câte-n lună și stele. Prinsese multe de la viață. Până și vorba mea „Langsam aber sieher” (las-o încet că mergi la sigur), n-o uitase. Era un băiat milos, dealtfel și cumsecade, dar când îl izbea o nedreptate, o neomenie sau un fapt mârșav în comportarea cuiva, se preschimba în fiară. Nu numai vocea, dar mai ales fulgerele ochilor cu duritate de oțel, mâinile tremurânde și paloarea bruscă a feței, denunțau la dânsul, în acele clipe, clocotul unei violențe îndelung închise în inimă. Și odată dezlănțuit, ar fi fost în stare să sfărâme ziduri și să ucidă, dacă nu ar fi fost cineva din anturajul său să-l potolească cu glas de prieten, dar când se căsătorise și apăruse un copil, făcuse dovada unui tată și unui familist desăvârșit.

La ora douăsprezece și jumătate am coborât din tramvai, la Regiment. Am traversat și am intrat în Parcul Copou. Era o lumină clară, limpede. Totuși începuse să ningă des și lin, ca-ntr-o poveste de Crăciun. Câțiva copii se jucau cu micii fulgi, alții se băteau cu bulgări de zăpadă. Poezia, veșnica poezie, care mă frământa de câțiva ani. Nu exista clipă, să

nu-mi vină în minte niște versuri. Recitam cu glas tare din poezia **Aș vrea:**

Aș vrea trecutul, dar și tinerețea,
N-aș vrea melancolia și tristețea,
Aș vrea din tot ce îmi aduc aminte,
Aș vrea toți anii care-mi trec prin minte.

Mă simțeam din nou copil. Fusesem și eu un trecător, prin acest univers al Copoului și un rătăcitor pe străzile acestui oraș, Iașul meu drag. Uneori, în timpul călătoriei mele, mă consideram înflăcărat de o scânteie... și-atunci șimțeam că am prins pe Dumnezeu de-un picior. Așa visam. Uneori mă credeam un învingător, dar eram un învingător învins, fiindcă zburam numai visând. De fapt, nu mă desprinsesem niciodată de nicăieri, mai ales de Copou, decât prin vis și doar în gând. Îmi propusesem, s-o iau încet pe lângă bustul lui Ion Creangă, pe aleea spre seră, pe lângă locul de joacă pentru copii, să ies la poarta din intersecția străzii Aurora cu strada Peneș Curcanul, la Garnizoană. Am luat-o la vale, încet, pe lângă casele de pe partea dreaptă unde locuiseră odată cumătrul Stoenescu Gică, Sandu Ghizic, Păduraru, Sandovil, apoi pavilioanele CFR, unde copilărise un coleg de-al meu, Rață Făurel, iar pe stânga, Familia Zvonaru, Drăgan, care fusese omorât de Drezină pe calea ferată, casa familiei Cioroianu (vezi Anexa cu casa fam. Cioroianu, din Aurora), baba care bea de se urina pe dânsa, madam Chiribuță machitoarea și primul

Pavilion CFR, unde locuiește Florin Tălpig, Nicu Purice, care nu mai este printre noi, Mircea Ilaș, poreclit Chinezul, strada Macazului și Grădinița (vezi Anexa cu grădănița), unde am învățat, având educatoare pe doamna Sanda. Gard în gard cu Grădinița își avea sediul vestita cârciumă, **La Garaj**, (vezi Anexa cu cârciuma **La Garaj**, așa cum mai este astăzi), a lui Stratulat Mihai. Din interior, se auzeau voci și muzică. Clienții mai intrau, să-și alunge cu o gustare și un păhărel de rachiu ori de vin, gustul amar al dimineții sau al zilei din ajun. Din interior, mirosul obișnuit de murături proaspete, mujdei cu mici și fripturi îți gâdilau nările. Cum am deschis ușa, am și fost întâmpinat de frații Romanescu, Florin și, Romică, zis Fleașcă, fost coleg cu fratele meu mai mare și de către Florin Tălpig.

- Uraaa !..., zise Florin Romanescu. Sfaturi populare !... Ai venit la țanc, cum ai promis. Ești un om de cuvânt ! Te rog, să te faci comod, să-ți pui hainele, în cuierul de după ușă. Așa... bravo ! Pe fratele meu Romică, îl cunoști, pe Florin Tălpig îl cunoști. Pe cine mai cunoști ? Privește bine !...

În picioare, aproape de intrare, prietenul meu, Titi Moraru, un domn frumos, drept, elegant, înalt, brunet, pus la patru ace, cu pantaloni negri și sacou de culoare galbenă, cămașă lila, cravată galbenă, mă întâmpină zâmbitor, strângându-mă în brațe.

- Dragul meu, Ineluș !... Nu au trecut decât două luni de când ne-am văzut ultima oară. Ăștia

cred că au trecut ani. Altădată ne întâlneam mai des, care să fie motivele ?

- Cine știe care au fost motivele ? Viața ! Vezi tu, că niciodată nu-i prea târziu ? Uite, că ne-am întâlnit acum, pe meleagurile copilăriei noastre. Mai recunoști câte ceva, din ce-a fost ?

Ne întâlniserăm de-atâtea ori. Acum, când ne regăseam aici în zona copilăriei noastre, manifestarea lui Titi era alta. Se observa suferința sa prin cartierul unde crescuse. Atingerea lui m-a cutremurat. Știam prin câte trecuse, de mic. Mi se umeziseră ochii. Un om fin, în adevăratul sens al cuvântului. Era omul, căruia odată i se spunea Titi cel isteț, fără mamă, fără tată, acum renumit medic ginecolog, prietenul din copilărie, șeful găștii din Aurora, copilul crescut de baba Maria Câra. Ce întorsături a putut lua viața... De-abia așteptam să mai trecem prin mâinile noastre, iarăși firul vieții din bobina timpului. După câteva minute își făcu apariția și Costeluș Cărpușor, îmbrăcat cu o haină din piele întoarsă, cu căciulă din blană de miel, din alea cu bordură. Avea o figură mândră, un adevărat domn, încărunțit, cu ochii albaștri strălucitori, cu mustața în furculiță. Despre familia lui povestise domnul Derea, lui Florin Romanescu. Ne-am îmbrățișat cu toții, căci unii nu se văzuseră, întradevăr, de câțiva ani buni. Aveam amintiri. Nu era loc de stat degeaba. Lipsea domnul Stratulat, cred că avea treabă. Ne-am așezat la masa pregătită cu față de masă curată, albă, imaculată, așa ceruse prietenul, guralivul,

Romanescu Florin. Fiecare aveam suporturi pentru farfurii, pahare curate, tacâmuri și șervețele. Trei coșulețe cu bulci proaspete așteptau să fie consumate. Dintre tejgheaua bar și rafturile gătite cu hârtie colorată, venea legănându-se în papuci de casă, șerpuind printre mese, patronul, Mihai Stratulat în persoană. Florin Romanescu, Zărindu-l, Florin Romanescu îl muștrului puțin, ca și cum nu s-ar fi văzut de mult timp:

- Chiar dacă ești mai mare, patroane, oare nu-ți mai recunoști prietenii cu care-ai copilărit ? Vino și-ți consumă aperitivul la masa noastră.

- Bună, însetatule ! Nu îți deslușean chipul pleșcarule, din cauza luminii, și ne făcu cu ochiul.

Îl cunoșteau toți pe domnul Stratulat, însă pentru a face atmosferă, Florin Romanescu îl recomandă și apoi îl apostrofă, glumind:

- Dumnealui este patronul acestei cârciumi, domnul Mihai Stratulat, venit aici în Aurora, știți voi... Uitați-vă să-l vedeți în floarea vârstei, da nou născut și începu să râdă. Da, este lumina prea puternică, sau vrei să spui că dai prea mulți bani pe curentul electric ? Nu vezi că nici nu te disting, măcar ? Plânge masa, ne Mihai ! Vrem să ne așezăm cu plinul: câte o gustare, ceva, cu o tărie două, niște mititei, o friptură cu cartofi prăjiți, murături... și vinul, dar nu orice vin, nea Mihai !... Știi ceva, adu-ne mai întâi niște pastramă de oaie cu măsline, apoi, două platouri de cartofi prăjiți cu cașcaval ras și pe

urmă ce-am vorbit, o salată de varză murată, tăiată tăiețel, cu ulei !...

- Vă salut pe toți și să știți că avem timp de discuții. De haleală, asta și am. Așa vom servi, după cum dai comanda. Iar tu, Florine să fii, o mie de ani în pace, sănătos ! Mai bine spus, o mie de ani pace și-o femeie care tace !... Am un vin, de Cotnari !...

- Mulțumesc, și dumneata, la fel ! Vom gusta imediat bucatele și le vom prețui. Îmi pare rău, că nu am puțin bicarbonat la mine, să arunc un vârf de cuțit în pahar, să-i fac proba. Dacă se turbură și se înverzește, este vin de surcele, maramoi, nu Cotnari. Dacă face spumă și se limpezește, atunci este chiar vin adevărat, din struguri, zis glumind Florin Romanescu.

- Iar începi, năucule !?... De poamă, fratele meu, garantat ! Este direct de la producător. Și mai termină cu bicarbonatul, ăsta ! Nu-mi permit să aduc vin din apă colorată, plante și zahăr, fiindcă-i rușinos. Asta o fac numai speculanții. V-aș întreba: Oare, cât am să mai rezist cu crâșma asta, aici în capul Aurorei ? Văd că, din Podul Roș au scos toate tonetele. De ce s-au desființat și crâșma din Sărărie și vreo două din Păcurari ? Dracul să-i cheptine ! Impozitele și taxele sunt din ce în ce mai mașcate. Guvernul ăsta vrea să îngroape întreg comerțul particular și să-l ia iar pe seama statului, ca înainte de 1990.

- Îl ia, îl ia, de ce să nu-l ia, nea Mihai !?... Cred că, trebuie să-ți schimbi meseria !, îl necăji Florin Romanescu. Gata cu spiculanții de felul ăsta. Singurul

cinstit este statul, scârț ! Istoria merge înainte, vrem ori nu vrem noi. Nu pricepi, sunt sigur. Glumesc, nea Mihai !

- Pardon. Eu nu mai vreau nimic ! Mă descurc. Am întrebat și eu, nimic mai mult.

- Dacă ai întrebat numai, bine ai făcut, nu-i cu supărare. Dar pentru aceasta eu tot te pedepsesc: Comandăm câte o sută cincizeci de tărie la fiecare, bună, albă, nu colorată și ceva antreu, ca să meargă... După aia mai vedem noi. Dar nu uita măslinele și pastrama, mai întâi ! Toată lumea este de acord ? Și te rog, mai adu un pahar să stai și dumneata cu noi la masă.

- Stau și eu cu dumneavoastră, dragii mei, numai două minute, dar nu vă supărați !

Cum lucrul acesta făcea parte dintr-o veche tradiție a Iașului, ne-am strâns prietenește scaunele, oferindu-i loc. Patronul plecă să transmită comanda și să-și aducă un pahar. Nu după mult timp l-am zărit întorcându-se cu paharul în mână, dar se întâmplă ceva neplăcut. La un moment dat, se fâstâcise din senin și se opri, rezemându-se de spătarul unui scaun. Ochii i se împăienjeniră și priveau într-un punct, undeva, apoi spre noi. Gura i se deschise, fața îi deveni lividă. Se întoarse spre bar, clătinându-se și căzu pe un scaun. Era plecat departe de noi, undeva în lumea înconjurătoare și asculta cu un surâs sinistru vocile din interiorul său sufletesc. Consumatorii priveau speriați scena.

- Lăsați-l, așa, nu-l atingeți ! Își revine imediat !, și Florin Romanescu strigă la barman să aducă un pahar cu apă, zahăr și lămâie ! Se mai întâmplă..., cam la o lună-două.

Știa că Mihai Stratulat făcuse o criză. Se auzea un hârcâit. Respira greoi, capul i se mișca într-o parte și alta, dar trupul îi era rigid din cauza tensiunii mari. Apoi, trezindu-se liniștit, se șterse pe frunte cu mâneca și spuse ca și cum nu s-ar fi întâmplat nimic:

- Doamne, tot urcam și urcam. Zburam prin aer. Încet spiritul se detașa de mine și o luam razna... Încercam un sentiment de vanitate și orgolii. Mă simțeam amenințat de ceva nevăzut, dar nu m-am descurajat. Am văzut o lumină și m-am îndreptat către ea. Am văzut niște fum, însă l-am destrămat cu mâinile. Cu cât întârziam mai mult contactul cu pământul, cu atât mă simțeam mai puternic. Și uite că m-am trezit. Nu mi-amintesc nimic altceva. V-am speriat ! Încă nu mi-a venit rândul. Am zărit „gloaba cu coasa”, ca prin ceață, nu i-am văzut clar chipul... Altădată !... Vă spun câteva cuvinte reținute de mine: „ Izvoarele din noi vor plânge-n cor, când triști vom fi și-or gâlgâi în râs sonor, când ne-om înveseli. Iar cerului, îi vom împrumuta zeloși, din noi, albastrul lui brodat cu stropi de stele.”

L-am privit pe domnul Stratulat, cutremurați și de cuvintele sale și de puterea sa, de a trece pe lângă ceea ce numea „gloaba cu coasa”. Prietenul său de-o viață se apropie, îl strânse în brațe și-l rugă să guste din pahar apa cu zahăr și lămâie.

- Te rog, nea Mihai bea o gură ! Te-am enervat, așa-i ? Toate ca toate, dar Culiță țânțarul n-a venit la apelul de seară, zise Florin cu glas tare, pentru a schimba subiectul. Mircea, adu-i și pastilele de inimă !

- Mulțumesc, măi băiete, băiețel !... Da, ești un băiat tare bun ! Era să vă stric sindrofia. Ce făceați voi fără mine ? Continuați, dragii mei ! Nu există, trebuie să vină Culiță ! Eu îl rugasem și pe Gogu, să vină cu acordeonul.

Ne-am privit fără să obiectăm asupra celor întâmplate. Domnul Stratulat se așeză între frații Romanescu. După ce a sosit și prima comandă cu tăriile, am ciocnit să uităm de necazuri. Îi știam pe Culiță și pe Gogu din Păcurari. Cântase la restaurantul **Moara de Foc**. Începusem să ne mai veselim, însă Florin începu discuția despre viața cea de odinioară, despre surâsul străzii Aurora. Deja povestise despre multe aventuri ale celor din cartier.

- Ne simțim din nou copii, voi nu ?... Dragii mei, orice întâlnire are un scop bine determinat, să ne mai amintim, împreună despre trecut. Oare putem descifra destinul acestul cartier ?... Să închidem ochii, să ne vedem cum eram odată și fiecare să-și mai spună din trăirile sale de-a lungul anilor, să fim iarăși copii. Ce frumoase au fost acele timpuri ! Povesteam acum o săptămână, despre noi copiii din cartierul Aurorei despre familia Cărpușor, din destăinuirile unui domn ce locuia la colțul Aurorei cu Belvedere. Vă amintiți de moșul Derea ? În timp

ce ne povesteam, revedeam toți copiii din cartier. Ne-am amintit și de tine Titi și de tine Costeluș și de tine Florinel Tălpig, cu toate că erai mai mic decât noi. Ai făcut parte și tu din aceeași plămadă. Eu sunt și acum, aici în Aurora și tu la fel. N-am plecat nicăieri. Dar voi, ce-ți făcut, pe unde ați umblat, de nu ne-am văzut atâta timp ? Cum ați trăit ? Aveți copii ? Vă aduc la cunoștință că, Ineluș va scrie o carte despre destinele cartierului, cu strada Aurora și toate străzile pe unde-am umblat. Ce părere aveți ? Îl ajutăm ? Bine că este lângă noi și Costeluș Cărpușor, pentru a depăna și din amintirile sale. La fel și Titi, Doamne cât ne-am gândit la tine ! Dacă nu mi-ar fi spus Ineluș, nu știam că trăiești în Iași și că ești medic ginecolog. Auzisem, dar mi-a fost rușine să te caut, pentru a te vedea la Maternitatea „Cuza Vodă”. Aveai timp de mine ? Cu tine Florinel, m-am întâlnit tot timpul, așa încât nu prea avem ce ne povesti. Știu că ești căsătorit și un bun familist. Te admir și te voi admira pentru calitățile tale. Ai o fetiță, o bijuterie de copil ! Și nea Stratulat își amintește ce drăcușor erai. Dar, vorba aia: „nu există copil cuminte și babă frumoasă”. Toți am fost la fel. Uitați-vă, că au venit măslinele, pastrama, dar și platourile cu cartofi prăjiți. Să mai cinstim încă odată : Vivat ! Ani de viață !, și să ne vedem sănătoși peste cincizeci de ani, în același loc, nu la șmelț, în cutiuțe !

- Multă sănătate și ani de viață !, strigară apoi Florinel Tălpig , toți într-un glas. Avem timp să

așteptăm încă vreo cincizeci de ani, de acum înainte. Dacă-i mult sau puțin nu contează, doar nu dăm din buzunar.

Ori de câte ori mai intra câte un client, bătea tare din picioare, se scutura bine pe haine, semn că afară ningea, dar liniștit fără a viscoli ninsoarea. Era liniște. Fiecare vorbea în surdină, și rareori se auzea câte unul din consumatori, cântându-și romanța preferată. În interiorul cârciumii căldura sufletească se amesteca cu căldura sobei pe care Mircea o alimenta din când în când cu lemne. Să simțea, pe lângă mirosul de țigară, băutură, mâncare gătită și mirosul de sobă încălzită cu lemne.

Se cunoștea că vodca ne făcuse poftă de mâncare. Ne-am apucat de înfulecat cartofii prăjiți cu cașcaval ras. S-au consumat cele două platouri cât ai zice pește. Florin Romanescu și Titi își aprinseseră câte o țigară și fumau tacticoși. Ne priveam din când în când, uitându-ne tăcuți, unul la celălalt, parcă ne-am fi studiat, ca la anatomie. Eram doar o mică parte din copiii cartierului, da, dar toți schimbați, îmbătrâniți și nu numai aparent, ci în realitate. După două vodci și ceva bucate atenția ne-a fost îndreptată către Florin Romanescu.

- Vorbeam mai înainte de domnul Derea, omul ce locuise la colțul străzii Belvedere cu Aurora. Știi, Titi, bătrânul a scăpat câteva cuvinte despre mama ta, dar nu le-am deslușit, prea bine. Știa cine-i persoana care te-a născut și-ți cunoștea părinții... Mi-

a fost jenă să-l întreb, fiindcă am văzut în ochii lui ceva ce-l reținea. Vorbea de o scrisoare...

În timp ce asculta, destăinuirile lui Florin, Titi ne privi pe rând și clătină din cap afirmativ:

- Tot ce spui se adeverește și este cât se poate de corect, Florine. Mi-am găsit mama, dragii mei, acum câțiva ani. Am căutat-o mult timp, și până la urmă, am găsit-o. Este o poveste întreagă. Trecutul, prezentul și viitorul nu înseamnă decât o cele lungă de străbătut, dar cu multe abateri sau coturi. După fiecare cotitură, drumul continuă, dar noi, neobservându-l, îl numim viitor. Da, viitorul este după acea cotitură și nu stă prea mult pe gânduri. Gândeam și presimțeam că se va arăta într-o zi, ca o icoană, o persoană, căreia să-i spun mamă, care întruchipa speranța și fericirea mea pe pământ. Avem de-a face uneori cu clipe grele, care efectiv te îmbolnăvesc. Trupul nostru se târăște uneori, numai pe cumplitele cărări ale vieții, iar sufletul este pustiit pentru veșnicie. Vă aduceți aminte că am plecat din cartier prin 1962, când ne-au dat locuințe în strada Ciric, împreună cu baba Maria Câra. Eram în clasa a zecea. Am terminat Liceul în Tătărași. Baba Maria s-a îmbolnăvit. Am îngrijit-o, cât am putut. Vă amintiți de nenea Trăian, cu vulturul tatuat pe piept, cel ce fluiera melodii din filmele americane, omul care locuia în gaura aia, în râpă, la pârâu, în spatele lui Frănculescu. Muncea la Mătase. Din puținul lui și din ce mai trăgea de pe-acolo, aducea și babei Maria. Nenea Sandu murise cu un an înainte, iar Costel,

băiatul lor cu care am crescut, însurat, cu patru copii, se ocupa cu de toate, în special cu tinichigeria. Nu pot nega, ar fi păcat de la Dumnezeu, fiindcă familia Cărpușor mi-a oferit un trai decent, cumpărându-mi haine, rechizite și mâncare, atunci când majoritatea erau lipsiți de hrană, în special proteină. M-au ajutat mult și cu bani și pe mine și pe baba Maria. Poate confirma și Costeluș, aici de față. Părinții lui m-au și cununat. Ei știau despre mine și familia mea, dar au ținut secret, un mare secret. Datorită lor sunt astăzi medic. Și eu, și copiii mei, le vom rămâne recunoscători toată viața. Atât de multe ar fi de spus. Domnul, de sus !... Era o dimineață pașnică și luminoasă de primăvară. Prin fereastra deschisă spre stradă a cabinetului meu, din incinta Maternității Cuza Vodă, zăream pomii ce se acopereau cu cei dintâi muguri. Mă pregăteam pentru sala de operații. Simțeam un torent de bucurie, care te inunda si-ți dădea putere, la primele semne ale primăverii. Parcă mă nășteam din nou, odată cu cei mici pe care-i aduceam pe lume. În timp ce admiram noua primăvară, cineva a bătut la ușa biroului. I-am spus să poftească. Era asistenta de serviciu, care-mi adusese un plic și-mi spuse:

- Domnule doctor, v-am adus un plic, de la doctorul Iulian Panțâru, colegul dumneavoastră. Nu poate opera o pacientă, din anumite motive și vă roagă să-l ajutați. Mi-a spus să vă transmit această scrisoare și să-i citiți cu atenție rândurile.

- Mulțumesc ! Te poți retrage.

Am deschis plicul și am citit rândurile ce-mi erau adresate într-un mod cât se poate de civilizat. Mi se comunica că la ora zece, urma să operez o pacientă în vârstă de 69 de ani. Avea cancer uterin și mai multe boli. Nu știa cât timp va mai trăi, iar numele ei era Sofian Paulina. Ultimele rânduri spuneau că persoana era mama mea. Am rămas uluit de această scrisorică, fiindcă numele femeiei trecut cu litere mari, mi-aducea aminte de acea doamnă din cartierul nostru, din curtea care aparținea cotoroanței ăleia..., Cilibiu Elvira, nebuna. Vă amintiți ce certuri erau în arca plină cu nebuni, Dorel Crudu, Raclău, bețivanca de Bursuc... Cât timp îmi căutasem mama..., iar acum printr-o simplă scrisorică am aflat despre ea. Începusem să tremur de emoție, și-am scăpat hârtia din mâini, sprijinându-mă de marginea unui fotoliu. Am scos un strigăt de durere și altul de bucurie, dar cred, că erau aceleași strigăte. Spun aceasta, deoarece pe tot parcursul vieții, nu există decât un singur strigăt, acel țipăt mare, al existenței noastre. Avusesem tot timpul dovada unei legături telepatice, între mine și mama. Știam,... ceva din interior îmi spunea că, printr-un gest de dragoste, orice nenorocire putea fi trecută. Având din instinct un dram de speranță, am alergat cu halatul atârnat pe braț, spre sala de operații. Credeam că nu mai ajung... Mama era întinsă pe masă. Aproape de ea, se găseau două asistente și anestezistul, așteptându-mă pe mine, medicul. Am văzut-o și i-am mirosit trupul, da, era mama mea, fără de care eu m-am

simțit singur și pustiit, atâta timp. M-am pierdut de atâta fericire, lacrimile, șiroindu-mi pe obraji. Asistentele mă priveau, neînțelegând ce se petrece. M-am aplecat deasupra ei, iar capul mi l-am pus între picioarele acelei femei care m-a născut. Atât am auzit, apostrofarea ei:

- Domnule, domnule doctor, ce faceți ?... Vai de mine !!!...

- Doamnă, sunteți mama mea !, i-am răspuns cu greu, din cauza lacrimilor. De unde am ieșit, pe-acolo vreau să intru înapoi, să mă mai nasc o dată, pentru a sta numai la pieptul mamei mele. Aș dori să te iubesc, scumpa mea mamă ! În toată durerea ei, femeia a întins mâinile și mi-a șters lacrimile de pe obraji.

- Odorul meu, mi-ai lipsit, însă așa au fost vremurile. Nu știu dacă ai să înțelegi vreodată ! Oare, mă vei ierta ? Am două fete... surorile tale. Le cunoști. Le dădeai semințe, neștiind că aveți jumătate din același sânge. Și ele au crescut fără tată. Tu însă, n-ai avut pe nimeni, decât acea femeie, Maria, care te-a îngrijit, ca pe copilul ei. Ai suferit mult, știu. Îți voi povesti mai multe... dacă voi mai trăi, și începu să plângă în hohote. I-am sărutat mâinile bătucite de muncă, dar care mi-au alintat lacrimile. Nu-i făcea bine plânsul. Trebuia operată.

- Mamă, dragă mamă, poate că ar fi tebuit să fiu judecat de mic, iar această hotărâre nu a fost decât aceea a destinului.

Toți cei din sala de operații plângeau cu suspine. Nu le venea a crede ochilor și urechilor ce vedeau și auzeau. Ne-am îmbrățișat. Am apucat-o strâns de mână, dar ochii ei nu-mi dădeau drumul, se aținteau asupra mea, se lipeau de mine. Imploram acei ochi prin ceața lacrimilor mele, dar ei nu arătau, decât, iertare, milă și dragoste de mamă. Se refăcuse legătura dintre mine și mama mea. Mi-am revenit repede și am rugat personalul să se pregătească pentru operație. L-am rugat, pe prietenul meu, doctorul Panțâru să mă ajute.

Operația a reușit. Am trimis veste soției și celor doi copii ai mei, că mi-am găsit mama. Am rămas la spital și n-am mai plecat de lângă ea, timp de o săptămână. Simțeam că viața are un singur rost, să nu mai plec de lângă această ființă, mama. O iubeam nespus. Aveam patruzeci și doi de ani și la acea vârstă să-mi găsesc mama ?!... Eram supărat pe mine însumi, fiindcă n-o găsisem mai devreme. A murit biata de ea, acum treisprezece ani. Mi-a povestit cine fusese tatăl meu, care nu mă recunoscuse legitim și nici nu se căsătorise cu mama, fiindcă părinții ei nu-i dăduseră zestre. Tata, un boem căruia îi plăcuse să filozofeze își părăsise familia și umbla de colo-colo. M-a născut la Negrești, pe ascuns într-un sat, în anul 1945, iar bunicul de pe mamă a spus că-s copil din flori și nu se știe cine-i tatăl. La rugămintea bunicului, cei de la Primărie mi-au dat numele de Moraru. S-a zvonit o vreme că Răileanu Dumitru, tatăl mamei mele, i-ar fi dat o

sumă de bani unui comerciant din Negrești pentru a fi de acord să spună că dânsul este tatăl meu. Însă nu era adevărat. M-am interesat, și am dedus că mama nu s-a putut opune. Dacă s-ar fi împotrivit, bunicul ar fi desmoștenit-o. Tatăl meu era fiul moșului Derea. După ce m-au botezat, pe la trei luni, bunicul de pe mamă m-a dat la niște țigani care lucrau cu ziua, fără să știe mama. Fusese repartizată învățătoare într-un sat, la Băcești, însă auzind ce mi s-a-ntâmplat, l-a rugat pe fratele ei mai mare, din Bacău, să mă ia de la țigani și să mă ducă la Iași, în strada Ponoarei, la baba Maria, ruda lor de pe mamă, prin alianță. Vedeți, și baba Maria a ținut ascunsă această poveste. M-au cumpărat de la țigani, pentru o sută de lei. Am fost dat pe fereastră. Ea, baba Maria, și-a asumat tacit răspunderea de a mă crește, iar eu nici habar nu aveam că este rudă cu mine. Bunicul a forțat-o pe mama să se mărite cu șeful de gară din Buhuși. Ceferistul nebănuind că mai are un copil, altfel ar fi stricat căsnicia. În urma căsătoriei au rezultat două fete, cele pe care le știți și voi. Soțul mamei, ceferistul a murit după cinci ani de la căsătorie, într-un accident pe calea ferată. Așa se stinsese din viață și tatăl meu, la scurt timp după nașterea mea, tot într-un accident de cale ferată și nu de automobil, cum se spunea. Mama a venit în Iași, în cartier, unde spera să-și refacă viața. După numai șapte ani, s-a întors la Negrești. În sufletul ei s-a dat o luptă fără sfârșit. Știuse tot timpul despre mine, însă, nu voise să intre în viața mea, crezând că

mă voi rușina de ea și de originea familiei ei. Nu avea ce să-mi dea, decât dragostea ei. Dar... așa a fost să fie... Nu am putut cere explicații niciodată, însă am încercat întotdeauna, să caut și să înțeleg singur ce s-a întâmplat cu mine. Cunosndu-mi propria-mi viață, și participând alături de ea la nașterea sufletelor mici, m-am jurat să salvez aceste suflete. A fost un legământ, căruia i-am rămas credincios și astăzi, cu toate că, pe mine mama mă părăsise.

Fiecare dintre noi povestește despre el, destăinuindu-se și definindu-se între pământeni, în mijlocul lumii în care trăiește, pentru a se cunoaște și pentru a găsi răspunsul la întrebarea pe care ne-o punem dintotdeauna: Cine suntem noi și care-i rostul nostru pe pământ ?... Ajungem la fapte, la trăiri în care viața, mediul, destinul, le aduc oamenilor răspunsul la acestă întrebare, uneori forțându-l să-și răspundă singuri. De cele mai multe ori, nu suntem în stare să dăm niciun răspuns. Nu știm, clar !... I-am auzit pe mulți părinți, spunând că ei muncesc toată viața pentru a avea ce lăsa copiilor. Oare, acești părinți își dau seama că, în felul acesta, ei interzic copiilor spiritul de aventură ? Fiecare ban dat, îi fac pe acești copii ai lor, tot mai slabi. Ar trebui să le dea voie să-și croiască singuri, drumul în viață. Spuneam că ar fi trebuit să fiu judecat de mic, iar acest lucru nu-l socoteam decât o hotărâre a destinului. Soarta vorbise în acele momente, să-mi găsesc mama și mi-am găsit-o. Am gustat din plin bucuria, de-a o păstra zile și luni și ani lângă mine, pe mama.

Nu despre noroc este vorba, ci despre lucrarea Celui de sus. Eram dator cu această spovedanie. M-am spovedit vouă, nu pentru a vă înduioșa și nici pentru a vă distra, ci pentru a vă întări credința că omul nu trebuie să desnădăjduiască niciodată. Deasupra noastră plutește un spirit de dreptate, care domină toate destinele. Încercările prin care am trecut au fost tot atâtea izvoare de viață și de bucurii. Auzisem din bătrâni că trebuie să știi să suferi, altfel, nu poți fi fericit. De copil, m-am simțit însingurat. Nu toți au avut încredere în mine. Nimeni nu mi-a dăruit iubirea întreagă și nimeni nu a bănuit cu câtă iubire este înzestrată inima mea. Un biet omuleț, prin lume... Știu atât, că: principiul binelui, a triumfat întotdeauna. Dacă stropești o floare, ea înflorește, dacă alinți o față înlăcrimată, ea se înseninează, dacă vei cauta un om, îl vei găsi, exact cum spune și în Biblie. Așa am găsit-o și eu pe mama mea. Asta a fost totul, despre femeia care m-a născut ... Bunicul meu, Derea, cu trei luni înainte de a muri a lăsat domnului Cărpușor actele notariale , prin care tot ce îi aparținea îmi revenea mie, ca nepot. Acea scrisoare de la maternitate, fusese trimisă de doamna Alexandrina, mama lui Costeluș.

A povestit totul fără reținere. Am ascultat cu ochii ațintiți la Titi. I se umeziseră ochii. În tot acest timp, nimeni nu schițase vreun gest. Nciunul dintre noi nu scosese nici cel mai mic sunet. Momentul ne-a intimidat pe toți. Cu obrajii plini de lacrimi, parcă eram în reculegere. Ne priveam. Ne priveam și de

imaginam în mii de înfățișări pline de surâsuri. Titi, omul curat, în cel mai nobil înțeles al cuvântului, și un biruitor în același sens, părea omul superior, omul minune. M-am ridicat și le-am zis cu mult drag:

- Vă iubesc și vă sărut pe toți ! Permiteți-mi să vă recit o poezia **Mama**, compusă cu ocazia zilei de 8 Martie !

Dragă mamă, mai spune-mi înc-o dată
Despre sătucul cu povești uitate,
Despre cărarea încă neumblată,
Ca să trăiesc nepăsător de toate.

În mintea mea tu ești întotdeauna
Ființa cea duioasă și senină,
Cu ochii triști și visători întruna,
Unde-am găsit iubire și lumină.

Căci mi-amintesc cum m-adormeai odată,
La sânul tău în cântece șoptite,
Cu dragoste adâncă și curată,
Când timpul se scurgea pe nesimțite.

Și-n liniștea, ce tu mi-ai dat-o sfântă,
Într-un concert plăcut de primăvară,
Prin pomii fără frunze, păsări cântă,
Petrec, numai cu viața-mi solitară.

O candelă în sufletu-mi aprinsă,
Parfumul cald și sfânta dezmierdare,

Rămâi a mea iubire neatinsă,
Cu-alintul tău și dulcea sărutare.

O, scumpă mamă, azi îngână-mi iar,
Ca în trecut, cuvintele uitate,
De ziua ta, acum în primăvară,
Să pot uita visările... sfărmate.

Plânge mereu și sufletu-mi din mine,
În veac, în care viața-mi se destramă,
De câte ori mă-ntorc în gând la tine,
Tu îmi apari ca o icoană, mamă!...

Prietenii s-au ridicat în picioare și m-au aplaudat. Le-am mulțumit.

Ușa de la intrarea în cârciumă se deschise încet, iar în ea își făcu apariția un om mic de statură, tuciuriu, cu ochii bulbucați, îmbrăcat cu un suman din acelea vechi, de pe timpuri, cu o căciulă de iepure, ducând în mână o cutie ovală în care avea vioara, prețioasa sa vioară. Cum îl văzu Florin Romanescu, numai ochi și urechi a și strigat:

\- Măi Culai, așa ne-a fost vorba, maestre greieraș ? Nu-i cu supărare drăcușorule !... Ia, fă-te comod și ia loc mai încolo, să nu ne intoxici cu „monoxid de haraflex". Dați-i un scaun, vă rog. Măcar acum la început. Liniște !!!... Zi-i ceva de of, hai, baragladino !... Nea Stratulat !, strigă Florin Romanescu, am noduri în gât de la povestirea

domnului doctor... Mă doare și capul !... Comanda aia, mai vine odată ? Adu-ne niște apă minerală, măcar ! Vodca am terminat-o. Adu-i una mică și ceva de papă, lui Culăieș al nostru. Hai, zi-i Culai, zi-i cu spor, că nu mai pot !

- Îi zâc, îi zâc acuma la mata. Numai oleacî s-o acordez, câ la frig s-o dus corzâli meli, boerule. S-o strâcat tonu, bre. Și crez, cî așa-i cu instrumentili cu coardi ? Oleacî di răbdari, bre ! Vrei sî scârțâi sau sâ cânt ?.. Pâi eu cânt bre,... nu glumî. Auleuuu, eu cânt din așelea pentru inimî frântî bre..., doar mă cu-noști !... Da, o tării esti pi masî, bre ? Mi-i cam săti, bre, boerule !... Di mâncare nișî nu mai zâc, cî n-am mâncat di eri !...

- Hai, hai nu mai bate capul Culiță !... Sfaturi populare... Nu ai auzit că am făcut comandă domnului Mihai ? Stai fără grijă, măi Culai ! Ai rămas vreodată flămând când ai petrecut cu noi, sau ai plecat vreodată cu traista goală de aici, din cârciuma lui nea Mihai ? Mai de grabă spune-mi dacă știi ceva despre Gogu !... Tare-mi mai plăcea să-l urc în copac să cânte de la înălțime.

- Nu știu și sî zâc la matali, dar nu am auzât di el, di vreo douî săptămâni di zâli, bre ! Da sî știi, cî lui nu-i pre plășe bre, era pre sus !...

- Bine, măi Paganini, zi-i ceva, că mă doare la guler de Gogu al tău ! Văd că tot lustruiești arcușul, ăla ! Unge-l cu matrafox ! Nea Mihai, nu ai niște sacâz mai bun, puțin mandralâc, pentru Culai ?, întrebă glumind Florin.

- Vine, vine !, se auzi din capătul sălii, vocea molcumă a barmanului, Mircea. Dacă mai vreți câte-o vodcă, vă aduc rapid. Vine și friptura imediat cu ganitură cu tot. Vă rog, spuneți-mi dacă niște mici ar avea loc în aceleași farfurii ? Eu vă aduc totul pe platouri. Vă serviți singuri.

- Nu, Mircea ! Gata cu vodca, răspunse Costeluș Cărpușor. Cel puțin eu, am terminat cu tăria. De rest aduceți-ne ce-i mai bun. Sunteți de acord ?

Toți au fost de acord. Și Culiță începu să cânte o romanță de demult, „Am iubit doi ochi albaștri”. Între timp, nea Mihai se apropia cu patru sticle de Cotnari, la țăruș și spuse cu voce lină:

- Măi Paganini, pune-te aici în colțul ăsta, că-i mai lejer pentru vioara ta ! Nu te potrivi lui Florin, că ăsta-i Dracul gol... Și-l invită pe Culiță, violonistul, la o măsuță mai spre ușa de la intrare. Am auzit și eu din destăinuirile domnului doctor. Se poate scrie un roman, se poate face un film despre aceste trăiri sufletești. Foarte interesant. Ca să vezi ce-nseamnă viața..., mai ales că se aflase și de către familia Cărpușor aceste lucruri și le-au ținut atâta timp la secret.

- Ei, eu am aflat târziu, spuse Costeluș, de fapt, odată cu Titi, fiindcă părinții mei nu mi-au relatat nimic despre el și mama sa. Tatăl meu lucrase și la Negrești o perioadă și-l cunoscuse pe bunicul lui Titi, pe cel de pe mamă și pe Derea. Știa de toată acestă poveste și se destăinuia mamei mele uneori,

însă eu nu-mi dădeam seama despre ce este vorba, căci vorbeau pe ocolișuri... Moșul Derea descoperise că este bunicul lui Titi, cu trei luni înainte de a muri. Tata știa, căci dânsul se dusese la țigani, cu fratele mai mare al mamei lui Titi. Împreună luaseră copilul. A stat mai întâi, două săptămâni la Derea, fără ca bătrânul să știe că-i nepotul lui, apoi l-a dat babei Maria. Totul a fost făcut în mare taină. Eu mă întâlneam uneori cu Titi și mai depănam amintiri din cartier, dar niciodată nu am vorbit despre mama lui. Când fusesem încorporat, Titi plecase de mult din Aurora, exact cum a spus și el, prin 1962, fiind strămutați cei dintâi cartierul Aurora, împreună cu ograda cu minuni a cucoanei Cilibiu, familia Zamfir, Simion, Tăulescu, Grigoraș, Florea, Diac, Bunegrea, Frănculescu din strada Tăcuta, familia Vornicu, Rusanovschi, Jorovăț, Grădinaru, măicuțele, Cojocaru chelnerul, familia Miron din strada Ponoarei, și Ciurcă, Chelbuță, Andrei, Gheorghică, Filozoful, Andrei Miluță, Teodoru, Graur, Elisei, Arsene, Toma, Italienii, Părpăuță și moșul Tuță din strada Șipoțel, Caraiman, Mihu, Rainert, Stroescu, Cerchez, Perju, Bourel, Ienuță, și Căliman din strada Belvedere. Familiile: Ienuță și Burcă și-au găsit, la schimb, apartamente, primul, în în strada Văscăuțeanu, iar al doilea în strada Pușkin, fosta stradă Istrati. Rusanovschi a cumpărat casa și terenul de la un croitor vestit în orașul Iași, unul Nicu Apostol, fost maistru croitor în Lăpușneanu și la Casa de Modă, care s-a mutat pe Șoseaua Păcurari, lângă

terenul de tenis, vecin cu Puiu Groapă, cel care a ținut Quatro Ruote, spre Stâna Poieni. Nicu Apostol era căsătorit cu Țeata, însă cu ei locuia și sora ei, Milica, care mai trăgea la mașina de cusut. Aceste femei își reclamaseră tatăl-nu știu din ce motive- pe Victor Raimondi, că ar fi fost pașaportist și că se ocupa cu trafic de persoane. Din cauza aceasta a fost expulzat din România în Italia. În anul 1963 s-a reântors în țară și i s-a acordat cetățenia română. Fiind un meseriaș bun în zidărie și gresie, tata l-a angajat să lucreze la consolidarea casei noastre din Aurora. Fiind în vacanță îi dădeam la mână scule și materiale. Îl rugasem să vorbească numai în italiană și la vremea aceea știam a conversa bine, însă nu prea aveam cu cine. La început a locuit o vreme la madam Andrieș din Aurora, mai sus de familia Romanescu. Apoi s-a mutat în Munteni, mai sus de Copou, în spatele Grădinii Botanice, într-o casă mare și frumoasă. În fiecare an de Crăciun și Anul nou, noi copiii mergeam până acolo, prin Dumbrava Roșie, pe lângă Grădina Botanică, pentru a-l colinda și ura. Majoritatea celor din cartier, după cum știți, au primit locuințe în Tătărași, unii în Ciric, alții în Ciurchi.

În ziua în care murise moșul Ghiță Harbuz, venise dricul cu doi cai mascați, îmbrăcați în negru. La coborârea Aurorei, pe strada desfundată, până în Toma Cozma, și mai departe, dricul se legăna, mai-mai să se răstoarne. În fața alaiului, suflătorii din alămuri se poticneau și ei, bocitoarele țipau și se văicăreau cât le ținea gura, popa se mai împiedica de

caldarâmul deteriorat și în sutană, dar s-a terminat deplasarea, cu cele douăsprezece poduri, până la cimitirul Sfânta Treime, Părpăuță, așa i se spunea. Noi copii, în timp ce culegeam, de printre pietre, monedele aruncate de rudele mortului, alergam dintr-o parte în alta, și uite așa am perecut dricul până la cimitir. Sub perna din sicriu, de sub capul mortului, moșul Ghiță Harbuz, nenea Mitică Aanei, cumnatul său, i-a pus o sticlă de Monopol plină cu alcool, Rachiu Alb, gândind, că la șapte ani, cei care vor face dezgropăciunea, vor găsi sticla, pentru a fi dată la gropari. Într-adevăr, după șapte ani, s-a găsit acea sticlă de monopol.

La terminarea slujbei am pornit spre casă, pe Păcurari. În fața noastră, pe două cărări și plin de necaz din cauz morții prietenului, nea Ghiță Harbuz, mergea Trăian Vizitiu, cel ce locuia în casa din râpă, în spatele domnului Frănculescu. Așa l-am urmat până în colț la Petru Poni, unde mai era o crâșmă, lângă croitoria unuia Onofrei, care mi-a făcut costumul pentru Bacalaureat. Nu îmi amintesc numele cârciumei. Intrând în acea crâșmă, Trăian a făcut scandal. De la o masă s-au ridicat doi milițieni în civil, l-au trântit la pământ și l-au încătușat. I-au dat trei ani de închisoare. Gândesc acum, de unde au apărut acei doi oameni și ce căutau ei în localul cu pricina. Dacă aveau cătușe, erau într-adevăr milițieni sau securiști. După trei ani a ieșit din închisoare tatuat pe piept cu un vultur cu aripile deschise și un șarpe în gheare. Așa îl recunoșteai, vara, de la o poștă

pe nenea Traian. Am suferit atunci când l-au arestat, fiindcă avea în dânsul sufletul cartierului, ca și noi.

- Mi-amintesc de înmormântarea lui moșul Ghiță Harbuz. Da, nea Trăian m-a ajutat mult, s-o îngrijesc pe baba Maria, spuse Titi, cu toate că și dânsul avea doi copii de hrănit, pe Trăienel și pe Lenuța. Acum am ajuns și în cartierul minune, Aurora și Copoul...

- Pe la vârsta de patrusprezece ani, continuă Costeluș furișându-mă din curte, împreună cu Francisc Stroescu, Costel Cerchez, Petrică Bourel și Dan Andrian ajunsesem pe stadionul de zgură, din spatele stadionului 23 August, acum Emil Alexandrescu, pentru a vedea și noi zona. Tot pe acolo se afla și Poligonul de tir, cu intrarea din strada George Coșbuc. Mama nu-și dădea seama de lipsa mea fiindcă era prea ocupată cu treaba pe lângă casă. Acolo, pe terenul de footbal, se mai aflau și alți băieți din Târgușorul Copou. Unul din ei, un băiat vânjos, zbanghiu la un ochi, cu fața de ocnaș, căruia i-am aflat numele mai târziu, Petrică Bananaia, l-a lovit pe Francisc fără veste. Lovitura fiind foarte puternică, prietenul nostru a căzut în nesimțire. Ne-a fost teamă să ne batem cu ei, deoarece dușmanii arătau mai puternici și mai mulți. După ce și-a revenit am părăsit terenul și am plecat acasă, însă fără să uit cele întâmplate...

Nici nu apucase să încheie fraza, căci se auzi vocea liniștită de bariton a domnului Sratulat.

- Faceți loc, vă rog, vin fripturile !

Pusese pe un platou mai multe cotlete duble cu ganitură de cartofi țărănești la ceaun, brânză de putină, și mici rumeniți. Fiecare friptură era stropită cu mujdei.. Pe alt platou, Mircea, barmanul adusese patlagele în pârg, murate, și patru harbujei. Totul emana un miros..., de-ți lăsa gura apă.

Eram înfometați și de vodca băută și de atâtea amintiri depănate. Nu știam de ce să ne apucăm. Florin Tălpig, care era priceput la murături, se oferi să ne delecteze cu câte o felie de harbuz murat.

- Să începem cu o felie de bostan. Vă tai mai întâi câte una, apoi mai vedem...

- Vai, Doamne ce parfum și ce gustos !... Cine să-i fi pus murăturile lui nea Mihai ?, întrebă Florin Romanescu.

- Eu am pus murăturile, zise Florin Tălpig. O sută cinci zeci de Kilograme de patlagele în trei butoaie de plastic și două butoaie de șaizeci de litri pregătite cu harbujei numai unul și unul. Cu castraveți, nu a vrut, decât opt borcane din sticlă, de zece kilograme. Dacă mâncați, lăsați la o parte domnia și faceți așa cum am învățat odinioară, fără să fim simandicoși, cu mâna. Aici nu-i la restaurant de lux, poftă bună !...

- Mulțumim, poftă bună !, i-am răspuns într-un glas.

Gospodar, băiatul ăsta. Mi-amintesc și acum de tatăl lui Florin Tălpig, fost conductor de tren. În uniforma de ceferist, voinic, cu șapca

nelipsită pe cap, cu tașca în umăr cobora sau urca, rumen în obraji, veșnic surâzător. Ce om vrednic !... Unde mai sunt acei oameni, de altădată ? Au vreo asemănare oamenii de astăzi, cu cei din trecut ? Sunt convins că nu, ferm, nu !... Am început să mâncăm tihniți, fără vorbă, încât farfuriile au rămânând în final curate, nici nu mai trebuiau spălate. Se lăsase liniște ca după o masă copioasă. Mircea se oferi să ne toarne în pahare, licoarea gălbuie de Cotnari.

- Dacă-mi permiteți, vă torn câte un păhărel din această zeamă naturală de struguri...

- Îți permitem ! Mie, nu cu apă, fiindcă trebuie să-l gust mai întâi, zise Romanescu cel mic, guraliv ca întotdeauna. Unde-i nea Stratulat ? Se teme să nu-l iau la roată cu vinul sau că va mai face o criză ? Criza o va face luna viitoare, nu de față cu noi ! Așa știu eu, numai una pe lună. Spune-i să vină la masa noastră. Să nu-i fie jenă și nu trebuie nepărat să bea. Te rog, Mircea !... Mai dă drumul la ventilatorul ăla, că ne-am înădușit de fum de țigară.

- Imediat, ascultă băiatul !... Se rezolvă rapid, gânguri omul de la bar și se pierdu printre mese.

- Să ciocnim și un pahar de vin de pe meleagurile Hârlăului, după vorba lui nea Mihai, spuse Florin Romanescu. Noroc ! Noroc ! La mulți ani !

Am sorbit paharele până la fund, dintr-o înghițitură.

- Ei, cum vi se pare vinul ?, întrebă domul Stratulat.

- Bun, bre !..., zise micul Romanescu. Seamănă a vin cinstit, doar nu este din cel pe care mi l-a dat Mircea ieri la masa de prânz, mie și unui fost coleg de serviciu din Păcurari .

- Fiindcă nu ați cerut. Mircea v-a dat vinul casei, de pe listă, care merge numai cu apă minerală sau cu sifon. Vin de Bucium, vărsat la un preț... ca să-l bea toată lumea. Parcă eu știu ce fel de vin este... Numai cei care-l vând știu de ce etnie este vinul lor.

- Nea Mihai, ăsta-i vin la sticlă, țăruș, nu se vede ! Nu-mi dai voie să glumesc deloc ?!

- Na, că ai zis o vorbă de duh, bată-te norocul să te bată ! Ia mai ciocniți câte un păhărel, dacă nu vrei să te ciomăgesc, Florine !

Romică, fratele mai mare al lui Florin Romanescu nu scotea un cuvânt, fuma, mânca și îi trăgea cu păhărelul, de parcă la acea masă nu se găsea decăt dânsul. Bun băiat... De când îl știam așa își dusese viața, scoteai cu cleștele vorbele din gura sa și din cauza aceasta era poreclit Fleașcă, Însă era un băiat tare bun la suflet. Lucrase de când îl știam, la vopsitoria Buholtzer, din Păcurari. Acum, parcă, intrat în transă, privea continuu spre stradă prin sticla ușii de la intrare gândindu-se la ziua de apoi. Patronul își turnă numai jumătate de pahar cu apă minerală, ciocni cu noi, bău conținutul până la fund, își supse buzele de plăcere apei, ne mulțumi și se retrase. După plecarea domnului Mihai am continuat obiceiul „vinului vorbit”. Ne erau limbile dezlegate binișor, ca după o pauză trăită meditativ, Costeluș

Cărpușor, aruncă pe gât restul din pahar, de la ultima sticlă de vin, trase cu năduf de câteva ori dintr-o țigară răsucită cu mâna, fiindcă ardea bine, își ridică sprâncenele către noi și rosti:

- Am băut câteva rânduri. Să știți că prețuiesc vinul bun, chiar bun, nu am ce să zic. Când eram mai tânăr, aveam impresia că toată lumea-i a mea. Uneori, nu numai băutura, ci și altele fără măsură ne domină, și unde ajungi ? Dar până să atingi valoarea maturității... Ia întrebați-l pe Titi, de ce ne sunt tâmplele cărunte ? De multe și multe lipsuri îndurate, crunte nedreptăți și mai ales grele dureri, care în copilărie păreau insurmontabile... Dar, după cum vedeți, nu ne-am pierdut cumpătul. Ne-am zbătut, ne zbatem și trăim, bine mersi. Am mers și mergem înainte. Este necesar să respectăm un ritm, să fim curajoși în continuare, să credem în viață, nu în crinul negru al morții spre care nu trebuie să ne grăbim, să-l mirosim. Vine ea să ne arate coasa, fără s-o căutăm noi... Ați uitat ce-a zis și domnul patron Stratulat, mai înainte, că n-a văzut-o clar, „gloaba”, ci numai prin ceață ?

Se opri, puțin pentru a-și trage aerul. Culiță cânta de-ți lua piuitul, și la masă se făcuse o liniște profundă. Toată încăperea asculta. Izvoarele din inimile tuturor plângeau în cor. Încăperea brodată cu stropi de lumină părea tristă și veselă. Corzile viorii vibrau ca un balsam sfânt și binecuvântau atmosfera de vis din cârciuma „La Garaj”. Fumul plutea anevoie, ca o perdea deasupra capetelor noastre. Rezemați cu

bărbiile în palme, ținând ochii aplecați, ascultam cu toții, fără să scoatem vreun cuvânt. Florin Tălpig, cu ochii umezi, suspună și zise:

- Nu găsesc cuvintele pentru a mă exprima ! Nu am auzit cuvinte mai frumoase până acum !

Căldura începuse a ne moleși. Simțeam nevoia de a ieși afară, din amalgamul trupurilor înfierbântate care miroseau a nădușeală, alcool și fum, dând aerului din interior un gust de acru dezgustător.

- Vreți să ieșim puțin la aer ?, i-am întrebat.

- Desigur, spuseră toți prietenii. Dar să luăm și paharele cu noi și elixirul divin al lui Bacchus !

- Hai, Culiță, afară cu vioara ta ! Poate mai mor și virușii din arcuș sau ploșnițele din cutie, din cauza gerului, îi zise scurt Florin Tălpig. Ha, ha, ha ! Vezi, să nu ieși desculț, ca să răcești... Dacă ar fi venit și Gogu să-și mai pună acordeonul pe cap, pentru a cânta hora acordeoanelor !...

Culai, crăcănat cum era, văzându-se ieșit la ninsoare, începu să cânte **Marșul**, ca la nuntă.

- Măi Culai, termină cu țanțaramurile astea și cântă ceva mai de amor, zise Romică, de of, măi, Culăieș, că altfel belești belinghenul !...

- Gata, boerule ! Are grijî băetu ! Vreț mai moi, mai moi sî fie ! Nu vrei sî cânt, Paraschiva ?

- Nu vreau nicio Paraschivă ! Dă-i cu ceva de suflet, măi Culai !

Și începu să cânte Culai, romanța **Zaraza,** apoi**, Dă mamă cu biciu-n mine**. Auzind cântecul, ne-

am dus cu gândul, ani în urmă, la **Bolta Rece**. Prin ușa deschisă, aerul răcoritor ne-a trezit la viață. Parcă totul încremenise. Numai un câine se auzea lătrând a pustiu. Puful alb se prelingea timid din cer ca niște lacrimi de cristal, de nea. Simțeam ca o vrajă, timpul. Sub vălul nopții un ecou, de undeva atingea lin pământul. Pășeam toți, încet, prin zăpada moale, până aproape de casa lui Găină. Era întuneric beznă, numai un stâlp de iluminat, radiind lângă primele trepte ale străzii, lângă familia Goian. Priveam pe întuneric valea, până dincolo de Păcurari, la Fabrica Buholtzer, a cărei sirenă anunța odinioară, ora schimbului, chiar mai departe, unde fusese renumita Fabrica de Țigarete Iași, astăzi numai ruine. Nu se zăreau decât siluetele blocurilor și atât. În stânga, după Arșinel, se afla fosta grădină cu nuci și lucernă a I.G.L.L.-ului, unde împreună cu Ecaterina, fiica cea mai mică a lui Târsănaru, cățărată pe umerii mei și înfășurați cu un cearșaf alb, umblam prin întuneric legănându-ne și șuierând a pustiu. Păream o arătare și speriam oamenii ce treceau pe stradă. Acum erau construite case, multe case... Simțeam că se face din ce în ce mai frig. Niciunul dintre noi nu spusese vreun cuvânt. Toți priveam în tăcere și țineam paharele pregătite pentru a fi umplute. Culiță, așezat sub un tei unde fusese cișmeaua, aproape casa lui Găină, începu să cânte și vocal, o romanță de aducere aminte, **Când eram copil odată**. Am propus un toast:

- Să ne umplem paharele și să cinstim pentru destinul cartierului de altădată, împreună cu

scumpa noastră stradă, Aurora și pentru Culai. Până la fund, câte două pahare !

Florin Romanescu, care ducea sticlele, se grăbi să toarne licoarea. Strigarăm cu toții într-un glas:

- Să ne trăiești Aurora, să ne trăiești așa cum te știm noi ! Să trăiești, măi, Culai ! Să trăim și noi mulți ani, sănătoși și voioși, ca acuma !

- De câte ori ne-am scos spinii din tălpi și de câte ori ne-am tăiat în cioburile tale, Auroro !... Ne-ai scărpinat degetele de la picioare, pe pietrele tale, la fiecare pas. Să ne trăiești scumpă stradă și să nu n-i se termine copilăria niciodată !..., se manifestă Titi cu lacrimi în ochi, ridicând brațele de fericire și tristețe.

- Am înghețat !, zise Florin Romanescu. Și-așa suntem cam dezbrăcați. Să mergem la căldură. Hai Culiță ! Văd că ești cam posac, astăzi. Te-ai lovit la jambiere sau te doare la bocanci ? Haideți înăuntru !

- Harasel (taci din gură), boerule, cî ești mari pizivenchi !

- Hopa cu popa !, răspunse râzând Florin. De unde ai mai scos-o și pe asta, baragladină ? Am mai învățat, ceva !

Am mers spre garaj și am intrat din nou în atmosfera cârciumii lui nea Mihai Stratulat. În interior, ventilatorul, cam beteag, huruia împingând fumul de țigară adunat deasupra barului. Ne-am așezat la masa noastră, care ne aștepta în liniște.

După o mică pauză, parcă pentru reculegere, Costeluș zise plin de tristețe:

- Din câte am înțeles, ați mai depănat amintiri împreună cu Florin Romanescu, dar eu cunosc mai bine situația, deoarece o parte din acest film l-am trăit alături de ai mei. L-am ascultat și peTiti, mai devreme, cum vorbea despre moșul Ghiță Harbuz. Aș dori să completez. Omul ăla era un zugrav nemaipomenit, însă consuma băuturi alcoolice din belșug. Iarnă-vară, dormea pe unde apuca, uneori chiar la madam Cilibiu. Nu lucra decât cu prietenul său Tudose, din capătul din vale al Aurorei. Finalizase la ai mei lipirea tapetului în toate camerele mari, și zugrăvitul bucătăriei, bucătăriei de vară, băii și holului. Într-o cameră făcuseră trandafiri. Pentru acest lucru foloseau trei-patru șabloane. În altă cameră făcuseră nori și stele. Într-una din zile moșului Ghiță i se făcuse rău și se băgase sub scară. L-am găsit vărsând sânge, iar el acoperea vărsătura cu mistria. I-am spus mamei mele, care a anunțat salvarea. Din acel moment a fost dus la spital, de unde nu a mai ieșit, decât în sicriu. Moșul Ghiță era cumnatul lui nea Mitică Aanei, finul părinților mei.

Acum, să vă mai spun și eu câte ceva din trăirile și amintirile mele. Poate că nu vă aduceți aminte prea bine, cu toate că suntem cu toții din Aurora. Ai mei munciseră mult și doreau să fie răsplătiți de copii, pe măsură. Fiind negustor, tata fusese arestat de câteva ori. Miliția motiva prin diferite tertipuri: ba că nu-și plătise taxele și

impozitele, ba că nu-și dăduse cota de lapte, vin și altele.

Uneori, în vacanța de vară, tata ne lua la Negrești pe mine și fratele meu mijlociu, la familia Răileanu Costică și Valerica, unde stătea în gazdă. Aceștia îl aveau pe Filaret, un câine mare, lup, dresat pe graniță, cu care mă împrietenisem. Întâmplarea făcuse ca unul din vecini să aibă un pui de lup de vreo trei luni, ce-l ținea legat cu o sfoară. Mie și fratelui meu ne plăcuse foarte mult acest cățel. Ne-am hotărât să-i furăm câinele vecinului doamnei Răileanu. În dimineața când trebuia să plecăm spre Iași, am intrat în curtea omului, prin gard și i-am luat câinele, cu tot cu sfoară, fără să știe nimeni. Ajunși acasă, i-am spus mamei că am găsit cățelul pe drum și i-am dat numele de Filaret, același nume cu cel al câinelui lui Răileanu. Ai mei, din grăsime animală și sodă caustică făceau săpun, da, câte un cazan de săpun, pe care-l tăiau apoi în pătrate mai mici, calupuri de săpun, pentru spălat rufele. Filaret mânca săpunul din cazan și nu avea nici pe Dracul. Mi-amintesc că aveam niște câini, răi nu glumă. Numai Bombonel, Julbas și Rex, când ieșeau în stradă nu le rezistau alți câini din cartier.

Stăpâna casei era mama, nu altcineva. Venea perceptorul Orhei cu o geantă mare, cu burduf, din acelea cu o curea cu cataramă sau două curele cu cataramă, special făcută, să încapă mult. Îl primea, rugându-l să stea puțin pe scaun să-și mai tragă aerul și-l servea cu de toate. După ce-i umplea geanta,

plătea dările, iar omul fiscului pleca mulțumit și nu cu mâna goală.

Când s-au făcut branșările la apă potabilă, era toamnă, și ai mei își montaseră cazan de baie pe lemne. Mi-aduc aminte că-n acea zi de sărbătoare în luna noiembrie – cred că era Sfântul Mihai și Gavril – lucra un meseriaș priceput, pe nume Ion Gavrilescu. El săpa, el monta. Mama, care pregătise de mâncare pentru acel om, se dusese într-o cameră să aducă pâinea. Pe soba din teracotă se găsea un ceainic cu apă clocotită. Din greșeală a agățat ceainicul cu mâneca hainei și toată apa fierbinte i-a curs pe gât și în sân. A țipat. Nu a fost auzită, fiindcă nu se afla nimeni prin preajmă. Când am venit de la joacă mi-am găsit mama dezbrăcată până la jumătate ungându-se cu albuș de ou și cu Albastru de metilen. Se vedea pielea însângerată, opărită de la gât și tot pieptul. Nu știam ce să fac. Am alergat la doamna Caraiman și i-am spus despre cele întâmplate. A telefonat soțului ei la Securitate. Imediat, a venit o mașină, Pobeda și a dus-o la spital. Mama, fiind foarte credincioasă, s-a întrebat multă vreme dacă ceea ce s-a întâmplat, a fost din cauză că a acceptat să se lucreze în gospodăria ei într-o zi de sărbătoare. Tata fiind tot timpul pe drumuri, nu știa ce se petrecuse. O altă întâmplare cu mama a fost în anul 1958, când am fost pentru prima oară la Slănic Moldova, o frumusețe de stațiune. Acolo mama, biata de ea și-a spart arcada alunecând pe o piatră.

Săptămâna trecută m-am întâlnit cu cumătrul meu Spiridon, cumnatul poștașului, nea Chirilă. Era supărat, fiindcă în zona Splai Bahlui drept, în zona fostului complex **Avram Iancu**, îi căzuse din picioare cumnatul Vasile Căliman și murise pe loc. Acest lucru mi-a amintit de familia Chirilovici de la care cumpărase Vasile casa. Pe strada Toma Cozma, peste drum de biserica cu același nume, locuise familia Chirilovici cu două fete, Ana și Geta, puțin mai mari decât mine, cu care eram prieteni. În vara acelui an, când împliniseră numai patrusprezece ani, fetele fuseseră plecate timp de o săptămână, într-o excursie prin țară cu o rudă din Italia, cu autoturismul. La întoarcerea spre casă, în comuna Podu Iloaiei, din cauza neatenției, autoturismul a intrat într-o căruță și cei trei au decedat pe loc. În fiecare zi, de atunci, mama acelor fete se ducea la cimitirul Părpăuță din Păcurari, cu flori și lumânări. După câțiva ani au decedat și părinții nemaisuportând acea catastrofă.

Vinerea sâmbăta și duminica, băieții din Berăria Veche, Toma Cozma, și Păcurari urcau spre Parcul Copou prin fața porții mele și fluierau pentru a-mi da de veste. Într-o clipită, dintr-o săritură peste gard, eram în stradă fără să știe ai mei și mă strecuram din casă, fără ca cineva să bage de seamă lipsa mea. Fusesem crescut „copil alintat”, ia tata și mama ar fi vrut să mă ferească de contactul cu strada. Acest lucru, îl consider și acum o mare greșeală. Îmi făcea plăcere să pășesc în lumea

exerioară, de fapt, în realitate și încercam o emoție deosebită și un sentiment de libertate, când eram cu prietenii. Fiind ținut în casă, o perioadă de timp, nu vedeam decât imaginea mincinoasă a vieții, și nu adevărul.

Evident că, aceste amintiri și povestiri sunt foarte comprimate, însă, amintirile fac parte din chihlimbarul minții mele, acolo unde nu au importanță unele texte, eu, având o memorie și a figurilor și trăirilor foarte bună. Vă pot spune că niciun băiat din alt cartier, nu intra în parcul Copou. Mă refer la acei șmecheri care se credeau de neînvins. Într-una din zile își făcuse apariția, în fața porții principale a grădinii, gașca din Târgușor, în frunte cu Bananaia Petrică, Titică Plăcintă, Ilie, Gelu și Ion Bărbulescu și încă vreo doi, exact cei care fuseseră în echipă, atunci, în spatele Stadionului, când îl trosniseră pe Francisc Stroescu. Eram în poartă cu încă șapte prieteni din gașca din Aurora, Dan Andrian, Costel Cerchez, Cezar Ienuță, Relu Burcă, Cornel Lefter, Mihai Mierlă și Vasile Horaicu. Recunoscându-ne și fiindu-le teamă să intre în contact fizic cu noi, și-au cerut efectiv iertare pentru cele întâmplate pe stadionul de zgură. De atunci am rămas prieteni și colindam vară-iarnă toate ungherele cartierului.

Tatăl meu nu fusese membru de partid și din această cauză avusese numeroase neplăceri. Toți îi spuneau chiaburul. Pe unde trecuse, numai necazuri și suferințe, numai el le știa. Când mai bea

câte un păhărel, își aducea aminte de multe trăiri ale tinereții. Îi plăcea să cânte o melodie veche, **Balalaica**, cu următoarele versuri: „Mai cântă-mi la ureche din balalaica ta,/ Romanța asta veche, ca și durerea mea,/ Căci ea mi-aduce-aminte de tot ce s-a sfârșit,/ Mi-aduce-aminte de-o poveste,/ Ce nu mai este și-un cântec vechi,/ Mi-aduce-aminte de-o iubire,/ De-o fericire și-un cântec vechi.../ Hei raspașol, am iubit și-am fost iubit,/ Cât am suferit.../ Păi mi-a cântat un rus din balalaică,/ Chiar în seara când ne-am despărțit./ Eu lăcrămam și el cânta / Și strunele plângeau de mila mea./ Și nimeni n-a știut, ca balalaica lui,/ Ce-n viața mea am suferit !/ Mi-a cântat un rus durerea mea.”

Frații mei mai mari reușiseră în viață, urmând să mă realizez și eu. Jucasem rolul principal într-o piesă de teatru intitulată, **La vârsta marilor îndoieli**, scrisă de doamna Mădîrjac, profesoară de limba română de la Liceul D. Cantemir din Iași. Piesa a avut mare succes și a fost jucată pe scena Casei Tineretului și Casei Sindicatelor. Chiar înaintea examenului de Bacalaureat mă hotărâsem să dau la Artă Dramatică la București, la secția Regie Teatru-Regie Film. Începusem să mă pregătesc, dar cel care manevra atunci reușitele, unul Gherghinescu, ceruse 20.000 lei, mult prea mult, așa încât mi-m luat gândul de la Artă Dramatică. În ultima clipă am dat la Zootehnie. Reușisem printre primii, cu bursă, și tata de bucurie mi-a dat un carnet ce CEC cu o mie de lei, să plec la Mare, pe litoral cu un amic de-al meu, Titi

Tudose, fiu de ceferist din Aurora. Cumpărasem niște blugins la mâna a doua, cam mari și rupți, însă erau buni și-așa. Înainte de a pleca, prietenul Griguță din Macazului, știind să tragă la mașina de cusut, mi-a transformat și peticit pantalonii. Mă consideram boier, fiindcă plecam pentru prima oară în depărtări, numai eu și prietenul meu, Tudose. Am fost cazați la niște rude de-ale sale, ce locuiau în Tomis, în imediata apropiere a stațiunii Mamaia. În fiecare zi făceam plajă lângă hotelul Doina. Acolo se găsea **Spirala**, o construcție din beton în formă de spirală, unde se strângeau tinerii, mulți străini, în special, cehi, polonezi, nemți, dar și nordici, danezi și suedezi. Seara treceam din restaurantul unui hotel în altul: Doina, Flora, Delta și Albatros, pentru a ne distra cu muzică, dans și domnișoare frumoase. Fetele noastre, româncele erau cele mai faine, și rușinoase, însă cele străine păreau mai cu experiență, mai versate, dezinvolte și trăgeau de băieți fără jenă. Unii dintre tinerii străini schimbau valută. Am cumpărat și eu un dolar, dar cu teamă. Nu reușisem să cheltui din acei bani decât două sute de lei.

Când am ajuns acasă, în Copou, primii cu care m-am întâlnit în foișor, au fost Dănuț Toacă, ce locuia în Codrescu, lângă pompieri, câțiva din cei de care v-am pomenit mai înainte, Petrică Bananaia din Târgușor, Dănuț Costinescu și el aproape de stadion, Gelu, Ion și Ilie Bărbulescu, ce locuiau gard în gard cu Stadionul Emil Alexandrescu, atunci 23 August (vezi casa unde a locuit familia Bărbulescu din strada

Aleea Grigore Ghica Vodă), Cornel Ciobanul zis Țiganul din Codrescu, Mircea Ilaș zis Chinezul, Florin Tălpig zis Țăcănel, Costel Grigore zis Griguță, Nelu Mititelu, zis Nero, Gelu Băbuță, zis Baboe, toți din Macazului, Dan Andrian, poreclit Jungla și Costel Cerchez din Belvedere, Țuțu Zubcu din Sărărie, Gică Zbanț și Mircea Zamfirescu din strada Dr. Vicol. Le-am arătat acel dolar pe care-l văzuseră numai în filme. După ce l-au privit și l-au pipăit ca pe un lucru neprețuit, l-am dăruit lui Cornel Țiganul. Toată vara am petrecut, în special serile, la fiecare cantină studențească, unde cântau numai formații tinere de muzică ușoară din Iași, începând de la Casa Tineretului, apoi cantinele Olga Bancic, Pușkin, astăzi Titu Maiorescu, Codrescu, Treizeci Decembrie și încheiam cu cantina din Târgușor. Mi-aduc aminte de rockul răcnet, al lui **Celentano**, **Prisencolinensinainciusol**. Te sălta din scaun. Ne zbârnâiau hainele pe noi, așa dansam de tare. Cine nu își amintește de muzica anilor 1967-1970, când la modă era Rockul și bluesul. Ascultam frecvent melodiile cântăreței **Janis Joplin**, compozitoare și textieră americană de muzică rock, cu influențe de rythm and blues și soul. Un adevărat fenomen... Nu pot uita formațiile la modă, în acea vreme: **The Beattles**, **Pink Floyd**, **Gary Glitters**, **Led Zeppelin**... Am întrebat de formația **Gary Glitters**, în locurile specializate cu muzică ușoară, pentru a cumpăra un disc, dar nu a auzit nimeni de această formație. Unuia din colegii mei de clasă, Ghiță Dumitriu,

student atunci, la Facultatea de Stomatologie, ce locuia într-un bloc al ceferiștilor din strada Văscăuțeanu, îi cumpăraseră părinții o geantă diplomat cu picup, și radiocasetofon. Nu aveau prea mulți tineri din Iași, așa ceva. Ghiță avusese un magnetofon **Gründig**, pe care mi-l vînduse, cu o sumă derizorie. Îl am și acum, dar s-au demagnetizat benzile. Nu știu dacă mai funcționează. Domnul Dumitriu, maistru croitor, tatăl lui Gelu, conducea Atelierul de croitorie din Ștefan cel Mare. Lua masa împreună cu soția în fiecare seară la Terasa Rarăul, căci nu oricine își permitea.

În centrul orașului și prin dealul Copoului, erau la acea dată, afișe mari, ce anunțau un Cafe concert în barul de noapte de la Hotelul Unirea, un dj din Brașov, ce urma să facă lansarea unui disc, al lui Oscar Benton, cu melodia **Bui Bui Bui**. Era o veste interesantă pentru noi și ne-am propus mai mulți prieteni din Copou, să mergem la Unirea pentru a ne distra. Intrarea în barul de noapte costa douăzeci și cinci de lei, din care, ți se servea gratuit, un cognac și o cafea. La ora douăzeci, am fost prezenți în bar. Nici nu vă închipuiți ce seară nemaipomenită am petrecut, cu dans și în primă audiție, melodia marelui cânăreț de blues, rock și boogie woogie, Oscar Benton. Colegul meu, Ghiță Dimitriu l-a rugat pe acel tânăr din Brașov să-i permită înregistrarea discului și bineînțeles că tânărul dj a fost de acord. Nu a durat mult, apoi am plecat spre cartierul nostru.

A doua zi, cu melodia înregistrată pe una din benzile magnetofonului Gründig, am ascultat-o în foișorul din parcul Copou. Vă dați seama, că făceam furori, când se auzea **Bui Bui Bui**, deoarece nu auziseră tinerii acea melodie.

La Casa de Cultură a Tineretului și Studenților, veneau la dans băieții din centru, frații Tertelici, Cornel Calu și băieții din Palat și Galata, frații Toboșeru cu Ion și Fani, frații Axinia, Miki Bobârnat, bunul prieten al lui Țăndărică, Bărbieru Mitică, zis Patica și alții de care nu-mi amintesc.

Tot în acest loc și-a început activitatea și Ovidiu Lipan, zis Țăndărică, în formația **Roșu și Negru**. Acest băiat, mai mic decât mine ca vârstă a fost în clasă cu Costel Cerchez din Belvedere și cu Toni Andriazi din Șipoțel. Distracția ținea de la orele nouă seara până la șase dimineața. Auzisem pe cineva de-o seamă cu mine, acum profesor și fost președinte de Consiliu Județean, cum spunea apăsat și plin de fermitate, că pe vremea lui Ceaușescu, la orele zece seara, gata cu distracțiile. Însemna că dânsul nu ieșea prin discoteci. Țineți prea bine minte sau nu, că în toate cantinele studențești cântau formații ale tinerilor din Iași, iar concertele, cu dans ținea toată noaptea.

Colindam prin toate cantinele, începând de jos cu: Casa de Cultură a Tineretului și Studenților de la Fundație, Olga Bancic, Pușkin, Codrescu, 30 Decembrie, Tg. Copou. La cantina Pușkin și Codrescu cânta o formație **Înger și Demon**, compusă și din

câțiva colegi de-ai mei: la baterie, Ninel Căpitănescu, Romică Săndulescu, căruia i se spunea Baldâru, la chitară bas, Viorel Vașuta la chitară armonie, Cristian Surdu căruia i se spunea Jimy Barker, la chitară solo... Una din solistele formației **Înger și Demon** era o fată, Loli Costăchescu, studentă la Textile, originară din Costinești. Această fată nu s-a lansat mai departe, fiindcă televiziunea nu avea ochi pentru provincie, avea numai pentru București. Săndulescu Romică a murit, ca și Cristian Surdu. Nu-mi mai amintesc de ceilalți soliști, dar mai erau câțiva.

Uneori, înainte de a merge la discotecă treceam puțin pe la Rarău, pentru una mică. O parte din cârciumi făceau față cu brio consumatorilor de șprițuri, bere, mici și fripturi. Nu mai spun de crâșma din gara Nicolina, **Motelul**, **T.B.C** din strada Lăpușneanu, **Bolta Rece**, **Cina**, **Tosca**, care se închideau după orele douăsprezece sau unu noaptea, iar „bomba” **Chirițoaia** din **Parcul Expoziției**, la **Vânătorul** de astăzi, rămânea deschisă până dimineață. **Tosca** se găsea în clădirea cu patriseria Mitropoliei, apoi s-a mutat la parterul unei clădiri de lângă **Teatrul Național**, unde se află acum cofetăria **Petra**. Șeful acelei cârciumi **Tosca** era Mărăndici Mihai, un cârciumar de valoare al Iașului. Mai era și restaurantul **Cina**, la colțul blocului cu cofetăria **Opera**. La toate aceste cârciumi, renumite cu micii proaspeți, se servea și o tochitură bună, dar bună, bună, cotlete la grătar, cârnați pe grătar, cu cartofi pai stropiți cu mujdei sau cu cașcaval și niște

pătlăgele murate sau harbujei murați, de-ți lăsau gura apă, numai când auzeai că se pomenesc numele lor. Nu mai spun de berea Bucegi, Zimbru și București. Vinul era vestit, de Bucium, Merlot sau Grasă de Cotnari. Dintre tării, la modă se găsea Turțul, Romul Jamaica, Votca și Cognacul. Secărica decăzuse demult. De la Turț îți exploda capul, nu alta ! Dacă aveai de gând să te relaxezi, ieșeai afară, în toiul nopții și te dădeai în leagănele gata pregătite, la orice oră, în spate la **Chirițoaia**. Acolo se legau prietenii sau te îndrăgosteai pe loc, până la epuizare.

O perioadă, până în anul 1973 șeful crâșmei **Chirițoaia** fusese Petrescu Romică, un fost coleg de clasă. O perioadă a fost închisă din cauza bătăilor care se mai încingeau, dar care erau fără morți sau internați prin spitale. Într-una din zile m-am întâlnit cu un amic din copilărie, Dănuț Suiu, acel băiat, ce venea la mătușile sale în strada Belvedere, fost ospătar și barman, la **Rarău** și la **Vânătorul** de atunci. Mi-a spus că, în anul 1975, când la conducerea restaurantului Vânătorul se afla domnul Târnăveanu, ar fi vrut să redeschidă Chirițoaia, unde apa fusese de un metru în beciul crâșmei. După ce s-a scos apa cu pompele, s-au găsit grătare cu sticle intacte de bere străină, Radbergher, Pils și bere românească neagră, București. A fost redeschisă o perioadă, apoi s-a închis, ca și acum, după 1989. Mai era un loc bun, la **Terasa Sărărie**, la nr. 206. Șef era pe atunci Blanaru, renumitul ospătar Blanaru. Acea dugheană se afla așezată lângă o unitate militară.

Venise toamna împreună cu orele la facultate, în dealul Agronomiei. „Dă-i omului mintea de pe urmă !” Urmasem cursurile facultății timp de doi ani. La examenele din iarnă, picasem din cauza absențelor, fiindcă dacă lipseai, nu erai primit în examene. La cursul de anatomie, profesorul Pamfil obișnuia să scrie și să deseneze pe tablă cu cretă colorată. Îmi plăcea foarte mult să iau cursurile și mi le notam pe foi, după care le prindeam într-un dosar. Pictam, nu altceva, la fel ca profesorul, însă aveam și câteva lipsă. Pentru a intra în examen trebuia să treci laboratorul. Cu primul laborator m-am descurcat chiar cu acele cursuri lipsă. La examen, pe bilet fuseseră trei subiecte, Acizi nucleici, Fecundarea și unul din țesturi de care nu aveam habar. Din tot ce desenasem pe tablă, niciunul din țesuturi nu fusese bun. Lipsisem la cursul în care fusese descris și desenat acel țesut. Îmi pusese nota cinci. În acel moment, plin de nemulțumire, parcă-mi trăsese cu ceva în cap. Numai pentru atât să mă taxeze cu cinci ? Văzusem acest lucru ca o infamie... În urma mea, toți colegii, fetele în special, care nu le-aveau cu anatomia ori cu celelalte discipline, au luat examenul cu note mari, fiindcă nu lipsiseră la cursuri. În vară, neprimindu-mă la unele laboratoare, neprezentându-mă la alte examene din cauza toanelor, și având pică pe profesor și asistent, am fost eliminat din facultate. De fapt eu avusesem cea mai mare vină, nu profesorii. Așa pățise și Gelu Băbuță și Cornel Ciobanul, prietenii mei. Îmi ratasem

viitorul și nu făcusem așa cum doriseră părinții mei. Îmi venise și ordinul de încorporare. Fusese mare jale în familia mea. Mama suferea cel mai tare. În toamna acelui an, pe douăzeci octombrie, armata avea nevoie de tineri, iar eu am fost unul din ei. Fratele meu mai mare, Eugen m-a condus la comisariat. Nu a fost o armată grea, însă ordinea nu se lăsa așteptată. Fiind un băiat nonconformist, după cum îmi spunea tatăl meu, aprig, isteț, răscolitor și îndrăgostit, am devenit ascultător și m-am obișnuit rapid cu disciplina. La aproape trei luni, tata a venit să mă vadă la unitatea militară din Constanța. Când m-au anunțat pentru vizită, m-am prezentat la poartă așa cum eram: într-o uniformă plină de jeg și grăsime de la frecatul pardoselilor și de la vasele ce le spălam în fiecare zi la bucătărie, boneta murdară de unsoare și bocancii plini de apă și noroi. Fiind într-o zi de sâmbătă mi s-a dat permisie și am plecat în oraș. Tata, privindu-mă cu milă și compasiune, m-a întrebat de ce nu l-am ascultat, însă nu mi-a reproșat, spunându-mi să nu mă pierd cu firea, căci mai este timp pentru a reface ce-am pierdut. Mi-a vorbit ca unui om mare. Am fost foarte atent și nu m-am pierdut cu firea. Nu mi-am cerut iertare de la părintele meu, fiindcă abia acum realizez cât de mare necaz avea în suflet cu acea expropiere, însă nu-mi spusese nimic. Ar fi fost alinat să audă de la mine cuvântul **IERTARE** ! Gândesc și acum la mama. Nu știu de ce noi oamenii avem rețineri să zicem cuvântul **IERTARE** !, cuvânt ce n-ar trebui să lipsească

când ne adresăn, în special celor ce ne-au născut. Scuze ! Da, ăsta este cuvântul ce se spune foarte des. Cuvântul acesta ar trebui eliminat. Ce înseamnă scuze ? Parcă a-i da cu piciorul într-o bucată de lemn ! **IERTARE** ar trebui să zicem părinților noștri, da, cuvântul **IERTARE** !... Îmi pare tare rău că nu le-am spus părinților mei: **IERTARE Tată, IERTARE Mamă** !...

După doi ani, unul la artilerie antiaeriană și unul la marină, am fost lăsat la vatră. Ajuns acasă, dar nu în casa unde m-am născut, ci în apartamentul de la bloc, nu am stat prea mult, deoarece trebuia să-mi câștig existența.

Și așa, schimbarea locului de trai, de la o gospodărie cu vite, porci, vie..., în care se muncea de dimineață până seara, într-un apartament unde nu puteai face nimic, decât să asculți aparatul de radio, era pentru părinții mei o catastrofă.

Apelând la prieteni, și anume, la inginerul Ionel Vornicu, un bărbat frumos, de statură medie, molcum, blond cu ochii cenușii-albaștri, cu gropițe în obraji și gropiță în barbă, când râdea, un om integru, bine pregătit profesional, cu care copilărisem în strada Ponoarei și care fusese în clasă cu fratele meu, Vasilică, am fost angajat la un institut de proiectări din Iași, la IPROCHIM. Acolo fusese încadrat și amicul meu Francisc Stroescu, tot de același om. Acesta se căsătorise prea devreme însă o bună parte din viață a fost tot copil. Ionel a fost cheia și lacătul accesului meu în acel loc de muncă. M-a susținut continuu.

L-am respectat foarte mult. Cred că știa acest lucru. Datorită lui Ionel Vornicu, am reușit să fac multe lucruri.

Voi fi recunoscător, toată viața, acelui prieten bun la suflet. Datorită distincției sale, mi-am regăsit traseul pe care-l pierdusem la un moment dat. De multe ori i-am greșit, dar îl rog să mă ierte, deoarece nu am apucat să-i mulțumesc pentru ce a făcut pentru mine. A plecat pe drumul veșnic, despărțindu-se de toți cei dragi, în mod tragic, în timpul unei furtuni, în zona Mănăstirii Moldovița, unde își făcuse o cabană. Construise și un podeț peste un râu de munte din acea zonă. Într-o seară, pe o ploaie de nu se vedea nici în cer nici pe pământ, a plecat de la cabană, și ajungând în apropierea podețului ce trebuia să-l treacă, a coborât din autoturismul plin cu prieteni, să vadă dacă este pe drumul cel bun. A mers până aproape de podul construit de dânsul și a dispărut. După ce a trecut furtuna s-a constatat că podețul fusese luat de apă, iar trupul neânsuflețit al prietenului meu din copilărie a fost găsit în aval, după câteva zile. Dumnezeu să-l ierte !...

Șeful arhitect al acelui institut, domnul arhitect Dolinescu, o finețe de om cu părul cărunt, educat și manierat, îmbrăcat tot timpul în negru, pantaloni negri, vestă gri, cămașă albastră și cravată de culoare neagră, un bărbat frumos cu ochii căprui, m-a agreat și favorizat. Îmi spunea Luș. Fiind atât de agreabil omul, mi-au plăcut și el și locul de muncă.

Am învățat să desenez, să scriu STAS și să fac calcule de rezistență cu privire la construcții.

De mare ajutor, în atelierul de arhitectură, unde am lucrat, mi-a fost inginerul Radu Achiței, poreclit cafegiul, originar din Gura Humorului, un băiat de un profesionalism deosebit, o persoană cu înclinații speciale spre tehnică. Când a plecat la Gura Humorului mi-a lăsat și trusa lui de desen, o trusă nouă, nouță „Rötring" cu opt instrumente, diferite mărimi. Acum este momentul să-i mulțumesc pentru atenția ce mi-a acordat-o. În acel atelier avusesem onoarea să cunosc pe doamna arh. Gabriela Cernucanu, fosta soție a arh. Cernucanu de la DSAPC, pe arh. Crucerescu, pe Mitică Dobârceanu, Paul Papastopol, Vlad Carișev, Mihai Beraru un desenator de clasă, moșul Hânceanu tehnician principal, Vali Miron și Ioana Constantinescu o fată manierată, bună și de succes.

Terminasem Școala tehnică de arhitectură și mă înscrisesem la Facultatea de Construcții, la seral. În cadrul instituției, unde lucram, erau multe fete frumoase. Nefiind cheie de biserică, m-am lipit și eu de ele și ele de mine. Dragostea-i ca furtuna. Când vine, vine tare și se stinge rapid, depinde numai de om ! Ai mei se resemnaseră în legătură cu expropierea și se obișnuiseră în acel apartament din strada Văscăuțeanu, aproape de Aurora, locul unde trăiseră atâția ani. Tata se pensionase. Cumpărase un autoturism, Skoda 100 S, culoarea oului de rață, o splendoare de mașină, frumoasă foc ! O foloseam eu,

fiindcă dânsul nu avea carnet. Luasem carnetul, dând examenul cu domnul plutonier major Ciuciu (Nițulescu). La carnete se afla atunci plutonierul major Melinte, zis generalul, iar la Certificate de înmatriculare, nea Nițulescu. Colegul meu de serviciu, Duțu Manolache, știind că am dat examen, m-a întrebat dacă am ridicat carnetul de conducere, și bineînțeles că nu-l ridicasem. S-a oferit imediat, spunându-mi să merg cu dânsul la Miliția Județului din Copou, că fratele lui este maiorul Manlolache și mă va ajuta să-mi iau carnetul în doi timpi și trei mișcări. Așa a și fost. Ne-am deplasat până la Miliția din Copou și mi-am ridicat carnetul de conducere. Poligonul se dădea la Stadionul de atunci 23 August, iar orașul, din fața Policlinicii nr. 1 (Policlinica mare). După cinci ani de muncă la institutul de proiectare, unde câștigasem foarte bine, reușisem să strâng treizeci de mii de lei, bani ce-i depusesem la CEC, pentru un apartament, optând pentru zonele: Hala Centrală, Podul Roș, 7 Noiembrie sau Cucu. Unul dintre amicii mei îmi spusese de un post scos la concurs la Facultatea de Construcții. M-am înscris și am luat concursul cu brio. Între timp am cunoscut o fată, de care m-am îndrăgostit. Prima întâlnire a fost chiar în seara cutremurului din anul 1977. Nu trecuse nici jumătate de oră după ce-mi condusesem viitoarea consoartă spre casă, când a avut loc cataclismul.

Când a trebuit să ajungem la Cununia Civilă nu aveam niciun șfanț, nu aveam nici pantofi, decât

costumul de la Bacalaureat. Noroc de un rest de bani de la IPROCHIM, cu care am cumpărat o pereche de cizmulițe moderne, altfel... mergeam cu ce aveam pe mine. Fratele mijlociu, a plătit tot ce era de plătit, inclusiv pozele. Așa am pornit, da !... Ne-am căsătorit, însă unde să locuim ? Cu părinții nu se putea locui, fiindcă fiecare cu existența sa. Timp de o lună am locuit la socri, dar greu, foarte greu. A fost așa până la primul meu salariu și al soției.

Auzisem că numai directorul Nuță al serviciului de la Institut putea aranja obținerea unei garsoniere, lângă Piața Nicolina, în blocul G4, sau un apartament cu o cameră, bucătărie și baie în Tudor Vladimirescu, însă în Tudor, tebuiau relații mari... În blocul G4, se rezolva imediat, dacă te duceai cu un cartuș de țigări străine. În speranța că voi obține, o garsonieră și nimic mai mullt, m-am programat în audiență la directorul de atunci, domnul Nuță. Prin cunoștințele mele la Hotelul Partidului, cu barmanul de acolo, Bacușcă, ce locuise nu demult în Șipoțel, nu mai știu cum îi era prenumele, am cumpărat un cartuș de țigări Kent, l-am desfăcut și am pus pachetele unul după altul, la centură, sub haină. Era în luna octombrie. Cu cererea în mână, m-am prezentat la biroul directorului Nuță din corpul B al Institutului Politehnic. Am bătut la ușă și am intrat. Un om brunet, cu ochelari, așezat la un birou desfăcea tacticos cuvinte încrucișate.

- Bună ziua. Permiteți-mi să mă recomand, îi spun respectuos domnului director.

- Bună ziua. Dacă nu mă-nșel, își potrivi ochelarii omul din dosul biroului, fără să ridice capul și făcându-se că șterge praful de pe revista din fața sa, dumneavoastră aveți audiență și doriți o garsonieră. Nu știu cum să vă spun, însă momentan direcțiunea nu are nicio cameră liberă. Nu am ce să vă fac. Dacă veniți luna viitoare, poate că se va rezolva și problema aceasta neplăcută cu locuința. Așa netam-nesam nu există rezolvare. Ce, eu țin garsonierele în buzunar ?

- Domnule director, vă rog să mă sprijiniți ! Nu am niciun alt ajutor, din partea cuiva. Nu v-am cunoscut până acum, însă am auzit că sunteți un om bun, cumsecade și iubiți tinerii. Sunt vinovat că sunt tânăr ? Sunt proaspăt căsătorit și nu am unde locui. Suntem doi pițigoi, știți dumneavoastră... și mă duc lângă biroul său, îi trag sertarul, îmi dau la o parte haina, scot pachetele de țigări și le răstorn în sertar.

Era total absent. Nici măcar nu a ridicat capul, dar a tras un alt sertar, a scos o cheie și mi-a dat-o, spunându-mi:

- Sunteți plin de fantezie și de milioane. Cu pițigoii m-ați dat gata ! Nu obiectez, nici nu vă cunosc. Vă aprob cererea chiar acum. Gata, puteți pleca ! Aveți grijă de garsonieră ! Fără balamuc, țamțaramuri sau chindii !...

Am plecat plin de fericire, deoarece într-un timp atât de scurt obținusem o casă, indiferent, cum era ea. Garsoniera din Nicolina nu avea decât un hol mic, WC-ul turcesc și camera, fără baie și fără

bucătărie. La rugămintea mea, Cezar, amicul din copilărie a luat imediat sculele și mi-a făcut garsoniera ca nouă. În WC am amenajat bucătăria și un duș. Mobila se lua din depozitul din Manta Roșie, însă nu luai cât vrei. Ți se dădea obligatoriu: frigider, dulap, și televizor, masă, pat și multe altele, toate acestea cu aceeași dobândă. Mare lucru !!!

Printr-un mic împrumut am mobilat locuința cu o canapea extensibilă, un șifonier cu trei uși, un frigider, un televizor și o mașină de gătit electrică, ce am pus-o în WC, acolo găteam.

Așa am locuit timp de trei ani. Pătuțul fetiței care de-abia se născuse se afla între perete și frigider. Pe televizorul așezat pe frigider, prin WC și pe ușa de la intrare umblau mii de gândaci. La un moment dat, nu funcționa nici scurgerea apei în rețeaua de canalizare.

Întotdeauna se găsea un instalator binevoitor, locatar al blocurilor învecinate, cu o geantă burdușită cu scule, care întreba din ușă în ușă dacă nu este ceva de lucru. Arătându-i situația cu scurgerea, omul a luat un șpiț și un ciocan mare, a tras câteva lovituri la baza peretelui din WC, găurindu-l, pentru ca evacuarea apei să se facă direct în subsol. Mi-a spus că toți cei care locuiau la parter aveau scurgere directă. L-am plătit și a plecat bine mersi. Nu vă spun ce șobolănime mișuna prin subsol, prin interiorul și în jurul blocului. În acele garsoniere își duceau traiul multe familii de profesori universitari, care strângeau banii, nu știu pentru ce... Alții, cu câte doi

trei copii prinseseră două garsoniere la capăt de hol. Închiseseră porțiunea de hol și-și amenajaseră bucătăria. Făcusem economii mari. Acolo i-am găsit, acolo i-am lăsat, când am plecat în noul apartament.

La contractare îmi mai trebuiau zece mii de lei, pe lângă cei treizeci de mii pe care-i aveam depuși la CEC. De unde să-i iau ? Nu doream să mă îndatorez la străini. Am apelat la socri, dar mi-au spus că nu au atâția bani. În schimb, unul din funcționarii, care se ocupau de repartiția de locuințe de la intreprinderea unde lucra soția mea, și anume unul Băiceanu îmi propusese să-i dea soției prin repartiție un apartament cu două camere la etajul doi al Casei Cărții, în schimbul banilor mei. Mi s-a părut mult, de tot, treizeci de mii de lei. Dacă ar fi cerut numai zece mii de lei, i-aș fi dat, dar așa ... Rezulta să primesc o casă, dar ea să fie a statului, și nu proprietatea familiei mele. Nu mi-am dat acordul.

Până la urmă apelând la tatăl meu, mi-a împrumutat suma de zece mii de lei, promițându-i ca după un an, în luna octombrie să-i restitui banii. Zis și făcut. Într-o singură zi am făcut plata la OJCVL și m-am mutat într-un apartament cu trei camere la etajul doi al unuia din blocurile din Tătătrași, împreună cu soția și fetița noastră. În luna octombrie a anului următor, pe data de 20, făcusem un împrumut la CAR, pentru a restitui suma luată de la părinții mei. În seara acelei zile, împreună cu soția și fetița noastră am fost la ușa mamei. Când m-au văzut tata și mama, cu banii în mână, au început să plângă, zicându-mi că

nu trebuia să-i înapoiez, fiindcă mie îmi erau mai necesari decât lor. Am pus banii pe masa din sufragerie, așa cum fusese înțelegerea. Tata nu a stat mult pe gânduri și ne-a mobilat camera de zi, ne-a pus faianță în baie, bucătărie, și WC-ul de serviciu. După încă un an, a venit pe lume și un băiat. Mulțumesc lui Dumnezeu !...

Continuând cursurile și lucrând, acolo, în cadrul Facultății de Construcții, am cunoscut oameni de elită, universitari cu renume, profesori, conferențiari, șefi de lucrări, dar și tineri asistenți, care promiteau că vor ajunge cadre didactice de prestigiu. Aș dori să pomenesc, numele unui om deosebit, cu mult caracter și multă valoare, delicat și blând, disciplinat și inteligent, profesorul Ion Șerbănoiu, asistent pe atunci, pe care eu l-am stimat și apreciat. Îl stimez și astăzi, fiindcă mi-a fost mai apropiat decât alții. Acest distins domn, a ajuns apoi profesor și decan al Facultății de Construcții din Iași. Dumnealui nu știe, dar a fost și este unul din oamenii la care am ținut cu adevărat, alături de profesorul Nicolae Orlovschi. Colegii mei îl strigau Ionică, însă eu, chiar dacă era mai mic decât mine, ca vârstă, nu i-am spus niciodată pe nume, deoarece acest lucru ar fi însemnat să-i scadă valoarea profesorului de mai târziu. Îl respect și acum. Îmi place să-l strâng în brațe când îl întâlnesc. Haideți să vă spun o poveste plăcută, dar și tristă, despre un alt om pe care l-am iubit și la care am ținut.

VENERABILUL PROFESOR

După cum vă spusesem, fusesem angajat la Facultatea de Construcții, prin concurs, în Corpul C, din fosta stradă Karl Marx, unde se afla și decanatul. Între timp, în Podul Roș, pe Splai Bahlui se construiseră corpuri de clădiri ale Facultatății de Construcții, ce cuprindeau: Corpul R, Catedra de Drumuri și Poduri, Catedra de Construcții Civile Industriale și Agricole și Catedra de Mecanica Construcțiilor, Catedra de Beton și Catedra de Materiale de Construcții. În Corpul R, proiectat de soții arhitecți Porumbescu, la primul etaj, într-una din săli îmi aveam biroul. Se înființase Activitatea de Cercetare Proiectare, condusă de profesor Zarojanu, împreună cu profesorul Nicolae Orlovschi. Pe colț cu strada 7 Noiembrie, peste drum, exact în locul unde se află acum Banca Comercială, era un cuptor de pâine (**Cuptorul de aur**), cu renumita pâine rotundă intermediară. M-am trezit ales de domnul profesor doctor inginer Orlovschi Nicolae, pentru această Activitate de Cercetare Proiectare din Corpul R. Era un om mândru, c u alură sportivă, având tot timpul o figură surâzătoare. Mi-a spus cineva de curând: „ Dar ce, profesorul se credea de neatins ?” Se vedea

în acest om, mult mai tânăr, fost cadru didactic al Facultății de Construcții din Iași, ura și dispreţul faţă de cel ce fusese odonioară prof. Orlovschi Nicolae. Studenții îi spuneau moș Orlică. Îl cunoșteam, fiindcă îmi fusese profesor la școala de arhitectură. Îi părusem mai isteț și mai destoinic față de alții. Eram și isteț, este adevărat. Din această cauză îmi găsisem și mulți prieteni. Lucram numai cu studenții de anul IV și V, în vederea realizării proiectelor de diplomă. Era după anul 1980 și fusese finalizat proiectul Facultății de Arhitectură, de către studenții din cadrul ACP cu care lucram. Partea de arhitectură a proiectului fusese realizată de arhitecții Apetrei și Onofrei.

Începuseră a se executa săpăturile pentru fundații. Se lucra cu deținuții Penitenciarului din Iași, bineînțeles sub supravegherea strictă a milițienilor. Făcând parte din colectivul de proiectare aveam liberă trecere. Întruna din zile, intrând pe șantier și pășind peste panourile așezate peste șanțuri, îmi aud numele strigat discret de cineva din unul din șanțuri. Îmi întorc privirea și zăresc doi cunoscuți, pe Dănuț Ambrozi, fiul maiorului de miliție, tatăl hoților, domnul Ambrozi și pe Gheorghiță Gologan unul din fii lui Jenică Gologan, amândoi din cartierul meu. Broboane de sudoare au început să-mi curgă pe tot trupul. Mi-au relatat că aveau de tras doi ani, pentru tâlhărie și furt.

Îmi veniseră în minte maiorul Ambrozi și prietenul său, maiorul Lazăr din colțul Șipoțelului,

cum treceau în revistă Conti, Traian, Unirea, Expresul, Iașul, Bolta Rece, Vânătorul, Chirițoaia, zi de zi și noapte de noapte, în urmărirea hoților.

Cei doi deținuți, după ce mi-au spus din scurt despre dânșii, m-au rugat să le aduc niște Tar (soluție ce se folosea după ras) și țigări. N-am stat mult pe gânduri, am dat fuga în Podu Roș și le-am cumpărat tot ce mi-au cerut. Revenind la șantier le-am aruncat în șanț, țigările și sticluțele de Tar, apoi am dispărut fără urmă.

Mult timp am povestit prietenilor despre această întâmplare. Nu-mi puteam închipui, cum tatăl milițian, după fiecare faptă a fiului, era nevoit să-și aresteze propriul copil sau să pună pe alți colegi s-o facă, mai ales că Dănuț făcuse parte din acel Cartier. Până la urmă singurul fiu a fost ucis în bătaie din cauza unei tinere fete, de o familie de roomi ce-i erau și prieteni.

Să revin la domnul profesor Orlovschi. Noua construcție ce urma să aibă destinația Facultatea de Arhitectură, avea să aibă un model constructiv nou la planșee. Planșeele fuseseră proiectate, cu armare superioară și inferioară, cu nervuri principale și secundare și casetate, casetele fiind umplute cu corpuri ceramice. Noutatea consta tocmai în aceste corpuri ceramice introduse în golul dintre nervuri. Mi-amintesc cum am montat personal, corpurile ceramice în prima casetă a acelui planșeu. Lucrarea a fost executată de Trustul Local, având ca director pe domnul Marin Grigore Nicolae. Ca șefi de șantier

au fost Ing. Gregorian și ing. Gavriluță, (acum decedați). Profesorul mă considera asistentul său. Însă, după patru ani de muncă în atelierul de proiectare cu studenții, apăruse dintr-o dată o persoană necunoscută, de la Trustul de Construcții Industriale. Venise să mă înlocuiască. Cine-l adusese și cu ce rost, nu știam. Domnul profesor Orlovschi m-a cedat, iar eu am trecut la Catedra de Civile, Industriale și Agricole.

Începusem să lucrez cu un profesor, nu-i dau numele, ce avea o fire inexplicabilă. Spun acest lucru, fiindcă se certa mai tot timpul cu salariații, inclusiv cu colegii săi, urmărindu-i, era lăudăros și răutăcios, omul banului și nu a arătat vreodată, că ar știut ceva despre viața adevărată. Lăsa repetenți pe unii studenți, pentru a-i mai folosi încă un an la contractele sale păcătoase de cercetare, datorită cărora, lua sume mari de bani. Întruna din zile, l-am întrebat de ce l-a lăsat repetent pe unul din studenții de la seral, care lucrase foarte mult în sectorul nostru și fusese foarte conștiincios. Mi-a răspuns că trebuie ținut încă un an pentru a aduce mai multe beneficii. Când am auzit, m-au luat toți dracii. Ce însemna un an pentru profesor și ce însemna un an pentru un student ? Nu am putut face nimic pentru acel băiat. Pe încă un prieten de-al meu, Popa Aronel, care lucra pe atunci în Baza de aprovizionare a Trustulul Local de Construcți Iași, la Grupul 4, pe malul Bahluiului, dincolo de CLF (depozitul de legume fructe), nu avrut să-l ajute cu nimic. Tânărul, Aronel trimisese

materiale la Facultatea de Construcții, cu tonele. În final, cât m-am luptat, l-am adus în anul patru, dar tot nu am reușit să-l salvez de la repetenție, profesorul Pavel de la instalații, nefiind de acord să-i acorde notă de trecere. În loc să finalizeze anul al IV-lea și să poată da examenul de diplomă, fusese exmatriculat, fiindcă mai repetase o dată anul. Profesorul nu vrut să-l ajute, scurt. Acel tânăr este acum bătrân și fără facultate. Nici nu-i mai trebuie...

Mi-amintesc că aveam în practică și studenți și elevi de la Liceul de Construcții din Copou, supravegheați de maistrul Filip. Se lucra cu fibra de sticlă ce se punea în diferitele elemente prin presurare. În timpul presurării fibra, fiind ușoară se ridica în aerul de respirat și se vedea plutind prin aer. Aceasta se depunea și pe elitrele bâzoilor ce zburau prin hala de producție și din cauza greutății depuse pe aripi bâzoii cădeau și mureau. Aducându-i la cunoștința profesorului cele întâmplate, și spunându-i că le trebuie măști de protecție copiilor, acesta s-a dus la domnul Șerbescu, de la disciplina Construcții metalice, atunci secretarul de partid al Institutului Politehnic Iași, și m-a reclamat că instig studenții și elevii la revoltă. Domnul Șerbescu m-a solicitat în biroul său, dar acolo se găsea și profesorul pârâtor. Când l-am văzut mi-am dat seama ce se petrecea. Bineînțeles că am întors totul în favoarea mea, negând că aș fi spus ceva despre acea fibră de sticlă și depunerea ei pe elitrele bâzoilor. Domnul Șerbescu, un om onorabil și cu scaun la cap a început

a râde, dându-și seama de realitate și ce dorea „omul meu”, iar eu am scăpat basma curată. Mă certam des cu profesorul. Un subaltern de-al meu, Codreanu Vasile s-a supărat odată și a aruncat cu găleata plină cu ipsos, după dânsul. Îmi pare rău că v-am povestit asemenea lucruri, întâmplate într-o instituție de învățământ superior.

În cadrul Facultății de Construcții, au fost dintotdeauna adevărați oameni de cultură, serioși și iubiți de studenți și de aceea s-a mândrit întotdeauna și se mândește cu oameni de prestigiu. Voi aminti numai câțiva din cadrul Catedrei de civile: profesor Focșa Virgil decedat, profesor Radu Adrian, profesor Șerbescu Mihai decedat, profesor Țăranu Neculai, profesor Vereș Alexandru, profesor Gavrilaș Ion, profesor Bliuc Irina, domnul profesor Jerghiuță Ghe., doamna profesor Axinte, doamna profesor Deker, profesor Boghian Vladimir decedat, profesor Secu Alexandru, profesor Ștefănescu Dan, doamna profesor Vasilache Maricica, și alții. Menționez și alți distinși profesori, și anume pe domnul profesor Șerbănoiu Ion, profesor Hagiu Victor, Lupășteanu Radu, un tânăr destoinic, cu calități deosebite și alte cadre didactice actuale. Voi aminti și din cadrul catedrei de Mecanica Construcțiilor: profesor Orlovschi Nicolae decedat, profesor Diaconu Mihai decedat, profesor Precupanu Dan, profesor Budescu Mihai, profesor Jerca Ștefan decedat, profesor Murărașu Vasile, profesor Scharf Felix, profesor Cezar Anicăi și alții, dar al căror nume nu mi-l

amintesc. Voi pomeni aici și de alte cadre didactice din cadrul Catedrei de beton: profesorul Mihul Anatolie decedat, profesorul Trelea Antonie decedat, doamna profesoară Nour Doina, mămoasă și de o sensibilitate deosebită, decedată, profesor Corobceanu Sergiu decedat, profesor, Pamfil Eugen, profesor Giușcă, conferențiar Gosav Ionel, ce s-a stins din viață mult prea tânăr, băiatul vărului meu Gosav Ion, și mulți alții... Îmi amintesc cu drag de domnul Grigorescu, decedat. Îmi pare rău că i s-au întâmplat lucruri jignitoare, fiindcă mie îmi plăcea atitudinea și comportamentul său corect față de studenți și salariați.

Se stinsese din viață la București, la Spitalul Carol Davilla, unde făcuse dializă mulți ani, decanul, onorabilul profesor Virgil Focșa. Acest om ce fusese o somitate pentru Facultatea de Construcții, trebuia adus la Iași și depus în Aula din Copou. Cine să se ducă ? Colegii dumnealui dădeau din colț în colț și m-a surprins acest lucru. Fusesem chemat și rugat de către șeful de catedră de atunci, un distins domn profesor, Țăranu Neculai, să plec la București pentru a însoți spre Iași sicriul cu trupul neînsuflețit al domnului profesor Virgil Focșa. În acea clipă, îmi venise în minte, ziua când eram să-l lovesc cu ușa de la intrarea în Corpul R sau când îi refuzasem o rugăminte de-a sa. Îmi amintisem de momentul ăla, când decanul, profesorul Focșa mă chemase la dânsul, și mă rugase ceva, în legătură cu niște planșe din proiectul Facultății de Electrotehnică, ce fusese

executat atunci, de studenții Colectivului de Cercetare Proiectare. Doamna Neaga, care avusese și rolul de secretară, tocmai îi ducea ceaiul cald. Cum m-a văzut, m-a invitat să iau loc pe un scaun. M-a privit cu ochii lui pătrunzători pe sub pleoapele abia întredeschise, apoi, cu aceeași expresie pe care o avea și în fața studenților, mi-a spus zâmbind, dar foarte respectuos: „Ați crezut că vă țin pică, de-atunci cu ușa sau pentru acel refuz categoric? Oricine ar fi știut că vă grăbeați la o petrecere și oricine, tânăr, bătrân, poate fi într-o pasă proastă, într-o zi !... V-am înțeles foarte bine... Un om înțelept nu se potrivește greșelilor unui tânăr sprințar, ci trebuie să-l povățuiască să nu mai repete greșeala. Și eu am fost tânăr. Câte n-am făcut !... Să nu mă ocoliți ! Când veți avea nevoie de ajutor, să mi-l cereți !”. Mi-au rămas în minte cuvintele sale. Parcă ar fi fost ale bunicului meu. Cui să-i mai cer ajutorul dacă a dispărut atât de repede ?

De câte ori nu am regretat aceste greșeli puerile, care m-au lipsit de puterea de a-mi cere scuze în fața acelui mare domn. Nu l-am ocolit, într-adevăr... Mi-amintesc cum am plecat cu avionul spre București și cum am ajuns la Spitalul Carol Davilla. Acolo se afla soția răposatului, doamna Focșa, o doamnă delicată și fină, care mă aștepta. Se pusese la dispoziție, nu știu de către cine, un microbuz, o rablă din acelea vechi, ce scârțâia din încheieturi, un TV cu motorul în față la șofer. După ce așezaseră sicriul în mașină, amplecat spre Iași. Cum nu erau

decât două locuri, fusesem nevoit să stau pe motor. Cu toată căptușeala cu îmbrăcăminte specială și cu o pătură, motorul radia o căldură insuportabilă. Am rezistat cu greu, tot drumul până la Iași, fiindcă mi se opărise fundul. Ajunși în fața Universității „Al. I. Cuza” din Iași, am constatat că acolo se aflau adevărații colegi, loiali acelui om, profesorul Virgil Focșa: domnul profesor Mihul, domnul profesor Zarojanu, domnul profesor Radu... Mă întreb și acum, de ce nu a fost adus la Iași cu un mjloc de transport mai adecvat ? De unde scoseseră acea vechitură de mașină ? Transportaseră la București niște elemente de ipsos, cu un autocar ONT, căruia-i anulaseră scaunele, atunci pentru un asemenea om !?... Pentru un asemenea magistru trebuia ceva mai deosebit și cred că merita mult mai mult ! De ce nu-l însoțiseră cei ce-l lingușiseră și care se prefăcuseră a-l iubi cu adevărat ? Ori socoteau acest lucru ca ceva nedemn pentru ei ? De ce nu se deplasase la București profesorul, secretarul organizației de partid pe Catedra de Civile, fiindcă el tăiase și spânzurase cu politicul ? De ce eu, eu, nefiind nici măcar membru de Partid ? Acest lucru însemna că tot eu îl iubisem mai mult decât alții, care se considerau exponenții Facultății de Construcții și se băteau cu pumnul în piept la acea oră. Pentru mine nu fusese ceva lipsit de demnitate. Chiar șeful de catedră, domnul Radu Adrian se temea de secretarul de partid, însă eu nu mă sfiam să-i spun realitatea, ori de câte ori se ivea ocazia. Eram prea

direct și asta îl cam supăra. Angajase pe unul, Vidrașcu, un biet tânăr inginer, să mă urmărească și să mă pârască. Acel băiat fusese ochii și urechile profesorului. Ce puteam să fac, decât meseria pe care o învățasem și o știam pe de rost. Și acel om a crezut în domnul profesor secretar, însă l-a părăsit nelămurit.

Realizasem lucruri noi și mărețe în cadrul catedrei, unde lucram. Să revin la fostul meu profesor, venerabilul profesor Orlovschi, la care am ținut. După o perioadă de timp, ori de câte ori mă vedea, chiar după ce mă părăsise, moș Orlică mă invita în biroul său la o tartină sau la un păhărel de vodcă. Nu-l puteam refuza, fiindcă eu îl iubisem, chiar dacă mă lăsase orfan. Îi părea tare rău, că nu mai lucra cu mine, simțeam acest lucru. Mă rugase să-l ajut cu Proiectul de diplomă al nepotului său, care terminase Facultatea de Construcții. Mă rugase să-i fac desenele și să-i scriu Proiectul de diplomă fiicei sale, care terminase Facultatea de Medicină. Fiind și expert judecătoresc, apela la mine pentru orice lucrare, pe care eu o rezolvam și o depuneam apoi la Tribunalul de lângă fostul Ștrand.

Trecuseră încă patru ani de când plecasem din Corpul R. Fusesem în concediu. Când am revenit, colegii mi-au povestit despre arestarea profesorului meu, Orlovschi Nicolae, cum l-au luat din birou și l-au purtat cu cătușele la mâini prin fața studenților. I-au luat toate gradele și titlul de profesor, înjosin--du-l. Am fost chemați de urgență, salariații

Institutului Politehnic, în Amfiteatrul B1 din Corpul B, din Copou. Rectorul de atunci, domnul profesor Gafițeanu, a dat citire unei hârtii, prin care ni se comunicau motivele arestării profesorului Orlovschi Nicolae. Se menționau cantități fabuloase de cafea, sute de cartușe de țigări, zeci de aparate electrocasnice, multe radiocasetofoane, lanțuri de aur de un metru lungime și multe altele. Chiar acest lucru mi-a rămas întipărit, lanțurile. Nu cred că existau, nici atunci, nici acum, lanțuri de aur de un metru lungime. Am stat lângă dumnealui atâta timp și nu l-am văzut vreodată să ceară un capăt de ață de la vreun student străin.

De obicei, eu îi rugam pe acei studenți străini, care aveau autoturisme, să ne ajute la nevoie cu deplasarea ori să-mi facă rost de pixuri ceramice de 0,5, 0,8, și instrumente pentru tuș, cu care lucram în proiectare. Adevărat este faptul că acele pixuri și instrumente se găseau numai în Shopurile din hotelurile din Iași: Unirea, Continental, Traian. Am fost în casa venerabilului, dar nu mi s-a părut a se lăfăi în aur, mătăsuri sau lucruri scumpe. Asculta muzică simfonică bună, Bethoven, Chopin și Bach, la un picup vechi. Da, asta s-a întâmplat când am plecat de lângă domnul profesor. Îi planificaseră de mult timp, arestarea. Din această cauză mi-au schimbat postul. Nu m-a solicitat ca martor, cu toate că eu aș fi fost cel mai bun martor al lui. La proces, nu l-a susținut moral, decât un fost coleg de facultate, un mare profesor, profesorul Anatolie Mihul, unele

cadre didactice, bucurându-se de necazul camaradului lor. Cred că vor avea mult timp pe conștiință chipul mândru al moșului Orlică. Știu că a fost condamnat la un an și jumătate de închisoare, dacă nu greșesc.

După această întâmplare dezonorantă pentru Facultatea de Construcții, cu reținerea profesorului Orlovschi, persoana domnului Volovici, care-mi luase locul, a părăsit țara. Cu toate că se zvonise altfel, părerea mea este că acel om fusese capul tranzacției, fiindcă acolo nu putuse fi vorba de o tranzacție. Trebuia să cadă cineva și căzuse beleaua pe capul bătrânului profesor Orlovschi, singurul care avusese curaj să se ia în bețe cu cei din Catedra de Mecanica Construcțiilor, când nu-i convenea ceva. Acea știre cu arestarea mă deprimase. De atâtea ori, mă întâlnisem cu soția sa, profesoară de Română la un Liceu de Construcții din Iași, care rămăsese singură, deznădăjduită și fără ajutor, însă niciodată nu se plânsese. Fiica lor, medic, lucra în București.

Era într-o zi călduroasă de vară. Trecuse cam un an și trei luni. Ieșisem din birou și mă așezasem pe o bancă din fața Catedrei de Civile și Mecanica Construcțiilor, pentru a-mi aprinde o țigară. În timp ce savuram atmosfera dulce de vară și privind spre aleea dinspre Catedra de Drumuri și Poduri, am zărit silueta cu figura caldă, a celui care-mi fusese conducător în Corpul R, la Activitatea de Cercetare Proiectare, a profesorului meu, profesorul Orlovschi Nicolae. Același om, însă fără zâmbetul

obișnuit, un bărbat frumos odată, acum cu ochii albaștri mai mici, puțin aplecat, adus de spate, tot osos, dar cu părul atât de rar, albit de tot, în același costum gri, cu dungulițe albe subțiri, care se apropia de mine posomorât cu pașii rari, nu cu pașii apăsați așa cum îl cunoscusem nu demult. Figura sa palidă și obosită, luminată de cei doi ochii mici exprimau o durere adâncă. Mă uitam la dânsul și nu-mi venea a crede ochilor. Știam că fusese arestat și uite în ce hal îl aduseseră cei pe care îi credea apropiați, împreună cu gealații sistemului. M-am ridicat salutându-l cu mult respect. Mi-a întins mâna și aplecându-se încet, spre mine, dar reținut, m-a întrebat cu voce domoală:

- Cine ești dumneata ?...

- Eu sunt primul dumneavoastră om... Eu sunt persoana care a lucrat cu dumneavoastră la proiectare... Eu sunt Ineluș, cel care...

- Nu mi-amintesc numele... Ce s-a întâmplat ? De ce ai lacrimi în ochi ?, mă întrebă politicos.

Ce întrebare !... Nu mă cunoscuse pe mine ?... Mi-am înghițit cuvintele. Mi s-a pus un nod în gât. Mă surprinsese întrebarea și nu aveam putere, deoarece respectul față de profesorul Orlovschi fusese unul din lucrurile cele mai frumoase și sfinte din viața mea. Îmi făcuse mare onoare când îl cunoscusem pe acel om. Întotdeauna îmi plăcuse să spun: „Drum bun, și nu Adio”. Atunci, la acea întrebare: „Cine ești dumneata !?”, mă blocasem, nu aveam glas, tremuram. Vocea sa îmi suna ca și cum mi-ar fi spus

„Adio !”. Îl priveam în ochii albaștri încețoșați și nu știam ce să-i răspund. Îmi venea să urlu, să strig cât pot de tare, să m-audă toată lumea, ce simțeam atunci, în fața Facultății de Construcții Civile Industriale și Agricole. Lacrimile îmi șiroiau pe obraji. Am pus capul în pământ de rușine. În acel moment aveam nevoie de aer. Căzusem într-o stare de neurastenie fără speranță și-mi dăduse impresia, că ziua era păgână pentru mine. Îmi spusesem numele, iar moș Orlică a dat din cap, în semn că înțelesese. Mă întrebase de ce am lacrimi în ochi și de ce eram trist. Icneam. Nu mă recunoscuse pe mine, omul cel mai apropiat de el. Gândeam atunci, la Dumnezeu și la oamenii care-l cheamă în ajutor de-atâtea ori. Și eu aveam nevoie de Dânsul. Se poate că El nu știuse de toate acele lucruri. Cum de se întâmplase așa ceva. Îi spălaseră creierii. Nu i-am putut răspunde, am dat numai din cap. L-am condus spre intrare. Portarul a intervenit brusc, spunându-mi că are dispoziții să nu permită intrarea domnului Orlovschi în Catedră. Când am auzit, l-am apucat pe portar de braț, țipând la dânsul și l-am lovit de zid. N-a schițat niciun gest. Magistrul m-a privit nedumerit. Am înaintat, în fața profesorului meu, pe scări, până la etaj, conducându-l la ușa secretariatului Catedrei de Mecanica Construcțiilor.

În acele clipe, nu cred că mi-ar fi stat în cale cineva. După ce i-am asigurat intrarea, m-am retras. Nu l-am văzut de atunci. Îmi era jenă să merg acasă la dânsul. Doi ani a lucrat la un institut de proiectări,

la IPROCHIM, ajutat de cumnatul său, inginerul Tuleașcă, Inginerul Ionel Vornicu și directorul de atunci, domnul inginer Rădăuceanu, apoi a fost internat la Spitalul Socola. Soția sa îmi spunea, că uneori pleca în pijamale, desculț din spital spre casă. Apoi, îl interna din nou, și iar și iar. S-a stins din viață. Nu știu când a murit, nici unde a fost îngropat. Acel om, venerabilul profesor, Orlovschi Nicolae calculase fiecare fundație, planșeu, cadru, grindă și stâlp, la mână, cu rigla de calcul, pentru cele două clădiri, clădirea Facultății de Arhitectură și a Facultății de Electrotehnică, singura cu un amfiteatru în consolă din Iași a dispărut dintre noi și nimeni n-a știut că eu am ținut mult, la acel om de mare onoare. Câți tineri au ieșit ingineri, avându-l ca îndrumător pe profesorul Orlovschi Nicolae ? Mulți !... Regret și acum ce i s-a-ntâmplat profesorului meu. Întotdeauna mi-amintesc și-mi voi aminti de dânsul, omul iubit de studenții Facultății de Construcții din Iași. Cine nu a auzit de moș Orlică ?... L-am respectat și l-am admirat ! Am compus și o poezie intitulată **Bătrânul profesor Orlovschi**, în memoria lui:

Cu ochii vii, statura-naltă,
Cu ani, aproape șaizeci,
Făcea popas între poteci
Doar cu studenții laolaltă.
Bătrânul Orlovschi Nicolae
Întinse mâna ca pe-o daltă:
„Vedeți de-aici și până-n zare

Spre școala cea cu lume rară,
În clipa când ea fu să moară,
Eu am luptat mereu sub soare,
Dar uite-acum în primăvară
E anul când m-au dat afară.
Ei, dragii mei, e o poveste.
Mă credeți voi că cele spuse
Sunt adevăruri, astăzi duse.
Nu vreau să mă ridic pe creste,
Sunt vremuri de demult apuse,
Iar școala-i cântec de neveste.
Se-alege grâul din neghină...
Studenții mei, așa să știți,
N-aveți măcar să bănuiți
De cât amar și câtă tină
Pe cei mișelnic oropsiți,
I-au dat în ceață, din lumină !”

Mă voi duce să-l caut la cimitir și-i voi găsi mormântul, pentru a aprinde o lumânare !... Asta a fost cu unul din cei la care am ținut și care mi-a fost apropiat. Respectul față de om trebuie să fie până la capăt.

Dragii mei, s-a făcut cam târziu. Am obosit. Nu știu dacă voi, prieteni mai stați la palavre sau nu, însă eu mă voi retrage. Am povestit multe și mărunte, din anii de demult. Ar fi bine să ne mai întâlnim, din când în când. Amintindu-ne despre trăirile noastre, asta înseamnă contribuție la cultura Iașului nostru drag. Identitatea noastră este aici, în

acest cartier. Totul reprezintă cultură. Cultura pentru noi este un foc aprins, care ne dă lumina pentru a putea trăi. Când va fi să se stingă ultimul tăciune, atunci va dispărea și lumina, iar cultura, identitatea noastră se va răsfira în univers. De când este Iașul, cultura lui stă, în acest Copou. Aici este focul aprins de care vorbeam. Să știți că nu exagerez.

- Gata, mergem și noi, spuse Titi, plăcut emoționat de cele spuse de mine.

- Culai, ne vedem peste cinci-șase luni la aceeași dată, să nu uiți ! Trec ele și sărbătorile de iarnă și Paștele ! Vezi, găsește-l și pe Gogu ! Și să fiți în formă ! Nu în formă de cozonac !, zise râzând Florin Tălpig. Ne-om întâlni când om putea, mai bine la un an !...

Ne-am despărțit, în acea zi de decembrie, înainte de Crăciunul și Anul Nou, așteptat de toți românii, mai ales de copiii, dornici de Colind, de mers cu Steaua, Urătura neuitată cu bădica Trăian și Semănatul. Se tăiase și porcul de Crăciun, se pregătiseră fleicile pentru afumat. Cum să nu-mi amintesc de acele zile, când începeam repetiția cu o săptămână înainte... Din cauza gălăgiei ce o făceam, mama ne fugărea, dar nu peste mult timp noi începeam iarăși urătura... Aș dori, să fac iarăși toate astea...

MĂSURA DESTINULUI

De-abia mă despărțisem de Florin Tălpig și Titi Moraru. Rămas singur, am mai zăbovit puțin pentru a-mi face plimbarprin parcul Copou, și a sorbi din aerul proaspăt și rece de iarnă. Pe măsură ce-mi petreceam pașii pe cărările asfaltate, mai romantic ca oricând, simțeam nevoia să fredonez o melodie dintr-un film „Ultima zăpadă de primăvară”. Parcă încerca să mă prindă tristețea și melancolia.

Cum între timp se lăsase întunericul, iar cerul se spuzise de stele, frigul își punea amprenta peste stradă. Mamele grijulii, cu copiii aduși pentru o gură de aer, bătrânii ca și gălăgioasele perechi de tineri, care se plimbaseră până atunci, alene, pe aleile cu zăpadă părăseau grădina rând pe rând. Unii se mai opreau din când în când, pentru un sărut, sub lumina vie a câte unui stâlp de iluminat. Tramvaiele treceau unul după altul, în mersul lor leneș spre Agronomie sau spre Piața Unirii.

În fața mea, într-o parte, aproape de castanul cel mare de lângă toneta unde se făceau floricele de porumb (cocoșeii), l-am zărit pe unul din prietenii mei, despre cel care am pomenit mai înainte, profesorul Zugun Petru plimbându-se agale.

Despre acest om le spusesem multor colegi și prieteni de-ai mei că profesorul de la Catedra de Filologie, a Universității „Al. I. Cuza” din Iași, era un om sensibil al literaturii. Îi auzisem de nenumărate ori cântecul liber al minții în oglinda amintirilor și parcă dansa uneori prin asfințitul umbrit al vieții. Îmi vorbise foarte frumos despre Ioan Holban, despre Emilian Marcu, și despre Horia Zilieru, pe care-i cunoscuse. Câteodată intolerant, dar inocent și timid în fața celor din jur, încerca să-i facă să vadă numai bunătatea din chipul lor plin de farmec, sever și iubitor. Nu-l mai văzusem de vreo săptămână. Am grăbit pașii pentru a-l ajunge.

- Bună seara, domnule profesor ! Ce faceți și cum o mai duceți cu sănătatea ? Nu ați mai ieșit de ceva timp ! Despre Filimon Vasile, fostul solist al Operei din Iași, tenorul, ce știți ? L-am căutat la telefon, însă nu mi-a răspuns. O fi plecat la copii, în Spania ? Dar domnul profesor Morna, dela Conservator ?...

Era cam posomorât și palid, poate din cauza timpului rece. M-a privit blând și mi-a răspuns cu voce slabă.

- Bună seara, domnule ! Fac, foarte binișor !... Filimon cântărețul trebuia să fie în parc la această oră, dar nu a apărut încă. Nu cunosc motivul. Cu privire la domnul profesor Morna, nu vă pot spune mare lucru. Știu, doar atât, că iarna, de obicei merge la Barcelona, unde locuiește băiatul său, iar vara, se odihnește la Frasin, aproape de Gura Humorului.

Dacă vine Vasilică Filimon, îl vom întreba despre profesorul Morna. Tocmai am ieșit puțin să-mi desmorțesc oasele și să sorb din aerul parcului. Simt nevoia de oxigen, cu toate că locuiesc în aceasă zonă, destul de aerisită. De fapt știți unde stau ! Mă bucur să vă întâlnesc ! Dacă tot sunteți aici lângă mine, vreau să vă arăt un text de-al meu, de care vă povestisem mai de mult. Este vorba de un răspuns scris, unde se vede cum l-am contrazis puțin pe domnul Nicolae Manolescu, când într-un articol se referea la Mihai Eminescu. Am tras o copie xerox și v-o pot da s-o citiți în liniște.

A deschis încet gentuța, a scos copia textului și mi-a înmânat-o.

- Vă mulțumesc. Voi citi ce ați scris, cu multă atenție, i-am răspuns politicos.

- Mi-a plăcut întotdeauna compania dumitale, fiindcă avem ce discuta cu privire la literatură și despre cultură în general. Vreau să v-o spun deschis: nu-mi vorbiți cu dumneavoastră, cu domnule, cu alte cuvinte, cu vă rog și cu o mie de alte pluraluri și mofturi politicoase, fiindcă nu-mi plac. Ne cunoaștem de prea mult timp, pentru a ne domni atâta. Să ne spunem pe nume. Te rog ! Am o bibliotecă... că nici nu îmi mai încap cărțile în casă. Oricine dorește o carte de la mine, îi stau la dispoziție. Am însă obiceiul de a ține o perfectă ordine în cărți. Prin urmare, de a cere oricui să-și respecte un angajament luat și să înapoieze în bună stare un volum împrumutat. Altminteri, divorțăm. Și

în chip iremediabil. Consideder cât se poate de corectă această atitudine, a mea. Când mi-am dat doctoratul... Doamne îmi amintesc tot, de-a fira-n păr. Câte probleme s-au ivit pe parcursul vieții mele !... Gândul durerii trăită în vis, nu se risipește. Îți stăruie viu, viu și aiurit, chiar în plină lumină. Profesorul Gavril Istrate mi-a fost îndrumător. Sunetul vorbelor sale îmi stăruie în minte, un sunet melodios, plăcut...

S-a oprit din relatarea sa, a întors capul spre mine, m-a învăluit cu privirea și a surâs trist. Pe una din cărările Parcului, dinspre Muzeul „Mihai Eminescu”, pe lângă Casa „Mihai Ursachi”, mergeau agale două tinere, ce discutau pasional, despre un spectacol văzut cu vreo trei zile în urmă, iar în spatele lor, înfrânt și înfrigurat, un băiețel de vreo unsprezece - doisprezece ani, îmbrăcat sumar cu o canadiană subțire de fâș cu glugă, niște blugi cam rupți – i se vedea pielea albă a picioarelor –, purtând niște adidași găuriți, se strecura alene prin noapte. Întind mâna spre copil și-l arăt lui Zugun.

- Să nu-ți uiți vorba ! Îl vezi pe acest țânc ? Vine în parc de câteva zile și umblă de colo-colo fără căpătâi. Nu arată a băiat rău și nici nu pare a fi o haimana oarecare. De unde o fi apărut copilul ăsta? Ar fi bine să-l urmărim. Alaltăieri seară, în fața ferestrelor Fundației **Prietenii Iașilor** Emil Alexandrescu, unde-și face de obicei dansul, comunitatea grecească, sărea și el în sus, țopăind după cei din interior, încălzindu-se. M-a surprins

îndemânarea sa, dar și felul cum era îmbrăcat. De fapt era dezbrăcat și fără nimic pe cap, pe asemenea frig.

- Ai dreptate. Nu pare un vagabond. Nu știu cum îi poate rezista corpul, când este acoperit cu hăinuțe subțiri. Și pe gerul acesta... Eu nu l-am zărit până acum, dar cum nu văd prea bine din cauza ochilor... Vom afla dacă îl urmărim amândoi.

Era a treia seară de când apăruse acest pui de om, pe care îl văzusem rătăcind pe aleile parcului. Parcă trăgea în piept, cu nesaț acel miros de proaspăt, numai aer rece de iarnă, înălțând capul, câte o dată rugându-se cu voce tare, sau îngânând câte ceva nedeslușit. Au trecut pe lângă noi și cele două fete, dar cel mărunțel, care părea să nu aibă vreun țel, nu a făcut niciun gest, că ar dori ceva de la mine sau de la profesor, nu ne-a privit măcar. După ce ne-am îndepărtat puțin, am întors capul, iar copilașul, apropiindu-se de cele două fete, chiar în poarta de la intrarea principală a Parcului, le-a implorat, să-i de-a niște bănuți, să-și poată lua ceva de mâncare. Mi-am ciulit urechile la vorbele lui și l-am auzit clar când le-a rostit, cu melancolie și duioșie în glas: „Vă rog, dați-mi niște bănuți, să-mi iau ceva de mâncare, vă rog !”.

Cu toate că viața, cu necazurile ei zilnice, mă abosea uneori, dar, când mintea mea urma o cale spre un gând bun, n-o mai puteam opri.

Fetele, văzândul atât de murdar și cu hăinuțele rupte, cam speriate de figura și solicitarea

băiețelului, au grăbit pașii și au ieșit din parc, iar eu și profesorul am început urmărirea, pentru a ne dumiri ce-i cu acel pui de om, bântuit de tristețe, foame și frig. Eram în spatele lui și așteptam culoarea verde a semaforului, să traversăm trecerea de pietoni spre **Super-Magazin**. Am pășit amândoi în liniște, în spatele lui, până pe celălalt trotuar. El, puțin dezorientat, a mers până în dreptul primului taximetrist, a îngăimat ceva neînțeles, și s-a oprit nehotărât. După puțin timp, am traversat, urmându-l în partea spre punctul alimentar cu aprozar. Nu l-am slăbit din ochi. Îl priveam pe ascuns, dar nu vedeam din partea lui niciun impuls pentru a face vreo hoție, ceva denaturat, dar nici pentru visuri de viitor, care să-i facă viața mai luminoasă și vrednică de trăit. Fiind lihnit de foame, era preocupat de mâncare. Se uită fără folos prin fereastra aprozarului. Își puse o palmă tremurândă și murdară pe unul din geamuri. Vedea reflexia figurii sale înconjurate de multe fructe. Mesteca saliva și vorbea singur. Îl auzeam: „Doamne, am mâncat și azi un strugure, două căpșuni și o pară ! Dacă mănânc așa în fiecare zi, e de-ajuns. Sunt sătul... Mulțumesc !”, și cu mâna cealaltă, imita instinctiv gestul de a lua câte un fruct și-l ducea la gură pentru al mânca.

Profesorul mă privea fără a scoate vreun sunet, iar eu mă uitam la Zugun, incapabil de a spune ceva. Eram copleșiți de ceea ce vedeam și auzeam. Plăcerea i-a fost de scurtă durată, fiindcă vânzătorul, l-a alungat repede, făcându-i semn să plece de la

fereastra magazinului, înjurându-l și spunându-i că-i murdărește geamul. Foamea îi schilodea mintea, îi obosea nervii, aruncându-l prea brusc în această parte a unei vieți mizerabile. Mi-nchipuiam, cât de tare era consumat sufletește, dar mă întrebam totodată, cum de putea suporta asemenea chinuri, un copil atât de mic ?

Ne-am apropiat de dânsul și i-am spus.

- Ei, copile !, dar el mă privea nedumerit și cu teamă.

- Ce aveți cu mine ? N-am făcut nimic, nene!

- Știu că n-ai făcut nimic, rău. Vino, te rog !

- Dar n-am făcut nimic, nene !, și veni către mine precaut și speriat.

- Vino, te rog, în magazin. Hai, vino !

I-am privit fața palidă a acelui fiu de om, plăpând, cu ochii albaștri și triști. Viața își urma cursul, nestingherită. L-am luat de mână, am intrat în punctul alimentar și am rugat vânzătoarea să-mi dea o pâine, o bucată de salam, un strugure și o sticlă de suc. I le-am dat celui mic, care a întins timid, mâinile murdare, spre mine, mulțumindu-mi și nevenindu-i a crede. Ochii îi străluceau. Pentru dânsul părea un vis împlinit. Îi vedeam pe figură căldura, care-i învăluia inima și bucuria imensă, ce i se revărsa din sufletul lui de copil. S-a întors, cu capul plecat, și a părăsit mgazinul, ducându-se spre parc. Profesorului nu-i reveneau simțurile. Rămăsese uimit de imaginea fără sens a unei biete ființe. Se oprise timpul. Se observa

în privirea sa mustrarea și durerea. Ridică încet capul și îmi spuse:

- Vezi ce înseamnă să nu ai cine să-ți lumineze pașii, cu torța celei mai mari bunăvoințe, încâlcitele fire de păianjen ale răscrucii, în care singur te rătăcești și te prinzi. Asta este urgie, nu copilărie !... Unde-i este mama, ființa cea duioasă și senină, cu ochii visători întruna, candela din suflete aprinsă, cu parfumul cald și sfânta dismierdare ? Unde-i este mama cu cea dintâi, fierbinte sărutare ? Plânge și sufletul din mine, acum la bătrânețe, când văd cum se sfarmă viața unui pui de om !...

Țipa ceva de nedescris în sufletul profesorului Zugun și plângeau toate mustrările din inima sa. L-am urmat foarte aproape pe copil, curioși, fără ca el să știe. Freamătul trist al crengilor de tei, scuturate de vântul aspru al iernii, îmi dădea un gând mai întunecos decât noptea. Îmi era groază să merg mai departe cu întunecimea acestui gând. Trebuia să aflu de unde apăruse țâncul ăsta și cine îl găzduia ?

Cu pachețelul în mână, a intrat în Grădina Copou, s-a așezat pe prima bancă și a început să mănânce lacom. M-am făcut că nu-l zăresc. Mă opream din când în când, îmi întorceam capul și-l priveam din depărtare. Zugun mă urma îndeaproape. Terminase de mâncat. Era mai vesel și mulțumit. S-a ridicat și, încet-încet, a luat-o spre poarta din strada Macazului, din spatele Parcului. L-am urmărit, o dată cu suflarea vântului stârnit parcă dintr-un ungher înghețat din Nord. Ajuns în locul

unde se depozita gunoiul, lângă grădiniță, s-a strecurat rapid spre unul din acele conteinere și, dintr-o dată, s-a făcut nevăzut. M-am apropiat, gândindu-mă că poate nu era decât o iluzie. Cui îi trecea prin minte, că pe un ger de crăpau pietrele își avea casă și își făcea somnul în așa un loc mizerabil, un copilaș de doisprezece ani. În acel conteiner, de sub stâlpul de iluminat, mai pusese o grămadă de boarfe. Își amenajase patul, cu multe cartoane, pungi de plastic, hârtii murdare și cu tot ce găsise la îndemână. Am păstrat tăcere. Ca și cum o taină mare îl apăsa, și-a scos capul, ne-a privit temător ca unul care-i urmărit de poliție. Gunoiul menajer, aruncat peste tot, trona deasupra tomberonului. Era o imagine dintre acelea pe care nu le scornește oricând destinul.

Profesorul Zugun tremura și plângea de mila bietului copilaș. În mizeria veștedă a demagogiei cultural-politice, noi românii ne vom putea oare regăsi energiile și frumusețea nației ? Ni se pune o cortină în fața ochilor pentru a nu vedea realitatea. Primejdiile ne înlănțuiesc permanent orice efort, de parcă cineva vrea cu tot dinadinsul să ne întunece sufletele. Nefericirea, care macină toată strădania omului tânăr, are repercusiuni în însăși structura societății actuale. O oboseală odios speculată de profitori, a pus stăpânire pe cei dornici de reușită. Orizonturile celor mici au fost restrânse, mutilate.

- Cum te cheamă ?, l-am întrebat.

- Alexandru Vizitiu. Străbunicul meu a avut odată, casă, mai la vale, în strada Ponoarei. Nene, vă rog, să nu spuneți la nimeni despre mine ! N-am unde să dorm. Tatăl meu a murit cu șase ani în urmă. Nu a făcut mai nimic pentru mine. Nu mi-l amintesc sau mi-l amintesc foarte puțin. Familia mea a pierdut apartamentul din Tătărași, unde am locuit până la șase ani, deoarece nu a putut plăti întreținerea. Mama este plecată în Italia, de un an. Nu mai știu nimic de ea. Cred că m-a părăsit. De anul trecut nu mai urmez școala. Ce cărți să citesc și pe ce caiete să scriu ? Nu am primit niciun capăt de ață gratuit. De-abia reușesc să calc pe stradă. Mi-am făcut o cocioabă, ceva improvizat, coceni de porumb, crengi, paie, iarbă uscată,... pe un teren al nimănui, în strada Ponoarei, mai încolo de Aurora, fără apă, căldură și lumină. Cineva din vecinii din zonă spuneau că acolo ar fi fost terenul unuia Manole sau Gheorghică.

Într-o seară, a venit unul, Costache Mangalagiu și dânsul oploșit pe-acolo, într-un bordei săpat în pământ și m-a fugărit. După ce l-am ajutat și l-am însoțit peste tot, cu cofele și butoaiele sale, s-a supărat pe mine, fiindcă nu am vrut să-l ajut la furat balot pentru cercuri, la doagele pentru butoaiele pe care le confecționa din pomii tăiați noaptea, de prin grădinile oamenilor. Câștiga bani frumoși din butoaiele vândute. Se pricepea la dulgherie. L-am rugat să mă învețe și pe mine, dar n-a vrut. Mi-a spus: „Băi, mânzule, dacă-ți dau meseria mea, eu ce câștig ? Ai adus ceva marfă ? Ce crezi băi, mânzule, că eu

fac socoteli și pentru tine ? Ce vrei să-mi cadă cerul în cap ? Ai auzit de caramangială ? Mai fură și tu ceva biștari de prin buzunare, dacă nu vrei să mă ajuți cu cercurile pentru butoaiele mele. La șmelț tată, la șmelț, cu tine!" Când l-am întrebat ce-nseamnă șmelț, mi-a tras una după cap, zicându-mi că înseamnă lucruri de aruncat, adică la gunoi. Auziți, mă făcea gunoi ! Arăt eu a gunoi ? Mă punea să fur leațurile din gardurile vecinilor, pentru foc. Nu l-am ascultat. Bătrânul, care le și bea tare, lichidul din sticluțele de Spirt medicinal și Carmol , dormea în bordei cu o haită mare de câinii, maidanezi. Oamenii din cartier țipau la mine să nu mai umblu cu haita de câini. Câinii nu erau ai mei, ci ai bătrânului Costache Mangalagiu. Mi-a dărâmat cocioaba.

Am rămas singur și sunt al nimănui, copilul străzii. După ce mi-a dărâmat șandramaua, am stat prin centrul orașului cu cei fără familie de prin canalele termoficării pline de șobolani. Mi-am dus traiul, până acum o lună într-un canal din Piața Unirii, dar m-au alungat șmecherii. Se drogau. Mi-au dat și mie, dar am leșinat și am stat trei zile inconștient. Când m-am trezit eram năuc de cap. Am fugit. Voiau să mă trimită la furat și cerșit prin Hală sau prin piețe. Cum mă așez undeva, vin bagabonzii peste mine și mă gonesc. Dacă mă adresez cuiva, pentru ajutor, imediat îmi spune: „Hai, viteză măi drace, tai-o !". Alții mă înjură. Ce pot să fac ?...

S-a oprit puțin și cu palmele murdare de gunoi, a început să-și șteargă ochii plini de lacrimi.

Obrajii i se făcuseră negri de mizeria din conteiner. Ascultasem și de la alții, povești asemănătoare, însă nu nu mi se păreau credibile. Când am auzit însă ce zicea puiul de om și că străbunicul lui locuise în strada Ponoarei, începusem să transpir de emoție. Spunea cineva: „Mama și țara sunt două cuvinte mereu dezlegate.” Altcineva spunea: „Mama ne învață să vorbim, să mâncăm, să fim cuminți și niciodată să nu uităm locul natal și casa părintească. Ea ne răsfață și ne îngrijește ca pe însăși viața dânsei. Mama își dorește ca noi să ajungem oameni de nădejde ai țării, iar noi dorim să împlinim visul mamei.” Care casă, care masă ? Cine avea să-l învețe pe acest copilaș rolul său în lume, în păienjenișul încâlcit al societății murdare și mizerabile ? Unde va fi micul băiat peste câțiva ani ? Va putea face față vuietului străzii ? Acest copil a fost condamnat chiar din prima zi de naștere, la amărâciune.

Mai vorbim despre dezvoltarea inteligenței sau despre educația estetică. Acestea lipsind, se va produce în sufletul copilului un dezechilibru psiho-intelectual, total. Nu avea decât o trăire ambiguă, imprecisă. Fericirea și bucuria erau ascunse pentru el, în cotloanele vieții. S-au întâmplat multe în jurul său, nimeni nu-l iubea și toate îl atingeau, cumplit. Unde va fi pentru el sentimentul iubirii, trăirea lăuntrică de cea mai mare forță, caracterizat prin dăruire, și sacrificiu ? Va mai exista compasiunea pentru cel căzut în necaz, lovit sau bolnav ? Copiilor, aceste sentimente trebuie cultivate, iubirea

părinților fiind floarea cea mai minunată din toate florile.

- Spune-mi, te rog, Alexandru, cum îl chema pe bunicul tău ? L-ai cunoscut ? Este vorba despre bunicul din partea mamei sau din partea tatei ?

- Este vorba despre bunicul dinspre tată. Da, l-am cunoscut, dar mi-l amintesc foarte puțin, fiindcă aveam patru ani când a murit. Îl chema Trăienel Vizitiu. Mama, nici ea nu știa de locul unde fusese odată casa din strada Ponoarei a străbunicului meu. Acolo în cartier mai sunt și acum, niște persoane care au cunoscut familia mea. Am vorbit cu unul, Roșu Augustin și cu o femeie, numită Apopei, soția lui Apopei Vasile, fost autopsier la un spital din Iași, care mi-au arătat exact terenul de care vă spuneam, al strămoșilor mei. Erau și ei copii, când a fost strămutat în Tătărași, străbunicul meu Trăian Vizitiu.

Când am auzit de, Trăienel Vizitiu, Trăian Vizitiu, Roșu Augustin, băiatul finului Roșu, cununat de tata, de Negru Ortansa și Manole, cel de peste drum de Rusanovschi, toate imaginile de atunci ale cartierului Aurora treceau iute, prin fața mea, la acea oră târzie, din noapte. Însemna că, era unul din strănepoții lui nea Trăian. Mă cuprinse o sudoare rece. Ce-ar fi ca băiatul să fie într-adevăr... Totdeauna există o speranță. Doream să știu acest lucru. Mi-am adunat gândurile pentru a reuși să mă concentrez. Nu mă țineau picioarele. Trebuia neapărat să mă așez undeva, dar unde ? Se lăsase din ce în ce mai frig. Ningea continuu. Alexandru părea

că nici nu se uită la mine și vorbea înainte. Zugun, cu capul plecat asculta povestea halucinantă a puiului de om neajutorat.

- Mama mi-a spus că indiferent ce cale voi apuca, să nu fac rău și să fiu un om sincer. Am vrut să merg la școală, dar n-am cu ce, haine, încălțări, caiete, cărți. Nu mă pot întreține. N-am făcut o baie de patru luni. Sunt plin de păduchi, știu, dar nu am ce să fac. Aici îmi petrec nopțile de o lună de zile. Vin numai când se întunecă bine și schimb doar conteinerul din când în când. Mai ascult vocile de pe stradă și mă încălzesc de la gunoiul aruncat peste mine. Când vine câte o pisică, o primesc dar pe șobolani îi alung. Nu mi-e frică de ei. Îi prind și-i izbesc de nu se văd... Lumea aruncă gunoiul, fără să se uite înăuntru, în conteiner. Caut să mă fersc de cei care caută prin gunoaie. N-aș vrea să mă vadă. Ies dimineața, când este încă întuneric, și mă strecor pe străzi. Nu fur. Mănânc uneori zăpadă, din curtea grădiniței. O singură femeie, o nebună, țipă la mine și mă face în tot felul, dar eu nu mă supăr. În afară de ea, toți mă acceptă. Am ajutat niște locatari de prin blocuri, la cărat, la tăiat mărăcinii, boscheții, la săpat și m-au plătit. Acum iarna dau zăpada din jurul blocurilor, iar cei mai omenoși îmi dau niște bani. Sunt prea mic, să pot face vreun rău cuiva. Ăsta e destinul meu. Sunt prea mic și nu am nici putere. Am mai cerut de la chioșcul de reviste și ziare din fața Superului, niște gazete mai vechi să-mi învelesc picioarele, în loc de ciorapi, că mi-i tare frig și-mi

curge tare, nasul. Vă mulțumesc din suflet că mi-ați dat de mâncare și apă. Să nu-mi faceți rău !...

- Alexandru, întâmplarea face ca eu să fi știu bine familia Vizitiu, despre care vorbești. Am cunoscut-o cândva. Și eu am locuit, tot în acea zonă, mai la vale, puțin. L-am cunoscut pe străbunicul, Trăian și pe bunicul tău, Trăienel. Știu exact unde locuia în Ponoarei și cum îi era casa. Știu niște oameni care te-ar putea ajuta. Dacă mă asculți vei deveni un om adevărat. Dorești acest lucru ? Nu mai sta aici. Am văzut în Sărărie un adăpost. Du-te acolo, la acel adăpost ! Hai, cu mine la acel adăpost ! Dacă dorești, te pot însoți să vedem despre ce-i vorba. Eu te ajut, acum! Nu te pot lăsa aici, în toiul nopții, singur, în mijlocul gunoiului, dintr-un cazan mizerabil ! M-a privit galeș și ascultase neputincios la cei spusesem despre familia Vizitiu. Nu arăta că l-aș fi surprins cu relatarea mea în legătură cu cei pe care îi moștenise.

- Nu, nu ! Vă rog, domnule nu-mi faceți rău ! Nu merg nicăieri ! Doar dacă mă legați, voi merge după dumneavoastră !... Vă rog, domnule !... Nu știu cine sunteți! Dacă mă amăgiți !...

- Bine, bine ! Te las, Alexandru. Nu insist prea mult. Caută-mă mâine seară prin parc. Dacă nu mă vei căuta, te voi căuta eu, fi sigur ! Ce facem profesore cu acest omuleț ?

- Mă bagă în mormânt povestea micuțului, zău nu altceva ! Ce putem face, dacă nu vrea. Nu-l putem obliga. Ce va face peste noapte. Dacă spune

că a mai dormit în conteiner, înseamnă că rezistă, așa cum poate. Mă îngrozește această situație. Nici nu îmi trece prin minte ce se poate face cu dânsul... Hai să vedem până mâine, dacă l-om mai găsi pe-aici, ca să-l avem pe conștiință. Să-l lăsăm în tihnă.

- Mulțumesc, domnule ! Mulțumesc !

Părea foarte speriat, însă eu eram emoționat și derutat total. Nu mi-a răspuns. N-am vrut să-l iau cu forța. Ar fi însemnat să-l târâi după mine. Nu știam ce să fac... Să anunț Poliția ?... Mai bine nu !... S-ar putea să-i fac mai mult rău. Dacă în zonă a avut loc vreun furt, atunci toate se vor răsfrânge în capul acestui băiat. Ce aș fi putut face pentru a-l apăra ? Parcă această viață de câine a străbătut toată țara plină de umbră, a străbătut orașul și a ajuns în cartierul copilăriei mele. A trecut prin strada Macazului și s-a oprit la un conteiner în care doarme un copil fără mamă, fără tată.

- Nu te-am văzut, nu te cunoaștem. Plecăm, la revedere !, i-am zis discret.

Nu știu dacă m-a auzit, fiindcă fredona ceva. L-am lăsat vorbind singur, în întuneric. Cu pașii înceți ne-am îndreptat spre Grădina Copou. Profesorul se opri sub lumina primului stâlp de iluminat. lacrimi picurau din ochii lui. Dorea să-mi spună ceva, însă emoția profundă îl împiedica.

- Un copil, a cărui viață plăpândă, cineva vrea s-o stingă... De ce ? Îmi vine să urlu, da, așa tare !... Fatalitatea oarbă ! El ! De ce el ? De ce copiii ? Sunt copiii noștri, ai tuturor. De ce tocmai ei ? Această

trăire este pentru mine, ca o otravă într-un vis de noapte. Noi, doi oameni bătrâni, să lăsăm în plină noapte, un biet pui de om părăsit într-un conteiner de gunoi. Suntem într-adevăr neputincioși în fața cruntului adevăr. Uite ce am în buzunar. De la o vreme, cam de vreo săptămână port cu mine această poezie. Nu știu ce mi-a venit, niște rânduri. Se leagă cu acestă întâmplare și cu versurile dintr-o poezie: **O, timp de aur, tinerețe** !, a poetului național ucrainean Taras Șevcenco:

O, timp de aur, tinerețe !
Că te-am pierdut, nu-mi pare rău.
Nu-i asta marea mea tristețe,
Nu-i ăsta greul cel mai greu.
Îmi roade sufletul necazul
Când văd un băiețaș flămând;
Atât de pal îi e obrazul,
Dospit de lacrimi și de vânt.
El tremură precum o frunză
Căzând sub garduri, veștejită.
Și câtă jale e ascunsă
Pe sub cămașa-i peticită!
În el îmi văd copilăria
Scâncind în neguri și-n omăt...
Nu va cunoaște bucuria,
Dreptatea ochii lui n-o văd.
A tinereții vreme dulce
Va risipi-o ploaia, vântul,
Și capul unde să și-l culce

Nu va găsi pe-ntreg pământul.
Va fi gonit precum un câine.
Flămând va fi. Lovit în coaste.
...Dar va avea un blid și-o pâine
Când dus în pumni va fi la oaste.

Simțeam cum vibra acea părticică din sufletul său, de unde i se revărsa amarul în bătaia rece și tristă a vântului, deasupra unui conteiner, unde avea să doarmă sufletul amărât al unui biet pui de om, de numai unsprezece-doisprezece ani. L-am condus pe Zugun, după care ne-am despărțit, rămânând să ne întâlnim următoarea seară în același loc din parc. Nu am dormit prea bine în acea noapte.

A doua zi pe la prânz m-am dus la conteiner, căci îi pregătisem haine groase, încălțări și ceva de mâncare, dar nu era puiul de om. L-am așteptat, însă nimic. Se făcuse seară, iar eu l-am așteptat tot pe aleile parcului Copou. Profesorul Zugun nu apăruse, încă. Mi-am sunat prietenii din cartier, pe Titi, Florin Romanescu, Florin Tălpig, Costeluș și și le-am povestit toată această întâmplare, despre acea mică ființă, despre acel pui de om. Ne-m întâlnit de urgență în parc. Au venit toți patru la intrarea principală a grădinii. Titi emoționat, profund mâhnit și cu gândul la ce îi destăinuisem în legătură cu puiul de om din conteiner, ne zise posomorât:

- Bună seara, prieteni, dragi. Am alergat, până aici. Mă simt copleșit de gânduri. Costeluș, dragul meu, chiar nu m-am așteptat la o așa ceva poveste dureroasă. Am crezut că numai eu am fost părăsit,

prin lumea largă. De l-am găsi !... Alexandru Vizitiu, ai spus că îl cheamă ? De ce l-ai lăsat singur în noapte ? Poate și eu am o vină, fiindcă nu m-am interesat de acești oameni, care m-au ajutat când mi-a fost greu... Nu-mi iese din minte cum m-au dat la țigani, iar apoi, m-au vândut pe fereastră. Mama săraca !... Nu-mi ies din cap aceste lucruri. Nu doresc să se mai întâmple asemenea orori cu copiii noștri. Prieteni, dragi, cum o scoatem la capăt ? Situația acestui copil nu este atât de ingrată. Îi voi oferi multă afecțiune, în speranța că și voi mă veți ajuta la nevoie și bineânțeles că o veți face fiindcă nu aveți încotro.

Își scoase batista și își șterse micile lacrimi ce picurau din ochii triști. L-am luat în brațe și l-am strâns la piept. I-am simțit bătăile inimii.

- Bună seara, dragii mei, prieteni, răsună glasul lui Florin Romanescu. Nu se pune problema din punct de vedere al ajutorului nostru. Uite că iar ne-a strâns Dumnezeu, cel Mare și Puternic. Spuneți-mi și mie ce sa-ntâmplat ? Am auzit atât, de-un copilaș al străzii Ponoare. Despre cine este vorba ?

- Da, eu am văzut de câtva timp, seara, pe-aici prin zonă, zise Florin Tălpig, un copil de vreo doisprezece ani, însoțit de câini, însă nu mi-a făcut impresia că ar fi mare șmecher sau ar fura de prin cartier. A tăiat boscheții din fața blocului, iar vecinii mei i-au dat niște bănuți. Alții l-au alungat, strigându-i: „Vagabondule, să nu te mai prindem prin acest cartier... Chemăm poliția să te ducă la Școala de corecție.” I-am luat apărarea în fața boșorogilor

care nu văd în fața ochilor decât furturi și hoții. Umbli după furat ? Alții îl întrebau de ce nu se duci la școală. Puștiul vorbea foarte frumos, lucru care m-a uimit. Văzândul harnic, I-am dat de multe ori câteva ori mâncare. Mi-a fost milă de dânsul. Fiica mea l-a observat mai golaș, așa... și mi-a spus: „tata, uite băiețelul ăla ce dezbrăcat este ! Cum poate sta pe frigul ăsta, fără ciorapi, în adidași ? Nu avem niște haine ce i le putem face cadou ? Poate că-i este foame, tata! Hai, să-i dăm și ceva de mâncare !" Cam nasol, mi-am zis și i-am adus niște haine, ce-am avut prin casă și ceva de-ale gurii. Nu l-am întrebat cum se numește și de unde este de țărână... dacă Ineluș spune că îl cheamă Alexandru, Alexandru să fie, în numele Domnului !

- Problema este foarte clară, le-am răspuns. Da, Alexandru, Alexandru, așa mi-a spus dânsul că se numește ! Lasă numele Domnului !... Trebuia să vă caut. Aveam ceva pe suflet. Am avut în minte, multe, însă n-am cutezat spre ceva concret. Crede-mă, mi-a fost teamă să nu-i fac mai mult rău, decât bine. Nici mie nu-mi venea să cred, că acel copilaș era urmașul familiei Vizitiu, din strada Ponoarei strănepotul lui nea Trăian, omul cu vulturul tatuat pe piept, omul ce fusese arestat într-o cârciumă din Păcurari, după ce asistase supărat la înmormântarea unui prieten de-al său, moș Ghiță Harbuz. Copiii din acest cartier sunt și copiii noștri. Sufăr pentru ei !

- Ce spui ? Vizitiu din strada Ponoarei, rudă cu nea Trăian ? , întrebă pătimaș Costeluș Cărpușor. Nu

se poate așa ceva ! Este mare durere. Și noi stăm aici, fără a face tot posibilul să-l găsim !...

- Cum procedăm pentru a afla de acest biet suflet ?, întrebă Titi. Simt că trebuie să plecăm în căutarea copilului rătăcitor, chiar până la capătul pământului. Sunt convins că face parte din propria mea viață și numai astfel voi scăpa de turburătoare obsesii. Va găsi această ființă, vreodată liniștea ? Cred că, numai destinul va răspunde la întrebarea mea. Ce părere ai, Costele ? Îl căutăm ?

Am pornit spre obeliscul leilor din parc, poate-poate, îl vom zări pe Alexandru. Negăsindu-l, ne-am dus în strada Macazului, la conteinerul din zonă. Nici urmă de Alexandru, așa încât ne-am întors în parc. Cine știa ce se întâmplase cu el.

- Știți ceva ?, spuse răspicat, Tălpig. Hai, să întrebăm la amărâții ăștia de paznici de la Casa de Cultură Mihai Ursachi ! Și așa stau degeaba. Poate, când și-au făcut rondul, au zărit omulețul prin zonă sau poate că l-au dus la secție, mai știi ? Trebuie să-l fi văzut careva, nu se poate !

- Dimineață, când am sperat să-l găsesc în Macazului, le zic îngândurat, la conteiner, am lăsat punga cu tot ce-i adusesem, în spatele benei cu gunoi, în speranța că o va găsi, dacă se va întoarce. Punga nu mai era aolo. Cine s-o fi luat ? Am plecat cu inima tremurând în mine, trecându-mi prin minte tot ce se putea întâmpla cu bietul copil. Gândeam că greșisem, când îl lăsasem singur în acea noapte friguroasă.

Ajunși în fața Casei de Cultură Mihai Ursachi, cei de la Poliția Locală, stăteau la căldurică, bine mersi și fumau, fără săi intereseze alte lucruri de prin parc. Când ne-au zărit, cei doi hojmalăi, mergând apăsat spre ei, au sfeclit-o crezând că mergem să-i luăm la bătaie. S-au ridicat iute de pe fotolii și ne-au luat-o înainte întâmpinându-ne cu smerenie.

- Bună seara !, spuseră amândoi gardienii, în același ton, ca la armată.

- Bună seara !, le răspunse Titi. Domnilor, scuzați-ne că venim așa neanunțați... Căutăm un copil de vreo unsprezece-doisprezece anișori, cam dezbrăcat. Umblă de obicei prin parc. L-ați zărit, cumva ?

- Nu am zărit niciun copil dezbrăcat. Ne-ar fi sărit în ochi ! Păi, pe frigul ăsta cine iese afară din casă. Nu vedeți că arde ?

- Arde, arde !, zise supărat Florin Romanescu. Însă noi căutăm un copil, o rudă de-a noastră. A fugit de acasă, iar noi trebuie să-l găsim, urgent. Știți ce-nseamnă urgent ? Poate s-a oploșit pe-aici pe undeva, prin pod sau dincolo la Fundația Emil Alexandrescu, unde-i placajul ăla, care înlocuiește sticla ! Știți vreun loc, vreun refugiu unde se poate dormi peste noapte ?

- Nu există niciun loc pe unde să se poată strecura cineva. De ce suntem aici ? Am fost puși să păzim și să urmărim infractorii. Mai ieșim din când în când și facem un tur. N-am zărit niciun copil cu semnalmentele de care vorbiți. Și să știți că acolo, la

Fundația de care ați spus mai înainte, placajul este prins foarte bine. Lăsați-ne un număr de telefon. Dacă îl vom vedea vă sunăm. Când am văzut că veniți spre noi, am crezut că sunteți de la SRI sau de la controlul poliției. Ne vom da toată silința pentru a-l găsi pe micul rătăcitor.

Ne-am retras mulțumindu-le. N-aș putea spune că mi-i milă... Mai mult mi-e silă față de această societate depravată în care trăim. Unde-s cei care ar trebui să intervină pentru evitarea dezastrelor umane. Era pentru mine o răscolire de vijelioase porniri, o pustiitoare descătușare de neînțelesuri. Totul suna a polistiren și a plită ruginită. Asta-i partea văzută. Dar partea nevăzută... V-ați gândit cum arată ? Cred că este cumplit !... Titi își luă inima-n dinți și spuse tare:

- Hai, să ieșim în stradă. Eu voi verifica pe la aprozarul din colț, de acolo. Costeluș, du-te în spate la Super spre frizerie și crâșmele alea întunecate. Voi doi, Tălpig și Florin Romanescu mergeți spe Liceul Ibrăileanu, iar tu Ineluș vezi mai sus spre Regiment, la strada Aurora. În jumătate de oră ne întâlnim la intrarea în parc.

Zis și făcut. Ne-am îndreptat fiecare încotro ne-a indicat Titi Moraru. Trecuse acea jumătate de oră fixată de doctor. Alexandru era de negăsit. În timp ce mă întorceam la locul stabilit de întâlnire, din fața parcului și așteptam la trecerea de pietoni am zărit de partea cealaltă a străzii, pe trotuar, în fața porților mari ale Grădinii Copou, pe Titi, împreună cu

prichindelul, Vizitiu. Îl ducea de mână. Bucurie mare în sufletul meu. Între timp au apărut și ceilalți prieteni. I-am privit pe cei doi, Titi și Alexandru. Nu scoteau niciun cuvânt, însă puiul de om arăta cam speriat

- Măi, puiule, zise cu voce slabă Florin Romanescu, parcă Alexandru ziceai că te cheamă, nu ? Unde umbli, de ne pui pe zdruncini, pe noi atâția oameni bătrâni ? Ți-am făcut vreun rău ? Ar fi bine să facem cunoștință! Mă prezint primul: Eu sunt Florin Romanescu, din strada Aurora, iar următorii sunt: Florin Tălpig, Ineluș Carpovici, Costeluș Cărpușor, Titi Moraru și ne indică pe fiecare. Cu Ineluș te-ai întâlnit de curând. Dacă nu era dânsul, nu eram nici noi aici, în această seară de pomină. Ți-a adus haine și de-ale gurii. Negăsindu-te, le-a lăsat lângă conteinerul din Macazului unde te-a găsit făcând noaptea... Când a venit la prânz și seara nu a mai găsit ce-ți lăsase.

- Nene, nu sunt obișnuit să mi se vorbească frumos. Eu am luat acele lucruri și le-am ascuns în boschețiii de lângă seră. Am bănuit că domnul mi le-a adus. Mi-e frică de dumneavoastră, credeți-mă ! Nu știu, așa deodată, niște domni să mă caute, pe mine un copil al străzii ?

Mă surprindea glasul lui Florin Romanescu. Cred că nu se simțea prea bine. Alexandru se poticni din cauza lacrimilor și se șterse brusc cu mâneca murdară a tricoului.

- Unde l-ai găsit ?, întrebă Costeluș.

- În fața brutăriei Panifcom. Ronțăia o bucățică de plăcintă, covrig, ceva... nici eu nu știu ce, și aștepta ca vreo ființă umană să-i mai dea o bucată de pâine. M-am apropiat de dânsul, iar când a văzut că vreau să-i vorbesc a zbughit-o, crezând că sunt de la poliție. Am alergat după el și norocul meu că a alunecat și a căzut. Altfel, nu știu ce-aș fi făcut... l-am prins, și tremura ca varga. I-am explicat cine sunt. Cred că a înțeles. Acum, fiind și voi, mă voi adresa lui, să știe că nu dorim să-i facem niciun rău, ci numai bine. Măi, copilașule... Privește-ne bine ! Suntem toți cinci, din acest cartier, cartierul Aurora. Mi-a povestit domnul acesta și mă arătă cu degetul, ce i-ai spus aseară, când te aflai în conteinerul din strada Macazului. Din câte am înțeles și am înțeles foarte bine, ești strănepotul lui Trăian Vizitiu din strada Ponoareai. L-am cunoscut și pe străbunicul tău și pe bunicul tău.

La vârsta când am făcut ochi, m-am trezit în strada Ponoarei. Cunosc zona ca pe buzunarul meu, fiindcă pe-aici mi-am crăpat călcâiele. După ce ne-au demolat, am locuit împreună cu nea Trăian în strada Ciric, iar băiatul lui, Trăienel, bunicul tău și-a dus viața într-un apartament, din blocul de la linia de tramvai din stația Piața Chirilă, deasupra alimentarei. Am copilărit și eu, aici în acest cartier al Aurorei. Străbunicul tău m-a ajutat, mult... când mi-a fost greu. Nici eu nu am avut mamă și nici tată. M-a crescut o femeie cu sufletul mare. Am auzit că mama ți-i plecată în Italia. Când are să vină, o să te caute și

are să te găsească. Aș vrea să te ajut ca să devii om în viață. Pentru acest lucru trebuie să mă asculți și să faci întocmai ce-ți voi cere, așa cum cer copiilor, oamenii mari. Prietenii mei, te vor ajuta și ei când vei fi la grea încercare. Te voi îmbrăca, îți voi de de mâncare și-ți voi oferi un cămin. Te vei duce la școală. Voi plăti pentru tine. Te voi considera copilul meu. Dacă vei face altfel, vei ajunge înapoi, pe drumuri, unde ești acum.   Ești de acord și-mi promiți ?

- Cum să nu fiu de acord, însă mi-e gândul numai la mama. Ea este sufletul meu. Mi-e dor de mama !...

- O vom găsi și pe mama ta, îți garantez. Un singur cuvânt, atâta vreau, să-mi spui tată.

- Nu știu ce-o să spuneți, nene dar îmi pare tare rău pentru tot ce am făcut până acum. Îți promit tată !

Cel căruia i se adresa țâncul avea ochii în lacrimi.

- Doamne ajută-mă !, spuse în cele din urmă, Titi. Un om nu poate alege ce este sau ce va fi, însă poate alege cum să se comporte. De fapt, măi băiete nu ne cunoaștem deloc. Vom avea timp !... Da, vom avea timp ! Simt de pe acum că ne apropiem unul de celălalt din ce în ce mai mult.

Ne vedeam cu toții prin acel copil. Și, în plus, mai era și politicos. A învățat câte ceva, de ici de colo. Ascultam în tăcere ce spunea Titi, iar țâncul, parcă plin de recunoștință se puse în genunchi și cuprinse cu ambele brațe picioarele celui ce-i promitea calea

spre un destin adevărat. În timp ce priveam neputincios această scenă, Florin Romanescu încerca să-l ridice de la picioarele lui Titi, o femeie, o mahalagioaică, văzând băiatul îngenuncheat în fața lui Titi, și crezând că este pedepsit se răsti:

- El este ! El este potlogarul care stă în fiecare seară, pe băncile amplasate la întunecime, că te temi să mai treci prin parc !

- Ce s-a întâmplat, doamnă ? Întrebă Florin Tălpig, deranjat de vorbele femeii.

- Asta-i haimanaua, care are obiceiul să meargă, așa aiurea pe alei și numai pe la întuneric și cu câinii după el !, spuse femeia.

- Mergi cucoană spre casa dumitale ! Ăsta-i băiatul meu ! Cred că îl confunzi. Care haimana !... Nu vezi că am pierdut cheile de la mașină și fiul meu le caută ?!

- Pardon, domnilor ! Mi s-a părut că puștiul, este cel de-aici din parc care umblă numai noaptea, iar ziua caută prin gunoaiele din Macazului... Iertați-mă !

- Bine, bine și nu te mai lua de oameni, ca boala de omul sănătos !

Bietul băiat s-a ridicat și s-a lipit de trupul lui Titi, care l-a îmbrățișat așa murdar și plin de gunoiul din tomberon.

- Îl iau acasă la mine, spuse doctorul foarte hotărât. Vă mulțumesc tuturor pentru ajutorul oferit. Ne mai vedem noi, fraților ! Hai, vino, să mergem acasă !, spuse Titi Moraru. Le voi povesti

soției și copiilor mei despre acest copil. Ne salută din nou și porni către mașină.

Mă mira că Florin Romanescu fusese cam tăcut, la un moment dat. Arăta cam abătut și fără chef de vorbă. Schiță un gest de rămas bun și ne spuse că el se retrage spre casă, findcă-i este frig. I-am condus pe Titi și pe puiul de om, până în parcarea de peste drum, din fața cavaleristului. S-au urcat în autoturismul lui Titi și au plecat spre centrul orașului, fiindcă acolo își avea locuința, în strada Săulescu din spate de la cinematograful Victoria. Pe-acolo prin zonă era și cârciuma „La doi prieteni” a lui Michi Zaim, în strada Petru Rareș. Poate cineva va vedea realitatea și adevărul despre unele dintre aceste mici și delicate ființe... Ajutați copiii sărmani și umiliți ! Ai cui sunt acești pui de oameni ? Oare sunt ai nimănui ? Nu sunt și ei ai noștri. Trebuie să-i iubim și pe ei !... Simțeam în sufletul meu copilăria.

BOALA

În ultima perioadă desenasem mult și mă cam supărau ochii, dar după mici pauze îmi reveneam și o luam din nou cu linia și calculele. Doar câteva zile mă despărțeau de ultima aventură cu prietenii la domnul Stratulat. Cu doi dintre ei mă întâlneam aproape zilnic, în special seara prin centru și prin parcul Copou

În dimineața aceea, tocmai mă apucasem să lucrez la un proiect al unui complex comercial în orașul Galați, însă nu prea aveam chef și stăteam pe fotoliu într-o poziție odihnitoare. Aveam în calculator câteva planșe rezolvate de la A la Z, care după părerea mea reprezentau porția de lucru de dimineață.

Nu mai spun de prima parte al volumului de povestiri cu prietenii și copilăria din Aurora, pe care îl tot modificam de la o zi la alta, fiindcă începusem să-l scriu. Îmi propussem să-mi fac o cafea, dar nici nu m-am ridicat bine din fotoliu că a sunat telefonul. L-am găsit cu greu cu toate că sunetul de trompetă îmi asurzea urechile.

- Alo, alo ! Se auzi slab, vocea persoanei care m-a apelat.

- Alo !, răspund. Nu se aude. Vă rog, vorbiți mai tare.

Când mă uit mai bine la număr am constatat că era Florin Romanescu.

- Florine, ce s-a întâmplat ? Nu prea te aud ! Dacă nu aveam numărul tău, nu știam cine mă contactează sau nici nu răspundeam.

- Te rog, să vii până la mine acasă, dacă poți ! Iartă-mă, nu mă simt bine și nu am pe nimeni lângă mine. Toți sunt plecați, inclusiv fratele meu, Romică. Nea Mihai Stratulat nu-mi răspunde la mobil. Nu mă pot mișca, nu pot respira, tușesc și mă doare în piept. Te rog anunță-l și pe Titi, poate vine și dânsul.

- Imediat, pun ceva pe mine, îl sun pe Titi și în maxim o jumătate de oră te vizităm. Să-ți cumpăr ceva, paracetamol, fasconal ?... Poate vrei una mică ?...

- Nu, nu vreau să-mi cumperi niciun medicament, până nu-mi prescrie medicul ceva anume. Referitor la una mică, nici nu vreau să aud !... Tot n-ajută la nimic... Nu pot merge nici la medicul de familie, fiindcă mi-e teamă să mă ridic din pat. Amețesc. La cine să apelez, dacă nu la prieteni ! Te aștept cu drag ,pa!

L-am contactat pe Titi, dar era tocmai la Cluj, la un control medical. Găsindu-l pe Florin Tălpig, a fost de acord să ne întâlnim chiar în colțul grădiniței din Aurora, peste o jumătate de oră. Zis și făcut. La ora stabilită ne-am întâlnit chiar în fața blocului lui lui Tălpig. După ce ne-am salutat bucurându-ne de

întrevedere am trecut pe la cârciuma lui nea Mihai. Acesta se odihnea bine mersi la o masă și bea o cafea. Când ne-a văzut s-a ridicat să ne întâmpine prietenește.

- Bine ați venit, oameni buni ! Ce vânt v-aduce pe-aici ?

Mi-am dat seama că nu știa problema cu Florin Romanescu.

- Mulțumim domnule Stratulat, îi răspund politicos. Vedeți dumneazvoastră, m-a sunat Florin amfitrionul. Nu se simte bine. Este singur, stă întins în pat și are nevoie de ajutor.

- Cum ? Nu se poate așa ceva. Să nu știu eu, cel mai bun prieten al lui ? De ce nu m-a sunat și pe mine ? Trebuie bătut, nu alta ! Haideți la dânsul ! Mircea, ai grijă să nu cumva... Răspunzi cu capul !

- Nu știu, poate dacă... îngăimă barmanul Mircea să zică și el ceva.

- Tu să taci ! Faci, numai ce ți-am spus eu să faci ! Te-a întrebat cineva ceva, măi, talmaciule, ce te bagi ca musca..., nu vezi, că-s supărat pân' la Dumnezeu ?, se răsti domnul Mihai, vădit supărat.

Am pornit toți trei spre Florin Romanescu. Am bătut la ușă și am intrat fără să așteptăm răspunsul afirmativ. Știam traseul locuinței, la fel ca și domnul Stratulat. De altfel și Florin Tălpig fusese în casa lui Romanescu. Bietul amfitrion, în pijamale, roșu la față stătea întins în pat, cât era de lung, și de-abia vorbea. Când l-a văzut, bătrânul Stratulat, i s-a adresat supărat.

- Băi Florine, tu crezi că așa stă treaba ? Am nevoie de tine ca de apă și tu zaci, zaci, dar mai mult te faci. Nici eu nu am ajutoare și-atunci ce să fac ? Dacă pun mâna pe-un par ori pe coada de la mătură și te altoiesc !... Ții minte de gloaba cu coasa ?... Ai văzut-o ? Nu prea cred !... Nu-i momentul să ne plângem singuri de milă.

Cât de vorbăreț era Romanescu, acum stătea îngrămădit, bietul de el. Se vedea că se înroșise la față. O fi avut tensiune. M-am apropiat de dânsul și i-am pun mâna pe frunte.

- Florine, după cum văd ai și temperatură. Cred că ai și febră mare ! Ești roșul ca racul la față. Ai băut rece și ți s-a umflat gâlcile ! Ești cam înțepenit. Chem un doctor. Titi nu a putut veni, fiindcă nu este în localitate. Nea Mihai, spune-mi doctorul Stoenescu mai locuiește pe această stradă, Aurora ? Dacă da atunci hai să-l rugăm să vină pentru o consultație. Dacă nu-l găsim pe Stoenescu aducem unul de la Parhon, ce naiba. Banii noștri nu merg ? Unde-i doctorul Camer dealtădată ?...

Tălpig se și oferi să aducă doctorul. Nu trecură nici cinci minute că apăru Florinel cu medicul așteptat.

- Am sosit cu domnul doctor Mititelu, internist de la Spitalul Parhon.

Doctorul, un om rotofei cu ochii vioi, de vârstă mijlocie, ne spuse bună ziua cu un aer grav și se apucă de consult. Îl întoarse pe Florin Romanescu pe-o parte și pe alta, îl ascultă cu stetoscopul, îi

scoase limba să-l verifice în gât, îi verifică degetele, unghiile, ochii și urechile. În cele din urmă descoperi că era vorba despre o anghină pectorală și o amigdalită pultacee, de toată frumusețea. Recomandă injecții cu antibiotice puternice, pastile pentru dureri de stomac și pastile pentru liniște. Medicul foarte atent și liniștit se opri din consult și ni se adresă:

- Pentru boala acestui domn recomand această rețetă. Dați fuga la farmacie și cumpărați cele prescrise de mine și să nu sacrificăm știința de dragul artei. Pacientul are nevoie de liniște câteva zile, apoi îi șopti lui Florin: Am în vedere o liniște totală, știți la ce mă refer ? Odihnă și iar odihnă. Fără fumat și fără alcool, să fie clar ! Dacă nu s-a înțeles ați încurcat-o ! Nici cu inima nu stați prea bine. Oricând doriți, cu trimitere de la medicul de familie, veniți la mine la spital, iar eu vă voi îndruma spre medicii corespunzători.

- Cât costă consultația, domnule doctor ?, întrebă Mihai Stratulat.

- O sută de lei, domnilor. Și când mai aveți nevoie, uitați cartea mea de vizită cu telefonul meu... La orice oră din zi sau din noapte mă puteți deranja. La revedere !

- Vă mulțumim, domnule Mititelu și să ne vedem cu bine altădată, dar nu în condițiile acestea, ci la un șpriț și o friptură la cârciuma de la Garaj, din capul Aurorei, zise surâzând nea Mihai.

- Voi veni oricând mă veți invita, cu multă plăcere. La revedere !

- La revedere și vă dorim multă sănătate !

- Bun băiat acest doctor, am afirmat cu certitudine. Când mă îmbolnăveam de gâlci și făceam temperatură, tata îl chema imediat de docorul Camer, vestitul Camer, ce stătea în prima vilă de după spitalul Parhon. Florinele, tu fiind cel mai mic, te rog din suflet dă o fugă la farmacia de lângă Regiment și cumpără această rețetă, de urgență.

- Poftim banii, Florinele, zise nea Mihai. Mă socotesc eu cu Florin, amfitrionul meu. Vorbesc și cu madam Manta de lângă mine să-i facă injecțiile și gata. Chiar, dau o fugă până la ea și vin imediat !

În doi timpi și trei mișcări Tălpig se și întoarse cu medicamentele prescrise de medic. Între timp veni și domnul Stratulat cu doamna Viorica Manta.

- Bună ziua, se auzi glasul ca de pitulice al doamnei asistente. Pregătiți-vă pentru ac și-i făcu cu ochiul bolnavului.

- Cum ați și venit și gata, acul. Mai stați oleacă, se smiorcăi pacientul cam înfricoșat de înțepătura care trebuia s-o încaseze. Mai respiră omul, însă văd că dumneata nu ai stare. Ești cam iute din fire, doamna Viorica !

- Te-am întrebat de-atâtea ori de cosor, dar nu mi-ai răspuns niciodată. Toate sunt omenești. Te rușinezi când mă vezi. Eu nu am venit să pierd timpul cu dumneata. Hai, întoarce-ți fundul, doar nu ai sfeclit-o, chiar acum. Te credeam un bărbat în toată

firea, nu un copil de țâță. Hai, hai, hai ! Eu îți dau pantalonii în jos și tot eu ți-i ridic. Hai, fără rușine !

Doamna Manta și-a făcut rapid meseria de asistentă medicală și i-a făcut injecția prietenului Florin. Acesta a strâns din dinți cât a putut de tare, dar până la urmă a rezistat fără alte compromisuri. Femeia ne-a salutat și a plecat, rămânând ca domnul Mihai să rezolve problemele bănești. În tot acest timp Florin Romanescu a tăcut chitic, s-a frământat în sucul propriu, însă neputându-se abține zise cu glas molcum:

- Vasăzică, așa mă ajutați... Puneți pe madam Viorica să mă împungă timp de cinci zile ! Dacă eram cu diplomă nu mai aveam nevoie de voi... și aruncam știința la gunoi ! Începusem o sticlă, aseară, o sticlă de vin negru, astupată cu un ciocălău. Vezi, nea Mihai pe unde este și arunc-o dracului, peste gard la Găină. Nu știu ce naiba, săptămâna trecută am lunecat și mi-am luxat glezna și genunchiul. M-am oblojit singur cu foi de varză, de patlagină și m-a lăsat un pic. De ce dracul îmbătrânește omul ? Ar trebui ca pe la treizeci-treizeci și cinci de ani să rămână așa în starea aia. Da de unde...

- Apoi, gândeam să ți-o aduc pe madam Manta, aici la tine, toată săptămâna și s-o las în slujbă, ne făcu nea Stratulat cu ochiul.

- Să n-o văd prea des, deoarece mă tem de ea. Hoașca asta este în stare să mă mutileze de tot. Dă-o-ncolo de marțafoaie. Nu vreau s-ajung ca ăla care a avut de-a face cu doctorul Ciomu. Dacă bărbatul i

s-a dus de atâția ani, ea are apetit la cordaci. Cu mine și-a găsit ? Ha, ha, ha!... Mai glumesc și eu, dar chiar așa ? Sfaturi populare, ha, ha ,ha!... Îmi face impresia că nea Mihai o mai îngrămădește. Uneori când mă întâlnesc cu dânsa, cu toate c-o evit cât pot, uite așa din senin mă întreabă cotoroanța, cum stau cu cosorul. O privesc și nu-mi vine să cred ce-mi spune. Când aud asemenea cuvinte de la o femeie, îmi vine s-o iau la sănătoasa. Uite ce-o interesează pe ea, talanca !... Ce-o fi având în cap, fiindcă mă privește cam într-un ochi, sau poate se gândește la ceva. Nea Mihai, te rog, când vine să-mi facă injecția vii și dumneata. Nu mă lăsa singur cu această zbanghie de coțofană. Nu vreau dureri de cap la bătrânețe. Ce femeie !... Să trecem la altele mai plăcute, doar nu plecați ața de repede...

Uitasem să vă spun, când ne-am întâlnit ultima oară, la nea Stratulat, că l-am întâlnit pe unul din băieții buni din Aurora, zise Florin Romanescu. Pe cine credeți ? Pe Lică Mihail, omul cu vocea de aur și cu chef de vorbă. Într-o dimineață, cu soare cald, cântec de păsărele, miros de brândușe, viorele și muguri de salcie abia înflorită, ședeam pe o bancă, în centrul orașului, în Piața Unirii, exact lângă statuia lui Cuza. Citind relaxat Ziarul de Iași, am fost salutat de o persoană cu trupul înalt, umbrit de o pălărie veche cu margini pleoștite, ce ducea de mânuță un copilaș, căruia-i arăta porumbeii:

- Avem onoarea stimabile !

Ridicând capul l-am recunosc imediat pe Lică Mihail, inginerul silvic, ce locuise mai la vale pe Aurora, gard în gard cu familia Caraiman, de fapt între Caraiman și Luchian. Nu-l văzusem de vreo patruzeci de ani. Se mutase în zona Brașovului, iar acum iată-l din nou în Iași, orașul ce nu poate fi uitat atât de ușor. Auzisem că îl ajută pe băiatul său, Marcel, mare muzician. Acesta studiase conservatorul la Iași și la București. Am lăsat ziarul și i-am răspuns:

- Te salut, dragul meu ! Nici nu știi cât de mult mă bucur să ne întâlnim. îmi place că te văd la plimbare cu nepoțelul. Când eram și noi așa de mici ieșeam direct în stradă și mergeam pe tapșan, la Moș Andrei, la Șipoțel, în grădina cu nuci din Aurora, în păduricea din Sărărie, peste drum de fosta Securitate sau tocmai pe malul Bahluiului dincolo de Țigarete, la footbal. Nu se temeau părinții că va da vreo mașină peste noi sau ni se va întâmpla ceva rău. Nici nu se gândeau la așa ceva. Ne făceam singuri viața.

După ce ne-am îmbrățișat cu multă duioșie și ne-am strâns mâinile ca la ruși, am început a discuta despre vremurile trecute. Era o dambla, fiindcă ori de câte ori mă întâlneam cu cineva cunoscut, din cartierul copilăriei, trebuia numai- decât să depănăm amintiri. Asta era... A început să râdă, fiindcă i-am adus aminte de locurile de joacă și mi-a zis:

- Dacă aș mai trăi să-mi văd nepoțeii îndeajuns de mari să le povestesc aventurile din cartier... I-am povestit și fiului meu, însă nu știu dacă

a crezut vreodată. El, un copil prea cuminte, nu a avut niciodată noțiunea de glumă sau de șmecherie. Nici nu știe de așa ceva... I-am povestit și lui de ploile de odinioară, ploi, nu țârâieli cu picături de apă din când în când... Când plouă, oriunde mă aflu, am în fața ochilor puhoiul de apă, care scotea toate pietrele din dealul Aurorei și le ducea vijelios la vale spre strada Mohănescu. O parte de apă o lua tot înainte, pe cărărușa de la părintele Mănucă, iar o altă parte făcea curba și continua pe stradă până în Păcurari. Nu se vorbea de inundații, ca acum, cu toate că apa era apă, nu glumă. Cum venea așa dispărea. Nu cerea lumea despăgubiri sau alte abțibilduri. Apa ajungea la jumătatea gardurilor, iar noi, copiii traversam dintr-o parte în alta, fără a ne teme că ni se vor jumuli picioarele din cauza cataroaielor zgomotoase.

Prin luna octombrie, noiembrie se pregătea lumea pentru iarnă și chemau pe cei cu mașina de lemne din Ponoarei, moșul Brumă, Prihotca, Gafencu și moș Țurloi. Aveau un cal beteag și slăbănog, pe care îl înhămau cu un furtun de incendiu, în fața mașinii, grele, cu roți de metal, iar acesta trăgea de-i săreau capacele. Pregătirea era operațiunea cea mai complicată. Trebuiau să pună benzina cu ulei în două, apoi apa pentru sistemul de răcire și montarea circularului, roata mare cu dinții ascuțiți ce jucau rol de fierăstrău, apoi proba. Cureaua lată ca la batoză, care se rotea întruna și zgomotul motorului te

asurzeau. Ce fudui stăteau moșnegii. Parcă ar fi fost doctori, nu alta.

Pe atunci nu nu se punea problema de poluare. Se circula cu birjele și cine avea putere cu taxiul, mașinile alea rusești, parcă Pobeda și Volga se chemau. Dacă-ți amintești de nea Mitică Aanei, măcelarul cum venea, oprea birja la colțul Belvederei cu Mohănescu, striga de câteva ori, să fie auzit: „vine Mitică!... uite că vine Mitică!” Îi dădea birjarului sticla cu secărică să tragă și dânsul un gât și iar porneau. Când ajungea la capătul străzii Belvedere, fiindcă se încheia la Aurora, striga din nou și tot așa până ajungea acasă în Ponoarei. Noi, ca niște lipitori ne agățam de birjă și nu ne lăsam până la destinație. La oprire, după ce îl mai omenea din dou pe birjar cu un gât de secărică și-l invita în casă, ne dădea câte doi lei de copil, fiindcă știa prea bine că și noi eram prezenți în spatele birjei.

Uneori, fără să știe birjarii tăiam păr, din coada cailor, pentru căluș la buhai, de Anul Nou. Ce om !... Mai la vale de Luchian, își făcuseră case frații Cuchiriță, însă din cauza izvoarelor subterane și alunecărilor de teren s-au mutat rapid din zonă. Mai știi ceva despre dânșii ? Aveau o fată frumoasă, de care-mi plăcea, Tamara parcă se numea. Am auzit că, Aurel Luchian a murit de ciroză. Era un băiat cuminte, serios. Ce s-o fi întâmplat cu el ? Spune-mi, te rog, te-ai mai văzut cu cineva din cartier ?

Am ascultat cu atenție și am văzut cu câtă patimă a povestit despre cartier. Nu m-a surprins.

Toți cei cu care crescusem sufereau de patima amintirilor copilăriei.

- Da, Tamara o chema pe fata lui Cuchiriță. Nu mai știu nimic despre dânsa. Aurel a murit, de vreo douăzeci de ani. Cred că din cauza cirozei. Însă, nu cunosc care au fost motivele reale ale morții. Unii spuneau că de plămâni. Am fost să-mi văd locurile copilăriei, nu de mult. Știi prea bine că zona fusese expropiată și fiecare familie a plecat care încotro. De-atunci s-a rupt orice legătură cu prietenii din cartierul Aurorei. Așa ne-a fost destinul, și al nostru și al cartierului. M-am întâlnit cu mulți dintre amicii de atunci. Îți amintești de Titi Moraru, Florin Romanescu, Francisc Stroescu, Puiu Mihu, Florin Tălpig, Costel Cerchez, Dan Andrian, Dori Zegan, chiar și cu cei mai mari decât noi... O bună parte au murit, toți de boală. Ce să-i faci, „Gloaba”..., vorba lui Mihai Stratulat din Aurora de lângă Arșinel, trebuie să-l știi. Cotoroanța nu a venit la toată lumea odată. Se referea la cea cu coasa, lepra, nelegiuita. La unii a venit deja, la alții, urmează să vină. La crâșma „La Garaj” a domnului Mihai Stratulat, ne-am întâlnit câțiva prieteni și-am depănat amintiri de nedescris. A venit și Titi Moraru, doctorul. Știi, și-a găsit mama. După atâția ani de pustiu, i-a apărut în față rostul, așa ne-a povestit. Dacă poți crede, bunicul său a fost moșul Derea. Atâția ani a fost atât de aproape de bunicul său și nu a știut acest lucru. De necrezut !...

- Într-adevăr, de necrezut !... Ce întorsături are viața asta !... M-ai dat gata cu prietenii. Deci, te-

ai întâlnit. Îmi pare rău că nu am fost și eu la întâlnirea voastră la acel garaj din capul Aurorei, la Stratulat. Cum să nu îmi amintesc de nea Mihai. Era mult mai mare decât noi. Uneori ne fugărea, fiindcă rupeam crengile cireșului dintre el și Arșinel. Cine îl poate uita pe Stratulat ?

Mă întrebam, cum și-a amintit de acel pom !... Uitasem, fiindcă altfel i-aș fi spus domnului Stratulat, cum fugea după noi, după ce-i furam toate cireșele coapte, bineînțeles și cu crengile rupte. L-am privit pe Lică și l-am văzut îmbătrânit. Ce diferență între băiatul chipeș din Aurora și bătrânul de acum. Nu-mi pot închipui, cum mă văde el pe mine sau ce părere are despre fizionomia mea. Nici nu vreau să știu, sau să mă gândesc. După o clipă de tăcere, l-a întrebat despre viața sa.

- Cum o duci cu sănătatea ? Ce-ți face băiatul și fata ? Am auzit despre Mircea, băiatul tău. Prin concertele pe care le susține, reprezintă cu succes, România, peste tot în lume. Îți plăcea să faci duete cu Puiul Mihu... El cu chitara, iar tu cu acordeonul și vocea în cerdacul lui Francisc. Băiatul tău te-a moștenit cu înclinația pentru muzică. Mai cânți la acordeon ?

- Am un acordeon italian cu optzeci de bași și multe registre. Mai cânt uneori să-mi treacă timpul. Nu mă pot lăuda că sunt un profesionist. Ai pomenit mai înainte de Puiu Mihu. Mi-amintesc și de vărul său, Petrică Pintilescu, ajuns arhitect. Avea o armă de tir cu aer comprimat. Alicele le confecționam din

plumb, cu o matrăță specială cu care fusese dotată arma. În stradă, la cișmeaua de la Găină apăruseră câțiva copii: Țuți Florescu, Sorin Chira, și unul Cornei Banaru, a cărui tată lucra la Vamă. Eram cu Francisc Stroescu, care pusese mâna pe arma lui Petrică a încărcat-o, a îndreptat-o în glumă către Cornei Banaru și a tras. Alica a intrat în piciorul acelui băiat și a stat acolo până pe la treizeci de ani, când s-a dus să-l opereze. Nu știu cum de s-a întâmplat așa ceva, însă nici nu s-a pomenit de acea pățanie. Mă mir cum de nu au aflat părinții lui Cornei !... Cu sănătatea nu o duc prea bine, dar mă târâi. Este cineva să nu se plângă ?   Fals !... Adevărul este că bătrânețea își spune cuvântul. Soția mi-a murit acum cinci ani. Fata este profesor de canto la Conservator iar eu îi ajut pe amândoi copiii. Îl ajut în special pe băiatul meu cu tot ce înseamnă ajutor. Merg cu el și în turnee, atunci când mă solicită. Au fost monente când nu am plecat de lângă dânsul. Simțea nevoia să aibă pe cineva alături. Acum sunt cu nepoțelul de la fată. Fac o pauză și mă recreez în Piața Unirii din Iași.

Am văzut lumea întreagă împreună cu băiatul meu. Nu mai vreau nimic de la viață. Dintotdeauna am știut că, dacă publicul este mulțumit, atunci și artistul simte pe deplin, succesul. Acum vreo zece ani, pe la sfârșitul lunii noiembrie se auzise de concertele susținute de apreciatul tenor al Operei Române din Iași, Marcel Mihail, pe scenele operelor din Milano, Praga și Viena. Cu zâmbetul permanent ce i-l dădea siguranța reușitei în cariera

lui, fiul meu, tenorul mi-a destăinuit momentele cele mai frumoase din viața lui de artist, când a simțit cum, din tenorul de provincie, cu posibilități limitate, între Iași, București și Cluj a devenit deodată un renume, tenorul recunoscut în Europa, trecând granițele atâtor țări, solicitat pretutindeni, unde a ajuns un faimos solist cu calități superioare. Avusese loc un spectacol, Bărbierul din Sevilla, pe scena Operei din București, în care băiatul meu avea și el un rol. În sală se găsea un impresar străin, Alphonso Goldini, ce asista la acel spectacol. La finalul operei, impresarul, auzindu-i vocea admirabilă, i-a spus lui Marcel că locul lui nu-i la Iași, ci la Viena sau în la Milano, în Italia. Nu a trecut mult timp și a primit invitație de la Goldini, un personaj cu multă autoritate în lumea muzicală. El i-a cerut să participe la concursul internațional din Viena.

La acel concurs se prezentaseră mulți concurenți, însă au reușit numai doi tenori, un sârb, Tena Galenovici și cu băiatul meu. Sârbul a reușit ca tenor dramatic, iar Marcel al al meu tenor liric. Juriul fusese format din profesori renumiți în lume. După concurs a avut loc și un concert unde publicul vienez și-a spus cuvântul, aplauze peste aplauze. Luase deci, două examene mari. Acestea au constituit punctul de plecare a angajamentului la Opera din Viena. La indicațiile impresarului a luat și lecții de dicție germană la o specialistă, fostă membră a teatrului Vienez. Atunci când a trebuit să cânte în limba Germană a întrecut toate așteptările. Eu, ca tată nu

pot să nu-mi amintesc pe profesorii din România, unde băiatul meu studiase Conservatorul, mai întâi la Iași, apoi la București. A studiat câtva timp și la Milano, iar la Viena a urmat un curs de un an. Cu aceeași plăcere mi-amintesc de debutul la Opera Română din Iași cu Opera Carmen. La Viena a fost pradă unor emoții de nedescris. Succesul îi venise prea repede și era cam nelămurit. Între timp cântase și pe scena Scalei din Milano și pe scena Operei din Praga, de unde i s-a telefonat să vină în Viena. A fost solicitat peste măsură, dintr-o parte în alta. Cânta și la Radio. Banii curgeau, nu picau.

Într-una din zile a primit o scrisoare de la o profesoară din Iași, care îi scria: „Am auzit la Radio București o voce splendidă. Se cânta una din cele trei arii din Manon. Nu auzisem la început cine este solistul. Prinsesem numai prenumele de Marcel. Soțul meu mi-a spus că nu se poate să fii e Marcel, ci un solist renumit, de talie mondială. Apoi ai cântat aria din actul întâi din Bohema, apoi ai interpretat rolul contelui din Traviata. Să-ți dea Dumnezeu, să duci mai departe faima numelui de român."

Criticii au afirmat că are un timbru fermecător și trădează o mare cultură muzicală. Ceea ce-i mai îmbucurător, spuneau criticii, este muzicalitatea și bunul gust ce-l pune în frazare, cum formează fiecare ton și-l conduce, felul cum știe să-și stăpânească respirația. Aplauzele furtunoase ce le-a avut în luna iunie de anul trecut le-a avut și anul aceasta la Opera din București. Odată cu băiatul meu

am văzut spectacole pe care nu le-am văzut până atunci. Mi-am dat seama cât de serioasă este viața muzicală în aceste centre mondiale, că scenele operelor din Milano, Berlin, Paris și Viena nu sunt simple teatre, ci mari temple ale lumii. În aceste locuri nu poți greși, unde spectatorii precum romanii te condamnau, făcând un gest cu degetul mare în jos, când simt cea mai mică falsitate de la muzicalitate. Nu se fluieră, se dă numai din cap, ca semn de regret și nuse mai aplaudă. Chiar dirijorul, se ia după solist, iar artistul este stăpân absolut pe rolul său. Am atâtea să zic despre băiatul meu, că nu mai știu de unde să încep și unde să termin. Nu mai spun de contracte, angajamente, SMS-uri, postări pe Internet, felicitări, invitații, iar eu îl ajut, atât cât pot. Am îmbătrânit. Nu mai am cunoștință de capul meu și ce să fac mai întâi. Uneori sunt obosit peste măsură. Din aceste motive m-am oprit, puțin. Nu cred că voi mai pleca. Voi rămâne în Iași, la fată, s-o ajut și pe ea cu copilul. Are probleme cu căsnicia. De abia acum și-a dat seama că a luat de bărbat un bețivan. A suportat atâția ani fără să-mi spună. A divorțat la Notar, Iar acum s-a descis să deschidă proces pentru partaj. Apartamentul unde locuiește, le-a fost dat de socrii mei, însă l-au trecut și pe ginerele meu pe actele de vindere cumpărare, eu fiind de acord cu acest lucru. Ca să vezi ce drac de om, fiindcă revendică și el o parte din apartament, cu toate că nu a contribuit cu nimic. Bea toată ziua, spune numai cuvinte jignitoare, face scandal, nu știe

ce-i munca și nu aduce un ban în casă. De unde dracu l-a găsit ? Dacă nu deceda tatăl lui, care își ținea în frâu fiul, nu se întâmpla divorțul. Fiica mea muncește de dimineață până seara. Este profesor de limba engleză.

S-a făcut târziu și trebuie să mergem la masă. Problema este că din această despărțire, cel mai mult suferă acest copil, care-i nevinovat. Aceste evenimente fac parte și ele din viața de zi cu zi ale oamenilor. Nu te poți pune împotriva vântului. Este și ora de culcare pentru ăsta mic. Întâlnirea cu tine mă va liniști o vreme, iar imaginile cartierului vor persista în mintea mea mult timp. De fapt nu le-am uitat niciodată și nu se vor șterge niciodată. Cred că am să vorbesc singur și am să mă înregistrez. La revedere, dragul meu ! Să ne vedem cu bine. Stai, spune-ți numărul de mobil ! L-am uitat. Vezi tu, bătrânețea !... Trebuie să ne mai vedem, neapărat !

După ce ne-am dat numerele de telefon, ne-am despărțit. Era ora prânzului. Priveam spre Hotelul Unirea, acolo unde era odată Cinematograful Ilie Pintilie. Cum au putut să dispară asemenea monumente de artă ? Nici nu doream să mai gândesc la ce a fost odinioară. Am întors spatele hotelului și am mers la tramvai. Am început să fluier, nu a pagubă. Din câți ședeau pe bănci, știa cineva oare cum era acest loc ? N-o să le spună cineva vreodată, findcă nu interesează tinerii de astăzi. Știe cineva că arcul acea din beton, din Parcul Vânătorul este o bucățică din Arcul de Triumf dintre Academia

Mihăileană și Liceul Sadoveanu ? Nu cred ! Cine suntem noi ? Știe cineva ? Nu știe nimeni și nici nu interesează pe careva. Uneori nu ne știm nici propriul nume. Suntem toți, niște biete ființe în fața universului. Numai atunci când sângele îți face să-ți zvâcnească tâmplele și lacrimile curg șiroaie pe obraz, ne fac să revenim la realitate, să simțim că suntem reali, că trăim cu adevărat. Pentru a ne cunoaște trebuie să râdem, să plângem, să plutim în aer, să înțelegem, să ne iubim soarta așa cum este ea, să iubim culorile, lumina și liniștea, să ne iubim umbra fără sentimente de mâhnire...

- Florine, zise nea Stratulat, ai face bine să te odihnești. Și-așa ai vorbit cam mult. Văd că ți-ai revenit de la înțepătură, iar pe madam Viorica Manta, las-o în seama mea. Îi vin eu de hac !

- Știu, eu, că mata ești încă voinc și cu marfa în galantar. Ar trebui să te uiți în buletin. Vezi să nu o încurci cu hoașca, deoarece, numai când îi văd flașneta de nas, mă doare capul !...

PE O MICĂ SCENĂ, LA TEIUL LUI EMINESCU DIN COPOU

Trecuseră patru ani de la acea reuniune de neuitat, din capul Aurorei la terasa **La Garaj**, dar de întâlnit nu ne-am mai întâlnit, nu știu din ce motive... În tot acest timp primisem numai vești neplăcute: La patru luni după dulcea întrevedere, cârciuma fusese închisă, fiindcă domnului Stratulat i se făcuse rău din ce în ce mai tare și fusese internat de mai multe ori la spital. După încă câteva luni Florin Tălpig făcuse un atac cerebral și fusese internat la Neurochirurgie, în Tătărași. După încă un an, Titi murise în accident de automobil în curba de la Bălțați, iar de puiul de om se ocupau soția și copii lui. Alexandru, elev în clasa a noua se făcuse mare și frumos și nu ieșea din cuvântul celor apropiați, care-l îngrijeau cu mult devotament. Romică Romanescu zis Fleașcă decedase. Nu rămăseseră dintre ce cu care m-am întâlnit ultima oară în stare de mișcare, decât Florin Romanescu, Costeluș, eu, Florin Tălpig, dar și Stroescu Francisc, Mircea Ilaș, Gică Zbanț, Mircea Zamfirescu, Titică Plăcintă, Judele Cornel, Mitică Moldoveanu, care au rămas mai comunicativi, în rest

Dumnezeu cu mila... Mulți din cei cu care crescusem decedaseră cu mult înainte, unii de boală, alții accidentți, iar unii în viață, dar rătăciți pe undeva prin Iași sau departe peste hotare. Printre ultimii decedați se numără: Dan Andrian și Sorin Alexa din Belvedere, Titi Moraru și Toni Andriazzi din Șipoțel, Ilie Bărbulescu și Petrică Bananaia din Târgușor. Dumnezeu să-i ierte !...

Nu exista zi să nu-mi pun întrebarea: „Oare când mi se va sfârși copilăria ?...”

Îmi plăcea să visez și priveam întotdeauna spre cerul de deasupra Copoului. Un uliu se rotea în cercuri line, dar biciuit de o pală de vânt, se mistui în rotații elegante și se făcu din ce în ce mai mic, spre Păcurari. În răcoarea serii, păsărele zgribulite, îmbiate de lumina asfințitului, ciripeau mohorâte prin ramurile ale pomilor. Era sfârșit de primăvară, rece cu cerul încă luminat, dar apăsător și greu, peste pomi și frunți. Mă plimbam împreună cu profesorul Zugun și cu fostul tenor al Operei din Iași, Filimon Vasile, pe aleile din Parcul amintirilor, aflat în a treia zi a Festivalului de poezie la Iași și ne încântam cu poezie, povestiri, însă fără dezbateri politice. Departe în amurg, printre norii plumburii, se zărea din când în când, discul de argint al lunii, parcă posomorât. Singurul loc mai vesel părea, lângă bătrânul castan, în colțul scărilor spre Fundația **Prietenii Iașilor**, Emil Alexandrescu, acolo unde căruciorul cu cocoșei și vată de zahăr era luminat de două becuri fluorescente. Tânărul vânzător,

înfășurat într-o prelată mai moțăia din când în când, înfrigurat, deoarece nu avea mușterii.

Ici-colo, câteva perechi mai în vârstă pășeau în liniște și depănau amintiri, la fel ca noi. În loc să fie recital de poezie cu muzică, dans, veselie, doar panourile îngrijite și mândre, cu fotografiile poeților lipite mai cu modestie străjuiau orientativ, în fața statuii lui Ion Creangă, marele povestitor moldovean, care privea mândru la o așa manifestare, „Festivalul de poezie la Iași". Și cortul montat cu grijă și cele două scene provizorii erau așezate cu demnitate, în parcul plin de liniște, cultură, poezie și visare. L-am considerat un lucru extrem de plăcut, într-un oraș, care se vrea Capitală Culturală Europeană.

Ne-am continuat drumul, mai departe pe aleile însingurate, privind din când în când spre cerul întunecat, și la teii cu boboceii florilor gata-gata să spargă, pentru a da naștere florilor atât de plăcut mirositoare. **Obeliscul Leilor**, ce domina întocmai Sfinxului, poarta stelară a Egiptului, parcă asigura intrarea în templul lui Tutankamon. Zarvă de copii ne-a atras atenția. Mare mi-a fost mirarea, când am zărit apropiindu-se un grup de douăzeci-treizeci de copii, venind spre mine împreună cu învățători și părinți. Erau niște excursioniști, care doreau să viziteze parcul Copou și monumentele istorice din incinta sa.

Au ajuns aproape de bătrânul tei unde era amplasată o mică scenă. Parcă la o comandă neauzită, au urcat pe ea și, fără să le spună cineva,

au început să recite, toți în cor: „Ce te legeni, codrule,/ Fără ploaie, fără vînt,/ Cu crengile la pământ ?/ -De ce nu m-aș legăna,/ Dacă trece vremea mea!” Trăiam o stare de vis. Nu-mi venea să cred ce auzeam. Până să mă dezmeticesc, copiii începuseră să recite altă poezie: „Ce-ți doresc eu ție, dulce Românie,/ Țara mea de glorii, țara mea de dor ?/ Brațele nervoase, arma de tărie,/ La trecutu-ți mare, mare viitor”.

Apoi, au urmat: **Seara pe deal**, **La mijloc de codru**... și **Mai am un singur dor**.

Eram uluiți. Timpul, norii, vântul s-au oprit în loc. Mărețul tei și-a aplecat ramurile spre copii, parcă să le mângâie gingașele trupuri. Păsările începuseră să cânte, duios și limpede ca într-un concert, o melodie extraterestră. Aveam în fața noastră o adevărată dioramă.

Deodată, o pală de vânt unduitoare alinta și înviora toată atmosfera cu un parfum nemaiîntâlnit, iar pomii din Parc, treziți dintr-o adormire adâncă, își legănau lent crengile, cu frunzele fremătând de bucurie, într-un dans feeric. Eram năuciți, pierduți, cutremurați de acele versuri ale unor copii veniți de undeva, de departe. Atâtea zeci de inimi într-o singură suflare ! Mi-am revenit și-am întrebat cu glas tare ce se petrece, de unde sunt acei copii. Nu mă auzea nimeni, fiindcă recitalul de poezie devenise un cântec al inimilor, al dragostei, al sublimului, și totul pornit din acele suflete de copii, care păreau înlănțuite într-o măreție fără seamăn. Am întrebat

din nou, cine sunt și de unde vin. Nu mi s-a răspuns căci nu puteam fi auzit.

Judecata mea era ca într-o balanță: într-un taler se aflau acești pui de oameni care se închinau la marele poet, iar în celălat taler, noi cei care mai sperăm să dăinuie memoria profetului nostru, **Luceafărul poeziei românești**, Mihai Eminescu. Unii și-au permis înjosirea culturii moștenite din rădăcinile sacre ale marilor domnitori, ale marilor cărturari, ale oamenilor de știință, cu sânge și lacrimi a neamului strămoșesc, însă noi sperăm să aducem cultura pe făgașul ei normal.

Acele treizeci de inimi și-o singură suflare au învins. Mi-au venit lacrimi, dar nu lacrimi de păcat, ci lacrimi de bucurie, de patimă, de fericire, deoarece simțeam acea comuniune între copii și Divinitate. Deodată, s-au oprit și s-a făcut tăcere. Toți au mers în fața statuii lui Eminescu și s-au înclinat în semn de respect. Două doamne învățătoare și câțiva părinți, văzându-mi lacrimile, au venit lângă noi și ne-au îmbrățișat. Mi-au spus de unde erau: din Ploiești, de la Colegiul **Jean Monet**, iar copii, din clasa a patra, pregătiți de doamna învățătoare Niculae Adriana.

Ei au plecat spre statuia Veronicăi Micle, iar noi am rămas impresionați de sensibilitatea lor profundă. Da, niște copii au venit de departe, de undeva, zămisliți din adâncul culturii românești, aici în orașul Iași, în Copou, să aducă lauri, și să se închine la statuia marelui nostru poet.

Ce n-aș da să fiu iarăși copil !... Trăim, odată cu istoria, și faptele din jurul nostru. Acestea sunt valorile noastre. Să nu le dăm cu piciorul, să nu-i aruncăm la gunoi ! Păstrați aceste valori. Asta înseamnă că mai există conștiință. Parfumul florilor, al copiilor a fost real, nu un parfum de vis. Acest parfum ar trebui să fie în noi toți. Mai sperați că setea de vis, de apă, de iubire va fi răsplătită prin dragostea tuturor acestor inimi deschise de copii.

Tot timpul mi-am spus tare: Scrie tot ce ai pe suflet. Și timpul se ia după mine. El mai are parfumul de speranță, crede în dreptate și nu mă minte. M-am întrebat, adeseori, de ce unii dintre cei de acum, din Iași: Emilian Marcu, Ioan Holban, Valeriu Stancu, Adi Cristi, Casian Maria Spiridon, Horia Zilieru, Ioan Papuc, Daniel Corbu, Vasile Diacon, Aurel Ștefanachi, și alții pe care îi cunosc, scriu proză și fac poezii să le pui la rană, să-ți aline sufletul pribeag sau inima frântă și să te deconecteze măcar un pic, de la trăirile cumplite de zi cu zi ? Cred că, acolo, în mintea lor, domnește Divinul, puritatea, tihna curată neprihănită cu mirosul de turtă, de fum și balegă de vacă, ca în satele noastre de altădată. Ce n-aș da să fiu iarăși copil !...

În țara aceasta, România, mai ales aici în Iașul nostru mândru, până și frunzele, iarba, cerul au culori vii pline de viață și par nevătămate. O admirație profundă pentru oameni și lucruri. Ceva tainic ne dă putere, ne întărește și ne luminează calea, să călcăm numai pe versuri cernite, pe aleile

din Parcul Copou. Trebuia să prind în cartea mea și aceste lucruri sfinte din parcul Copou. Toată considerația pentru asemenea copii, dascăli și părinți cu educația și cultura de care avem nevoie, în vecii vecilor !...

PRIETENI DE CARTIER

Frământat de volumul închinat amintirilor copilăriei, mergeam pe jos, spre un magazin din Păcurari, pentru a cumpăra un cartuș imprimantei mele. Pe strada Toma Cozma, l-am întâlnit, mergând agale și posomorât, pe Gelu Băbuță, poreclit Baboe, un amic de-al meu, cu care copilărisem, și care locuise în Macazului, aproape de poarta din spate a grădinii Copou. Era un personaj de pomină, mic de statură, zâmbitor, cu ochii vioi, un băiat de-o inteligență sclipitoare, întotdeauna îmbrăcat la costum, cu cravată roșie și pălărie. Reușise la Facultatea de Medicină Veterinară, însă ratase din cauza absențelor. Făcuse în schimb, Școala de Asistenți Sanitari. Țin minte că, într-o seară, după o agapă prelungită la Rarău, mergând pe patru cărări, aproape de casă, la un hop, i-a sărit pălăria de pe cap. Fiind glumeț și în stare de ebrietate, s-a întors spre ea zicându-i: „ Stai cuminte, că voi veni mâine să te iau”. A doua zi, bineînțeles, nu și-a mai găsit pălăria. Lucra la Sanepid, împreună cu Relu Burcă, pat și patașon, inspectori sanitari, unul de doi metri înălțime, iar celălalt de un metru jumătate. Auzisem că bea, de stingea. Acum arăta ramolit, îmbrăcat cu

un costum vechi, boțit, cu o pălărie tuflită pe cap, cu ochii turburi, dar vesel cum fusese de când îl știam.

- Salut, Gelu. Ce mai faci, dragul meu ? De când nu te-am văzut !... Cu cine te-ai mai întâlnit ? Ce știi de amicii de odinioară, de Făurel Rață, de Relu Burcă, de Țuțu Zubcu, Sorin Chira ? Nu știu nimic despre ei sau despre alții din zona cartierului Aurora, unde m-am născut. Am auzit că Țuți Florescu a murit, Gelu și Ion Bărbulescu au murit. S-a uitat la mine surâzând și mi-a răspuns:

- He, he, he ! Am ieșit la pensie. Am și eu necazurile mele, dar mă descurc. Dacă ai nevoie de mine, acolo mă găsești, la **Edy Mixt**, și-mi arătă cu mâna spre crâșma lui Mândru, din colțul Berăriei Vechi. Relu Burcă este plecat în Australia de patru ani. Da, frații Bărbulescu, Ion și Gelu au murit. Ilie, cel mare trăiește. De ceilalți, despre care-ntrebi, nu știu nici eu. Cezar !... El este acum la un sanatoriu la Răducăneni. Vai de capul lui !... Despre Cezar, zis Dinte, fiindcă avea numai doi sau trei dinți, se pot scrie povești, nu glumă. Mi-amintesc, Doamne, câte lucruri !... Una din ele... Era spre sfârșitul primăverii, începutul lui iunie, înainte de nouăzeci. Cezar, da, Cezar ! Era vorba despre consolidarea și finisarea căminelor de la Agronomie de către Cooperativa Constructorul. De fapt acolo, în zona Agronomie a lucrat vreo șase ani buni. Se trezise la zece dimineața, cu foc pe gât și cu o sete năvalnică. Obișniuta veselie părea să-i fi obosit. Cu o seară în urmă, se lăcomise cu o tărie la început, pentru poftă,

apoi niște cotlete cu usturoi și comanda specială, a unui platou cu cartofi prăjiți cu cașcaval ras, după care urmaseră grătarele de bere. Întotdeauna se așeza la masă – știi și tu – și îi striga lui Moți, șeful de grădină al Rarăului: „Nea Moți, să nu mă văd de după grătare !”. Și Moți punea câte patru grătare de bere.

Baboe s-a oprit puțin din narațiunea sa, și-a scos o țigară din buzunar, fără a-și etala pachetul, a tras de două ori aer în piept, dând impresia că nu are plămânii oxigenați, a bătut-o de genunchi de câteva ori, a trecut-o printre buze și-a aprins-o tacticos, a tras câteva fumuri și privea spre stradă, gânditor. Țineam minte despre grătarele de metal, vreo vreo patru grătare din metal, a câte douăzeci și patru de sticle cu bere în fiecare grătar..., puse în spatele scaunului era o sumă. De fiecare dată, eram patru prieteni, Relu Burcă, Cezar, Ineluș și Gelu. Ne-apucam de cinstit până terminam lichidul din sticle. După ce sorbi țigara cu nesaț, Gelu începu iar să povestească:

- Ți-amintești că șeful Rarăului era Mihoci, da Mihoci, Costel Paicu plecase, iar în spate, la magazie se afla nea Tănase, gâjâitul, care întotdeauna mai avea bere la sticlă, în butoaiele cu gheață și o dădea cu câțiva bani în plus, numai la cunoscuți. După o așa pileală, Cezar nu se trezise la timp pentru a se duce la servici. Eu de-abia ieșisem să iau o gură de aer. Nu fusesem prezent în acea seară, fiindcă avusesem treabă. Pierdusem o petrecere. Nici nu mă așteptam să-l întâlnesc pe Cezărică, a doua zi dimineața. De

obicei era la serviciu. Cum s-a deschis grădina, la orele zece, omul era la Rarău, pentru a se drege. Cum m-a văzut a și strigat:

- Baboe, ce faci, măi băiatule ? Nu bei una mică, cu mine ? Numai una mică, căci plec spre slujbă și n-am chef să mă clănțănesc !

- Cum să nu, i-am răspuns. Mi-am tras un scaun și m-am așezat lângă prietenul meu, amfitrionul.

S-a ridicat și i-a spus răstit celui de la bar, care era cam surd de-o ureche:

- Nicule, mișcă repede, surdule și mă onorează cu o secărică mare, că ne-ai nenorocit aseară cu mujdeiul ăla fermecat. Îmi arde pipota, băiatule, iar pe deasupra sunt și grăbit !

- Vin cu rapidul, Cezărică. Până una-alta, gustă o tratină cu icre !, îl îmbie Nicușor. Sunt proaspete, am mâncat și eu. Nu-ți mai spun, că îmi faci și safteaua.

Barmanul ne-a și adus o farfurie plină cu tartine cu icre și vreo câteva măsline. Arătau super. Am ciugulit vreo trei, dar Cezar a spus că nu servește:

- Nimic. Azi postesc, beau numai o secărică și pe urmă vedem noi, numai un șpriț, o treime vin, restul sifon, zise Cezar mofluz. Vezi cum îmi torni, Nicule !... Spune-mi, Gelule, cine era scorpia aia blondă de alaltăieri seara ? Nu-mi prea amintesc, fiindcă m-am cam fleșcăit, iar tu nu ai fost aseară ca să te-ntreb. Parcă vorbea cu surdul, ăsta de Nicu. De unde să apară, o așa nălucă ? Voi știți că am și eu

pasiunile mele... Avea nebuna niște ochi albaștri cu gene lungi... Era superbă, măi, Geluțule, măi ! Atât mi-amintesc.

- Nicu, surdul a găsit-o, îi răspund. Este prietena lui și nu-i bine să audă, nebunul. O iubește ca un nenorocit, cum a iubit-o și Țuți Florescu din. Îl cam torturează pe barman, fiindcă vede că-i merge, că omul este slab. Am văzut-o la cimitir plângând la mormântul lui Țuți Florescu. Acum îl vrăjește pe surd. Alaltăieri vorbea mieros, făcând o pledoarie pentru libertatea în dragoste. Spunea că este nervoasă foc și că luptă să-și struneascăă nervii prin voință, apoi se simțea sfârșită dintr-o dată și începea să plângă, așa din senin spunând: „ Știți, lacrimile îmi aduc până la urmă o umbră de pace în suflet”. Și să știi că am văzut-o însoțită de altă gagică, mai matură, mai purisancă, iar când m-a observat și-a ascuns emoția sub lumina unui zâmbet ce denunța ceva, ce nu pot explica: ceva asemănător cu ceea ce psihiatrii numesc transă hipnotică. În orice caz, mie mi s-a părut dubioasă cu „bibilica”. Cred că trebuia spovedită, cadaoala.

- Dacă ăsta-i adevărul, beau în sănătatea cadaoalei ! Las-o în pace de pațachină ! De unde atâta suferință ? „ De vrea Dumnezeu săracul dintr-o bubă-ți umple capul”. Nicule, încă una mare ! Comandă-ți și tu, una. Plătesc eu !

- Nicule, una mare și pentru mine și plata la boier !, I-am strigat barmanului. Nu-și uitase vorba cu „Dumnezeu săracul”...

- Boier ?... Care boier ?, zise Nicu. La cealaltă masă am clienți niște șmecheri de bancă. Ăștia, da boieri, nu dumneavoastră... Care și cum plătiți ?

- Parcă ne-ai scris la carnețel, berbecule !, sări Cezar. Trei secărici mari, iar Gelu a luat trei tartine cu icre. Adună frumosule. Hai, hai, nu mă fredona ! Câtă parnosă face și nu mai vorbi cu dumneavoastră, te rog ?!...

- Am și adunat. Poftiți !, zise Nicu, arătându-mi nota de plată.

Nu a stat prea mult. A plătit, s-a ridicat de la masă si mi-a spus:

- Măi Gelu ești un prieten adevărat, poate prea adevărat și deștept și-mi pare rău, că tocmai acum trebuie să plec la lucru. Mai stăteam eu, dar mă dau ăștia, afară din slujbă.

- Nu face nimic, i-am răspuns. Fiecare, pe drumul lui. Te conduc la tramvai, la Regiment.

Ne-am despărțit. A plecat spre serviciu. Seara, după cum știi și tu, iar la Rarău sau Chirițoaia, (vezi Anexa cum arată Chirițoaia astăzi), în beci, absorbiți de plăcerea cuvintelor, a lichidului seducător, a fripturii stropite cu mujdei de usturoi preparat cu smântână, a micilor și a cartoflor prăjiți cu cașcaval ras.

După nouăzeci s-a desființat Coperativa Constructorul din strada Zmeu, unde lucrase atâția ani și a rămas șomer. Ne mai întâlneam la crâșma din față de la RAJAC. Într-o seară cu ger cumplit a adormit pe o bancă în fața Parcului Copou. Auzisem

că mai adormea, așa pe unde apuca. Ăsta i-a fost sfârșitul. S-a îmbolnăvit. A fost luat cu salvarea. Sora sa nu l-a primit acasă la ea și l-a internat la un sanatoriu din Răducăneni, aproape paralizat. Merge cu un cadru metalic. Am auzit că este dus cu capul... O mai fi trăind sau nu, nu știu. Așa a pățit și Coimac Nicolau, Ion, boxerul, campion național și vicecampion European la categoria cocoș.

- Toate ca toate..., i-am spus. Mi-ai povestit despre Cezar, însă despre tine, Gelule, nimic... Cu ce te mai lauzi ? Cum o mai duci cu viața, în general ? Ce-ți face familia ?

- Dragul meu, nu prea bine. Soția îmi este plecată în Italia, deoarece nu ne descurcăm cu banii, iar fata mea este măritată și lucrează la o firmă de calculatoare din strada Nicolina, spre CUG. Am și un nepoțel de trei ani. Nu aș putea să întorc anii să mă fac din nou copil, fără griji, să pot zbura în înaltul cerului ?

- Să-ți trăiască ! Mă bucur, să aud că totu-i bine, dar nu-mi place că soția ți-i plecată în Italia la muncă. Va trece și asta. Povestea cu zburatul în înaltul cerului nu se mai poate. Fosta-i lele... șI eu aș dori acest lucru, dar în van... Te vizitezi cu copiii ?

- Nu prea. Nu mă pot opri din băutură. Am fost și la dezalcoolizare..., de două ori. Poate se va termina și cu această meteahnă. Voi face tot posibilul să mă încadrez în lumea civilizată. Te rog, dă-mi niște mărunțiș ! Aș bea o harașpincă și nu am cu ce !

M-a privit rugător și omul acela glumeț și zâmbitor... a-nceput să plângă rușinat. M-am apropiat de el. L-am mângâiat blând pe spate. Îmi venea în minte bancul spus de Florin Romanescu domnului Stratulat.

- Haide, măi băiete ! Nu trebuie să plângi ! Nu-i chiar așa de groaznic ! Suferi de singurătate, te cred !

- Nu socotesc că-i bine, fiindcă nu vreau să mă obișnuiesc cu ea.

- Bine, bine, n-ai decât să nu te obișnuiești! Dar nu mai plânge. Ce dorești de la viață ? Fiecare și-o face cu mâna lui. Soția ta nu are să stea la nesfârșit în Italia, pentru ca tu să fii tot timpul singur. Nici n-ai să bagi de seamă și te vei trezi cu ea acasă, ai să vezi... Uite, Gelucule, îți dau zece lei ca să te simți mai bine. Dacă nu ai să te controlezi, să știi că o iei razna. Asta vrei ? Cu cine mă voi mai întâlni pe Păcurari, dacă tu ai de gând s-o ștergi la Părpăuță ? Nu se poate. Rămâi același om pe care l-am cunoscut, te rog ! Nu trebuie să te frământi în privința soției tale, iar referitor la copii, mai du-te și tu la nepot și-l scoate la plimbare, nu sta degeaba, tot cu trăscăul... Ai mâncat ceva ? Văd că de supt le sugi, însă de papa ?... Să știi că dacă nu te faci băiat cuminte, te ciomăgesc în așa fel, încât nu-ți mai rămâne niciun os întreg ! Hai să mâncăm la Moara de Foc.

S-a uitat la mine galeș. I-am întins banii, i-a luat și a schițat un gest a lehamite.

- Să știi că trebuie să păstrezi acei zece lei pentru mâine, fiindcă și mâine este o zi. Mergem să mâncăm, însă, fără harașpincă.

Pe obrazul lui Baboe trecu un zâmbet vag. Nu era același om pe care îl cunoscusem cu zeci de ani în urmă. Îi lipsea vioiciunea. I se vedea în ochii slab strălucitori, chipul asprit de vreme și de patima băuturii. Se scărpină în cap plin de amărâciune și-mi zise:

- Ești într-adevăr un om bun, măi Ineluș ! Fii liniștit, am de gând să mă fac băiat cuminte. Nu mi-e frică de nimeni sau de faptul că m-ai putea ciomăgi, dar nu vreau să-ți fac inimă rea. Mulți din cei pe care i-am întâlnit mi-au spus să te caut, întrucât ai și putere și inimă nu numai pentru prieteni, ci și pentru dușmani. Mai de grabă cu rudele sunt probleme decât cu dușmanii. Știi vorba aia: „Facerea de bine... nu mai pomeni de mamă”.

- Cum, nu ți-e frică de mine ? Ia uite aici..., vezi ce polonice am !? Este bine că nu ai spus partea a doua a zicalei, altfel ne luam rămas-bun fără căldură și plecam întunecat.

Și i-am întins palmele, în fața nasului lui Gelu. A început să râdă, m-a apucat de încheietura mâinilor și mi le-a strâns, zicându-mi:

- Îți mulțumesc pentru prietenia ce mi-ai acordat-o ! De multe ori mă gândesc la tine, la cei cu care mi-am petrecut copilăria. Ca prieten, firește și ca să fiu obiectiv, trebuie să-ți mărturisesc că îmi face o deosebită plăcere să fiu în compania ta.

Vorbise cu o voce atât de plăcută, încât m-a făcut să devin moale și neputincios. Am intrat în restaurantul Moara de Foc, unde am servit câte o ciorbă de pui și câte o tochitură cu brânză de burduf, două ochiuri, carne de porc și mămăliguță. Pe tot timpul mesei a domnit tăcerea. La final am comandat o cafea și câte o sticlă de apă minerală. Ne-am ridicat și am ieșit din Moara de Foc. În fața restaurantului, s-a oprit, s-a întors către mine și-a scos pălăria, ștergând un fir de praf de pe ea și-a pus-o din nou pe cap, apoi a zis:

- Nici nu știi cât de mult mă bucur că ne-am întâlnit, bătrâne și ce frumoasă este viața când ai cu cine să ți-o petreci. Eu nu am prețuit-o cum trebuie ! Unde-i mama mea ? Numai ea m-ar îndrepta dacă ar trăi !... Tare am nemulțumit-o, Doamne !...

Ca să-l liniștesc i-am mai pus în mână încă zece lei.

- Nu exagera cu banii, mi-a zis, fiindcă nu am de unde să ți-i dau înapoi. Am pensie mică și nici nu știu când se termină banii. Când mă vei vedea pe trotuar vei fugi de mine, știindu-mă că cer lovele de la prieteni. Nu fac acest lucru, decât uneori și nu de la oricine... Îți mulțumesc, mult de tot ! Să nu mă ciomăgești, te rog !...

M-a făcut să râd. L-am ascultat cu atenție. Și-a mai aprins o țigară, după care a surâs trist.

- Gelule, trebuie să-ți spun ceva: Cu vreo patru-cinci ani în urmă, înainte de Crăciun, m-am întâlnit cu prietenii la terasa **La Garaj**, din capul

Aurorei, la nea Mihai Stratulat și nu cred că i-ai uitat pe: Titi Moraru, Florin Romanescu, Florinel Tălpig, Costeluș Cărpușor. A fost ceva de pomină, amintiri din copilărie și multe bancuri. Dacă aș fi știut unde trăiești te invitam, dar așa îmi pare tare rău. Ai telefon, să-mi dai numărul tău ?

- Nu am. Cu ce să-mi cumpăr telefon și cu ce să plătesc cartela, când banii se duc atât de repede

- Bine, Gelucule, uite, îți las numărul meu de telefon. Poate vreodată mă vei suna pentru vreo nevoie de-a ta. Ți-l amintești pe Pamfil profesorul de Anatomie de la Facultatea de Zootehnie ? Ei bine l-am înâlnit săptămâna trecută în parc. Era singur pe o bancă. M-am apropiat și m-am așezat lângă dânsul. M-am recomandat, dar nu avea să mă țină minte pe mine, din atâția studenți câți i-au trecut prin fața ochilor... S-a cam speriat, ca toți bâtrânii când au de-a face cu necunoscuți, însă l-am rugat să fie liniștit. I-am povestit de-a fira-n păr, căci mi-aminteam de tot și de toate. M-a ascultat și s-a emoționat, când a auzit de la mine de ADN, Mitocondri, Centrul celular... și subiectele de pe biletul de examen. L-am îmbrățișat cu multă onoare, iar ochii i s-au înlăcrimat când m-am ridicat de pe bancă și l-am salutat cu respect. Mi-am cerut scuze de la profesorul Pamfil. Așa a fost să fie, ce mai !... Prietenul meu, Gelu a ascultat cu atenție și tot repeta: „ Pamfil, Pamfil, da, un băiat bun, de excepție !” La despărțire ne-am îmbrățișat, iar eu l-am mângâiat emoționat, amintindu-mi de trăirile de altădată. Ar fi vrut să se

arate mare artist, dar era cam neliniștit. De întâlnit, nu l-am mai întâlnit, decât rareori, prin Păcurari, când îmi plăteam facturile. Ne salutam și ne respectam. Nu mai știu ce-o fi cu Gelu Băbuță...

LA SANATORIU

Nu trecu mult timp de la întâlnirea cu Gelu Băbuță și mă deplasam spre Moara de Foc. Se pornise o ploaie de vară, iar tijele micilor flori din zona verde a trotuarului vibrau ritmic la apariția primilor stropi, pe asfaltul fierbinte. Circulația mijloacelor de transport era intensă. După câteva minute a ieșit soarele. Așteptam la semafor, la trecerea de pietoni de la stația de benzină Lukoil, spre tonetele florarilor. Lângă mine, puțin mai în spate, stătea impozant un om înalt, ras pe cap, voinic peste măsură cu ochelari de soare. L-am privit. El m-a privit. Când colo, ce să vedeți, era Relu Burcă, venit tocmai din Australia. Câtă bucurie, Doamne, unde avea să ne întâlnim, la o trecere de pietoni, undeva pe Păcurari. De necrezut, așa ceva. Nu am mai trecut strada. Relu, un lucru firesc pentru un baschetbolist, bărbat frumos, cu ochii albaștri, cu fruntea înaltă, părul ondulat, cu fizic armonios proporționat de sportiv altădată, acum mare, gras, însă cu glasul generos, strângându-mă în brațe, mi s-a adresat timid:

- Dragul meu, Ineluș. Ce faci măi, băiatule ? Bre, că tot bărbat frumos ai rămas, cu mustață ca la

Tudor Gheorghe !... A trecut atâta timp... și să ne întâlnim așa... Înseamnă că totuși există o forță supremă în univers. Nici nu aștept să mă întrebi. Îți răspund înainte. Stau în Australia, în Adelaide. Sunt căsătorit, o duc bine, câștig bine. Sunt mulțumit. Mi-e dor de țara mea. Nu gândesc decât la România. Nicăieri în lume nu-i ca aici. Uneori plâng singur, beau și iar plâng, amintindu-mi de prieteni și țară. Cred că cineva mai presus de noi ne dirijează ca pe nișe păpuși, iar când ni s-au rupt sforile, gata, la șmelț ! M-am schimbat, luând proporții și din această cauză te uitai la mine nerecunoscându-mă. Asta-i viața ! Ce fac restul prietenilor ? Gelu Baboe, știi ceva despre el ? Dar Cezar ? Dar Enache, cel din strada Pușkin, care controla în fiecare dimineață în conteinerul de gunoi și culegea cașcavalul și afumăturile aruncate de doctorul Oblu ? Doctorul le primea și el, însă nu le putea mânca, erau pra multe peșcheșuri bune... și de aceea, noaptea, zbang în lada de gunoi. Bietul Enache, se îmbolnăvise de atâta cașcaval, costiță și mușchi afumat... Mai trăiește ?

- Pe Baboe l-am întâlnit acum câteva zile, dar arăta ramolit. Se ocupă cu băutul. Dacă îl cauți, îl găsești de cele mai multe ori, în cârciuma de la colțul străzii Toma Cozma cu Berăria Veche, la barul **Edy Mixt**, la Mândru. Cezar este bolnav, internat într-o clinică sau un sanatoriu, la Răducăneni. Nici nu știu dacă poate merge, fără un cadru metalic. Dacă vrei mergem să-l vizităm. După ce mi-a povestit Baboe, despre Cezar, am rugat-o pe sora lui Cezar să meargă

cu mine să-l vizităm. Am fost împreună cu ea. L-am văzut schimbat totalmente și fizic și psihic. Enache a murit de opt ani. S-a dus la ceruri. Soția este bine, iar copiii sunt bine și dânșii. Acolo unde a stat doctorul Oblu s-a făcut Muzeul Universității din Iași.

- Îmi pare rău de Enache, dar tare aș dori să-l văd pe Cezar. Mâine sunt invitat la Florin Tălpig la masă. Știu că vă întâlniți mai des. Băiatul ăsta a devenit foarte serios. Este căsătorit cu o fată bună, harnică, și împreună cu fetița lor, formează o familie unită. Dacă vrei, poimâne, pe la orele zece, vino să mă iei din parcarea din Piața Unirii, de lângă cinematograful Victoria, pentru al vizita pe Cezar. Punem jumate-jumate la benzină.

- Nu este nicio problemă, voi fi mâine în parcare la Victoria, la ora zece. Să ne vedem cu bine !

Zis și făcut, a doua zi la ora stabilită am plecat din Piața Unirii spre Răducăneni. Afară era cald, șoseaua liberă, așa încât, într-o oră am fost în piața din comună, pentru a cumpăra câte ceva să-i ducem lui Cezar. Piața era foarte bogată în produse, dar cumpărători mai puțin. I-am luat caș de oaie, doi harbuji, doi zămoși, struguri, patru conserve cu carne de porc, patru bucăți de salam de vară, două sticle de suc, doi cozonaci și un cartuș de țigări. Chiar la intrarea în curtea spitalului, un câine blănos dormea tolănit sub un pom, ca un stăpân foarte obosit după o noapte de petrecere și care aștepta argații să-l trezească pentru a merge la o altă chindie. Nu se

zărea țipenie de om, să ne întrebe cine suntem și încotro mergem. Eu, cunoscând pavilionul în care era internat omul nostru, am mers direct, am urcat cele zece trepte și am pătruns în holul clădirii. La intrare, am salutat o femeie așezată cu spatele, ce ajuta un bolnav cu un cărucior. Asistenta, o doamnă tânără, ne-a răspuns la salut, s-a întors spre noi și când l-a văzut pe Relu, o namilă de doi metri și ceva, s-a speriat, ne-a privit și ne-a întrebat scurt:

- Pe cine căutați ?

- Pe domnul Cezar, Ienuță Cezar, i-am răspuns.

- Este chiar în salonul din dreapta. Cezar, ai niște musafiri ! Vă rog, să poftiți. Nu are voie să fumeze, să fie foarte clar ! Dacă i-ați adus țigări, luați-le acasă ! Știe că veniți ?

- Nu, nu știe, dar nu-i nimic. Va ști acum. Suntem doi prieteni, de-ai lui, din copilărie. Cu privire la țigări, nu avem. Bănuiam că nu i se permite să fumeze.

Am deschis ușa salonului și am intrat, eu primul, iar Relu în spatele meu. Cezar, schimbat fizic, cu fața suptă, cu ochii duși în fundul capului, tuns zero, fără dinți, îmbrăcat cu niște pijamele peste măsură de folosite, atârnând pe trupul lui firav, odinioară vânjos, stătea pe pat, de vorbă cu alt bolnav. Părea atât de mic. Ne-a privit temător. Nu ne-a recunoscut. Vălul uitării se lăsase peste ființa prietenului nostru. L-am privit îndelung. Mi-am

întors capul spre Relu, care acoperea toată intrarea și ținea strâns sacoșele. I-am văzut lacrimi în ochi...

- Cezărică, dragul meu, spune-mi dacă îi mai ții minte pe Ineluș și pe Relu Burcă, l-am întrebat.

- Cum să nu ! Ei sunt oameni mari, cu carte, departe, undeva prin Iași. Nu au venit la mine niciodată, răspunse vădit emoționt. Nu știu să vă spun despre ei. Ce aventuri făceam demult, cu băieții ăștia doi !... Ce n-aș da să mai fiu iarăși copil !... Mai era unul, dar am uitat cu îl cheamă. Acum, eu sunt bolnav, nu pot merge decât cu cadrul ăsta, uitați-vă cum arăt... Vorba aia: „De vrea Dumnezeu săracul, dintr-o bubă-ți umple capul”. Așa am pățit eu. Picioarele mele ating pământul, dar fără să-l simtă prea bine. Parcă am o negură pe ochi și totul se reduce la un punct pierdut în nimic. Este o lume nouă pentru mine. M-am înstrăinat de tot ceea ce fusese încântare prin tihna anilor care au trecut. Sunt un dezrădăcinat și port cu mine o grea osândă. Se apropie îngânarea vieții cu moartea. Mi-am bătut joc de viață. Pentru asta trebuie să trag, da, trebuie să trag, dar nu așa... ci tare, că nici eu nu mai pot ! Am senzația că sunt ceva neânsemnat, o ființă inutilă și nefolositoare. Nici nu știu la ce-mi mai folosește să mai trăiesc... Poate numai așa să fac umbră pământului !

Privirea i se îndreptă spre colțul patului în jos și începu să cânte: „ Eu sunt o fată orfană, / Nu am nici tată nici mamă. / Nu am nici frați si surori / Și plâng de-atâtea ori./ De-aș avea și eu un tată,/ N-aș

mai plânge niciodată, / Dar așa plâng și suspin, / De atât amar și chin.”

- Lasă măi, Cezărică, nu-i cazul să te autocompătimești, i-am spus răspicat. Faptul este consumat. Vrei nu vrei, bea Grigore, Agheazmă. Văd că nu-i chiar așa de rău. Când iei în râs viața, la ce să te aștepți de la ea ? Cel de care nu-ți amintești este Baboe, Gelu Băbuță. Pe Ineluș, l-ai cunoaște, dacă l-ai vedea ?

- Da, Baboe, Ha, ha, ha ! Ce pacoste era Baboe ! Ha, ha, ha ! Se lipea de noi ca marca de scrisoare ! Cum simțea ceva de băut, hop și el ! Și de Ineluș, cum să nu-mi amintesc ! Cum poate fi uitat un prieten bun ?

- Eu sunt Ineluș, măi Cezărică. Cum, măi băiete, măi, tocmai pe mine nu mă recunoști !?...

I-am prins mâna și l-am salutat, mângâindu-l pe cap și strângându-l la piept. Eram patru prieteni, pe care îi aduna laolaltă și-i mistuia, o patimă comună, prietenia. Trăiam continuu o stare de grație și de febrilă fericire. Făceam parte dintr-o lume plină de farmec și vise, o lume care-ți dădea puterea libertății și te făcea să trăiești cu adevărat: o țigară bună, cârciuma și o femeie ca lumea. Dacă umblai cu fofârlica, pierdeai. Altfel îți duceai existența așa cum ți-o făceai tu însuși.

- Nu-mi cunoști vocea ? Spune-mi, stai rău cu vederea și cu auzul ?

- Bată-te-ar norocul, Ineluș ! Simțeam eu ceva, după voce... Numai cu vederea stau rău, însă cu

auzul stau mai bine. Dacă mi-ai adus niște țigări bagă-le sub pat, că nu știe podoaba asta. Bodogănește și ea, nu știi cum îi treaba, frate ?

- Pe Relu îl mai ții minte ?

- Cum să nu ! Am auzit că-i în Australia...

- Dar ăsta cine-i, măi Cezare ?, și îi arăt cu mâna spre Relu, care de-abia se abținea să nu cadă din picioare, de milă și emoție.

- Nu știu ! Nu-i prietenul meu. Nu-l zăresc, decât puțin. Dacă ar vorbi, poate aș recunoaște vocea.

Atunci, Relu, care a stat tot timpul retras, s-a apropiat încet, a băgat sacoșele acolo unde spusese Cezar, și l-a ridicat de pe pat, strângându-l în brațe ca pe fratele lui. Au stat așa, îmbrățișați, mult. Mi s-a părut o veșnicie. Plângeau amândoi. Am ieșit afară, la iarbă verde, toți trei și-am stat câteva ore bune. Le-am povestit și de întâlnirea ce avusese loc în urmă cu câțiva ani la terasa **La Garaj** a lui Stratulat, din Aurora. Și-au amintit de acei prieteni de neuitat.

Rândunele sprintene săgetau văzduhul rumen al zilei, iar vrăbiuțele ciripeau vesele prin pomii din curtea spitalului. Am tot depănat din bobina vremii. Rămsese același om plin de umor, dar fără a putea păși din nou, prin noroiul societății... Vremea pentru el era un nimic, într-adevăr. Sensul vieții sale se năruise. Pentru dânsul, nu mai era soare. Unde-i copilăria de altădată ? Se simțea rătăcit și singur. Mi-a părut rău că nu l-am căutat și

pe Baboe, să-l luăm cu noi. S-ar fi bucurat și Cezar și Gelucu.

Ne-am despărțit luându-ne rămas bun și am pornit pe drumul care se vedea lucind în lumina soarelui. Am întors de câteva ori capul în urmă și-am uitat de Cezar. Niciun nor nu păta fața cerulu albastru-deschis și nici pic de vânt nu mișca crengile copacilor de pe marginea drumului. O liniște deplină plutea peste noi. Ascultam tăcerea și ne lăsam duși de gânduri.

Uriașul a plecat în Australia, dar mai conversăm pe internet. Mi-a scris trist: „ Acum departe, în orașul Adelaide din Australia, care nu-mi poate oferi alt refugiu decât o muncă dură și necesară pentru traiul zilnic, înțeleg totul. Am trăit în vremurile de atunci, din România, nălucirea unei stări de bine și de rău. Mă-ntreb de nenumărate ori: Oare de ce nu-i este îngăduit unei ființe omenești să simtă o stare asemănătoare, ca pe pământul unde s-a născut ? Numai bogăția amintirilor păstrate în interiorul meu sufletesc, nu mi-o poate smulge nimeni. Închid ochii, pentru ca imaginea locului unde m-am născut să strălucească mai puternic în creier, măcar, pentru mângâierea mea și nimic mai mult. Mi-e tare dor de țară, de prieteni, de voi. Adu-ți aminte zilele din acea vară, când avusezem permisie din armată și am petrecut cu tine, cu Cezar și Duțu la Mare. Hotărâsem plecarea, dar nu aveam niciun ban. Eram toți lefteri, dar voiam la Mare. Nu-l găsisem pe nea Samoilă, șeful Expresului, să ne împrumute niște

bani. Seara, după ce am mâncat câte o salată orientală și am băut câte o bere la Expres, la Fundație, Cezar, ieșind din local a călcat pe un portmoneu cu bani. În el se găsea suma de o mie nouă sute de lei, incredibil !... Dacă ai povesti altora nu te-ar crede câtuși de puțin. Ne-am urcat în tren, și-am plecat spre Mare. Timp de o săptămână am petrecut, ba în Eforie Nord, ba la Modern în Constanța, iar serile cu studenții de la Facultatea de Biologie din Iași, care făceau practică la Agigea, unde Mama era bucătăreasă, iar tata administrator. Mă doare o amintire, una singură ! Aceea a unei petreceri cu românii mei, cei care vorbesc curent limba română. Aici, mai mult engleză, franceză și... fără valoare, pentru mine. Nici nu-ți închipui ce greu îmi este să nu vorbesc limba mea, limba mamei mele, limba bunicilor mei... Sunt câțiva care vorbesc românește, dar stricat. Tare greu !... Mai citesc pe internet. Vine 8 Martie, ziua mamei. Te rog, trimite-mi o poezie, compusă de tine ! Nu vreau să spun mai mult, nici nu pot... fiindcă mi se pune un nod în gât...”

Citind cele scrise de Relu, m-au înduioșat profund. Eu am adulmecat ca un câine bătrân, hingherul, gata să-l prindă cu lațul de sârmă și să-l jupoaie, de atâtea ori. Aflat între cer și pământ, am răbdat, am tăcut și am învățat că niciodată, nu trebuie să întorci capul spre trecut, pentru a te vedea, vagabond și risipit de amintiri. Trăiește-ți prezentul, indiferent de vârstă, cuprins de dragoste și credință, însă copilăria... Credința este existența

noastră. Numai așa îți poți menține crezul. I-am trimis poezia **Mama,** fiindcă nu există ca într-o comunicare de orice fel să lipsească cuvântul mama. De ce oare numai mama și nu și tata ? Am discutat cu un profesor de matematică, domnul Apreutesei Costache, despre mama. Cuvintele dumnealui alinau discuția: „Mama pentru mine este tot ce-i mai sfânt pe lume. Nu știu dacă mama este pentru toți la fel, fiindcă nu știu dacă toți o apreciază în același mod. Când se pune o notă pentru un copil... Eu pun o notă, altul pune altă notă, dumneata pui alta, dar la același răspuns. Asta înseamnă imposibilitatea de a ne sincroniza perfect în aprecieri. Nu există niciun aparat, care să măsoare exact aprecierea și atunci noi oamenii nu putem da un răspuns categoric. Mama poate fi considerată ca testament al ființei noastre de când ne naștem și până murim. Tata însă este altceva. Sunt multe de discutat aici. Bărbații sunt mai cioturoși, și mai aspri. Țineți mine de Personajul Marmeladov al lui Dostoievski. O avea pe Anușka. La un moment terminându-i-se resursele pentru băutură își trimite fiica să facă trutuarul. Până când n-a scos-o la produs nu s-a mulțumit. Fata a adus banii câștigați din prostituție și i-a dat tatălui. Acesta bea și bea și își plânge singur de milă, dându-și seama de greșeala pe care o făcuse. Iată omul... înainte de băutură și după. Judecați și dumneavoastră ce este tata de cele mai multe ori. Viața nu iartă. Tata vine și pleacă, însă mama rămâne veșnic acolo în sufletul nostru, da.”

Oricum, pe Relu l-am considerat purtătorul stindardului României în Adelaide din Australia. Atât de multe mi-au venit în minte, în timp ce revedeam postările lui Relu pe Internet. Fusesem la o sărbătorire a Bucovinei. M-am adresat celor din sală, numai oameni de cultură de vârsta a doua și a treia, întrebându-i dacă știu cine sunt ei. Mi-au auzit întrebarea, m-au privit în tăcere, dar nu mi-au răspuns. Le-am răspuns la această întrebare, spunându-le că toți cei de acolo țineau strâns în palmele lor cultura și identitatea noastră a românilor, ca într-un cuib cald, s-o poată transmite mai departe celor ce vin după noi. Dar cui s-o transmită, deoarece în sală nu se afla niciun tânăr ? Unde erau puii de români ? Nu știu ce să zic !...

ZIUA ÎN CARE MI S-A SFÂRȘIT COPILĂRIA

Eram prin luna noiembrie a anului 2015. Niște vise din ce în ce mai urâte nu mă lăsau să dorm de câteva nopți. Aveam de scos un alt volum, de o importanță rară. Urma să readuc la viață un om de mare simțire românească. Eram și mâhnit, că numai doi sau trei din cei cu care vorbisem se arătaseră volubili și iubitori de cultură. O bună parte din cei cărora mă adresasem m-au refuzat în mod subtil și mă priveau cu reticiență. Nu cred altceva decât că ei și-au dat la iveală propria neputință, ipocrizie și privitivism. De când începusem să lucrez la volumul bunicului meu, nu mai aveam stare, eram obosit peste măsură, iar prietenii ce-i mai aveam erau din ce în ce mai puțini. În unele momente, nici nu vedeam în fața ochilor sau nu voiam să văd, fiind nedumerit, cu privire la refuzul subtil al celor la care apelasem pentru ajutor. Erau vădit surprinși și deranjați de apariția mea prea bruscă pe scena literaturii. Îmi cereau bani înainte de a vedea materialul pentru editură. Era foarte clar pentru mine, că trebuia să plătesc pentru serviciile primite,

însă după ce lămuream niște lucruri despre ceea ce urma să fac și totodată conștient că trebuia să plătesc... Tuturor le trebuiau finanțele înainte de a ajuta și nici nu voiau să conceapă, că eu fac acest act numai pentru a scoate la lumină opera unui om de cultură, și nu pentru bani, întâmplător, bunicul meu. Îmi dădeau de înțeles că fără sume de bani, nu se putea face nimic, și știam prea bine că trebuia să plătesc corectura, dar mai întâi voiam să se uite măcar, să-mi spună dacă fac bine ceea ce fac.

Numai Editura, aspectul și corectura manuscrisului era important pentru mine, iar tipografierea celor scrise, mă interesa personal. Deja singur redactasem aproape tot manuscrisul. Mai aveam puțin de scris. Îmi aduceam aminte ce-mi spusese despre prețul cuvântului Editură, persoana care-mi făcuse corectura la volumul **Lacrimile de păcat**: „ numai numele editurii însemnă o 2000 de lei...” Auziți dumneavoastră !...

Doar câțiva dintre literați: domnul Ioan Holban, domnul Marcu Emilian, Horia Zilieru (domnul Horia Zilieru l-a și cunoscut pe bunicul meu), domnul Zugun Petre, profesorul, Casian Maria Spiridon, Daniel Corbu, oameni cu scrieri serioase la activ, persoane de cultură, ce descifraseră simboluri, cetățeni cu multă demnitate, m-au îndrumat mai serios, spre instituții unde puteam găsi multe scrieri, articole și scrisori ale patriotului scriitor, actor și director al Teatrului Național din Iași. Unul dintre acești domni lucrase în asemenea instituții. L-am

ascultat și i-am urmat sfatul. Am descoperit multe lucruri în urma discuției cu domnul de mai sus menționat, dar ce am întâmpinat la acele instituții... Când mi-aduc aminte mă apucă durerea de cap. Nici nu voiau să discute cu mine, pe semne se întrebau, uitându-se fix la mine: „cine ești... ?, și de unde ai apărut, băi, nene ?”

Am răbdat pur și simplu să fiu umilit, atâta timp, cât am văzut și oameni care mă agreau pentru ceea ce urmam să realizez, însă nu erau mulți. La un moment dat, mi s-au încâlcit toate ițele. Mă supărau ochii de atâta scris, nu aveam chef de nimic, trebuia să fac și un tratament la balneologie, apoi să merg și la spital pentru niște analize mai speciale. Între timp, unul din amicii mei, domnul profesor Zugun, nesimțindu-se bine, se internase de urgență la spitalul de infecțioase. Gândeam că nu mai aveam niciun ajutor, măcar moral. Cu ceva timp în urmă îl cunoscusem pe acest om. Ne plimbam deseori prin parcul amintirilor din Copou, orbitam în jurul marilor scriitori și poeți din literatura românească în special, dar și din literatura universală, uneori și în jurul nostru, ca pelerini prin această forfotă lumească. Am încercat să-i citesc interiorul sufletesc, precum o carte deschisă. Avea o vorbă: „Atunci când trebuie să spui da, să spui din inimă da ! Atunci când trebuie să spui nu, să spui din inimă nu” !

Îmi povestise despre un amic de-al său, Dan Ilie, tot profesor universitar, un om de calitate după spusele sale, dar pe care îl jignise cu niște cuvinte

spuse la nervi. Îi părea rău, tare rău, mai ales că prietenul îi murise, iar la înmormântare nu fusese niciun cadru universitar, coleg sau cunoscut, în afară de domnul Zugun, și câteva rude. Se mai poate vorbi, oare, despre respectul față de ființa umană, de omul coleg ? La pomenirea de patruzeci de zile, a prietenului Dan Ilie, unde am fost invitat, pregătisem și o poezie în memoria celui pe care nu l-am cunoscut, dar pe care aș fi vrut să-l cunosc. Am citit versurile, la mormântarea acelui profesor:

UNUI PRIETEN DISPĂRUT

Prietenul deschis și curat,
Spre cerul înalt a zburat.
Dar eu îl mai caut și sper,
Zâmbind cu tristețe spre cer.

Nu-ți pot privi trupul incert,
De multe ori, singur mă cert.
Cândva, poate te-am supărat,
Iar tu, oricum m-ai fi iertat.

Tot stau și mă-ntreb ceas de ceas,
Ce-am să fac cu golul rămas ?
Iertarea, oare-i destulă
Sau e mereu nesătulă ?

Mă-nclin acum în fața ta,
Stau în genunchi, te voi urma.

Ai fost un om curat și bun.
Și-mi pare rău, rămân al tău,
Petre Zugun.

Amicul meu, domnul Zugun, suferea de ceva necunoscut, dar avea un caracter deosebit. Auzeam cântecul liber al minții lui, în oglinda timpului pierdut, iar el mi se părea rătăcit prin asfințitul umbrit de trecutul său. Ramurile vieții sale pline de mister, parcă s-ar fi scuturat de flori, dar pe mine, nu mă prea interesa, decât prezentul, și-i spuneam: „Alungă-ți gândurile și amintirile, trăiește acum, aici, poate vei uita”. Speram că așa va face și va uita, prin veselie și socializare, tot greul ce-l apăsa. Am fost la dânsul la spital și l-am îmbărbătat. Era cam derutat. Îmi veneau în minte niște cuvinte: *Străfulgerat pare pământul să-ți vezi înnourat cuvântul și-nsângerată-nțelepciunea*.

Nu după mult timp a fost externat, iar eu mi-am făcut tratamentul la balneologie și analiza propusă de medic. Ne-am întâlnit din nou în Parc, dar se vedea cât era de slăbit. M-a rugat să-i povestesc în ce stadiu sunt cu volumul bunicului, pe unde am mai umblat și ce am făcut. Văzând că-l interesează, i-am povestit totul, de-a fira-n păr, fără a schimba deloc adevărul. Fusesem la o editură, dar îmi este rușine să spun numele ei și că redactorul, nici nu deschisese manuscrisul, iar după o lună, l-am sunat, însă nu mi-a răspuns. Am alergat până la acea editură

și am recuperat dosarul. Pierdeam timp, iar acest lucru era în defavoarea mea.

Cu o săptămână în urmă, cu manuscrisul subsuoară, mai fusesem la o editură, dar șeful de acolo, după ce-mi spusese să vin la ora fixată, când am ajuns la biroul său, mi-a dat o revistă, și m-a amânat încă o oră, spunându-mi că are o ceva de lucru, așa încât trebuia să mai aștept. Era o zi sfârșit de toamnă, caldă, cu un cer limpede ca de cristal. Am luat-o spre un parc din centru și m-am așezat tacticos pe marginea unei fântâne arteziene. Soarele amiezii încă radia miraculos, încălzind gâzele răzlețe și apa din bazin, iar eu, profitând de razele sale calde, mă alintam răsfoind paginile acelei reviste. Din toată revista – cât am putut frunzări – mi-a atras atenția, o poezie scrisă fără semne de punctuație, fără diacritice, dar bună, și o cronică a unui volum al unui domn, fost prieten cu un scriitor din Cluj. Am aflat că acum, în aceste timpuri moderne se poate scrie cum vrei, fără opreliști, neobligându-te nimenea să respecți reguli de punctuație sau exprimare... În volum erau criticați o serie de poeți și scriitori, intriganți și turnători, apoi se pomenea despre alți scriitori și critici literari, care făcuseră jocul comuniștilor, atât și nimic mai mult. Mă intriga faptul, că acel om, care zăcuse în temnițele comuniste, să scrie atât de puțin, despre acei oameni învechiți ai sistemului, în volumul prezentat în revistă. Mi-am privit ceasul, și cu manuscrisul subsuoară, am pornit plin de speranțe, către editură.

Ușa fiind deschisă, am intrat și m-am prezentat încă odată. Din fața unui birou vechi, mi-a întins mâna un domn înalt, până în șaizeci de ani, subțirel, dar osos, cu ochii mici dar vioi și cu vocea controlată, după o cercetare atentă, m-a rugat să iau loc pe un scaun, în fața sa. M-am conformat, însă cum am tras scaunul să mă așez, n-am avut de lucru să-i spun domnului șef, că răsfoind revista, remarcasem o poezie bună, dar aveam o nemulțumire, deoarece în volumul scris de „ăsta”- îi uitasem numele autorului – nu criticase mai hotărât pe cei care îi făcuseră șicane și fuseseră servilii sistemului. Nici nu am apucat să termin, că am fost oprit de șef: „Domnule, până aici ! Nu „ăsta”, vă rog ! Atunci, încă de la început, nu mai avem ce discuta !... Să trecem la subiect. Dacă ați început așa... gata ! Spuneți-mi acum, rapid, despre ce este vorba și de ce ați venit la mine, la editură, nu am timp ?”. M-a luat prin surprindere atitudinea jalnică, a unui om, pe care îl credeam un adevărat om de cultură. Oare omul cu creionul chimic după ureche, dorea să se dea mare ? Se supărase ? Oare de ce, pe mine ? Cred că văzuse manuscrisul din mâna mea, și-l intriga ce scria pe copertă. Poate nu-i convenea că cineva din afara cenaclurilor literare venea cu un volum memorialistic și se întreba uitându-se la mine: „cine-i personajul acesta, care să realizeze o operă de artă ?” De ce îl ofensase acel cuvânt ? Nu înțelegeam nimic. Voia să mă intimideze ? În sinea mea eram cuprins de revoltă. Începusem deodată să transpir, pierzându-mi cumpătul. L-am ațintit cu

privirea, dar șeful a lăsat capul în jos, nemaiavând curajul să se uite în ochii mei. M-am făcut că nu aud, ca și cum cuvintele lui ar fi trecut pe lângă mine, n-am mai spus niciun cuvânt despre revistă și i-am prezentat sucint volumul pe care doream să-l editez. Prezentându-i și niște fotografii vechi, cu scriitori ce făceau parte din Societatea Autorilor Dramatici Români, a dat din umeri, mi-a oferit două numere de telefon ale unor persoane, care presupunea că au să recunoască personajele din fotografii. S-a uitat la mauscris cu coada ochiului, însă a părut dezinteresat, fiindcă nici nu l-a atins. În final mi-a spus, că după ce-l voi termina de scris, să vin cu banii pentru a-l da editurii sale. Când mi-a spus de bani, am realizat, că de fapt câștigul îl interesa și nu opera de artă. Mă duceam cu gândul la intimidarea culturii ori mafia umbrei, din filmele americane. Numai acolo se punea problema dolarilor. Bani și bani... Știam că numai doctorii privesc mai întâi buzunarele pacienților și ridică mereu vorba de bani, la fileu. M-am ridicat, am salutat respectuos și am plecat indignat, cu toate că, cine mă trimisese la acea editură, îmi spusese că este plătită de stat, iar pentru așa un volum de memorii, cu importanță istorică, nu se mai punea în discuție problema banilor. Oricum plăteam. Nu se putea altfel. Era timp, să vorbim despre prețul editurii. Știe cineva că eu... nu am făcut-o niciodată pentru bani ? Am scris atâtea texte și milioane de fraze pentru cultura românească și fără pretenții pecuniare. Eu nu am compus pentru

bani, să fie clar ! Am lăsat de-o parte construcțiile mele, arhitectura, și altele, numai și numai pentru aceste valori supreme ale culturii românești. Suntem plini de patimi și orgolii. De ce suntem orbi și nu vedem realitatea din jurul nostru, cu românii adevărați care ne-au păstrat identitatea și au scris cu sângele cald al inimilor pline de cultură ? Nu am dorit decât atât: să aduc la viață pe cei care au lăsat culturii românești valori, dar nu orice valori... Oamenii aceștia, nu înțelegeau că pe mine nu mă interesa câștigul material ?... De ce nu-mi spusese la telefon să nu deranjez sau că este ocupat cu alte probleme ? Cred că a vrut să știe cine-i personajul cu manuscrisul de editat, dar când m-a văzut, a știut că nu pot fi tradus atât de ușor. Mai mult ca sigur, așa stăteau lucrurile. Să dea Domnul să fie altfel !...

De câte ori am trecut pe la cimitirul Eternitatea și am aprins o lumânare la mormântul bunicului, care s-a jertfit și pe care mulți l-au cunoscut ca un cetățean de onoare al Iașului, nu am gândit vreodată că mai sunt oameni din branșa scriitoricească, pe care să-i preocupe banii în special și nu cultura. Nimeni nu spune că trebuie să muncești fără să fii plătit, dar nu chiar așa... Pe mormântul său încă nu i se strâmbase crucea și nici pământul nu era răscolit de furia pustiului. Deodată, mă simțeam ca un străin în țara lui și transpirasem peste tot. Parcă îmi amorțise tot trupul. Mă atenționase deci, să fiu ascultător, și să nu sar calul, fiindcă el era un om de

cultură deosebit, nu ca alții... Am ieșit din biroul șefului. Am scăpat și de data asta !, mi-am zis.

Afară, o ușoară adiere de vânt, ca un balsam, a prins să-mi mângâie creștetul capului și să-mi usuce hainele de pe mine. Simțeam un nod în gât, iar acea adiere de vânt, mă luminase și mă trezise la viață.

Participasem la rugămintea domnului profesor Zugun la un simpozion în legat de memorialistică. La acel simpozion s-a trezit un domn să-l critice pe Sadoveanu. Când am auzit, să cadă cerul pe mine. Indiferent ce a făcut și cine a fost, acolo, la acel simpozion ar fi trebuit să se discute numai despre opera marelui scriitor și ce a lăsat posterității Sadoveanu. M-am cutremurat și m-am întrebat de unde au apărut acei coțoflenderi... Gândeam atunci, că trebuie să se poată conviețui chiar așa, cu aceste necazuri, bucurii sau tristeți. Fantomele care bântuiau pe acești oameni, vor ieși oricum la suprafață, cândva. Orice am face suntem singuri, doar cu umbrele noastre. Viața fiecăruia, înțelegerea, întâmplările, întreaga organizare, constituie un tot valabil numai pentru el. Asta-i legea vieții. Mi-am spus atunci că, destinul acestui volum al lui bunicului meu este numai în mâinile mele. Așa se prețuiește cultura, la noi, așa se înțelege iubirea și sinceritatea. Am sunat la numerele de telefon ce mi-s-au dat de către șeful editurii, pentru a descifra figurile celor din fotografiile bunicului, dar niciuna dintre persoane nu mi-a confirmat că ar recunoaște

pe cineva. Am reușit, până la urmă să descopăr singur o parte dintre personaje, da am reușit singur !...

Am luat-o la deal spre Copou, cu gândul să trec și pe la Editura Uniclar, situată undeva în spatele Copoului. Am intrat în clădire, am bătut la o ușă deschisă, mi s-a răspuns politicos și am pășit într-un birou unde era o doamnă, căreia m-am destăinuit în legătură cu doleanțele mele, cu privire la manuscrisul de editat. După ce a ascultat atentă, mi-a oferit un fotoliu, spunându-mi să iau loc, să aștept redactorul, care urma să vină la editură. Nu a durat mult, căci și-a făcut apariția o femeie tânără, elegantă, foarte drăguță, stilată, cu un accent literar deosebit. Mi s-a părut timidă și inocentă. Am mers în biroul ei, m-a invitat să iau loc pe un scaun și am început discuția despre ceea ce doream să fac. I-am descris amănunțit tot ce realizasem până atunci și i-am arătat manuscrisul. L-a luat încet, în palme și cu emoție l-a deschis. Am simțit în ochii ei o strălucire, un licăr de lumină, când a văzut ce cuprinde volumul. Un miros de parfum de cultură a pătruns în acel moment în biroul redactorului. A început să-mi vorbească, deschis fără oprelişti sau ocolişuri. Era pentru a treia oară, când cineva dorea întradevăr să converseze despre o carte care prezenta un episod din istoria unei societăți, având în prim plan pe bunicul meu, care-și descrisese viața și lumea în care trăise. Rămăsesem surprins că această doamnă,- clar că era omul potrivit pentru locul în care se afla - , nu-

mi spusese că nu are timp sau să vin altădată. Se simțea mândră de ce avea în mâinile sale, iar eu la fel. O operă adevărată: **Viața și Opera unui artist ieșean.** Am conversat cu redactorul, m-a ascultat, iar în final mi-a spus: „Domnul meu, opera trebuie să fie clară fără intervențiile dumneavoastră. Lăsați manuscrisul să curgă, așa pur, cum este el. Nu interveniți cu nimic, decât într-o prefață sau o postfață, anexă, unde puteți pune fotografii sau ce doriți dumneavoastră. După ce terminați de redactat tot textul, care vi l-ați propus, aduceți-l aici la noi. Eu îl voi da la referenți să-l verifice și să corecteze ce-i de corectat. Ei sunt cei care dau undă verde. Dacă-l terminați până la începutul lunii noiembrie, putem discuta despre acest volum. Dacă nu-l terminați, lăsăm pentru anul viitor. Sigur vă putem ajuta. Oricum, chiar fără a fi prins în discuție, îl vom da la referenți pentru corectură, să vedem despre ce este vorba. Vă așteptăm, cu acest volum de memorialistică. Vă rog, să vedeți alt titlu pentru această operă, deoarece nu sună bine **Viața și Opera unui artist ieșean**. Trebuie să fie undeva în text, poate ceva, de unde să rezulte titlul volumului. Aici, în aceste pagini zace un crâmpei din istoria țării noastre. Aici este identitatea noastră. Așa un manuscris merită publicat și adus la cunoștința tuturor, românilor. Vă ajut, în tot ceea ce veți face. Îmi puteți lăsa ceea ce ați realizat până acum. Căutați-mă peste o lună, deci după Anul Nou, cam la începutul lui februarie, 2016, pentru a vă returna

manuscrisul. Am privit-o continuu, am ascultat-o, și nu-mi venea a crede ce auzeam. Rămăsesem surprins de modul de a aborda lucrarea cu care venisem, modul de a vorbi, de a se manifesta al acestei doamne redactor. Îi plăcuse tot ce discutasem. Era făcută pentru asta. Pentru mine, cuvintele acelei femei erau o noutate. Nu mai aveam glas, aproape că-mi veneau lacrimi. La așa ceva chiar nu mă așteptasem, ca în fața acestei lumi incerte și lipsită de înțelepciune, să descopăr pe cineva, plin de o rază de soare, care să emane numai sensibilitate pentru cultură. Da, aceștia sunt tinerii cu virtuți înalte, ce țin strâns în palmele lor cultura, pe care s-o transmită pură și nealterată, generațiilor următoare. Întrebam în sinea mea: „de unde a apărut această stea pe cerul plin cu nori al Iașului”.

Îmi spuneam că versurile mele despre apa vie erau acum certe:

(...)
Săpați izvoare-n sufletele voastre,
Lăsând drumeții ca să bea din ele.
Cu ape limpezi și cu zări albastre,
Ca trupul și obrajii să și-i spele.

Iar eu din palme îmi voi face sapă,
Și voi săpa izvoare în câmpie,
Până voi da peste un ochi de apă,
Pe care să-l prefac în apă vie.

I-am povestit aceste lucruri amicului meu, profesorul Zugun. A ascultat fără să intervină. I-a plăcut, dar mi-a spus că asemenea persoane de prestigiu, sunt din ce în ce mai puține în decorul culturii. O bună parte dintre oameni sunt din ce în ce, mai slab pregătiți. Apoi, a continuat cu glas molcum:

- Acum, după atâția ani, nu știu dacă este la fel. Știu atât: că tinerii trebuie să-și ducă menirea lor mai departe. Spuneai că doamna de la Editura Uniclar a apărut ca o stea pe cerul plin de nori al Iașului. S-ar putea să fie adevărat, să fie dintre persoanele cu virtuți înalte, care țin strâns în palmele lor cultura și poate cu acea menire, de a pregăti calea viitorului nostru al românilor, în vecii vecilor ori te-ai putea înșela referitor la ea, doamna... Sunt sigur că nici nu se va uita prin paginile manuscrisului. Să-mi fie cu iertare, dar am vorbit cam multe, vrute și nevrute. Altădată îți voi spune mai multe, fiindcă nu cred că mă înșel, iar sunt un bun cunoscător al celor ce se consideră marii literați ai epocii moderne...

- Nu numai această doamnă, ci și distinșii: Ion Holban, Emilian Marcu, Horia Zilieru, și domnișoara Mili Năstase mi-au dat lumină și putere. Mi-a făcut multă plăcere să te ascult, i-am răspuns. În astă seară trebuie să recuperez și să continui să scriu mai departe despre bunicul meu. Mai am începută de patru ani și cealaltă carte, despre cartierul și locurile copilăriei mele... Trebuie să scriu. Ceilalți, se descurcă ei. Fiecare, cu interesul lui, așa mi-ai spus...

- Da, Ioan Holban, Emilian Marcu, Horia Zilieru și ceilalți pe care i-ai amintit sunt cu adevărat oameni de cultură, sensibili la cultură, însă alții... nu știu ce să spun, sunt numai în aparență, asta să fie clar !

Am căpătat aripi. În suflet mi se sădise bucuria adevărată, că voi îndeplini o faptă creștinească de cultură și credința că voi face totul pentru un măreț ideal, dar nu-mi ieșeau din cap vorbele profesorului Zugun: „ Sunt sigur că nici nu se va uita în paginile manuscrisului.” Se lăsase o seară rece de toamnă. Era liniște. La cea mai mică adiere de vânt, ramurile timide ale teilor, se legănau parcă cerșind de la cineva nevăzut, iar ciorile croncăneau neliniștite, a pustiu, pe deasupra copacilor, prevestind o vreme rea.

Liniștea era ca o sentință, iar eu și profesorul pășeam spre viitorul și așa nesigur, cu speranța că cineva de acolo de sus ne iubește și ne veghează, dându-ne un strop de lumină. Ne-am despărțit. Va fi și mâine o zi ca și cea de astăzi ? Să sperăm. Speranța moare ultima... Întradevăr speranța moare ultima, dar m-am înșelat amarnic asupra persoanei de la acea editură. Ajunsesem în luna ianuarie, 2016 și dacă mă credeți, nici nu a deschis dosarul cu manuscrisul și l-am recuperat după câteva săptămâni bune, la jumătatea lunii februarie.

După încă o săptămână, prin intermediul altui profesor universitar, mi-a fost recomandată pentru corectură o altă capodoperă de femeie. Au mai trecut încă două luni și am recuperat cu greu

manuscrisul. După ce, că nu făcuse nimic și vorbea întruna ca o moară hodorogită, dorea să fie trecută și dânsa pe coperta acelui volum. Am refuzat categoric artista literată. Se apropia data de 25 iunie când îmi propusesem să fac lansarea de carte. Atunci, am decis, ca singur-singurel așa cum mă pricepeam, să finalizez volumul propus, indiferent cum o ieși. Speranța îmi rămăsese numai în Andrei, tânărul Andrei Ștefanachi de la Editura Pim, fiindcă numai el m-a ajutat să duc cu bine, până la capăt, volumul despre bunicul meu.

Găsisem și titlul adecvat : **Visul și umbra unui artist ieșean.** O mare bucurie aveam în suflet , că reușisem să finalizez ceea ce însemna pentru mine a scoate la lumină, dragostea virtutea și frumosul, adică cultura românească. Din cei invitați nu au venit decât: domnul Emilian Marcu, prof. Zugun Petru, prof. Nicolae Crețu, prof. Răducea de la Liceul de Arte și bineînțeles distinsul actor al Teatrului Național Iași, Petrică Ciubotaru. A fost o lansare foarte reușită. În biroul meu cu toate lucrurile întinse pe jos, îmi propusesem să finalizez și povestirile despre copilăria în cartierul Aurora, însă visele negre ce le aveam de la o veme mă țineau parcă înlănțuit, nepermițându-mi să scriu. Doream să intitulez noul volum al amintirilor: **Destinele unui cartier**, așa cum promisesem la întâlnirile din capul Aurorei, la crâșma **La Garaj**, a domnului Stratulat.

Locuiam în strada Văscăuțeanu nr. 8, bl. C2, ap. 3. Aveam o viață liniștită.... Era ca de obicei spre

seară să-mi întâlnesc prietenii, pentru a depăna amintiri... A urmat o săptămână toridă, obositoare, cu visuri pline de neliniște , de mistere și neînțlegeri. Vecinii mei de la parter, Familia Bulacovschi plecaseră de acasă, undeva în țară. De obicei ne spuneau ori ne dădeau banii pentru achitarea întreținerii, cu citirea contorului electric și a apei potabile. De data aceasta, se întâmplase ceva ce nu-mi pot explica. Domnul Victor Bulacovschi obișnuia să pună otravă pentru șobolani, pe holul boxei sale și din acestă cauză mirosea a hoit, a șobolan mort, a murături stricate, a varză murată expirată. Spun aceste lucruri deoarece, fiind foarte cald, mirosul persista din ce în ce mai tare. Chiar Lenuța, femeia de serviciu mi-a spus că găsise șobolani morți în subsolul blocului. Eram foarte supărat, gândindu-mă că domnul Bulacovschi a plecat de acasă intenționat, fără să ne atenționeze asupra acestui fapt și să mă lase pe mine la parter, cu mirosul de mortăciune, ce nu putea fi explicat. Timp de o săptămână am întrebat toți vecinii din bloc dacă simt aerul infect, dar ei negau că s-ar simți vre-un iz neplăcut. Motivau că sunt prea bătrâni pentru a mai avea miros și că din cauza vârstei organul olfactiv le este atrofiat. Deabia așteptam să se întoarcă domnul Bulacovschi, să-i spun câteva cuvinte de reproș, despre acest miros de nesuportat.

După aproximativ șase zile, duminică, când fiul meu venise în vizită împreună cu nepoții simțise și el acel damf neplăcut, asemănător cu mirosul de

gaz metan. Am căutat să dezlegăm împreună proveniența, verificând, efectiv cu nasul aproape toate coloanele de gaz, contoarele de gaz, însă nu se distingea nicio emanație. Atunci, împreună cu soția mea Iolanda, ne-am gândit că vecina cu două camere de la parter, Ancuța Preda nu mai fusese văzută de câteva zile. Și ea obișnuia să ne spună când lipsea de acasă mai mult timp. Dacă murise în casă !... Era fată tânără, dar mai știi ce se putea întâmpla !... I-am spus consoartei mele s-o contacteze telefonic, însă fără niciun rezultat. În acel moment ne făceam probleme. Chiar ne frământam. După vreo oră, ne-a sunat Ancuța, spunându-ne că nu este în țară și să nu ne facem griji. Ne-am mai liniștit puțin. Atunci ne-am gândit la bătrâna doamnă Apetroaie ce locuia la două camere de la etajul doi. Dacă era moartă în casă și nu știa nimeni de dânsa !... Doamna Bold, vecina de la etajul întâi a menționat că vorbise la telefon cu doamna Apetroaie, cu puțin timp în urmă. Așa a mai trecut o zi și o noapte.

Luni, 01.08.2016, se anunța căldură mare încă de dimineață. Obișnuiam să merg la cumpărături, așa încât pe la ora opt am plecat și m-am întors pe la ora nouă, nouă și jumătate. Mi-am parcat autoturismul sub nucul din curtea blocului, am luat sacoșele cu alimente și am pornit spre apartament. Când urcam cele cinci trepte de la intrarea în bloc am dat nas în nas cu doamna Stanca, sora doamnei Crucianu, care tocmai pleca spre casă. Așa, cu sacoșele în mână, de cum am zărit-o m-am

adresat răstit dumneaei ca și cum ar fi avut vreo vină, dar voiam să mă descarc de tot ce aveam pe suflet în legătură cu mirosul din bloc: „ Doamnă, nu simțiți acest miros care predomină de multe zile ?! Am întrebat și pe sora și cumnatul dumneavoastră, însă mi-au spus că nu li se pare a fi ceva în neregulă. Cum se poate că numai eu și soția mea simțim acest damf de canalizare. Cred că domnul profesor Bulacovschi a pus pe holul boxei sale otravă de șobolani, și a plecat lăsându-mă să suport ceea ce dumnealui nu a putut suporta !... Este posibil așa ceva ?!... Ce părere aveți ?! De-abia aștept să-l văd și am să-i spun vreo câteva cuvinte de-o să mă pomenească !... Să-mi facă tocmai mie, acest pocinog, eu care m-am înțeles cu dânsul foarte bine până acum, mi se pare de necrezut !” Doamna Stanca, văzându-mă atât de agitat, și cu vorbă apăsată mi-a spus că simte mirosul de stricăciune, de hoit, dar să nu fiu atât de nervos, că are să-mi facă rău și m-a rugat să mă liniștesc.

Intrând în apartament și lăsând bagajele am plecat din nou cu alte treburi personale. Am revenit pe la prânz. Soția mea, tocmai stătuse de vorbă cu domnul Bulacovschi care se reîntorsese acasă. Spunându-i de miros, vecinul nostru a infirmat că ar fi pus otravă de șobolani pe holul boxei sale. Mi-a relatat însă că profesorul arăta obosit, amețit, speriat și schimbat la figură. Poate că, timp de o săptămână, apartamentul fiind închis îl amețise acel miros de nedescris. Nu știu ! Știu atât, că nu l-am întâlnit și cât aș fi dorit să-l văd, dar nu s-a întâmplat

acest lucru ! Cineva de acolo, de sus a făcut ce a făcut ca eu și dânsul să nu ne intersectăm. Parcă ar fi fost dinainte prevăzut, pe parcursul zilei s-au ivit tot felul de probleme, așa încât am lipsit de acasă aproape toată ziua, până la ora cinci. Pe la ora șapte am fost într-un sat din apropierea Iașului, unde am stat până la ora șapte jumătate-opt, cel puțin așa cred, fiindcă nu m-am uitat la ceas.

Ajuns acasă, mi-am dat jos toate hainele, în sufragerie, rămânând în costumul lui Adam. Soția dormea în camera ei, din capătul apartamentului, pe stânga. Am scos din frigider cașul, o roșie și o căpățână de usturoi, m-am așezat la masă în bucătărie și am început să mănânc. Terminasem roșia, însă cineva m-a îndemnat să mai iau o roșie din frigider. Acel cineva a vrut cu tot dinadinsul să mă țină în bucătărie. Am luat acea roșie, am tăiat-o felii, mâncând liniștit pe taburet. Consoarta mea se odihnea liniștită.

În timp ce duceam la gură ultima felie de roșie, două bubuituri scurte, seci, ce nu mai auzisem până atunci m-au izbit cu capul de masă, amețindu-mă. Făcusem armata la artilerie, recepționasem tot felul de bubuituri, însă așa ceva m-a cutremurat. Pentru câteva clipe am devenit aproape confuz. Am ridicat capul și mâinile pentru a mă putea orienta. Trupul mi s-a smucit în sus și imediat am fost în picioare, nu se vedea nici la cinci centimetri. Nu-mi distingeam palmele. La început am crezut că este fum. Am inspirat aer pe nări, însă praful, un praf

dens, se manifesta ca o pâclă compactă, ca un nor întunecat. Simțeam acel praf cum îmi intra în gură, și se depunea pe limbă, pe trahee, până în gât și ajungea în adâncul plămânilor.Totuși respiram. Nu aveam de unde să știu că nelegiuita, gloaba, cutreiera, dansând prin holul subsolului blocului C2, din strada Văscăuțeanu. Am simțit-o, m-a îmbrățișat, cea înșelătoare, rece ca gheața, ursuză, m-a privit drept în ochi, m-a încremenit și lăsându-mă fără speranță. Da, am văzut-o. Am reușit totuși să scap din strânsoarea ei, când m-a zărit înzestrat cu suflet, rațiune și sentimente. Cea neagră la față, noroioasă și plină de viermi, cea care poate ucide fără remușcări, fiind mulțumită cu cele două suflete ce le luase, nu ne mai dorea și pe noi. Nu puteam face nimic pentru a opri ceea ce ne era destinat, mie, soției mele și vecinilor mei, locatarii blocului C2. Atât am putut vedea. Nu-i voi uita niciodată fața !... Gândul mi-a fost la soție. Norocul meu, că ușa de la bucătărie era deschisă, așa încât am ieșit pe hol strigând: Maaamiii !!! Maaamiii !!! Maaamiii !!!, însă nu-mi răspundea. Am luat-o bâjbâind pe hol, spre stânga spre camera ei, dar la jumătatea distanței m-am împiedicat de un obiect mare. M-am întors strigând iar: Maaamiii !!! Maaamiii !!! Maaamiii !!!, dar degeaba. Nu răspundea. Ajuns în dreptul sufrageriei, tot pipăind ușa , am zărit o geană de lumină spre balconul camerei. Acolo, în dreptul ferestrei, stătea mama îmbrăcată în ceva alb vaporos și mă chema spre lumină.

În acel moment mi se părea o icoană, plutind în aer. Nu aveam de unde să știu că planșeele nu mai existau din cauza exploziei gazului și că termopanele ferestrelor și balconului fuseseră aruncate tocmai în curtea Seminarului. M-am repezit spre locul arătat de mama, căci acolo era salvarea. După trei pași am căzut în gol, dar brațele mi s-au deschis ca aripile unei păsări și sprijinite de mobilierul prăbușit în subsol m-au ținut deasupra planșeului inexistent. Priveam continuu spre fereastră, deoarece praful începuse să se risipească din cauza curentului făcut de lipsa geamurilor, fără ca eu să știu acest lucru. Acolo se afla mama, care îmi făcea semn. Mișcam din picioare cu o forță de nedescris, m-am ridicat puțin, dar am căzut din nou. Ceva m-a împins cu putere în picioare, o sforțare, am sărit iar pe marginea ferestrei care fusese spulberată, apoi pe marginea parapetului de la balcon, de asemenea cu glazwandul din termopan spulberat. Ajungând la lumină și privind în jos la iarba plină de miile de cioburi de sticlă, am sărit nepăsându-mi. Încercam, totuși să fiu lucid și să nu mă pierd cu firea. Ai mei îmi spuneau în mod repetat: „Ar fi cazul să te maturizezi, numai așa vei trăi în realitate.” Acele cuvinte nu-mi ieșeau din minte. Poate că au fost cuvintele ce m-au ajutat să mă salvez, fiindcă mama se găsea în încăpere, iar brațele ei m-au tras în sus. Din gaură am reușit să sar pe marginea ferestrei.   M-a întrebat procurorul: „ Cum a-ți sărit pe marginea ferestrei ?” Nu știu !, i-am

răspuns. De acolo am sărit pe marginea balconului. M-a întrebat procurorul: „Cum a-ți reușit să ajungeți pe marginea balconului ?” Nu știu !, i-am răspuns. Acum i-aș zice clar: Mama m-a salvat ! Dacă i-aș fi spus atunci, m-ar fi crezut nebun.

Când am ajuns pe cioburi mă simțeam fără vlagă, toată energia trupească, consumându-mi-se în acele momente de neînțeles. O mână nevăzută mi-a întins o flanelă, cu care m-am legat la spate cu mânecile ei, ferindu-mi bustul gol. Priveam spre intrarea sau ieșirea din bloc.

Se vedea fum și flacără, de sub apartamentul domnului Bulacovschi, însă nu mare. Cred că luase foc, ceva din boxele lui Nazarie, Petrovici sau Constantin. Țipam după soția mea: Ajutoooor !!! Salvați-mi soțiaaaa !!! Salvați-mi soțiaaa !!! Atunci am zărit persoane ieșind din bloc și refugiindu-se în afara lui. Nici unul dintre locatari nu știa ce se întâmplase și priveau uimiți și neîncrezători. Strigam într-una după ajutor: Ajutooor !!! Salvați-mi soțiaaa !!! Zărind-l pe Gurzu și pe Nazarie, doi vecini, tineri voinici am apelat la ei rugându-i să mă ajute. S-au deplasat spre mine, făcând doi pași, însă s-au retras imediat, instinctul de conservare primând. Cei doi soți Crucianu, persoane în vârstă de peste optzeci de ani, speriați și neștiind ce-i cu dânșii, ieșeau din scara blocului conduși de Gurzu, care-i văzuse pe casa scării. Ambii, plini de sânge aveau găuri în cap de la schijele produse de explozie. Între timp măicuțele

din cadrul Seminarului Teologic Catolic, țipau în gura mare după ajutor.

În balconul de deasupra apartamentului meu, soții Bold, ambii de peste optzeci de ani se rugau lui Dumnezeu și strigau privindu-mă. Le-am zis să rămână acolo în balcon, să nu se ducă în camere până nu vin pompierii. La balconul din spate, la etajul doi, Sanda Frăsineanu plângea în hohote și țipa cât o ținea gura să vină cineva după ea s-o salveze. I-am spus să rămână în balcon până la sosirea pompierilor. Călcând pe miile de cioburi, încercam să mă deplasez spre partea din spate a blocului de unde se auzea țipătul soției mele după ajutor.

Măicuțele erau deja lângă cireșul din spate și strigau că de acolo se auzea țipând după ajutor biata de nevastă-mea. Imaginea mamei mele era tot timpul lângă mine. Mă îndemna să fiu liniștit. S-a oprit o clipă, mi-a luat între palme capul, a închis ochii și mi-a mângâiat părul răvășit. Fruntea mi-era plină de transpirație cu praf. Ajuns sub balconul camerei din spate, chiar dacă totul era spulberat, pantalonii mei de pijama mă așteptau, parcă puși de cineva care știa că am nevoie de ei, împăturiți, chiar de cataclism, crac peste crac și mă așteptau, da , mă așteptau să-i îmbrac. Asta am și făcut, am dat jos flanela și am îmbrăcat pantalonii de pijama. Se auzeau strigătele soției mele după ajutor.

Sosiseră pompieii și când i-am văzut, speranța era numai în ei, da, cei care se dăruiesc cu totul semenilor lor, cei ce fără teamă, pătrund într-o lume

necunoscută nouă, să salveze vieți. Afară deja se întuneca rapid. I-am îndrumat pe doi dintre pompieri, doi bravi tineri, spre locul de unde se auzeau strigătele soției. Cu mare curaj acei copii sau aventurat în grabă, sărind peste parapetul balconului, prin cameră, spre locul țipetelor soției, dar s-au întors din cauza planșeelor spulberate, nu aveau pe unde păși. S-au furișat ca niște spiriduși prin spatele blocului. Mă simțeam blocat din cauza cioburilor de sticlă și nu mă puteam mișca. Un jandarm m-a rugat insistent să-l las să mă conducă spre stradă, ca să poată interveni pentru salvarea celorlalte persoane rămase sub dărâmături. Am acceptat cu greu. M-au rugat să intru în salvare, însă nu puteam părăsi locul și nu doream niciun ajutor în acel moment, știind prea bine, că odată intrat în salvare, erai dus la un spital unde zăceai până te prelua cineva. I-am refuzat categoric pe toți cei care se dădeau medici și i-am acceptat numai pe asistenții medicali. Mi-au curățat capul și spatele, acolo unde aveam tăieturi de la cioburile aruncate de explozie. Praful depus pe trupul meu era de câțiva centimetri, dar nimeni nu vedea acest lucru, nici eu nu simțeam. Chiar cei doi medicii din bloc, unul anatomopatolog și celălalt stomatolog, vecinii mei nu și-au dat interesul pentru salvarea celor aflați la necaz.

Colonelul Paul Ciubotariu de la pompieri, căruia i-am văzut lacrimile pe obraji, cu inima-n dinți, dornic de a interveni și de a face ceva util, alergând cu cei doi militari și cu băiatul meu, Filip, apărut din

senin au intrat pe fereastra camerei soției mele. Au văzut-o și i-au spus că o vor ajuta. Au salvat-o cu greu deoarece, căzută cu capul în jos spre boxa familiei Crucianu, avea bucăți de beton peste ea. Reușiseră să ridice în cele din urmă, cu târnacopul, o bucată de beton ce-i prinsese trupul și brațele și au adus-o pe targă.

Mă aflam în poartă când mi-au scos soția. Mama plutea ca ceva protector, deasupra soției mele pe care o îmbrățișam și mi-a făcut un semn pe care nu l-am înțeles. Să fi fost semnul CRUCII ? Și acum gândesc la acel semn !... Cu fața umflată, desfigurată și plină de sângele îmbibat cu praf, soția m-a văzut și m-a întrebat: „Unde ai fost ?” Am mângâiat-o și i-am răspuns: „Lângă tine am fost, scumpa mea.” Găsindu-mă deja în stradă, pe soclul gardului de la Seminar, gândeam la semnul mamei, însă nu înțelesesem acel semn... Fata mea, Cristina sosise și ea la auzul acelei explozii, care s-a simțit tocmai în dealul Copoului, Păcurari, Fundație, Sărărie. Am rugat-o să-și însoțească mama la spital.

Între timp cei de la Inspectoratul de Stat în Construcții au fost prezenți și m-au întrebat dacă acolo a fost Cimitirul catolic. Deci, cei de la Inspectorat credeau că explozia ar fi avut loc din cauza gazelor emanate de un fost cimitir. Copilărisem în acea zonă a cartierului meu. Cimitirul fusese undeva, în spate. Mi-aminteam și de o porțiune din zidul bisericii, de lângă Cimitir. Mă jucasem acolo și văzusem fostele cavouri ale

Cimitirului. Ce prostie, când eu le-am spus de unde venise sigur, gazul metan, arătându-le cu mâna în josul străzii Văscăuțeanu !... Când am auzit o asemenea bazaconie din partea unui inspector pe care îl cunoșteam, mi-am făcut cruce. Nu puteam crede că tocmai cei ce se considerau specialiști pun asemenea întrebări fără noimă.

Pompierii m-au rugat să le spun dacă mai este cineva în bloc. Le-am răspuns că în bloc mai sunt cei doi soți Bulacovschi, nedespărțiți, care în acele momente erau de negăsit. În cele din urmă, au dat de ei. Mai întâi l-au recuperat pe domnul Bulacovschi, apoi pe doamna Bulacovschi, ambii decedați. Pe domnul Bulacovschi, după spusele pompierilor l-au găsit în subsol, iar pe doamna Bulacovschi au găsit-o pe holul apartamentului sau în bucătărie, figurile lor, fiind de nerecunoscut.

După vreo două-trei ore și-au făcut apariția și domnul Constantin cu soția, locatari al etajului patru și priveau nedumeriți la dărâmăturile din fața și din jurul blocului. Tot felul de jurnaliști solicitau interviuri, dar cine avea chef de vorbă în acele momente de cumpănă. Sosiseră și criminaliștii și procurorul. Le-am spus de la bun început că totul s-a petrecut numai din vina gazului, venit din josul străzii, prin canivoul de la vechea termoficare. M-au privit, au ascultat, dar nu știu dacă au priceput.

Până a doua zi n-am știut ce se petrecuseră cu apartamentele de la parterul blocului C2, din strada Văscăuțeanu nr. 8. Stătusem până târziu în

noapte să pot vedea organizarea pentru protejarea locului. Cei de la Seminarul Catolic, măicuțele, cu multă grijă și compasiune s-au oferit să ne cazeze.

Eram desculț și neajutorat, numai cu pantalonii de pijama. Începusem să plâng în hohote, din cauza emoției și stresului. Bietele măicuțe mi-au oferit o pereche de sandale și un tricou. Am primit aceste lucruri și le-am mulțumit.

Deja țiganii din strada Școalei și Păcurari, dădeau târcoale zonei și doreau să se infiltreze printre noi. I-am atenționat pe jandarmi asupra acestui lucru. În scurt timp și-au făcut apariția primarul, viceprimarul și prefectul Iașului, toți cei din zona politicului. Nu consider acest fapt un lucru rău, deoarece trebuiau să știe și ei ce s-a întâmplat, să vadă că cei de la E.ON nu au făcut investiții în infrastructura distribuției gazului metan. Toată țevăria era veche de peste patruzeci de ani, putredă, mai ales pe această stradă... , nu mai spun în țară.

Pe la ora trei, noaptea am plecat către casa băiatului meu din Păcurari. Nepoțeii dormeau. Nu aș fi vrut să mă vadă așa răvășit cum eram, fiindcă mi-ar fi plâns de milă. Fără să-mi spună cineva să fac baie, am adormit cu greu așa murdar de praf, plin de teamă, frământări și deziluzii.

După trei ore de somn iepuresc, așa în pantalonii de pijama, cu sandalele primite de la măicuțe, am luat-o încet spre strada Văscăuțeanu, unde fusese odată locuința mea. Cei pe lângă care treceam, după cum mă priveau, se întrebau ce-o fi cu

mine, un om, o fantomă, îmbrăcat atât de sumar numai în pantalonii de pijama. Ajuns în dreptul blocului meu m-am așezat pe soclul gardului. Totul se afla sub pază, cum era și normal. Această deflagrație a adus frică și umilință. Nu degeaba spunea cineva că: „Trecutul, prezentul și viitorul sunt doar o iluzie.” În acel moment mă consideram un copil fără părinți, fără trecut, prezent și viitor, neajutorat și înjosit, abuzat și umilit, străin în țara sa. Nu știam ce mă aștepta în interiorul apartamentului. Rămânea de văzut la sosirea pompierilor, căci fără ei nu ni se permitea intrarea în bloc. La ora nouă și-au făcut prezența Pompierii, cei de la Criminalistică, Procurorul, reprezentanți ai Inspectoratului în Construcții, E.Onului și bineînțeles jurnaliștii.

Au început cu analize, verificări, studii de către cei abilitați. În curte, capacul din fontă al unui cămin ce juca rol de bașă, fusese aruncat la douăzeci de metri în stradă. Au urmat foraje cu sfredele pentru a se înregistra cu aparate speciale emanațiile de gaze. S-au luat probe de pământ din mai multe zone și din căminele existente de apă și canalizare. Întradevăr, aparatele sunau, semn că încă pământul din acele zone era îmbâcsit cu gaz metan. Nu mirosea a Mercaptan, fiindcă Mercaptanul, foarte scump la preț pentru E.ON Gaz, fusese înlocuit cu altceva, cu altă substanță mai ieftină sau poate cu nicio substanță. Din aceste motive mirosul era a mortăciune și nu mirosul gazului metan, pe care-l

cunoșteam cu toții. La ora zece a sosit și fetița mea cu știrea că soția mea fusese internată la Spitalul de Neuro-Chirurgie, la etajul cinci. Am rugat-o să aibă grijă, până aflan exact situația cu o parte din lucrurile de valoare. În dulapul din dormitor, sub haine aveam un borset cu banii unui prieten și altul cu banii mei. În alt loc aveam un plic cu alți bani ai soției și băiatului. Știam foarte bine locul lor. Nu trebuia decât să urmăresc rufele și culoarea lor, să găsesc și bijuteriile. Trebuia să fiu ochi și urechi și la cei care efectuau ancheta. Foarte atent la toate aceste acțiuni ale celor abilitați, mi-am dat seama că cei de la E.ON fuseseră trimiși să treacă pe lângă adevăratele cauze ale producerii deflagrației, însă polițiștii de la Criminalistică nu s-au lăsat duși în eroare. Spun aceasta deoarece salariații gazului întârziau vădit acțiunea și cu verificarea și cu săpatul în josul străzii Văscăuțeanu, în zona unde le arătasem chiar eu, că ar fi pierderea de gaz.

Poliția și Procurorul făcuseră apel și la specialiștii în explozii, **INSEMEX** , la Petroșani. În jurul prânzului au apărut cei de la Petroșani. Mi s-au părut foarte meticuloși. Gândeam că se putea mușamaliza toată această catastrofă, prin care cincisprezece familii și-au pierdut locuințele și toate bunurile.

După două zile și multe discuții mi s-a permis, ca însoțit de un pompier să pot intra în apartamentul meu, nr.3 din blocul C2, însă prin balconul din spate. Nu aveam pe mine, decât pantalonii de pijama. Prin balconul din spatele apartamentului, ajutat de un

pompier și băiatul meu, am reușit să intru și să văd catastrofa. Dulapurile în care se aflau hainele zăceau rupte și prăbușite în subsol. Patul dublu rupt în două stătea pe verticală lipit de perete. Noptierele cu fotografii, pașapoarte, niște bijuterii și medicamente nu existau. Prosoapele, lenjeria, bluzele, pantofii și tot ce fusese într-un dulap din acel dormitor nu mai existau. Măsuța extensibilă în care aveam toate actele nu se zărea. Cele două cutiuțe cu bijuterii erau goale. Din cauza exploziei bijuteriile fuseseră aruncate care încotro, prin moloz. Icoana cea veche de peste o sută de ani, ce fusese deasupra ancadramentului ușii ce despărțea dormitorul meu de sufragerie, zăcea acum neatinsă, parcă așezată cu mâna în partea de jos a tocului ușii, pe jumătate în moloz. Mi-am făcut cruce și am luat-o. Am cules o pereche de pantaloni gri plini de moloz, și două tricouri. Unul din televizoarele ce se afla montat deasupra ușii se vedea desfigurat, printre armături în boxa doamnei Apetroaie. Pompierul nu mi-a dat voie să mai stau, până nu se lămureau zonele de risc ale blocului.

După ce mi-am pus pantalonii și unul din tricouri, așa în două cu praf, am plecat spre spitalul din Tătărași, să-mi văd soția. Fiica mea Cristina mă ținuse la curent cu tot ce se întâmplse până atunci la spital. La etajul cinci mi-am găsit soția și atunci am văzut-o mai clar decât atunci în noaptea exploziei. Avea pusă perfuzia. M-a recunoscut și m-a rugat s-o ridic mai sus, în pat. Am ajutat-o. După discuții cu

vrute și nevrute mi-am dat seama că nu-și amintea ce s-a întâmplat. Nici nu doream să știe prea bine ce se petrecuse în acea seară, nefastă. Nici Cristina nu-i spusese. Asta se întâmpla după două zile de spitalizare. Fiindcă nu putea mesteca, am hrănit-o cu greu, apoi am plecat mâhnit spre casă deoarce nu zărisem pe cineva, infirmieră sau asistentă, care să depună interes pentru bolnavii din acel salon. Profund contrariat de ce se petrecea în acea instituție, cum intrau până în ușă asistentele și plecau, fără să întrebe pe bieții oameni suferinzi dacă au nevoie de ajutor, gândeam să vin cu un par să-i ciomăgesc pe fiecare în parte, să-i satur de atâta nepăsare. De fiecare dată, eu anunțam asistenta sau infirmiera când se termina perfuzia, tot eu îmi spălam soția în părțile intime ale corpului și-i puneam pampersul. Toți cei care ar fi trebuit să supravegheze bolnavii zăceau undeva, parcă ascunși, într-un cabinet, motivând că sunt puțini și trebuie să satisfacă prea mulți bolnavi. O singură infirmieră, Lenuța își făcea cu adevărat datoria și aceea cu teamă să n-o vadă celelalte că vine prea des la bolnavi, altfel ar fi avut de suferit. După încă câteva zile de spitalizare, și-au făcut apariția pe ascuns și cei de la E.ON. I-am văzut vorbind cu doamna doctor, medicul salonului. Discutau parcă în secret. După acea convorbire de taină i se spusese soției, că urma ca vineri să i se facă externarea. Când am auzit am pornit val vârtej spre cabinetul managerului spitalului, căruia i-am adus la cunoștință ce urma să

facă doctorița. A chemat-o de urgență și nu știu ce s-a întâmplat că nu s-a mai făcut externarea. Am judecat că medicul de salon, în urma discuției cu cele două personaje de la E.ON, s-au gândit că pacienta, în persoana soției mele nu trebuia să aibă numărul de zile de spitalizare. Păi cum se putea așa ceva ? Cum se externa o persoană dignostificată cu: Policontuzie prin explozie, cu contuzie abdominală, contuzie hemoragică frontală stânga, fractură sinus maxilar stâng cu epistaxis, contuzie antebraț drept. Cine se gândea atunci la zilele de spitalizare ?!... Medicul, în loc să vindece pacientul se gândea la zilele de spiatalizare ?!... Ce nebuni !... Ce caută asemenea oameni în cadrul unul spital ? Vineri dimineața când mi-am văzut soția, nu putea vorbi, gura i se dusese într-o parte și nu se putea mișca. Făcuse atac cerebral. Femeia doctor, când m-a văzut în salon s-a fâstâcit. Am întrebat-o când s-a întâmplat accidentul vascular. Întrebarea mea a pus-o pe gânduri și mi-a zis că dimineață era în bună stare, însă asistenta, Raluca nu mai știu cum, a contrazis-o imediat din simț de răspundere și de teamă: „Doamnă doctor, pacienta, atunci când am preluat tura, la ora șase, făcuse deja accidentul vascular cerebral.” Mare curaj a avut acea asistentă. Deci, doctorul nici nu avea habar că peste noapte, soției mele i se făcuse rău. Cum își justificau asistentele tura de noapte, de nu știau de atacul cerebral al soției și de ce nu înștiințaseră medicul de gardă ?... Îmi puteam găsi soția moartă și nimeni din acea

instituție nu știa acest lucru. Halal secție de spital !... Am plecat repede către managerul să-i transmit acest lucru. Noroc că nu i se făcuse externarea. În urma discuției mele cu șeful de cabinet a fost mutată de urgență la etajul patru la altă doctoriță. La început după o impresie mai bună, noua minune mi-a spus că, dacă nu intervenea cu Cerebrolizin soția mea ar fi fost pierdută. Acest lucru însemna că trebuia să-și revină și speram ca soția mea să se refacă rapid s-o pot scoate din acel mizerabil spital, unde nu doresc nimănui s-ajungă. După patru zile și-a revenit, însă din cauza fricii și nesiguranței evita să coboare din pat, cu toate că mă ofeream s-o ajut. Nu știu dacă mai veniseră cei de la E.ON să influiențeze cu ceva mersul spitalizării, însă aflaseră de atacul cerebral. După încă vreo câteva zile au internat în acel salon, lângă patul nevestei mele pe o nebună, ghicitoare în cărți, care continuu ghicea prin telefon la cei care o sunau. Simțindu-se din ce în ce mai rău, interveneam de cele mai multe ori, cu voce gravă la asistente și infirmiere să-și facă treaba. I se făcea perfuzii douăzeci și patru de ore din douăzeci și patru, așa încât nu mai era loc de înțepături ale acului, fiindcă se înfunda foarte des branula. În alte spitale se curăța branula cu ser fiziologic. Urmau să-i pună perfuzie la venele din picioare. După încă o săptămână începuse să facă temperatură, din cauza unui microb ce-l luase din spital. I-au prescris antibiotice, însă degeaba. Mai trecuseră cinci zile și temperatura nu se lăsa bătută. Întruna din zile soția

făcuse temperatură mare. Era într-o zi de joi. Doctorița se afla jos la primiri și internări. Când m-a văzut nu prea i-a convenit, dar i-am spus dechis că trebuie schimbat tratamentul. A și urcat la salon și i-a schimbat tratamentul. Când, după încă două zile, i-am zis unui alt medic că mă voi adresa presei și ziarelor din Iași, cărora le voi povesti ce se întâmplă la spital, doctorița s-a supărat și a transferat pacienta la Spitalul de Infecțioase. La infecțioase a mai stat două săptămâni cu antibiotice puternice. A fost externată. Am observat că în Biletul de Externare de la Secția de Neurologie 1, nu scria nimic de vânătăile de pe spate, urme pe care le are și acum după un an de zile și de Cerebrolizinul despre care-mi spusese medicul, că dacă nu i-l făcea, soția mea ar fi fost pierdută. Judecați dumneavoastră aceste lucruri. Dacă ar fi fost internat în spital un deputat sau senator, sau orice alt om cu funcție, comportamentul doctorilor ar fi fost la fel ? De ce nu trebuie să trăim și să murim toți la fel ? În tot acest timp niciunul din cei doi medici, anatomopatologul și stomatologul, vecinii din bloc, nu- s-au interesat câtuși de puțin de soția mea. Înțeleg, fiecare cu aia a mamei lui, dar chemarea divină !...

Ne dăduse voie să se intre în apartamente și am intrat împreună cu copiii mei, pe intrarea din față. Planșeul casei scării fusese rupt în patru dar nu se prăbușise. Scara, până la etajul patru rămăsese întreagă. Copiii au pătruns primii și au început a face fotografii, peste tot. M-am văzut în interiorul

apartamentului ce-l avusesem în strada Văscăuțeanu nr. 8, la blocul C2. Mi-era greu să pășesc, de parcă greutăți de tone mă rețineau. Am privit spre bucătărie și la scaunul pe care stătusem atunci, la fundul de lemn așezat pe masă, bucățica de caș și felia de roșie care mai rămăsese nemâncată. Ceasul nepoțeilor, din peretele de deasupra mesei încă mai ticăia timpul ce-i mai rămăsese de trăit. Începusem să plâng. Nu-mi puteam înghiți nici saliva. Cașul se înverzise, iar roșia prinsese albeață. Îmbătrânisem și eu cu cel puțin zece ani. Capul mi se ducea într-o parte și alta și dintr-o clipă în alta deveneam mai neputincios. Am întins mâna pentru a mă sprijini de tocul ușii de la bucătărie. M-am aplecat uitându-mă fix, să pot pipăi scaunul pe care am stat.

Gândeam cu ce am greșit și nici nu îmi puteam închipui o răutate mai dezgustătoare, și mai josnică din partea unei instituții care nu și-a făcut datoria, și a lăsat de izbeliște distribuția unei rețele de gaz metan, ca să arunce în aer un bloc, iar mâine nu se știe ce..., poate un oraș întreg sau poate o țară !...

Am înaintat încet, încă un pas și-am privit spre dreapta pe unde ieșisem, prin camera de zi. În sufragerie era prăpăd (vezi Anexa). Atunci am văzut unde căzusem de două ori și ce mă ținuse la suprafață. Planșeul era descompus , iar partea de beton rămasă atârna în fiare, în boxa mea și a doamnei Bold. Servanta pe care aveam lucruri de artă fusese desființată, nici nu se zărea. Lustra înfiptă

în tavan, iar bucățile de beton ca niște schije se găseau încastrate peste tot în pereți și tavane. Cum de-am putut scăpa dintr-un asemenea cataclism ?... Cele două canapele cu fotolii, scaunele curbate, rămase de la părinții mei, orga, aparatura electronică, combina cu boxele, măsuța din sticlă, cele două lampadare, tablourile, covorul cel mare, masa extensibilă, fructierele din cristal, tacâmurile de argint din servantă, farfuriile din porțelan, paharele din cristal de Bohemia, ceasurile de mână, cheia de mașină, o parte din manuscrisele bunicului pe care le răsfoisem cu câteva zile înainte, cele treizeci de volume (**Visul și umbra unui artist ieșean**), dispăruseră în totalitate. Tabloul cel mare, Cina cea de Taină aflat deasupra servantei, încă dăinuia, dar ciuruit de schjele de beton. Pe peretele din partea dreaptă a ferestrei, icoana aurită a lui Iisus, adusă din Crimeea stătea împietrită ca și cum ar fi fost răstignită de acea deflagrație. Se zăreau numai capete rupte de mobilă. Pe holul spre camera soției am intrat cu greu din cauza fotoliilor ce fuseseră dezmembrate și aruncate spre ușa dormitorului meu. Am reușit totuși să pășesc pe hol și să văd locul unde căzuse soția mea (vezi Anexa). Planșeul lipsea cu desăvârșire, iar în cameră cea mai mare parte din lucruri fuseseră aruncate pe fereastră, în curtea din spate și la Seminar. Planșeul pe holul celălalt, baia și bucătăria erau întregi, dar cu mobilierul afectat. Din pendula de o sută de ani făcută cadou de socrul meu nu se zărea decât cadranul. Șoifonierul mare de pe

hol era dezmembrat cu ușile rupte și sărite spre baie. Planșeul holului nu fusese afectat de explozie, iar ușa de la intrarea apartamentului fusese aruncată tocmai spre camera mică. De ușă și de o parte din lucruri, mă împiedicasem atunci, când pornisem spre soția mea prin întuneric. În camera mică (biroul), unde se găsea biblioteca o parte din manuscrisele bunicului, patul, măsuța de lucru, calculatorul, și cărțile pe care le analizam în fiecare zi stăteau aruncate prin cameră, toate rupte. Planșeul explodase și el, ridicat în sus cu 50 de cm. Singurele lucru ce zăceau nemișcate erau: televizorul copiilor fixat la înălțime, așa cum îl pusesem și cărțile din bibliotecă, parcă așteptând să fie mângâiate în acel abis... Nu am luat decât câteva lucruri, pe care le-am găsit în acea zi. Așteptam, așa cum ni se promisese, ca în următoarele zile să ni se permită să intrăm câte două familii să recuperăm mai mult, din ce se putea. Băiatul meu a căutat bijuteriile cu furculița, prin moloz și praf. Am găsit poșetuțele cu bani și o parte din bijuterii. Banii ce-i mai aveam într-un sertar la capul meu nu au fost de găsit. Din tablouri majoritatea fuseseră rupte și găurite, aparatura electronică fusese distrusă, ca și camerele de filmat și aparatele foto digitale. Am strâns de pe jos, din praf și cărămizi o parte din haine, cărți și manuscrise, timbre din clasoarele răvășite. Lucruri rămase au fost: aragazul din bucătărie, mașina de spălat din balcon, cuierul din hol, o pereche de sandale, gablonzurile găsite de procuror prin curtea

din spatele blocului, lanterna și o parte din vasele de gătit și tacâmurile de inox aflate în bucătărie. Cele două agregate ale frigiderului, aflat pe primul hol au fost găurite de bucățile de beton. Când a venit echipa angajată de E.ON să curețe toate apartamentele și subsolul de moloz, atunci mi-au găsit telefonul mobil, o parte din tacâmurile de argint, o statuetă adusă din Egipt, două sfeșnice din bronz, ochelarii, un ceas Orient, câteva perechi de ciorapi, tablourile distruse, grupul electrogen cu rezervorul deteriorat, unelte și scule, cortul de patru persoane adus din Canada, cauciucurile de iarnă, câteva conserve, borcane de dulceață, patru pungi cu orez, patru pungi cu zahăr, și cam atât. În rest, totul o apă și-un pământ. Cărțile, o parte din manuscrise, discuri vechi, fotografii de familie au fost împachetate în cutii și depozitate undeva în zona Valea Lupului într-un depozit al E.ON-ului. De asemenea toate bunurile familiilor de la etajele superioare au fost depozitate în același loc.

E.ON ne-a închiriat o garsonieră în dealul Copoului, acolo unde a fost odată Textila Iași, acum Exclusiv Rezidence. Mi-am scos soția din spital și am adus-o în acest spațiu. Din septembrie până la sfârșitul lui martie am locuit la parterul blocului A 14. De atunci, s-a lucrat continuu la transformarea demisolului în spații comerciale, pentru a fi închiriate. Din cauza unei unei crâșme, numită bar-cafea, cu muzică matalica și rock, nu ne puteam

odihni, fiindcă se auzea basul și tobele până târziu în noapte de trepidau planșeele.

Vecinii apartamentului alăturat, niște tineri nesăbuiți se îmbâtau, se certau și înjurau ca la ușa cortului. Prin pereții din BCA, ce ne despărțeau apartamentele, se auzea până și sforăitul lor. În cele cinci-șase luni, cât am fost cazați în acel apartament, am trăit un calvar, și din cauza zgomotului produs de mașinile de spart și de găurit beton. I-am anunțat pe cei din administrația complexului și pe cei de la E.ON, dar degeaba, până le-am zis că dorim să părăsim acel loc.

Până la urmă, ne-au mutat într-un bloc alăturat la etajul trei, într-o locuință mai mică, tot cu două încăperi, și baie. La început a fost liniște însă acum când scriu aceste rânduri, a început să se lucreze la etajele superioare. Parcă suntem urmăriți cu tot dinadinsul, să nu avem liniște. Soția mea, într-o continuă depresie, suportă cu greu zgomotele. Asta înseamnă să nu ai casa ta, să fii condiționat de altcineva și să trăiești de azi pe mâine.

Locuim în această... numită garsonieră, ca și cum am fi îmbălsămați într-un timp meschin care se joacă cu viețile noastre. Ne este din ce în ce mai greu. Mă simt obosit, fără vlagă. Nu mai am douăzeci de ani ca să pot recupera ușor ceea ce am pierdut, dar nu din vina mea. Bătrânețea a venit înainte de termen. Nu știu la ce să mă aștept. Viața este neîndurătoare cu cei neputincioși. Societatea în care ne ducem existența este lipsită de scrupule. Suntem

oameni pentru toți oamenii, însă de cele mai multe ori suntem călăii propriilor noștri semeni, nu știu de ce !... Drumul vieții se îngustează, așa încât, odată ce praful se așterne peste timp , îmi dau seama că suntem cu toții niște mucegaiuri sau naftaliniști. Acum, îmi încap toate bunurile într-o desagă, cu toate că sunt un bun pământean, cred și iubesc.

Toate cele cincisprezece familii din blocul C2, din strada Văscăuțeanu, nr. 8 s-au scufundat din ce în ce mai mult într-o mocirlă de autocompătimire, din cauza acelei deflagrații produse de rețeaua de distribuție a gazului metan. Acest lucru ne-a făcut pe toți să ținem cu dinții de speranță... că se va face dreptate. Și a fost un bloc în strada Văscăuțeanu... Cine se aștepta la așa ceva... Am ajuns să fim ca niște lumânări, a căror ultime pâlpâiri se aprind cu flacăra îndoită, înainte de a-și da duhul prin întuneric. Timpul mi se pare gol și răstignit. Căutăm să relaționăm cu cei din jurul nostru, totuși nu mai suntem acei oameni normali dinaintea catastrofei.

A trecut deja un an și nu a început procesul. Ne-a uitat și presa și nimeni nu se întreabă de ce această tărăgănare... Așa a fost să fie... Spunea cineva că omul este o ființă extraordinară cu capacitate de regenerare, însă eu aș spune că depinde de vârstă. Cei tineri poate se vor regenera mai ușor, dar noi, care am ajuns la o vârstă sau cei trecuți de optzeci de ani, cum ne vom reface viața ? Pentru noi este întuneric beznă. Chiar dacă sufletul celor tineri este sincer și plin de lumină și cu nuanță

roz, sufletul nostru este negru, deoarece am trăit prea multe experiențe, aceasta fiind una grea, însă copiii nu vor uita niciodată și vor ține minte toată viața ce s-a întâmplat pe data 01.08.2016.

În acest moment, mai sunt de audiat cei care ar fi trebuit să verifice traseul conductei de gaz pe fiecare stradă și asta în fiecare lună. Mai rău, este faptul că în urma expertizei la coroziune a țevii găurite, scoase din pământ, s-a constatat vechimea orificiilor prin care a ieșit infamul gaz. Așa a spus procurorul: „Da, zece ani cu o marjă de trei-patru ani în plus sau în minus.” Este o mare durere pentru mine să aud așa ceva. Nu-mi vine să cred, că acele găuri există de zece ani. Și-așa conducta are peste patruzeci de ani vechime... Ce credeți ?... Gazul metan ne-a adus frică și umilință. Gândindu-mă la mine, pot afirma că, nu mi-a dat cineva în viață, nici cea mai mică șansă. Mereu am fost așa, de când m-am născut și așa voi rămâne. Sunt totuși un supraviețuitor. Nu știu cât timp voi dăinui. Mă consider tot un copil al nimănui... Mă vor da afară și de pe stradă. Un loc atât de frumos, la nr. 8 din strada Văscăuțeanu, s-a transformat în ceva groaznic și am continuu o senzație copleșitoare de neajutorare. Totuși, simt prezența în jurul nostru, din ce în ce mai mult a lui Dumnezeu. Ce n-aș da să întorc timpul să fiu iarăși copil !... Acum, chiar mi s-a sfârșit copilăria ! Cei de la E.ON nu ar dori să fie iarăși copii ? Atunci ar scăpa de acest coșmar: deflagrația cu gazul venit din exterior a adus moarte și lovituri cumplite tuturor

celor din bloc, doi morți, patru ologiți și nouă tineri oropsiți și umiliți pe viață. Nu-mi puteam imagina cum de se pierduseră cei doi vecini și prieteni ai mei, domnul Victor și soția sa Jenica Bulacovschi, însă moartea e un ucigaș vechi, care poate ataca fără să știi sau fără a te avertiza ! Nu poți face nimic pentru a opri neprevăzutul sau neștiutul. Le mulțumesc tinerilor pompieri și jandarmi pentru efortul depus !... Mulțumesc deasemenea, colonelului Paul Ciubotariu de la pompieri că nu s-a sfiit și plin de curaj mi-a salvat soția de sub bucățile de beton ce-o acopereau. Vă mulțumesc tuturor, pentru ajutorul dat !...

*

Mi-am petrecut copilăria și adolescența într-un cartier dintre Copou și Păcurari, pe strada Aurora, dintre Regiment și parcul cu teiul lui Eminescu, strada copilăriei mele, cu un farmec deosebit, datorită locurilor de joacă și maidanelor, care cuprindeau cât vedeai cu ochii. Mă simțeam strâns legat de acest loc, Aurora, fiindcă aveam un motiv profund, acela că pe această stradă făcusem primii pași, și că viețile tuturor copiilor, prietenii de neuitat se hrăniseră, cu bune și cu rele din minunatele locuri ale copilăriei. De cele mai multe ori, memoria noastră refuză să elimine anumite imagini, pe care vrem cu tot dinadinsul să le păstrăm. Poate sunt secrete. La un moment dat,

acele secrete, pe care le credem uitate demult, zvâcnesc brusc din „pântecele” ei, pentru a ne arăta că numai ea știe când este vremea să pună accent pe trăirile noastre și să scoată din când în când la iveală, minunatele imagini ale vieții

În aceste momente cumplite ale vieții, mă gândesc iarăși la străduța mea **AURORA**. Doar trecerea anilor și-a lăsat amprenta peste cartier. Însă acum... , privindu-l de sus, din vârful dealului mă face să reflectez spre trecut, însă timpul pare să fie prea din scurt. Gânduri, când rătăcite, când turburi și aprinse-n clocot, de revoltă, mi se rotesc prin cap și-mi dau amețeli. Simt cum îmi înțepenește trupul, plin de noroi, într-o groapă fără fund. Nu mai este timp, fiindcă ceasul nepoțeilor din peretele bucătăriei mai ticăie ultimele ore ce le mai avea de trăit. Uneori îmi mângâie fruntea numai soția mea și adierea vântului. Aud strigătul de jale al uscăciunii. Sunt aruncat într-un nămol amar. Adâncurile ude cuprind sunete-ncete prin apele limpezi de păcat. Ursita despletită, parcă geme și urlă prin sita nopții vitrege. Mă simt obosit, cu brațele slăbite, cu trupul ca de plumb și cu o apăsare în piept. Ce ne rezervă viitorul nu numai pentru mine ci și pentru restul familiilor, care au rămas văduvite de toate bunurile ?

Locuiam în strada Văscăuțeanu nr. 8, bl. C2, ap. 3. Aveam o viață liniștită.... Urma ca de obicei, spre seară, să-mi întâlnesc prietenii, pentru a depăna amintiri... Suntem deja la aproape un an, de când s-a

întâmplat cumplita tragedie și nimeni nu ne ia din întuneric, pentru a ne oferi lumina veșnică...

Acum când scriu aceste rânduri, mă consider un copil orfan, da, orfan, fără trecut, prezent și viitor, fără mamă fără tată, fără soție, fără copii, fără nimic. Ce puteți face voi cei mulți pentru niște ființe lovite de soartă, însă nu din vina lor. Alții mi-au sfărâmat toate visurile. I-am spus soției mele că n-o voi părăsi așa curând. Da cred că niciodată, n-o voi părăsi !... De-o să vedeți că plâng, iertați-mi plânsul... Atât mi-a mai rămas și drag pe lume. Plânsul meu nu are nume și este atât de duios. În acest plâns îmi simt singurătatea. Să nu mi-o luați în nume de rău, că sunt învinsul unei dureri adânci, dar plânsul mi-a fost și îmi este singurul prieten. Am fost pentru scurt timp în chilia copilăriei mele. Nu mai pot culege cioburile pietrelor din sfânta mea copilărie, fiindcă altcineva mi le-a călcat în picioare cu bocanci de turnător. Nu sunt singur. Mă însoțește numai umbra soției mele, rămase neom în urma cumplitei deflagrații. Mergem pe cărările altora. Cerul s-a dechis și destinul s-a împlinit !... Oare sunt orele moarte ale ferestrei lui ?... Doamne !...

SOȚIEI MELE

Iar, de s-or cerne ani sub stele
Și nu ne-om stinge prea curând,
Bătrâni, o să privim la ele
Și ne vom săruta plângând.

Nu-ți fie teamă sunt cu tine,
Pe drumul stelelor ce-apun,
Și-aduc cununi de flori spre mine,
La cap doar trandafiri să-ți pun.
Te iubesc !

Trăim în fiecare zi, dar la ce bun să fim amenințați tot timpul de căderea într-un hău, de unde nu mai putem ieși niciodată. N-aș vrea, decât să judecați cele povestite de mine, nu printr-o concluzie pripită, ci după un raționament fundamental al sufletului omenesc. Putem conviețui împreună ?...

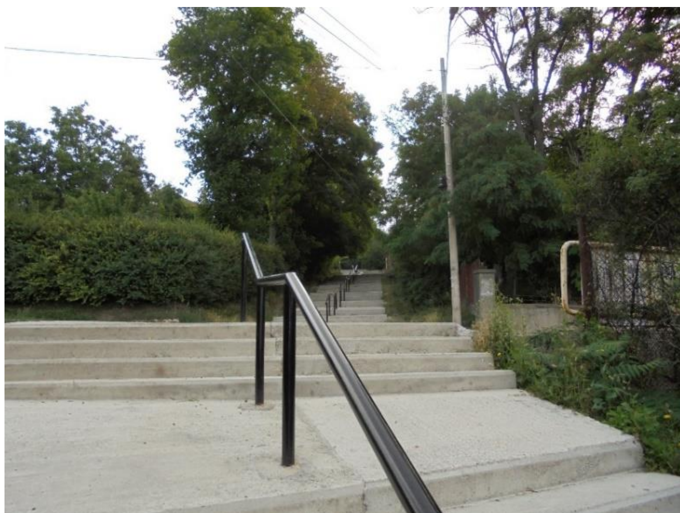
O lacrimă mi s-a strivit în colțul genelor pe ultima pagină a manuscrisului...

Aceasta a fost ziua în care mi s-a sfârșit copilăria !!!...

ANEXA

Gradinița din strada Macazului-Aurora, unde am învățat și eu. Educatoare mi-a fost doamna Sanda.

Străduța Aurora

Străduța Aurora

Casa din strada Șipoțelul mic, nr. 37, unde locuiește și acum doamna Lenuța Mangirov, în vârstă de 94 ani.

Casa din strada Toma Cozma, nr. 69 A, unde a locuit moșul Costache. A fost prima casă construită cu etaj, la acea vreme. În partea dreaptă, casa familiei Ivanovici, la nr. 69 B.

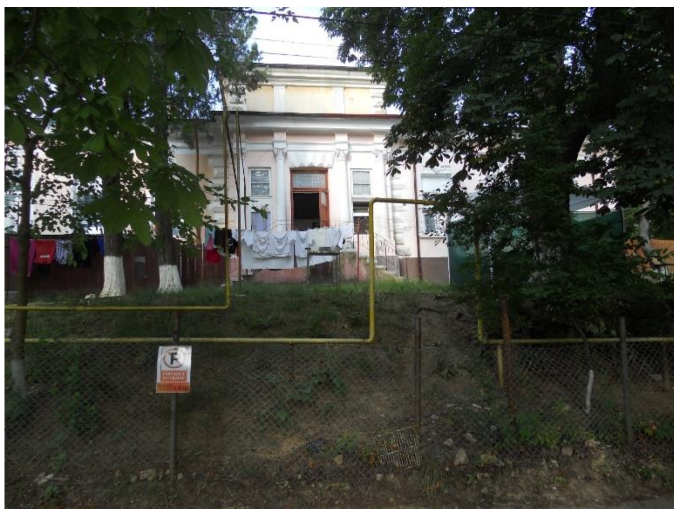
Casa din strada Aurora, nr. 21, unde a locuit madam Ciorоianu.

Casa din strada Aurora, nr. 31, unde a locuit familia Luchian. Astăzi este nelocuibilă.

Casa familiei Roșu Mihai, la nr. 7, din strada Ponoarei. Astăzi locuiește fiul Augustin.

Casa din Șoseaua Ștefan cel Mare nr. 21 (Sărărie),
unde a fost Primăria Copou.

Pavilionul nr. 4 din strada Aurora, unde au locuit familiile Coteanu Radu și Rață Făurel, colegul meu.

Casa din strada Aurora nr. 28, a familiei Găină.

Casa din Toma Cozma, nr. 70, unde a locuit moșul Pascal. Astăzi locuiește familia Popa Costache, care știe toată povestea.

Pavilionul din strada Macazului, unde locuiește și acum Florin Tălpig, Mircea Ilaș, Nelu Mititelu (Nero). Tot în acest bloc a locuit și familia Purice, cu Nicu și Pache

Intrarea în fosta Cârciumă „La Garaj” a domnului Mihai din strada Aurora. În partea dreaptă se găsea terasa de vară.

Casa din Toma Cozma, nr. 65 C, unde a locuit Familia Vlahopol. Astăzi locuiește fiica cea mai mică.

Casa din strada Toma Cozma, nr. 59, unde a locuit
Cornel Popescu (Luș Popescu, footbalistul).

Casa din strada Toma Cozma, nr. 51, unde a locuit familia prof. Agachi. Astăzi locuiește fiul.

Casa din strada Toma Cozma, nr. 53, unde a locuit învățătorul Tiron. Astăzi locuiește nora sa.

Casa din strada Belvedere, nr. 5 unde a locuit familia Savin Dimitrie. Astăzi locuiește nepoata, Magda.

Casa din strada Pojărniciei, nr. 20, unde a locuit profesorul de limba rusă, prof. Mociulski.

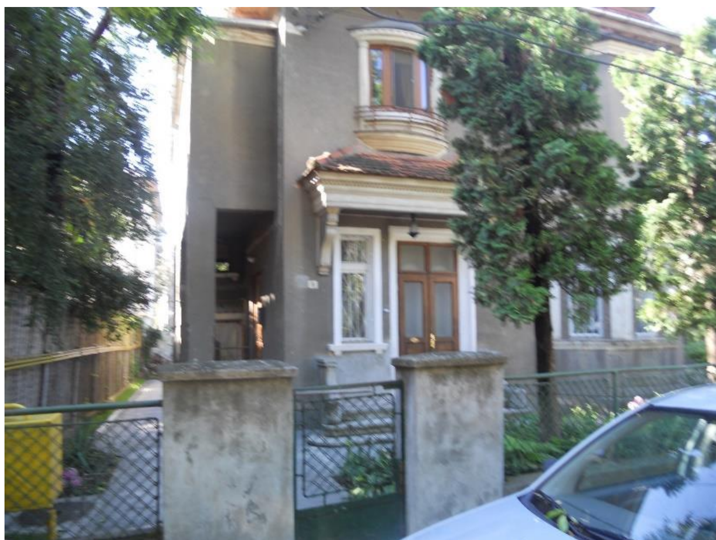
Casa din Strada Turcu nr. 1, a generalului Mihai Negruzzi, astăzi degradată.

Casa din strada Turcu, nr. 5 a lui Teiuțu Căzănaru.
Astăzi locuiesc soția și fiul.

Casa din strada T. Maiorescu, nr. 12A, unde a locuit secretara de partid Floric Toma.

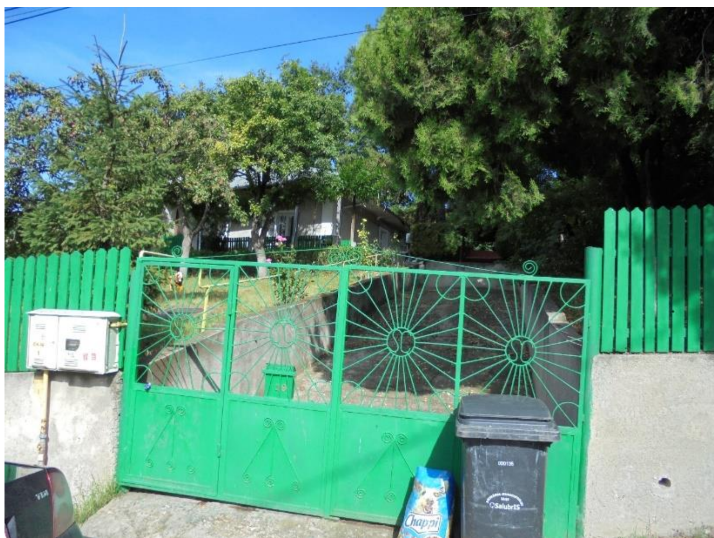
La ușa din stânga, locuința lui Enache Teodor din strada T. Maiorescu, nr. 9. Locuiește soția soția sa Georgeta de 86 de ani.

Casa din Sărărie, nr. 210, unde a locuit familia Pârvescu. Construcția a fost modificată în proporție de 50 %. Astăzi locuiește familia Moldoveanu Mitică, amic din copilărie.

Casa familiei Bărbulescu, din strada Aleea Grigore Ghica Vodă, nr. 25, din Copou. În această casă a locuit și academicianul Mangeron.

Casa familiei Moisiu Vasile din strada Șipoțel, nr. 19. Astăzi locuiește doamna Șoltuz, în vârstă de 96 de ani, fosta soție a domnului Moisiu.

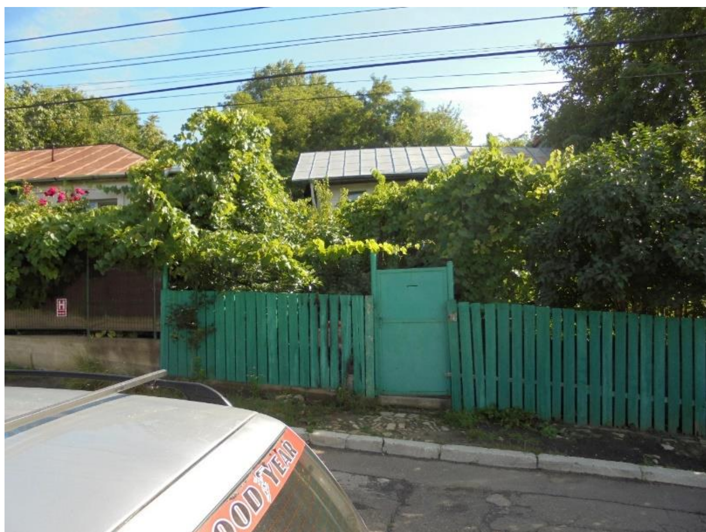
Casa familiei Brătescu Eugen, din strada Toma Cozma, nr 85, la colț cu fosta stradă Nicolau. Acum este firma Mercury 360.

Curtea cu casa unde a stat Mihai Cerchez și Frații Botez (Relu și Florin) din strada Toma Cozma, nr. 96. Azi locuiesc rudele.

Curtea, cu casa familiei Ghiță Suhăr, din strada Toma Cozma, nr. 94. Astăzi locuiește sora sa Veronica.

Casa familiei Vilhelm Carol și Elena din strada Belvedere, nr. 12.

Casa familiei Suiu Aglaia, din strada Belvedere, nr. 14. Astăzi casa este neschimbată și locuiește Camelia, fiica doamnei Aglaia.

Casa din Ulița ce ducea la izvorul Șipoțel, nr. 33, unde locuia doamna Marian, bunica fraților Vornicu Fănel și Ionel . Casa fost modificată.

Ulița Șipoțelului, dintre Titi Moraru și doamna Marian, ce ducea la izvorul Șipoțel.

Casa din strada Petru Poni, nr.2A a familiei Georgescu

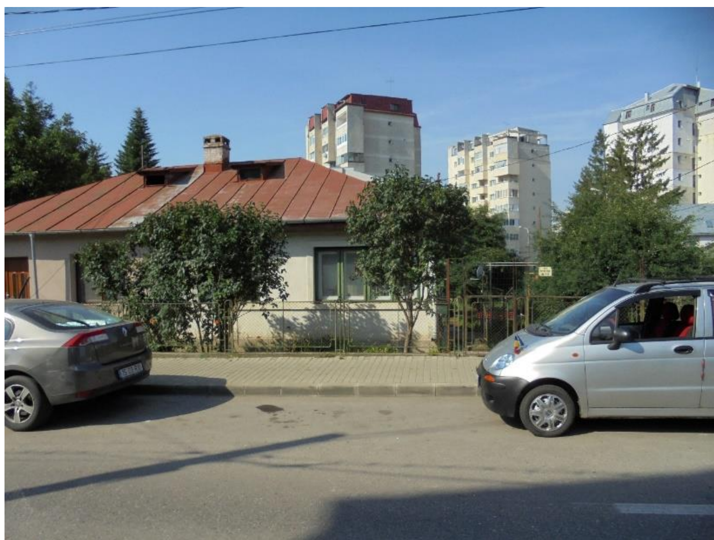
Casa familiei Papastopol Paul (Papy) din strada Toma Cozma, nr. 39. Astăzi locuiește familia Bărbulescu Mariana

Rondul de întoarcere din Piața Ghe. Dimitrov, a tramvaielor, Copou și Păcurari, ce a fost utilizat în perioada 1962-1967. Circulația călătorilor se făcea cu transbordare, din Piața Unirii.

Casa din strada Aleea Petru Poni, nr. 4, a familiei Racoviță

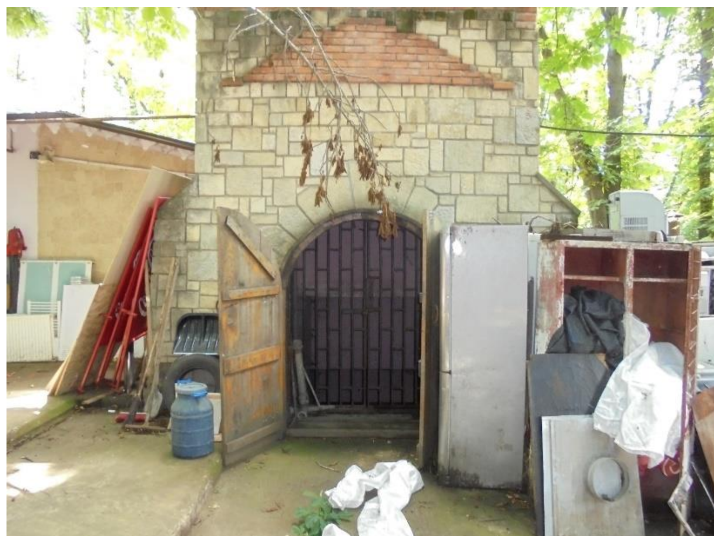
Casa din strada Petru Poni, nr. 2A, a familiei Zup.

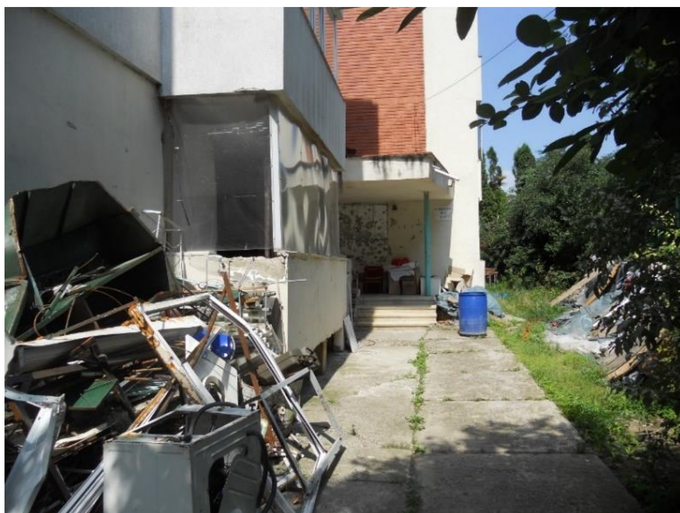
Casa din strada Petru Poni, nr. 8C, a familiei Saraiman Eugen. Acum locuiește fiica Drăgan Eugenia.

Barul Edy Mixt din strada Petru Poni, colț cu strada Toma Cozma. În stânga, locuința sectoristului Brașoveanu.

Intrarea din dreapta a Cramei Chirițoaia, din Parcul Expoziției.

Intrarea în curtea blocului C2, din strada Văscăuțeanu nr.8

Pereții exteriori ai apartamentului familiei Bulacovschi, spulberați de explozia gazului venit din exterior. Se văd sprijinirile provizorii ale grinzilor de beton

Partea dinspre stradă a apartamentului domnului Bulacovschi. Se văd sprijinirile provizorii ale grinzilor de beton

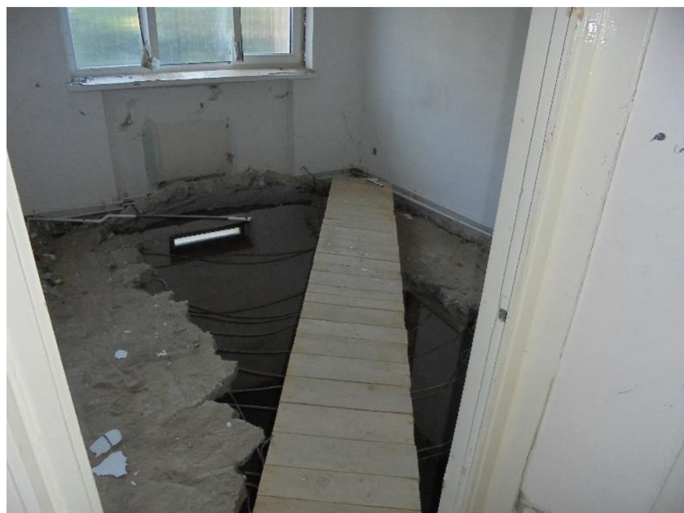
Sugrageria și Dormitorul meu

Sufrageria

Dormitorul meu

Dormitorul soției

CUPRINS

PRINTED IN ROMANIA

Tipar digital realizat la Editura și Tipografia pim
Șoseaua Ștefan cel Mare și Sfânt nr. 4, Iași – 700497
Tel.: 0730.086.676, 0732.430.407, 0733.004.203;
Fax: 0332.440.715
E-mail: editura@pimcopy.ro
www.pimcopy.ro